„Christy Lefteri este o scriitoare curajoasă, provocatoare, ale cărei fraze îți stăruie în minte, iar *Zboruri frânte* este un roman superb. Vă va frânge inima și vă va deschide ochii.“
HEATHER MORRIS

Zboruri frânte

CHRISTY LEFTERI

LITERA
buzz BOOKS

„Christy Lefteri este o scriitoare curajoasă, provocatoare, ale cărei fraze îți stăruie în minte, iar *Zboruri frânte* este un roman superb. Vă va frânge inima și vă va deschide ochii."
HEATHER MORRIS

Zboruri frânte

CHRISTY LEFTERI

LITERA
buzz BOOKS

buzz
BOOKS

Cărțile despre care toată lumea vorbește!

O colecție cosmopolită, locul de întâlnire a celor mai noi
opere de ficțiune contemporană – romane aflate în topurile
internaționale, premiate, ecranizate sau în curs de ecranizare,
traduse în zeci de limbi – cărți provocatoare,
pe care abia aștepți să le citești

CHRISTY LEFTERI

Zboruri frânte

Traducere din limba engleză
EMANUELA TEGLA

LITERA
București

Songbirds

Christy Lefteri

Copyright © 2021 Christy Lefteri

Toate drepturile rezervate

Design copertă: Emma Rogers

Fotografii copertă © Shutterstock.com

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Zboruri frânte

Christy Lefteri

Copyright © 2022 Grup Media Litera

pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidraşcu şi fiii

Redactor: Mihaela Serea

Corector: Cătălina Călinescu

Prepress copertă: Flori Zahiu-Popescu

Tehnoredactare şi prepress: Ofelia Coşman

Seria de ficţiune a Editurii Litera este coordonată

de Cristina Vidraşcu Sturza.

ISBN 978-606-33-8652-7

ISBN EPUB 978-606-33-8911-5

Pentru Marianne

1. YIANNIS

Într-o bună zi, Nisha a dispărut şi s-a transformat în aur. S-a transformat în aur în ochii fiinţei care stătea în faţa mea. S-a transformat în aur în cerul senin al dimineţii şi în cântecele păsărilor. Mai târziu, în melodia timidă a servitoarei din Vietnam care cânta la restaurantul La Theo. Apoi, în chipurile şi vocile tuturor servitoarelor care au luat cu asalt străzile ca un râu învolburat de furie, cerând să fie băgate în seamă şi ascultate. În toate aceste locuri şi fiinţe, Nisha continuă să existe. Dar să ne întoarcem în timp. Trebuie să ne întoarcem în timp.

2. PETRA

În ziua în care Nisha a dispărut, am fost pe munte. Ne-am luat toate trei bocancii şi am aşteptat autobuzul care merge până sus, la Troodos, şi care circulă doar de două ori pe zi. De obicei, duminica Nisha mergea în oraş, singură, dar de data aceasta, pentru prima dată, a preferat să vină cu mine şi cu Aliki.

Ah, era atât de frumos acolo, sus! Ceaţa de toamnă învăluia ferigile, pinii şi stejarii răsuciţi. Aceşti munţi au apărut din mare, când s-au ciocnit plăcile tectonice din Europa şi Africa. Chiar se vede scoarţa oceanică a Pământului. Formaţiunile stâncoase, cu venele care le străbat şi porţiunile de lavă pillow, arată de parcă ar fi îmbrăcate în piele de şarpe.

Îmi place tare mult să mă gândesc la începuturi. Ca povestea aceea pe care obişnuia să mi-o spună mătuşa, în grădina din spatele casei: „După ce Creatorul a terminat de creat lumea – Petra, eşti atentă? –, şi-a scuturat resturile de lut de pe mâini, iar ele au căzut în mare şi s-au transformat în insula aceasta“.

Da, ador să mă gândesc la începuturi. Nu-mi plac finalurile, deşi cred că acest lucru e valabil la mai toată lumea. Un final poate fi chiar sub nasul tău fără să-ţi dai seama. Ca atunci când stai la o cafea cu cineva şi te gândeşti că vor mai fi astfel de ocazii, dar se dovedeşte apoi a fi ultima.

Aliki se juca cu frunze, iar eu stăteam cu Nisha sub un radiator, într-una dintre acele mici cafenele de pe traseul pe care porniserăm, şi beam cafea. Îmi amintesc şi acum conversaţia aceea.

Nisha era foarte tăcută, tot amesteca în cafea fără să bea din ea.

– Doamnă, a început ea dintr-odată, trebuie să vă întreb ceva.

Am dat din cap şi am aşteptat, în timp ce ea s-a foit pe scaun.

– V-aş ruga să-mi daţi liber diseară, pentru a…

– Dar, Nisha, ai fost liberă toată ziua!

Nu a mai zis nimic o vreme. Aliki aduna frunze cu braţele şi le punea pe bancă. Amândouă o urmăream cu privirea.

Fusese alegerea Nishei de a-şi petrece ziua liberă cu noi, în această excursie. N-aş avea de ce să-i mai dau ore libere.

– Nisha, i-am spus, duminica ai toată ziua liberă. Dar seara sunt multe lucruri de făcut. Trebuie s-o ajuţi pe Aliki să-şi pregătească ghiozdanul pentru şcoală, apoi s-o culci.

– Doamnă, multe dintre celelalte servitoare au liber şi duminică noaptea, a spus ea, încet.

– Ştiu sigur că altor femei nu li se permite să umble brambura noaptea.

S-a făcut că nu a auzit ce am spus:

– Şi nu cred că doamna are planuri pentru diseară, a continuat, aruncându-mi o privire şireată înainte de a-şi îndrepta din nou atenţia către cafea. Poate doamna ar fi de acord să o culce pe Aliki, doar în seara aceasta? Voi munci în plus duminica viitoare, să recuperez.

Tocmai aveam de gând să o întreb unde voia să meargă, ce era atât de important, de era dispusă să-şi tulbure rutina. Poate că a citit în ochii mei dezaprobarea, dar nici eu, nici ea nu am mai apucat să adăugăm ceva, pentru că, în clipa aceea, ne-am trezit cu o avalanşă de frunze în cap. Nisha a scos un ţipăt, s-a strâmbat şi, dând din mâini, a început să alerge după Aliki, care gonea pe o cărare ce ducea spre pădure. După câteva minute, le-am auzit pe amândouă cum se jucau şi râdeau în pădure, ca doi copii, iar eu am continuat să-mi beau cafeaua.

În drum spre casă, Nisha nu a mai pomenit de dorinţa de a avea noaptea liberă. Ne-a pregătit dhal curry, se simţea în toată casa mirosul de ceapă, ardei, chimen, curcumă, schinduf şi frunze de curry. Am aruncat o privire peste umărul ei, în timp ce călea ceapa şi amesteca tot felul de condimente cu lintea roşie, peste care a adăugat puţin lapte de cocos. Îmi ploua în gură. Nisha ştia că era mâncarea mea preferată. Am aprins focul în salon. Plouase în după-amiaza aceea şi, de la fereastra salonului, am observat că Yiakoumi îşi deschisese copertina, iar strada pietruită lucea sub lumina caldă de la magazinul său de antichităţi.

Nu avem încălzire centrală, aşa că ne-am aşezat cât mai aproape de foc, cu bolurile de dhal curry în poală. Nisha mi-a adus un pahar cu *zivania* dulce – băutura aceea aromată, cu caramel şi tescovină, numai bună într-o seară răcoroasă – şi a început să o asculte pe Aliki la tabla înmulţirii.

– Şapte ori nouă? a întrebat-o Nisha.

– Şaizeci şi trei!

– Bun. Nouă ori nouă?

– Optzeci şi unu! Nu are rost să continuăm.

– De ce?

– Pentru că o ştiu.

– Dar n-ai repetat-o.

– Nu-i nevoie. Trebuie doar să fiu atentă la tipar. Dacă mă întrebi cât face şapte ori nouă, ştiu că răspunsul începe cu un şase. Iar a doua cifră e întotdeauna mai mică decât cea dinainte cu unu. Deci, opt ori nouă e şaptezeci şi doi.

– Eşti prea încrezătoare. Eu o să te ascult, oricum.

– Dă-i bătaie. Dacă te face să te simţi mai bine.

Aliki a suspinat şi a ridicat din umeri, ca şi cum ar fi vrut să arate că se resemnează, se va supune procesului inevitabil şi inutil de a repeta ceva ce ştie deja. Era plină de energie şi vioiciune, ca orice fetiţă de nouă ani.

Da, îmi amintesc foarte bine totul, felul în care Aliki molfăia şi căsca şi striga răspunsurile, felul în care Nisha era concentrată pe discuţia cu fiica mea, iar mie de-abia îmi adresa câte un cuvânt. Televizorul pâlpâia undeva în spatele nostru. Era pe canalul de ştiri, cu volumul la minim: arătau un reportaj cu refugiaţii salvaţi de paza de coastă pe una dintre insulele greceşti. Imaginea unui copil care era cărat în braţe spre ţărm.

Aş fi uitat toate acestea, dar am depănat filmul acelei zile de nenumărate ori, ca atunci când refaci drumul prin nisip pentru că ai pierdut ceva preţios.

Aliki stătea întinsă pe spate şi lovea cu picioarele în aer.

– Ridică-te, a certat-o Nisha, altfel o să ţi se facă rău. De-abia ai terminat de mâncat.

Aliki s-a strâmbat, dar a ascultat-o: s-a cocoţat pe canapea, cu ochii în televizor, urmărind chipurile oamenilor care se chinuiau să iasă din apă.

Nisha mi-a umplut paharul a treia oară; simţeam cum mă ia somnul. M-am uitat la fiica mea – un monstru de copil, dintotdeauna fusese prea mare pentru mine, până şi părul ei cârlionţat e prea des, nu-mi pot băga mâinile în el. Bucle atât de bogate, ca tentaculele unei caracatiţe, par să sfideze legea gravitaţiei, ca şi cum ar trăi într-o lume subterană.

În lumina focului, am observat că faţa Nishei e palidă, ca o smochină opărită în sirop, care şi-a pierdut adevărata culoare. M-a privit în ochi şi mi-a zâmbit dulce, cu afecţiune. Mi-am îndreptat privirea spre Aliki.

– Ţi-ai pregătit ghiozdanul pentru mâine? am întrebat-o.

Aliki era absorbită de ceea ce vedea pe ecran.

– Îl facem acum, doamnă, a zis Nisha. S-a ridicat numaidecât şi a început să adune farfuriile de pe măsuţă.

Fiica mea rareori vorbea cu mine. Nu-mi spunea niciodată „mamă“, nu mi se adresa niciodată direct. Cumva, la un moment dat, a apărut între noi un sâmbure de tăcere, care a crescut şi ne-a învăluit până când a devenit aproape imposibil să comunicăm. De cele mai multe ori vorbea cu mine prin Nisha. Puţinele noastre conversaţii erau pe teme practice.

Am urmărit-o pe Nisha cum a umezit cu limba o batistă şi a şters o pată de pe blugii lui Aliki, apoi a luat bolurile şi lingurile şi le-a dus în bucătărie. Să fi fost din cauza băuturii sau a drumeţiei pe Munţii Troodos, dar mă simţeam mai obosită decât de obicei, parcă mă cuprinsese o moleşeală în tot corpul. Le-am spus că o să mă culc mai devreme. Am adormit imediat, nici nu am auzit când Nisha a culcat-o pe Aliki.

3. YIANNIS

În ziua în care a dispărut Nisha, înainte de a-mi da seama că nu mai e, am zărit în pădure un muflon. Mi s-a părut ciudat. Aceste oi sălbatice, care trăiesc din vremuri străvechi pe meleagurile noastre, sunt foarte rare. De obicei îşi duc traiul pe crestele izolate ale munţilor. Era prima dată când vedeam unul pe teren plat şi într-o zonă atât de estică. De fapt, dacă aş spune cuiva că am văzut un muflon pe coastă, nu m-ar crede. Ar ajunge subiect de ştiri. Incidentul acesta ar fi trebuit să mă pună pe gânduri, să-mi dau seama atunci că ceva nu e în regulă. Am înţeles cu mult timp în urmă că, uneori, pământul îţi vorbeşte, găseşte o cale de a-ţi transmite un mesaj, dar numai dacă priveşti şi asculţi cu ochii şi urechile copilului din tine. Am învăţat acest lucru de la bunicul. Dar, în ziua aceea, în pădure, când am zărit muflonul auriu, nu i-am acordat atenţia cuvenită.

Totul a început cu ronţăitul frunzelor şi cu pământ. O dimineaţă de la sfârşitul lui octombrie. Mă întorsesem să adun păsările cântătoare. Mersesem cu maşina până pe coastă, la vest de Larnaca, lângă satele Alethriko şi Agios Theodoros, unde sunt crânguri cu măslini sălbatici, roşcovi şi grădini cu portocali şi lămâi. Tot acolo, în zonă, se află o pădure deasă de salcâmi şi eucalipţi – un loc excelent pentru braconaj. În primele ore ale dimineţii, am fixat, strategic, beţele de lămâi unse cu lipici natural în copacii în care păsările veneau să mănânce fructe. Apoi am ascuns printre frunze nişte dispozitive care emiteau sunetele altor păsări, pentru a-mi ademeni prada. Mi-am găsit un loc mai retras şi am făcut un foc. Am înfipt nişte brânză haloumi şi pâine în crengi de măslin şi le-am prăjit puţin. În rucsac aveam un termos cu cafea tare şi o carte, să treacă timpul mai repede. Nu voiam să mă gândesc la Nisha, la ce îmi spusese cu o seară înainte, la expresia severă de pe chipul ei când a plecat din apartamentul meu.

Gândurile acestea nu-mi dădeau pace, mă asaltau din toate părţile, dar le-am alungat, unul câte unul. M-am încălzit şi am mâncat, ascultând în întuneric cântecul păsărilor.

Până aici, totul s-a desfăşurat ca o expediţie de vânătoare obişnuită.

Am adormit lângă foc şi am visat-o pe Nisha, parcă era din nisip. A pierit din faţa ochilor mei ca un castel pe ţărmul mării.

Soarele care răsărea era semnalul. Am băut o gură de cafea, să mă trezesc de-a binelea, am aruncat restul în foc, apoi am stins ce flăcări mai ardeau şi am uitat de vis. Pădurea deasă începea să se trezească la viaţă. De obicei fac peste 2 000 euro de fiecare dată când instalez plasa, iar de data aceasta am avut noroc de o pradă foarte bună – erau vreo două sute de privighetori cu cap negru prizoniere pe beţele de lămâi. Valorează mai mult decât greutatea lor în aur. Păsări cântătoare foarte mici, care migrează din Europa în Africa pentru a scăpa de frigul iernii. Zboară dinspre apus, peste munţi, poposind aici, pe insula noastră, înainte de a o lua peste mare, spre Egipt. Primăvara se întorc, vin dinspre coasta de sud. Sunt atât de mici, încât nu le putem împuşca. Sunt pe cale de dispariţie, specie protejată.

De fiecare dată mă cuprindea teama când ajungeam în acest punct, aruncam priviri în stânga şi-n dreapta, aşteptându-mă să fiu prins şi aruncat în închisoare. Aş fi încurcat-o rău de tot. Acesta a fost dintotdeauna cusurul meu – frica şi neliniştea pe care le simţeam înainte de a ucide păsările. Dar în pădure nu se auzea nimic, nici un sunet de paşi. Doar cântecul păsărilor şi vântul care adia printre crengile copacilor.

Am luat una dintre păsările lipite de băţ, desprinzându-i încet penele de lipici. Se zbătuse mult să se elibereze. Cu cât se chinuiau mai mult să scape, cu atât aveau şanse mai mici să reuşească. Am luat-o în palme, simţindu-i inimioara bătând cu putere. Am muşcat-o de gât, să-i curm suferinţa, apoi am aruncat-o, moartă, într-un sac de gunoi negru. Acesta era cel mai mărinimos mod de a le ucide – printr-o muşcătură adâncă, rapidă de gât.

După ce am umplut primul sac, am început să îndepărtez penele şi fructele de pe beţele de lămâi cu buzele, ca să le mai pot folosi şi altă dată, când am auzit un foşnet printre frunze.

La naiba. Preţ de o clipă, am rămas încremenit, nici nu mai puteam respira. M-am uitat în jur şi l-am zărit, într-un luminiş aflat între tufe. Muflonul mă privea calm. Stătea în umbra lungă a copacilor şi de-abia când s-a mişcat puţin lumina am observat un lucru extraordinar: blana lui, în loc să fie maro-roşcată, cum era, de obicei, la aceste animale, părea aurie, iar coarnele răsucite, de culoarea bronzului. Ochii erau exact ca ai Nishei – ochi de leu.

Mi-a trecut prin minte că visez, că încă dorm lângă foc.

Am făcut un pas înainte, iar muflonul auriu s-a tras un pas înapoi, dar a rămas într-o poziţie demnă, cu privirea aţintită asupra mea. Cu mişcări foarte lente, mi-am dat jos rucsacul din spate şi am scos din el o bucată de piersică. Muflonul şi-a mişcat puţin, ezitant, picioarele şi şi-a lăsat capul în jos, astfel că acum se uita în sus la mine, pe jumătate speriat, pe jumătate ameninţător. Am pus felia de piersică în palmă şi am întins mâna spre el. Am rămas aşa, nemişcat ca o stâncă. Voiam să se apropie.

Când i-am văzut frumuseţea chipului, mi-am amintit ceva cu o claritate nemaipomenită. Anul trecut, în martie, am fost împreună cu Nisha în Munţii Troodos. Îi plăcea tare mult să facă plimbări lungi duminica dimineaţa, când avea liber. Am mers de multe ori împreună să culegem ciuperci, sparanghel sălbatic, nalbă sau să adunăm melci. În ziua aceea, am vrut să văd dacă reuşim să dăm peste un muflon. Speram că vom putea zări vreunul în adâncimile pădurii sau pe crestele munţilor, la hotarul cu cerul. Cum eram la o înălţime foarte mare, Nisha m-a luat de mână.

– Deci căutăm o oaie, a spus.

– Teoretic, da.

– Am văzut destule oi la viaţa mea.

Avea o expresie amuzată în privire.

– Dar ţi-am spus, nu seamănă cu o oaie. E un animal magnific.

– Deci. Căutăm o oaie care nu arată a oaie.

Cu mâna deasupra ochilor, a privit în jur, prefăcându-se atentă şi preocupată.

– Da, i-am răspuns, pe un ton neutru.

A izbucnit în râs, hohotele ei se înălţau până la cer. În momentul acela am simţit că, de fapt, semănăm foarte mult.

Am umblat ore în şir şi eram pe punctul de a ne întoarce, când am zărit un muflon pe creasta unei stânci abrupte. Mi-am dat seama că era femelă pentru că nu avea gulerul acela de blană aspră sub gât, iar coarnele îi erau mai mici. I l-am arătat Nishei.

Muflonul ne-a zărit şi a rămas cu privirea aţintită asupra noastră.

Nisha îl privea uimită.

– Ce frumos e! Seamănă cu un cerb.

– Ţi-am spus eu.

– Nu aduce deloc cu o oaie.

– Vezi?

– Are blana fină şi maronie… şi o privire atât de blândă… Parcă ar vrea să ne spună ceva. Nu-i aşa că parcă vrea să ne vorbească?

N-am răspuns, am rămas aşa, urmărind-o pe Nisha cum se uită la animal, cu chipul luminat de încântare şi curiozitate.

Am observat o strălucire în ochii ei, ca şi cum culorile pădurii străluceau prin ei, ca şi cum un fel de energie secretă de la vreun animal vioi care se ascundea printre copaci prinsese brusc viaţă. Mi-a lăsat mâna şi a făcut câţiva paşi către muflon. În mod curios, animalul s-a îndepărtat de creastă şi s-a apropiat puţin. Nu mai văzusem niciodată un muflon să se apropie de om. Nisha a întins mâna cu nespusă blândeţe, apoi a rămas aşa, în aşteptarea animalului. Dar privirea-i trăda încordarea: în ochii ei ardea o emoţie necunoscută mie.

În acel moment, am simţit că mă desparte o distanţă uriaşă de ea şi de animal, de parcă ei doi aveau ceva secret în comun, ceva ce eu nu puteam înţelege.

Totuşi, în clipa următoare, s-a întors spre mine şi m-a sărutat. Un sărut dulce, delicat.

*

Acum, în pădure, în primele ore ale dimineţii, amintindu-mi acea zi, am simţit o durere ascuţită în suflet. Muflonul stătea nemişcat şi mă fixa cu privirea, cu capul uşor înclinat într-o parte şi scoţând un sunet care semăna cu o întrebare. O întrebare dintr-un singur cuvânt.

– Nu-ţi fac rău, am zis, şi de-abia atunci mi-am dat seama cât de tare se aude vocea mea în pădure, cât de aspru tulbură liniştea locului. Muflonul a scuturat din cap şi s-a tras încă un pas înapoi. Îmi pare rău, i-am spus, cu o voce joasă, blândă, de data aceasta.

Pentru prima dată, şi-a mişcat privirea. Părea că s-a oprit asupra găleţii cu păsări care se afla lângă mine.

– Aşa e, nu te condamn. Practic, sunt un ucigaş care-ţi oferă fructe.

Am râs scurt de ironia situaţiei, de parcă muflonul ar fi putut gusta şi el gluma.

Am aruncat felia de piersică pe jos şi, de data aceasta, am făcut câţiva paşi înapoi, retrăgându-mă în umbra copacilor. Am continuat să-l urmăresc cu privirea o vreme pe acest animal incredibil, atât de frumos şi de puternic. A stat aşa, perfect nemişcat, apoi s-a uitat la ceva din stânga lui, mi-a întors spatele şi s-a îndepărtat, afundându-se în pădure.

Am luat păsările care rămăseseră pe beţele de lămâi cât am putut de repede, ca să mă pot întoarce acasă, la Nisha. Ardeam de nerăbdare să-i povestesc ce mi se întâmplase. Speram că această întâlnire cu muflonul o va face să strălucească din nou.

4. PETRA

M-am trezit în toiul nopţii, când am auzit foarte clar un zgomot puternic, ca un geam sau un pahar trântit de podea cu forţă. Sunetul se auzise dinspre grădină, eram sigură. Ceasul de pe noptieră arăta ora douăsprezece noaptea. Să fi fost vântul? Dar era o noapte calmă şi, în afară de zgomotul pe care-l auzisem, domnea liniştea. Poate fusese o pisică?

Mi-am luat papucii de casă şi am deschis obloanele, apoi uşile mari, de sticlă, ce dădeau spre grădină. Pe cerul senin strălucea o lună plină. Casa mea e o construcţie în stil veneţian, cu trei etaje; se află în partea veche a oraşului, la răsărit de Ledra şi Onasagorou, înspre Linia Verde, care împarte insula în două încă din 1974. Aflată în mijlocul apelor cristaline ale Mediteranei de Est, mica noastră insulă trăieşte de mult atât sub influenţa Europei, cât şi sub cea a Orientului Mijlociu. Ne-au ocupat otomanii. Englezii ne-au colonizat. Apoi am devenit câmpul de bătălie dintre greci şi turci, populaţia noastră s-a divizat, până când forţele de menţinere a păcii au intervenit şi au tras, la propriu, o linie. Din cauza acestei împărţiri, pe insulă domneşte o pace nesigură, deşi proiectele de reunificare apar tot timpul la ştiri. Oraşul nostru, Nicosia, se află în regiunea grecească, foarte aproape de Linia Verde, iar eu chiar acolo locuiesc. Când eram mică, credeam că la capătul străzii noastre e marginea lumii. În ziua de azi nu mai sunt conflicte cu vecinii noştri ciprioţi turci de la nord, dar e, fără putinţă de tăgadă, o pace tulbure, fragilă.

Locuim doar la parter, unde toate dormitoarele dau spre grădină. În urmă cu doi ani, am dat în chirie etajul de deasupra unui bărbat pe nume Yiannis, care îşi câştigă existenţa adunând ciuperci şi plante sălbatice din pădure. Deşi cam retras, e un chiriaş bun, plăteşte întotdeauna la timp. Ultimul etaj e gol; mama zicea că e plin de stafii, iar tata, când o auzea, pufnea dispreţuitor şi-i răspundea de fiecare dată acelaşi lucru: „Stafiile sunt amintiri. Nimic altceva“.

În grădină avem o barcă. Mai demult, în nopţile lungi în care nu puteam dormi, o vedeam uneori pe Nisha stând în bărcuţa tatălui meu, *Marea de deasupra Cerului*, vopsită în albastru pal în exterior. Vopseaua se cojeşte, iar lemnul se sfărâmă. A fost în multe călătorii barca aceea. Nisha petrecea

mult timp în ea, cu privirea pierdută în întuneric. Barca are doar o vâslă – cealaltă s-a pierdut, nici nu mai ţin minte când, dar cineva a pus, în locul ei, o creangă de măslin. Cum aveam patul chiar lângă fereastră, o priveam multă vreme printre crăpăturile obloanelor şi mă întrebam: oare la ce se gândeşte stând aşa, singură, în toiul nopţii?

Dar, în noaptea aceasta, nu era acolo. M-am uitat în jur, să găsesc cauza zgomotului pe care-l auzisem. Aproape că mă aşteptam să simt cioburi de sticlă sub tălpi. Dar nu vedeam nimic spart sau nelalocul lui.

Sub lumina lunii se distingeau dovleceii, iasomia unduitoare, viţa-de-vie, cactusul şi smochinul mai încolo, la dreapta, aproape de uşile de sticlă de la camera lui Aliki, iar în mijloc, pe o bucată de pământ puţin ridicată, unde rădăcinile au spart cimentul, portocalul, ca o regină pe tron. În copilărie am avut întotdeauna senzaţia că acest pom conduce, în tăcere, toată grădina.

Totul era cufundat într-o linişte desăvârşită. Linişte şi nemişcare. De-abia dacă se clintea vreo frunză. Am dat un ocol grădinii. Lângă treptele care duceau spre apartamentul lui Yiannis am descoperit, în sfârşit, sursa zgomotului: o puşculiţă de ceramică, pe care o aveam de când eram copil – căzuse şi se spărsese, iar în jurul ei erau sute de monede vechi, împrăştiate în mici grămăjoare de aur.

Era tipul acela de puşculiţă pe care trebuie să o spargi ca să poţi scoate comoara dinăuntru. Mi-am amintit cum puneam în ea monedele, imaginându-mi ziua în care le voi recupera. Mi-o făcuse mătuşa mea, Kalomira, în satul Lefkara, unde locuia împreună cu soţul ei, care avea obiceiul să mănânce fudulii de ţap sau creier şi ochi de miel cu lămâie şi sare. O priveam în timp ce modela lutul pe roată. Soţul ei mi-a oferit un ochi. Am refuzat. Mai târziu, a pictat vasul cu alb şi a schiţat pe el o figură caraghioasă de câine. Câteva săptămâni mai târziu, când m-am dus iar la ei, împreună cu mama mea, era gata, mă aştepta pe un raft.

Nu am spart-o niciodată; nu a fost niciodată momentul potrivit. Aşadar, monedele rămăseseră în siguranţă înăuntru, ca nişte dorinţe sau visuri secrete, adunate la un loc încă de pe vremea copilăriei.

Dar cine o spărsese acum? Cum a căzut de pe masa din grădină?

M-am gândit că ar fi mai bine să-mi reiau somnul şi să-i spun Nishei să se ocupe de ea dimineaţa.

Mi-am tras pătura peste cap şi, în întunericul şi liniştea din dormitor, mi-am amintit de mama, de parcă era acolo, lângă mine.

– Ce-o să faci cu atâţia bani? mă întrebase ea.

– O să-mi cumpăr aripi!

– Ca aripile de pasăre.

– Nu, mai degrabă ca aripile de licurici. O să fie transparente şi, când o să le port, o să zbor noaptea prin grădină şi o să strălucesc în întuneric.

A râs şi m-a sărutat pe obraz.

– Vei fi frumoasă, ca întotdeauna.

Amintirea a dispărut şi atunci am simţit brusc o mustrare de conştiinţă pentru felul în care relaţia cu propria fiică era marcată de lipsa cuvintelor, a visurilor şi a râsetelor. Cum am pierdut-o?

Sau oare ea m-a pierdut pe mine?

5. YIANNIS

Era după-amiaza devreme când m-am întors de la vânătoare. Ardeam de nerăbdare să-i povestesc Nishei despre muflonul pe care-l văzusem în pădure. Voiam să-i descriu cât mai viu incredibila lui frumuseţe, blana nemaipomenită, de culoare aurie, şi ochii aceia ciudaţi, ca de leu.

Însă, cu cât mă gândeam mai mult la aceste lucruri, cu atât mi se păreau mai neverosimile. Ştiam că Nisha mă va asculta. Mă va privi cu suspiciune, ca şi cum aş fi nebun de legat, îmi va face pe plac dând din cap, dar pe urmă îmi va sugera să mergem împreună mai târziu, să vadă şi ea.

Am bătut în uşa de sticlă a dormitorului ei şi am aşteptat. De obicei îi auzeam şlapii pe podeaua de marmură, dar, de data aceasta, nu se auzea nimic. Am bătut din nou şi am aşteptat câteva minute, apoi iar, alte cinci minute. Poate s-a dus la băcănie sau la biserică. Deşi nu era creştină, îi plăcea să aprindă lumânări şi să se bucure de liniştea de acolo, unde nu-i dădea nimeni ordine, nu o critica nimeni, nu scutura nimeni din cap, să-şi arate dezaprobarea. Nu o deranja nimeni. Cei din partea locului o vedeau ca pe o creştină care se roagă alături de alţi buni creştini. Toţi sunt egali acolo, mi-a spus cândva, atât timp cât eşti unul de-al lor.

M-am hotărât să merg la etaj şi să mă apuc de curăţat păsările. M-am aşezat pe un taburet şi, una câte una, le-am smuls penele şi apoi le-am aruncat într-un lighean mare. E o treabă migăloasă, niciodată nu mi-a plăcut. O muncă plictisitoare pe care o făceam cu mişcări automate, la finalul căreia rămâneam cu mâinile acoperite de pene şi sânge lipicios. După ce terminam etapa aceasta, trebuia să le ţin în apă sau în oţet, să le pun în recipiente de diverse mărimi, în funcţie de comandă, şi să le duc la restaurante, hoteluri şi alte localuri de pe insulă.

La un moment dat, când ţineam o pasăre în mâna stângă, pregătit să îi smulg penele cu dreapta, am simţit cu uimire un fel de vibraţie în palmă. M-am oprit, m-am uitat cu atenţie la ea şi am observat că penele acelea mici, fine, maronii de pe pieptul păsării se mişcau; aripa dreaptă zvâcnea. Dintr-odată mi s-a părut foarte grea, de parcă aş fi ţinut o piatră în palmă, iar vibraţia părea că-mi străbate tot corpul – de-a lungul arterelor, în sus, pe

braţ, până când am avut o senzaţie cumplită, foarte intensă, un tremur profund în piept.

M-a cuprins ameţeala. Am lăsat pasărea pe masă şi m-am mişcat puţin pe scaun, inspirând şi expirând adânc. Pasărea zăcea acolo, încă respira. Acum se vedea şi mai clar cum pieptul ei mic se ridică şi coboară.

Când aveam vreo patru sau cinci ani, am fost cu tata pe păşunile muntelui. La un moment dat, s-a oprit să culeagă nişte fructe de păducel. Atunci am zărit ceva pe pământ: era o codobatură galbenă. Cunoşteam, chiar şi la vârsta aceea fragedă, numele unor specii de păsări, migratoare sau sedentare, mă învăţase bunicul. Iubeam păsările. Le urmăream cum îşi construiesc vieţile acolo sus, în copaci, sau în înaltul cerului. Îmi doream nespus de mult să le prind, să le ţin în mână, să le privesc de aproape penele şi culorile nemaipomenite.

Acum aveam ocazia! Acea codobatură galbenă zăcea nemişcată printre tufişuri. Deşi m-am apropiat de ea, nu s-a mişcat. Am luat-o în palme – era moartă de mult, uscată de-a binelea. Am început să o cercetez cu atenţie: pliscul mic, gri-argintiu, coada şi penele maro de pe spate, iar sub cioc, pe piept şi pe burtică avea pene de un galben atât de viu, cum nu mai văzusem niciodată. Pe cap, umeri şi spate, penele erau de un galben mai închis, spre gri. I-am privit cu atenţie ochii deschişi, penele şi picioruşele subţiri ca nişte rămurele.

În închipuirea mea, pasărea aceea era din aur. Ţineam în palme aur curat.

Trăiam modest şi economiseam bani ca să mă pot lăsa de braconaj. Toţi vecinii credeau că îmi câştig existenţa din sparanghel sălbatic, ciuperci, ierburi sălbatice, anghinare şi melci – pe care le adunam şi le vindeam, în funcţie de anotimp. Într-adevăr, aceste îndeletniciri reprezentau munca mea pe timpul zilei şi, de pe urma lor, câştigam bani de buzunar. Dar n-aş fi reuşit niciodată să-mi construiesc un viitor doar din veniturile amărâte pe care le obţineam de pe urma lor. Mai ales după tot ce s-a întâmplat. Nu eram dispus să-mi asum riscul acesta.

Nu-mi plăcea deloc să o mint pe Nisha. Reuşisem să ţin secrete activităţile mele de braconaj: nu a fost greu, când mă întorceam cu pungi de gunoi umflate, oamenii credeau că adunasem altceva din pădure. Nu erau mulţi curioşi prin părţile acelea, multe case erau goale pentru că lumea se ferea să locuiască atât de aproape de Linia Verde. Le amintea de război, de

dezbinare şi de vieţi pierdute. Nimeni nu vrea să vadă în fiecare zi ceva care să-i amintească de astfel de lucruri.

Am avut motive bine întemeiate să aleg o chirie în această zonă. Era un loc destul de liniştit, mai toţi locatarii erau în vârstă şi am ştiut că voi putea face multe lucruri fără să fiu observat. Şi-apoi, îmi plăcea să stau seara pe balcon, să ascult muzica de bouzouki care se auzea de la restaurantul lui Theo şi să-i privesc pe bătrâni cum mănâncă, beau şi joacă cărţi. Se mai întâmpla, uneori, să particip şi eu, dar în general mă ţineam deoparte. În această zonă a vechii Nicosii erau multe baruri de tip bordel, aşa că, după ce terminau de mâncat şi băut în restaurant, bărbaţii mergeau, de obicei, acolo.

La capătul străzii noastre se află un astfel de bar, se cheamă La Maria. Ferestrele sunt din sticlă mată şi, când se deschid uşile vechi, de lemn, se simte un miros greu de transpiraţie, amestecat cu fum de ţigară şi bere stătută. Fata de la bar, îmbrăcată în haine strâmte, negre, serveşte mere tăiate felii şi alune, măsline şi humus. Am fost de vreo două ori acolo, de fiecare dată ca să mă întâlnesc cu Seraphim.

Mă uitam la pasărea de pe masă, cum îşi închide şi deschide ciocul şi îşi răsuceşte penele. Când i-am cercetat mai îndeaproape gâtul, am observat că rana pe care i-o făcusem nu era foarte adâncă. Se uita în sus la mine, direct în ochi mei, şi parcă îmi spunea: „Netrebnicule, te văd“.

Mi-am udat degetul şi l-am apropiat de cioc. La început n-a vrut să bea, dar am continuat să ţin mâna acolo şi, după câteva minute, a luat o picătură de apă şi şi-a înclinat uşor capul, să o poată înghiţi. M-am hotărât să o pun într-o cutie mică, pe care am căptuşit-o cu un prosop curat. Am stat aşa, o vreme, uitându-mă la ea. Era bănuitoare, îmi tot arunca privirea aceea suspicioasă.

Apoi mi-am văzut de treabă şi, ceva mai târziu, umplusem sacul de gunoi cu pene. Pasărea era tot în cutie, respirând regulat. Păsările jumulite zăceau grămadă în chiuveta de lângă mine.

„Credeam că tu eşti altfel“, îmi spusese Nisha.

Cu un furtun, am pus apă în chiuveta în care erau păsările şi le-am lăsat să stea aşa o vreme. Apoi mi-am înmuiat degetul într-un pahar cu apă şi l-am apropiat de ciocul păsării. De data aceasta a băut imediat, înclinându-şi din nou căpşorul ca să poată înghiţi. Parcă nu mă mai vedea ca pe un ucigaş, iar acest lucru îmi dădea încredere. Am repetat gestul de mai multe ori, până când nu i-a mai fost sete.

„Credeam că tu eşti altfel.“

După ce am terminat de curăţat păsările, mi-am pregătit ceva de cină şi m-am aşezat pe balcon, aşteptând cu nerăbdare să bată Nisha la uşă. De obicei, seara, aştepta până când Petra mergea la culcare, apoi se strecura în grădină. Scările erau mai departe, pe partea stângă, după un smochin mare, aşa că Petra nu o putea vedea de la fereastra camerei ei. Nisha nu voia să afle Petra. Nu avea voie să aibă iubit. Se strecura afară pe la ora 11 seara fără să o observe nimeni. Stătea cu mine câteva ore – povesteam, făceam dragoste, apoi adormeam. Îi suna alarma la 4 dimineaţa, când se desprindea din braţele mele, ieşea în grădină şi se aşeza în barcă, aşteptând să răsară soarele. N-am înţeles niciodată de ce nu mergea direct în camera ei, dar răgazul petrecut în singurătate, în barca aceea veche, părea să aibă o importanţă deosebită pentru ea, aşa că nu am întrebat-o niciodată de ce face asta. Stingeam lumina şi mai dormeam câteva ore.

Aseară, când a venit, atmosfera era altfel. Am stat lângă ferestrele deschise ale balconului care dădea spre stradă, ascultând sunetele de bouzouki şi privind cerul înstelat. Vremea se răcise, iar ea purta un şal în jurul umerilor. Era mai tăcută decât de obicei, de parcă o preocupa ceva, dar curând a început să-mi povestească despre bunicul ei, cum a ajuns să aibă un ochi de sticlă.

Nisha tocmai spunea „… şi apoi a fugit după el cu o bâtă de baseball…“ când am aşezat inelul pe masă, în faţa ei.

S-a uitat la el, apoi l-a luat şi l-a pus nu pe deget, ci în palma deschisă. Se uita în jos la el, nu-i vedeam ochii, doar umbra delicată a pleoapelor şi genelor.

– Vrei să fii soţia mea? am întrebat-o. A căzut pe gânduri. Am inelul acesta de ceva vreme. Voiam să te cer în căsătorie astă-vară… M-am oprit aici, nu puteam termina propoziţia: nu mă lăsa inima să-i amintesc de cele întâmplate cu doar două luni în urmă… dar erai atât de tristă. Ea a dat din cap. Dar toate cuvintele mele au fost sincere.

Şi-a ridicat privirea spre mine, cu buzele strânse şi o expresie severă pe chip.

Nu m-a crezut.

– Încă mai putem face tot ce ne-am planificat. Putem merge şi acum în Sri Lanka, acasă la tine, să fii iarăşi cu fiica ta, Kumari. Ne putem face o

familie.

– M-am îndrăgostit de tine din prima clipă când te-am văzut.

Vocea ei era doar o şoaptă stinsă.

Am încercat să-mi amintesc contextul în care m-a văzut pentru prima dată. Oare ce făceam? Cum mă văzuse?

– Dar îl iubeam şi pe soţul meu.

Strângea din dinţi, iar umerii şi întregul corp trădau încordare. A închis palma în jurul inelului şi l-a strâns tare în pumn, de parcă ar fi vrut, astfel, să şi-l însuşească.

Fără să mai rostească nici un cuvânt, fără să-mi răspundă da sau nu, s-a îndreptat spre uşa din spate, care dădea spre scări.

– Ce făceam când m-ai văzut prima dată? am întrebat-o.

S-a oprit, dar nu s-a întors spre mine.

– Hrăneai puii.

– Hrăneam puii?

Nu mi-a răspuns. Dar s-a întors, m-a privit peste umăr şi mi-a spus:

– Ştii, credeam că tu eşti altfel.

În noaptea aceea nu a rămas în barcă, s-a dus direct la culcare.

Pe la ora 11 seara, mă aşteptam să aud bătăile uşoare ale Nishei în uşa din spate, dar nu s-a auzit nimic. De obicei, duminica noaptea o suna pe Kumari, aşa că eram convins că va veni. Întotdeauna vorbea cu ea în primele ore ale dimineţii, din cauza diferenţei de fus orar, şi îi plăcea să facă asta la mine acasă, pentru că aveam o tabletă şi astfel putea să o şi vadă pe Kumari când vorbea cu ea. Înainte de a mă cunoaşte pe mine, vorbea cu Kumari la telefon. Eu o lăsam singură, mergeam pe balcon şi aşteptam să termine.

Totuşi, mi-a spus odată că, în felul acesta, reuşea să menţină cele două lumi separat, dar, în acelaşi timp, în armonie.

– Ce-ai vrut să spui? am întrebat-o într-o noapte, după ce a terminat convorbirea cu Kumari.

Mă întorsesem în cameră, iar ea s-a cuibărit în pat, lângă mine.

– Păi, la parter, la Petra, sunt dădacă pentru Aliki. Dar când vin aici, la etaj – şi toată lumea doarme şi nu mi se cere să fac nimic –, îmi amintesc cine sunt cu adevărat. Pot fi o mamă adevărată pentru fiica mea.

Mi-am făcut o cafea şi m-am aşezat pe balcon, ascultând acordurile de bouzouki. Am luat pasărea din cutie şi am stat aşa, ţinând-o în palme. M-am chinuit puţin să o conving să stea acolo, dar apoi a adormit, respirând încet, regulat, trupuşorul ei mişcându-se ritmic când inspira şi expira. Când s-a trezit, i-am dat iarăşi să bea apă, picătură cu picătură, până nu i-a mai fost sete.

A trecut o oră şi nici un semn de la ea. La miezul nopţii, m-am hotărât să merg jos, la parter, şi să bat la uşa camerei ei.

Pe ultima treaptă mi s-a agăţat ceva de picior – una dintre pisicile fără stăpân, cea neagră, care avea ochii de culori diferite. M-am dezechilibrat şi m-am prins de o măsuţă de grădină, să nu cad. Măsuţa s-a mişcat şi a căzut puşculiţa aceea veche, de ceramică, a Petrei. S-a izbit cu zgomot de pământ, monedele s-au împrăştiat şi, când am văzut că Petra aprinde lumina în camera ei, am luat-o repede înapoi pe scări şi am intrat în camera mea, închizând încet, cu grijă, uşa.

Nu am putut dormi în noaptea aceea. Mă tot gândeam la Nisha.

Unde dispăruse?

Oare o speriasem?

„Credeam că tu eşti altfel.“

Mi-am petrecut întreaga noapte pe balcon, cu pasărea, până când a răsărit soarele de după clădirile de la est. Mi-am închipuit cum, în depărtare, razele soarelui scaldă marea în lumină. Atunci pasărea şi-a umflat pieptul şi a început să cânte.

Lacul cel roşu din Mitsero reflectă apusul, îl captează, îl reţine chiar şi după ce soarele a dispărut.

Lac roşu, lac toxic, lac de cupru. Mamele şi taţii le spun copiilor tot felul de poveşti despre el. Să nu vă apropiaţi niciodată de lacul roşu din Mitsero! Istorisiri despre pasaje subterane adânci, prin care oamenii s-au târât ca animalele şi au murit în bezna de acolo.

Feriţi-vă de lacul roşu din Mitsero! N-aveţi decât să alergaţi pe cărările prăfuite sau pe câmpii – dacă aveţi grijă la şerpi şi viespi –, dar staţi departe de lac.

Astăzi, la sfârşitul lui octombrie, pe terenul pietros de lângă lac, este un iepure de câmp mort. Cadavrul e proaspăt, intact. Vântul bate, mişcându-i blana în răspăr. Încă se disting urmele labelor lui pe pământ. Nu se văd răni pe corpul lui, probabil că i s-au terminat zilele, din cine ştie ce motiv. În scurt timp, iepurele se va întoarce în pământ, dar deocamdată stă acolo nemişcat, în poziţie de alergat, ca şi cum ar fi sperat să mai trăiască, aşa cum speră oricine.

Ce lac frumos! Cuprul sângerează în el din trecut. Lacul e urmarea a ceea ce a fost lăsat în urmă: după ce au fost abandonate minele, s-a format un crater. Când se apropie iarna, ca acum, craterul se umple cu apă. După o furtună, în apa roşie a lacului se preling râuri galbene şi portocalii, schimbându-i culoarea – aşa apare apusul.

Dar de ce nu răsăritul?

Pentru că un răsărit poartă în el promisiunea unei noi zile.

Un apus are o altă semnificaţie – liniştea şi întunericul nopţii. Lacul există în pragul întunericului.

6. PETRA

Era 6.30 dimineaţa când m-am trezit. Până la ora aceasta, Nisha ar fi făcut deja duş şi ar fi ieşit în grădină, cu părul ei lung ud, să adune portocale şi ouă proaspete, pe care apoi le fierbea sau le frigea. Când aveam flori de dovleac sau alte legume sălbatice, le amesteca împreună cu ouăle într-o omletă şi adăuga multă lămâie şi piper. Mâncarea aceasta era preferata lui Aliki.

În dimineaţa aceasta însă, Nisha nu era afară. Peste frunze plutea o negură argintie, de parcă întreaga grădină emana vapori. Lirele care zăceau pe jos sclipeau în bătaia soarelui.

Aliki era în bucătărie, în pijama – se aşezase la masă şi-şi legăna picioarele în timp ce se juca pe iPad. Părul îi cădea pe faţă şi pe umeri. La ora asta ar fi fost, în mod normal, prins deja în coadă, iar ea ar fi fost îmbrăcată în uniforma de şcoală şi şi-ar fi băut sucul de portocale.

– Unde e Nisha? am întrebat-o. Şi-a ridicat privirea de pe ecran şi a ridicat din umeri. Ai mâncat?

A strâmbat din nas în semn că nu. Am remarcat o umbră de ezitare în ochii ei. Am crezut că vrea să mai spună ceva, dar ea doar s-a cuibărit şi mai bine în fotoliu.

M-am dus în camera Nishei, dar nu am găsit-o acolo. De fapt, patul ei arăta neatins.

M-am întors la Aliki şi, făcând eforturi să par veselă, atât cât puteam, i-am spus:

– Du-te şi îmbracă-te până pregătesc micul dejun. Dup-aceea te duc la şcoală.

S-a ridicat fără chef, dar a făcut ce i-am cerut. Între timp, am sunat-o de câteva ori pe Nisha pe mobil, dar intra mesageria vocală. I-am lăsat un mesaj:

– Nisha, unde eşti? Sună-mă.

Am început să fierb ouăle şi să prăjesc pâine, apoi am cotrobăit prin toate sertarele, nu ştiam unde ţine Nisha dulceaţa de smochine. Eram din ce în ce mai iritată – încă nu mă cuprinsese teama.

Aliki a fost cea care a intuit adevărul situaţiei. După ce am curăţat ouăle şi am pus masa, văzând că Aliki nu se întorsese în bucătărie, m-am dus în camera ei, unde am găsit-o în faţa oglinzii, plângând. Era îmbrăcată în uniformă, dar nu reuşea să-şi prindă părul cu elasticul, care i se încâlcise printre şuviţe.

I-am spus să ia loc pe pat, m-am aplecat deasupra ei şi i-am descâlcit, cu blândeţe, părul. Apoi, cu o perie lată, am încercat să i-l adun pe tot într-o coadă în partea de sus a capului, aşa cum făcea Nisha. Dar buclele ei erau rebele, dezordonate, refuzau să se supună – când le-am prins într-o parte, celelalte mi-au căzut din strânsoare înapoi pe umărul ei.

Simţeam cum se fâțâie, nerăbdătoare.

– Ştii ceva? i-am spus. Să lăsăm coada. Hai să încercăm ceva diferit.

Aşa că i-am împletit părul, iar ea şi-a tras coada groasă, neagră, împletită, peste umărul drept şi a rămas aşa, să se privească în oglindă. Uşile dinspre terasă erau deschise, în încăpere pătrundea lumina soarelui şi muzica păsărilor. Intra până şi ceaţa, ca un suflet rătăcit.

Era o zi rece de toamnă şi ar fi trebuit să fie o dimineaţă fericită, ca oricare alta. Dar privirea lui Aliki, în timp ce-şi privea imaginea din oglindă, exprima o îngrijorare crescândă.

Am dus-o pe Aliki la şcoală, lucru pe care-l făcea Nisha de obicei. A trebuit să lipsesc de la serviciu o oră, să o iau după cursuri – vânzătoarea mea, Keti, nu lucra lunea. Apoi am fost nevoită să o iau cu mine la cabinet. Am scăpat cumva, cu greu, de traficul intens de pe strada Onasagorou, care trece chiar pe lângă Piaţa Eleftheria, apoi am luat-o spre sediul central al clinicii mele, Sun City – sunt optician –, care se află într-un şir impunător de buticuri, magazine de îngheţată, patiserii, restaurante, galerii, cafenele şi sediul British Council – o casă modificată din Piaţa Solomou. Aliki se amuza încercând cele mai ieftine perechi de ochelari şi imitând tot felul de oameni în faţa oglinzii uriaşe de la intrare. Cu o pereche de ochelari rotunzi, cu ramele de metal, se prefăcea că e Ghandi; cu alţii, tot rotunzi, transparenţi, cu protecţie solară, era o vedetă K-pop; apoi, cu o pereche de ochelari simpli, cu rama maronie, pe nas, a luat pământuful şi a început să şteargă rafturile, pretinzând că e Nisha.

În noaptea aceea, Nisha tot nu s-a întors. Am pregătit cina, dar lui Aliki nu-i era foame. Stătea în faţa televizorului.

– Ţi-am lăsat mâncarea pe masă. Am acoperit-o să nu se răcească, i-am spus. Dau o fugă până în vecini, să vorbesc cu doamna Hadjikyriacou, nu stau mult. Vreau s-o întreb dacă nu cumva a văzut-o pe Nisha. Sunt afară dacă ai nevoie de ceva.

Aliki a dat din cap şi s-a uitat mai departe la ştiri, dar eram convinsă că nu e atentă. Părea îngrijorată de ceva, îşi sugea încheietura arătătorului, aşa cum făcea când era mult mai mică.

Până atunci nu prea băgasem în seamă celelalte servitoare din cartierul nostru. În zona aceasta, menajerele făceau totul – erau angajate şi plătite (mai puţin decât salariul minim) să facă curăţenie în case, dar, până la urmă, se ocupau şi de copii, mergeau la cumpărături, serveau la masă. Afară, două femei, probabil filipineze, se plimbau pe stradă cu un copil cipriot – o fetiţă cu codiţe, care le ţinea pe amândouă de mână. Alerga şi ţopăia, iar ele o ridicau de braţe. Puţin mai încolo, într-o casă, o servitoare bătea un covor pe bara de pe verandă. Le-a făcut cu mâna celor două filipineze care treceau. De după colţ, a apărut încă o servitoare, trasă de un câine imens, cu blana de culoarea nisipului. În faţa magazinului lui Yiakoumi, o alta căra obiectele vechi înăuntru – care, pe timpul zilei, erau expuse pe o masă – ca să închidă magazinul. În dreapta, restaurantul lui Theo începea să se anime, era aproape ora cinei. Cele două servitoare vietnameze de acolo, cu pălăriile lor conice pe cap, tocmai ieşeau grăbite cu băuturi pentru clienţi. De fiecare dată când vedeam vreuna dintre aceste femei, mi se strângea inima, sperând că aş putea-o zări pe Nisha lângă ele.

Chiar lângă noi locuia doamna Hadjikyriacou, pe care Aliki o poreclise Doamna-de-Hârtie. Stătea, ca de obicei, pe şezlong, în grădina din faţa casei. Pielea îi era atât de albă şi de zbârcită, de parcă cineva ar fi mototolit-o în pumni şi apoi ar fi desfăcut-o la loc. Acolo îşi petrecea mai tot timpul, până seara târziu, uneori chiar până la miezul nopţii, privind cum trece ziua, cum se schimbă anotimpurile. Ţinea minte tot – mintea ei era ca un jurnal, plină cu pagini întregi de trecut, cel puţin trecutul pe care-l cunoscuse ea direct. Se ştia că părul îi albise peste noapte, în timpul războiului, când a fost împărţită insula. De atunci a început să reţină tot, pentru ca nimeni să nu-i poată fura sufletul. Aşa mi-a spus, cu mulţi ani în urmă.

Şi acum era acolo, cuibărită în fotoliu, uitându-se la televizorul care fusese instalat afară; cablul, conectat la priza din camera de zi, era întins la maxim, părea că e pe punctul de a se rupe în orice clipă. A scuipat flegmă

într-o batistă, s-a uitat la ea, apoi a ţipat ceva către televizor. Era furioasă, din câte înţelegeam, din cauza unei decizii a preşedintelui.

Speram că a văzut-o pe Nisha când a plecat.

M-am uitat la servitoare cum aduce o tavă cu apă şi fructe, pe care a pus-o pe măsuţa de lângă bătrânică.

– Nu vreau, a spus, dând din mână a refuz, iar menajera a bombănit ceva în limba ei înainte de a face cale întoarsă spre casă, unde şi-a reluat treburile.

Era o servitoare nouă, nu ştia nici un cuvânt în greacă sau în engleză, aşa că vorbea fiecare în limba ei, la care se adăugau gesturi şi ochi daţi peste cap.

Ca de obicei, Doamna-de-Hârtie era înconjurată de pisici; Aliki le-a dat câte un nume fiecăreia. Una dintre ele se uita fix la ea, mieunând.

– Ce este, draga mea? a întrebat-o bătrâna, oftând. Ţi-e sete? Ţi-e foame? Vino să te pup! Drept răspuns, pisica i-a întors spatele. Apoi, fără să arunce nici măcar o privire în direcţia mea, a dat televizorul mai încet şi a spus: Petra, vino şi serveşte-te cu fructe.

M-am apropiat, am început să vorbesc banalităţi legate de vreme şi am luat, din curtoazie, o felie de portocală, apoi am întrebat-o dacă nu cumva a văzut-o pe Nisha în noaptea precedentă sau, poate, în dimineaţa aceea.

Lăsându-se pe spate, cu degetele mâinilor împreunate şi cu capul uşor într-o parte, spre lumina care bătea dinspre magazinul lui Yiakoumi, a încercat să-şi amintească dacă văzuse ceva. Cu privirea îndreptată spre fereastra magazinului, mi-a spus:

– Şapte ceasuri de la magazinul lui Yiakoumi arătau ora zece şi jumătate când am văzut-o. Unul arăta miezul nopţii.

Am aşteptat să continue, dar ea s-a repezit la o pisică şi a aşezat-o în poală. Ochii negri ai pisicii erau aurii acum, cu o parte de albastru neuniform, care semăna cu globul pământesc văzut de la mare distanţă.

– A zis unde merge?

– Se grăbea. A zis ceva, că se întâlneşte cu un bărbat.

– Cine?

– Crezi că, dacă îmi miros unghiile, o să aflu răspunsul?

Asta era expresia ei.

A rămas cu privirea aţintită asupra mea câteva minute bune, de parcă aştepta să termin de mestecat. După ce am înghiţit ultima bucăţică de

portocală, a bătut cu degetul în farfurie.

– Mai ia.

Mi-am dat seama că va insista până fac cum zice, aşa că am mai luat o felie. M-a privit în timp ce muşcam din ea şi îmi ştergeam sucul prelins pe bărbie.

– Aţi observat ceva neobișnuit…? am început eu.

– Săptămâna viitoare vine fiica mea din Noua Zeelandă. Vine tocmai din celălalt capăt al lumii să mă vadă.

– Minunat.

Prin perdeaua croşetată distingeam silueta servitoarei; parcă se apleca să şteargă măsuţa, iar în spatele ei lumina o veioză portocalie. Scutura din cap, bodogănind de una singură despre bătrână, cu siguranţă – sau poate altceva o supăra, arăta de parcă tocmai muşcase dintr-o lămâie culeasă direct din pom.

Chiar atunci a început să cânte bouzouki la restaurant, iar pisicile, ca la semnal, au zbughit-o în direcţia aceea.

– N-a zis nimic altceva Nisha? am întrebat-o.

– Nu.

– În ce direcţie a luat-o?

Mi-a indicat spre dreapta.

– Apoi, la capătul străzii, a luat-o la stânga.

– Dar acolo e o fundătură, am spus. De ce s-ar duce Nisha acolo? Drumul acela duce spre Linia Verde, la baza militară şi zona tampon care separă regiunea turcă de cea grecească a insulei. Nimeni n-o ia într-acolo.

Doamna Hadjikyriacou mă privea iscoditor. În corneele ei se distingeau porţiuni triunghiulare de ţesut, care ameninţau să-i acopere ochii în întregime.

– Ce s-a întâmplat?

– Nu ştiu unde-i Nisha. Cu siguranţă nu am de ce să-mi fac griji, probabil s-a dus doar să…

– Doar să ce? m-a întrerupt ea. Vrei să spui că nu s-a întors acasă? Am aprobat din cap. Bănuiesc că ai încercat să o suni?

Am dat din nou din cap, iar ea şi-a ridicat privirea spre cer. Arăta atât de îngrijorată, încât am simţit nevoia irepresibilă de a o liniști.

– Sunt sigură că va fi totul bine. Trebuie să existe o explicaţie rezonabilă.

– Nu, a spus ea.

– Poate a plecat în vizită la vreo prietenă.

– Nu, a repetat. Nisha n-ar pleca niciodată aşa, chiar dacă ar sta numai o zi. Ştii doar. E o tânără extrem de conştiincioasă.

A luat o felie de portocală, şi-a dus-o la gură şi, ca şi cum de-abia atunci şi-a dat seama că n-are poftă, a rupt-o în bucăţi mici, pe care le-a aruncat pe jos, să le găsească pisicile când se întorc.

Apoi, întinzându-se, şi-a pus mâna lipicioasă pe braţul meu.

– Petra, mi-a zis, fixându-mă cu privirea, de parcă ar fi vrut să vadă ceva printr-o ceaţă deasă, ceva nu e în regulă.

M-am întors acasă şi am verificat ce face Aliki. Am găsit-o stând pe pat, în întuneric. Era în pijama, bea un pahar cu lapte cald, pe care-l ţinea cu amândouă mâinile. Ghiozdanul era la piciorul patului, iar uniforma era pregătită pe spătarul de la scaunul biroului. Nici n-aş fi zis că Nisha nu e acasă.

– Ai mâncat? am întrebat-o. Aliki m-a privit pe deasupra paharului şi a confirmat din cap. Eşti bine? Din nou, a dat din cap.

M-am apropiat de ea şi am sărutat-o pe frunte. Atunci am observat că pisica cea neagră, cu ochii de culori diferite, dormea pe pat, lângă ea. De-abia se zărea, cu blana ei neagră, lucioasă; parcă era doar o pată aurie în lumina lunii. Eram pe punctul de a-i spune că ştia foarte bine că pisicile nu au voie în casă, dar, intuind mustrarea mea, a zis repede:

– Maimuţica a avut o zi grea. Are nevoie de atenţie şi iubire.

– I-ai pus numele „Maimuţica“?

– Uită-te la coada ei lungă şi îndoită. Cred că se leagănă de crengile copacilor.

Am zâmbit. „Fata mea cea isteaţă.“ Am ieşit din cameră şi am închis uşa după mine.

Dar eram cu nervii întinşi. Nu puteam scăpa de senzaţia pe care mi-a lăsat-o mâna doamnei Hadjikyriacou pe braţ, insistenţa ei că ceva nu e bine. Am aruncat o privire afară, să văd dacă a intrat în casă; strada era pustie acum, cufundată în întuneric.

7. YIANNIS

Pe la miezul nopţii am mers cu Seraphim cu maşina până la o plajă din Protaras. În timpul migraţiei, mergeam amândoi o dată pe săptămână în larg, să prindem păsări. Erau cele mai fructuoase expediţii de vânătoare ale noastre. Ne-am îndreptat spre coasta estică. Deşi la primele ore ale dimineţii era frig, Seraphim stătea cu geamul deschis de tot şi inspira cu poftă aerul rece. Întotdeauna făcea aşa când ne apropiam de mare. Eu nu prea vorbeam. Mă tot gândeam la Nisha. Încercam să-mi închipui unde ar putea fi, dar mintea îmi rămânea pustie, nu-mi venea nici o idee. Am încercat de mai multe ori să o sun, dar telefonul îi era închis.

Satele din jurul nostru erau cufundate în linişte, o singură lumină era aprinsă, într-o casă de pe deal. În scurt timp, am auzit valurile.

„Ştii, credeam că tu eşti altfel."

Seraphim a fost cel care m-a introdus în afacerea asta cu braconajul. Seraphim iubeşte banii – dar aş minţi dacă aş spune că eu nu. Pe vremuri, am fost în conducerea Băncii Laiki. Trăiam într-un apartament de lux, în cealaltă parte a oraşului – în cartierul fastuos, modern. În anii tinereţii, bunicul a fost fermier, apoi paznicul parcului. Strămoşii mei au fost ţărani – fermieri şi ciobani care au lucrat pământul. Dorinţa tatei a fost ca eu să-mi fac un rost în viaţă. M-a încurajat să învăţ bine, „ca să mă pot ridica de jos şi să urc până la stele".

Şi aşa am făcut, bineînţeles. Viaţa de bancher era atrăgătoare, stabilă. Din punct de vedere financiar, eram în siguranţă, dacă nu chiar înstărit, şi nu aş fi fost nevoit să depind de vreme şi de anotimpuri, cum făcuseră strămoşii mei. Cel puţin aşa îmi spunea tata. Nu ştiam pe atunci că lumea afacerilor are şi ea furtunile şi secetele ei.

Înainte de criza economică din 2008, Banca Laiki prospera – se preconiza că va deveni liantul de investiţii europene al fondului suveran din Dubai şi a jucat un rol cheie în industria de servicii financiare a insulei, atrăgând tineri oameni de afaceri din Rusia, care veneau cu serviete burduşite de bani şi înfiinţau firme pe insulă, pe care le conduceau avocaţi şi contabili din partea locului. A fost o perioadă când transferurile bancare dintre Rusia şi Cipru erau de-a dreptul astronomice. Laiki se ocupa chiar şi de afacerile lui

Slobodan Miloševic´. În anii ’90, când a fost el la conducere, au circulat miliarde de dolari bani gheaţă prin Laiki, în ciuda sancţiunilor primite de la ONU.

Îmi plăcea tare mult să vorbesc despre lucrurile acestea la dineurile elegante la care eram invitat – lumea rămânea de fiecare dată impresionată. Teresa, soţia mea de atunci, iubea stilul acela de viaţă. Nu s-ar fi căsătorit cu mine nici în ruptul capului dacă aş fi trăit aşa cum trăise bunicul meu. Povestea noastră a fost una cât se poate de banală: ea lucra la banca rivală, ne-am cunoscut şi ne-am îndrăgostit.

Dar Laiki a dat de necazuri grave din cauza expansiunii agresive în Grecia. Bilanţul era suprasolicitat, iar la scurt timp după aceea, când a lovit criza economică globală, totul s-a dus pe apa sâmbetei. Laiki a fost pusă în insolvenţă, iar eu mi-am pierdut locul de muncă, economiile şi soţia – în această ordine. Dar, în timp ce decăderea băncii reflecta problemele mai profunde ale Ciprului, schimbările din viaţa mea au aruncat o rază de lumină peste vidul întunecat care exista în ea.

Dubiţa înainta cu zgomot pe cărarea murdară. Ca de obicei, Seraphim a început să fredoneze un vechi cântec de leagăn. Întotdeauna fredona acest cântec când ne apropiam de mare, era ceva ce avea legătură cu vremurile de dinainte de război. Dar, deşi amintirea era prea veche şi neclară pentru mine, nu l-am întrebat niciodată.

– Ar trebui să te relaxezi. Ţi-am zis de atâtea ori, hai cu mine la Barul Maria – te rezolv eu. Aseară am fost iar cu o filipineză. E foarte dulce, să ştii. Dacă n-aş fi însurat, cred că m-aş îndrăgosti.

N-am răspuns nimic, am continuat să privesc pe fereastră cum ne apropiam tot mai mult de întunecimea opacă a mării şi a cerului.

– Ce-ai păţit? m-a întrebat Seraphim, aruncându-mi o privire.

Era cu vreo doi ani mai mare decât mine şi, deşi avea foarte mulţi bani, se îmbrăca precum unul care muncea cu ziua, indiferent de ocazie. Era un bărbat scund, negricios, cu mâini mari şi păr nepieptănat mai tot timpul, cu început de chelie în faţă. Umbla în general nebărbierit, îmi amintea de şobolanii care trăiau în canalele de pe malurile Râului Pedieos. Era însurat cu o rusoaică, Oksana, despre care vorbea des şi cu multă afecţiune; dar îşi petrecea majoritatea nopţilor în barurile din vechia Nicosie, în căutare de femei care erau nevoite să facă ceva ca să supravieţuiască – după cum

spunea chiar el. Fete frumoase din România, Moldova, Ucraina – destul de ieftine – sau menajere din Sri Lanka, Vietnam, Nepal. Femei care veneau aici să facă bani, cu orice preţ – din nou, cuvintele lui. De parcă le făcea o favoare.

În general, ignoram măgăriile pe care le scotea Seraphim pe gură. Era un bărbat dubios până-n măduva oaselor, dar avea ceva fermecător, o anumită căldură. Şi ştia să păstreze un secret. Dubiţa înainta clătinându-se pe terenul accidentat. Seraphim era singura persoană din lume care ştia de relaţia mea cu Nisha.

– Nisha a plecat, i-am spus.

Acum se auzea respiraţia zgomotoasă a mării, mai jos, în dreapta. Norii se împrăştiaseră, iar în jurul lunii cerul devenise cenuşiu. Mă gândeam că tace de prea multă vreme.

– Nisha a plecat, am repetat.

– Imposibil.

– De ce?

A rămas iar tăcut şi a luat-o la dreapta, pe drumul care ducea la debarcaderul unui mic golf privat. În colţul acela era o bisericuţă din calcar, cu o cruce albă, imensă, luminată pe timpul nopţii.

– De ce să plece? m-a întrebat, într-un final.

– Nu ştiu. Pur şi simplu a dispărut. După câteva clipe, am adăugat: Am cerut-o de nevastă sâmbătă noaptea, iar ea a dispărut duminică noaptea. Mă rog, duminică, la ce oră o fi fost.

– Duminică noaptea, a repetat el.

Nu era o întrebare, ci o afirmaţie. Dar, înainte de a putea adăuga eu ceva, a oprit rapid dubiţa şi a deschis uşa.

Lângă o barcă ne aştepta, ca de obicei, Viaceslav, cu un termos argintiu în mână, fumând o ţigară şi citind ştirile pe telefon. Avea părul atât de blond, că părea aproape alb. Când ne-a văzut, a zâmbit larg, a aruncat chiştocul pe jos şi ne-a salutat ca de obicei.

Eu şi Seraphim am scos o rolă de plasă din dubiţă; o ţineam de capete, de parcă am fi cărat un cadavru. Mă tot uitam peste umăr şi, din cauza tensiunii şi a fricii, transpiram. Expediţiile pe mare erau cele mai periculoase. Dacă ne prind, primim o amendă de 20 000 de euro şi ne trezim în închisoare. De fiecare dată când ieşeam în larg, mă gândeam: „De data asta sigur ne vor prinde“.

Viaceslav a început să desfacă plasa, pentru a o fixa cu câte un capăt de fiecare dintre cele două bărci. Va merge cu Seraphim, ca de obicei, iar eu, singur. Cred că preferă compania lui Seraphim.

– E senin acum, a zis Viaceslav, privind în sus, spre cer, cu ochii mijiţi şi faţa încreţită de la zâmbetul larg. Va fi o vânătoare pe cinste.

– Să sperăm, a spus Seraphim. Vorbeam între noi în engleză, fiecare cu accentul lui.

Viaceslav şi-a aprins încă o ţigară şi a început să ne relateze cele mai importante ştiri ale zilei. Aşa făcea uneori, în timp ce Seraphim verifica dacă plasele sunt bine prinse. În fiecare barcă am pus două aparate de comunicare.

Când soarele începe să răsară, apar mii de păsări migratoare, vin pe insulă să se odihnească în timpul epuizantei lor călătorii peste Mediterană. Insula aceasta, stânca aceasta mică din mijlocul mării, se află pe una dintre rutele majore de migraţie. Păsările văd luminile oraşului şi zboară spre ele. Pentru unele păsări, coasta este un reper, le ajută să găsească drumul. Plasele sunt atât de fine, încât zboară direct în ele. Dacă încearcă să scape, nu fac decât să se încâlcească şi mai tare în ele. Nu prindem numai silvii cu cap negru, ci tot felul – plasele nu ţin seama de specie. Vara e destul de linişte, dar, în perioada de migraţie, în special toamna şi primăvara, trec multe păsări pe aici – de fapt, foarte multe, facem bani frumoşi.

După ce am pornit în larg, am avut brusc senzaţia că mă îndepărtez şi mai tare de Nisha, de parcă firul invizibil care ne unea era rupt de un curent invizibil, dar puternic. A ştiut întotdeauna ce simt sau, mai bine zis, îmi intuia sentimentele, chiar şi pe cele pe care nu ştiam că le am. Îşi sprijinea bărbia în palmă, stând pe pat sau la masa din sufragerie, şi mă privea, cu ochii ei de leoaică, până în străfundurile sufletului.

„De ce eşti atât de trist?“ mă întreba, sau „De ce eşti nervos azi?“ sau „Unde ai dispărut?“ Îmi cunoştea dispoziţiile mai bine decât mine. Singura persoană din viaţa mea care mi-a acordat o astfel de atenţie a fost bunicul, pe vremea când eram copil. Era tot timpul vigilent când mergeam la plimbare prin pădure: unde calc, dacă eram prea agitat şi speriam animalele, dacă eram obosit, dacă îmi era foame. Odată, după ce mi-a murit câinele, m-a lăsat să vorbesc despre el tot drumul de la Troodos până la coasta de est. Am coborât din autobuz şi, deşi păream însufleţit şi-i povesteam întâmplări vesele, ştia din felul în care îmi târşâiam picioarele că mi-e inima

grea şi că, după ce intram în apă să înotăm, m-aş fi înecat dacă nu i-aş fi dat lui povara acelor amintiri.

Vara trecută i-am arătat Nishei o fotografie cu mine, când aveam şase ani, făcută în faţa unei ferme din Troodos. În curtea din spatele meu era o vacă, eu mă aplecam să-mi leg şireturile şi mă uitam la cameră, zâmbind. Mama făcuse poza aceea; ţin minte că o ţinea pe sora mea pe şold. Tocmai se întorsese de la câmp, unde le dusese tatălui şi bunicului meu prânzul, avea faţa roşie, iar pe cap îşi legase o eşarfă. Nisha a plâns când a văzut-o. Stătea întinsă pe patul meu, goală, lângă uşile deschise de la balcon; era foarte cald, aerul era lipicios, plin de mireasma nocturnă a iasomiei şi de parfumul femeilor care cutreierau străzile. Era aproape miezul nopţii şi se auzea muzica de la restaurantul lui Theo. Între noi se afla ventilatorul. Ochii ei galbeni s-au umplut de lacrimi care au căzut pe mâna în care ţineam fotografia.

– De ce plângi?

– Erai atât de frumos şi de dulce, mi-a spus, ştergându-şi faţa cu dosul palmei.

Am luat-o în braţe şi i-am simţit lacrimile pe piept. Am ţinut-o aşa, aproape de mine, întrebându-mă dacă eu o consolez pe ea sau ea mă consolează pe mine. Adevărul e că nu înţelegeam de ce plânge. Oare ce văzuse pe chipul meu în poza aceea, făcută cu atât amar de ani în urmă? Oare ce visuri misterioase îşi făurise pentru viitor?

Pe măsură ce bărcile înaintau tot mai mult în larg şi distanţa dintre noi creştea, plasa, aproape invizibilă, s-a întins chiar la suprafaţa mării, între cele două bărci. Luminile oraşului se micşorau tot mai mult, noi continuam să înaintăm, paralel, având grijă să menţinem distanţa constantă. Trebuia să fim foarte atenţi să nu rupem plasele sau să le lăsăm să cadă, dar eu aveam destulă experienţă, Viaceslav m-a instruit temeinic.

După ce am ajuns destul de departe, în larg, Viaceslav a ridicat mâna în aer şi am oprit motoarele. Bărcile se legănau pe valurile potolite, iar noi ne-am pus pe aşteptat. Orizontul era cufundat în întuneric.

„Erai atât de frumos şi de dulce…“

Cred că am adormit, pentru că, atunci când m-am trezit, am văzut o mie de siluete înaripate pe cer, când soarele tocmai apărea la marginea lumii. Păsările care zburau mai sus nu cădeau în plasă şi reuşeau să ajungă până la ţărm; celelalte, sutele de păsări care survolau deasupra mării, fie şi la o

înălţime de câţiva metri, îşi aflau acolo sfârşitul. Se loveau de o barieră invizibilă, de firele subţiri ale imensei noastre plase, unde băteau frenetic din aripi, cârâiau şi ţipau. Dar acolo rămâneau.

Înainte ca soarele să răsară complet, ne-am întors la ţărm, apoi am tras toţi trei plasa afară din apă. Unele păsări muriseră înecate, altele încă se chinuiau să scape. Am aşezat plasa pe nisip şi am început să scoatem păsările, una câte una. Pe lângă silvii cu cap negru, mai erau măcălendri, mierle, bâtlani cenuşii sau roşii, şorecari comuni, vânturei de seară, auşei cu cap galben şi câţiva pescăruşi mari, negri.

Am aruncat păsările moarte în sacii de gunoi, iar pe celelalte – cele care încă se zbăteau – le-am muşcat de gâtlej, tăindu-le, astfel, artera, pentru a muri rapid, apoi le-am azvârlit şi pe ele lângă celelalte. Veneau şi alte păsări pe ţărm, iar pe nisip, chiar lângă noi, ţopăiau vrăbiuţe. S-a apropiat o pisică cu ochii bulbucaţi, să adulmece şi să vadă ce se întâmplă acolo, strecurându-se printre noi, frecându-se de genunchii şi de coatele noastre, încercând să ne atragă atenţia. Seraphim i-a aruncat o pasăre, iar pisica a prins-o în gură şi apoi luat-o la goană.

– Nu trebuia să-i dai, a obiectat Viaceslav, încruntându-se. E ca şi cum le-ai da vagabonzilor bani.

– Doar una! a răspuns Seraphim. Nu te ambala aşa. Şi pisicile vânează, exact ca noi.

– Vânează pentru supravieţuire sau doar de dragul de a vâna, depinde de context, i-am spus.

Până atunci nu rostisem nici o vorbă, aşa că cei doi bărbaţi mi-au aruncat o privire indiferentă şi şi-au continuat treaba. Începea să se lumineze de-a binelea, trebuia să ne grăbim – trebuia să lăsăm totul curat pe când se trezeau oamenii din oraş.

În drum spre casă, am vrut să mai vorbesc cu Seraphim despre dispariţia Nishei, dar era prea euforic datorită prăzii bogate din acea dimineaţă ca să îmi acorde mie atenţie. Trăncănea întruna despre planurile pentru următoarea noastră vânătoare: cum vom merge pe peninsula Akrotiri, un loc foarte bun pentru aşa ceva – era parte din baza militară britanică de acolo, într-o zonă neexploatată. Vom merge cu beţe de lămâi şi plase la rezervaţia de mlaştină de la Akrotiri şi la lacurile din spatele plajei Lady Mile. Vom aveam nevoie de multe beţe, aşa că el le va pregăti din timp.

Seraphim era cel care ţinea pe picioare mica noastră afacere, iar el primea ordine de la superiori. Sacii cu păsări erau în spate: eu şi Seraphim urma să luăm câţiva saci fiecare, să curățăm păsările, apoi să-i dăm lui Viaceslav o parte din profit. Viaceslav era scutit de curăţatul păsărilor pentru că bărcile erau ale lui. Vom face în jur de 3 000 de euro fiecare pentru eforturile din dimineaţa aceasta.

Când am coborât din dubiţă, am rămas puţin în uşă şi i-am spus:

– Duminică. Nisha a dispărut duminică. S-a întâmplat ceva deosebit în ziua aceea? Îţi aminteşti ceva, orice?

– Nu, cum să-mi amintesc?

– Pentru că mai devreme ai zis că e imposibil ca Nisha să fi fugit. Ce ai vrut să spui?

– Cred că n-ai auzit bine, prietene. Ştii cum sunt femeile astea – vin şi pleacă, se schimbă ca vremea.

Nisha nu e aşa, aş fi vrut să-i spun. Dar n-am mai zis nimic.

*

Când am ajuns acasă, am dus sacii cu păsări la etaj şi le-am pus în camera goală. Apoi m-am dus în bucătărie, să văd ce face pasărea. Dormea. I-am mângâiat penele. Bănuiesc că păsările nu au amintiri, ele trăiesc doar în prezent, trecutul rămâne pur şi simplu în urma lor şi dispare precum valurile oceanului.

Mă gândeam la sacii cu păsări moarte din camera goală. Nu aveam nici un pic de energie să mă apuc să le curăţ, aşa că le-am pus în frigiderul de dimensiuni industriale şi am decis să las totul pentru a doua zi.

Am dormit câteva ore bune, doar nu dormisem în noaptea precedentă. Când m-am trezit, era întuneric deja. Am sunat-o pe Nisha de mai multe ori. A intrat din nou mesageria vocală. Mi-am pregătit ceva de cină, nişte cuşcuş cu melci, şi m-am aşezat pe balcon să mănânc, după ce mi-am pus pe umeri şalul pe care-l purta întotdeauna Nisha. Avea mirosul ei – un amestec de soluţie de curăţare a lemnului, înălbitor, condimente şi lapte. Aveam senzaţia că era foarte departe. Oare unde plecase? Ce a vrut să spună Seraphim? Ştia ceva? Din partea lui, te puteai aştepta la orice.

Seraphim e fiul unui vechi prieten de familie. Când eram mic, venea cu părinţii şi sora lui în vizită de vreo două ori pe an. Cum era mai mare decât mine cu doi ani, fie mă ignora, fie făcea pe şeful. Apoi relaţiile dintre familiile noastre s-au răcit, eu am mers la facultate în Atena. Când m-am

întors, m-am mutat chiar în centru, în inima oraşului. Mulţi ani mai târziu, după ce mi-am pierdut locul de muncă de la bancă şi am închiriat un apartament deasupra celui în care locuieşte Petra, m-am întâlnit întâmplător cu el într-o băcănie de pe strada mea. M-a recunoscut imediat, m-a îmbrăţişat şi m-a bătut pe spate cu mâinile lui mari. Mi-a povestit despre maşina lui – un Jaguar (colecţiona maşini vechi), despre casa lui (o vilă imensă) şi despre frumoasa lui soţie rusoaică. Poate că ar fi trebuit să adauge şi aici o paranteză, dar se pare că a omis-o.

Eram invidios. Stătea acolo, în faţa mea, şi-mi tot spunea ce bine o duce el, cât de bine şi-a aranjat viaţa, în timp ce, într-a mea, totul se ducea de râpă.

– Şi tu ce mai faci, prietene? m-a întrebat. Am auzit că eşti pe cai mari în lumea financiară.

Eram pe punctul de a confirma din cap, fără a mai intra în alte detalii, când a adăugat:

– Sau v-a lovit şi pe voi criza asta?

Aşa că i-am răspuns simplu că da, de fapt ne-a lovit. Nu m-am apucat, se înţelege, să-i destăinui că îmi căutam, fără succes, un loc de muncă şi că nici măcar nu ştiam de unde să scot banii de chirie pentru luna următoare.

A căzut pe gânduri, dând din cap.

– Şi am auzit că te-ai însurat… atât de tânăr!

– Da, e nemaipomenită. Mă sprijină foarte mult.

Nu i-am spus că o pierdusem şi pe ea.

Prima pierdere a cauzat-o pe cea de-a doua, iar acestea două, împreună, au dus la a treia – pierderea naivităţii mele, de care ar fi trebuit să scap până atunci, de fapt. Doar după ce am început să ne cunoaştem mai bine i-am mărturisit că m-a părăsit.

– Locuieşti prin apropiere acum?

– Da, şi i-am spus numele străzii.

– Perfect. Practic, suntem vecini. A ezitat preţ de o clipă, apoi a adăugat: Ştii ceva? Am o propunere pentru tine. Cred că o să-ţi placă. Vrei să ne întâlnim mâine seară, la unsprezece şi jumătate?

A scos din buzunar un bon mototolit, l-a netezit pe tejghea şi a scris pe el numele unei străzi, numele unui bar şi numărul lui de mobil. Mi l-a cerut pe al meu. De siguranţă, a precizat.

Chiar voiam să ne întâlnim. Avea el ceva, un fel de energie, care parcă transmitea: „Urmează-mă şi-ţi voi arăta cum se trăieşte bine“. Zâmbea larg, contagios, iar în privirea lui sclipeau promisiuni şi posibilităţi.

Am citit adresa şi mi-am dat seama că era Barul La Maria. Ar fi trebuit să-mi dau seama după ora la care a vrut să ne întâlnim – localul era deschis până dimineaţa.

Barul La Maria era locul ideal pentru prostituate, proxeneţi şi bătrâni beţivi. Se afla chiar lângă strada principală, avea geamuri fumurii şi podea de lemn. Pe ringul de dans era o bătrână care arunca bucăţele de hârtie în aer, de parcă voia să se acopere cu confetti.

Seraphim stătea la bar şi vorbea cu barmaniţa care era îmbrăcată, ca de obicei, în haine negre, strâmte. M-a zărit imediat şi mi-a făcut cu mâna. Era evident că mă aştepta.

M-am aşezat lângă el. Fără să mă întrebe ce vreau, a comandat două beri. Ciugulea nişte alune. A împins bolul spre mine.

– Serveşte-te, mi-a spus.

– Nu, mulţumesc.

– Trebuie să le guşti. Proaspete, din pom. Uşor prăjite. Fără sare.

N-am putut să refuz. Aşa a fost şi când eram mici. Odată, când eu aveam treisprezece ani, iar el cincisprezece, m-a convins să mă caţăr într-un copac. Mi-a povestit despre o pasăre frumoasă pe care o văzuse acolo, o specie rară pe care n-a mai întâlnit-o. Eu, bineînţeles, m-am entuziasmat şi m-am urcat destul de uşor, eram sprinten şi puternic. Coborâtul însă a fost o problemă. Se ştie foarte bine că e greu să cobori din copaci. Am rămas blocat acolo mai bine de o oră până când a venit bunicul pe deal, cu doi baloţi de fân în spate, pe care i-a pus jos, sub copacul în care mă aflam, să nu mă rănesc când sar.

Într-adevăr, alunele arătau foarte bine, iar eu, nerăbdător cum fusesem să-l întâlnesc şi să-i aud propunerea, de-abia dacă îmbucasem ceva. Aşa că am luat un pumn de alune şi le-am băgat în gură.

Barmaniţa a pus două sticle pe tejghea, iar Seraphim şi-a scos portofelul să plătească. Eram invitatul lui, a spus, făcea cinste. Am băut berea repede. Pe scaunul din spatele nostru, un bărbat cărunt se juca cu părul unei tinere care-l ţinea de după gât. Avea pielea închisă la culoare şi nu părea să aibă mai mult de optsprezece ani. Câteva locuri mai încolo, un bărbat chel

încerca să sărute o femeie pe gât – îmi părea cunoscută, dar nu-mi dădeam seama unde o mai văzusem. Seraphim a mai comandat două beri. Barmaniţa ne-a pus pe masă şi boluri cu mere tăiate felii, măsline şi chipsuri. De data aceasta nu a mai plătit. Beam beri una după alta, barmaniţa ne tot aducea.

La o masă din spatele nostru, două femei frumoase stăteau pe genunchii a doi bărbaţi foarte în vârstă.

– Alea sunt romînce, frumoase femei, a zis Seraphim. Nu-s foarte scumpe.

Berea începea să mi se urce la cap. Încă nu vorbisem mai nimic. Mi-a mai spus câteva lucruri despre maşinile lui. Un Porsche 911, în stare perfectă.

– Maşina aia are ceva magic. Ar trebui să vii cu mine cândva, să dăm o tură până sus, pe munte. O să vezi ce puternică e. Apoi mi-a povestit despre o altă maşină, Mercedes SL 300 Gullwing. Una dintre primele maşini sport din perioada de după război. Argintie. Uşile se deschid ca aripile unei păsări. Poţi zbura cu ea.

Apoi a adăugat că nu prea îi place să o conducă, o ţinea în condiţii perfecte în garaj şi o scotea o dată pe săptămână, să nu se prăpădească.

Chiar şi aşa, ameţit, cum eram, m-au izbit hainele lui ponosite. Tricoul de pe el era vechi, uzat, la fel şi blugii; părul cam nepieptănat îi stătea în toate direcţiile. Dacă avea atâţia bani, m-am întrebat, de ce era îmbrăcat în haine ce păreau vechi de douăzeci de ani?

Ne tot aducea beri, dar eu beam mai încet acum.

S-au apropiat de noi două filipineze: una mai tânără, machiată generos, cealaltă, puţin mai în vârstă, era aproape fără machiaj, iar pielea îi lucea în lumina slabă a becurilor. Seraphim le ştia bine. Au pălăvrăgit multă vreme.

– Când veniţi să facem o tură cu maşina? le-a întrebat Seraphim.

Cea mai în vârstă a zâmbit politicos, dar n-a zis nimic. Tânăra şi-a dat părul de pe frunte şi şi-a pus mâinile între genunchi. Mi-am dat seama din aceste gesturi mărunte că nu se simţeau în largul lor. Am dat pe gât încă o bere. Cele două femei au dispărut în mulţime.

Seraphim a comandat cuşcuş.

– Cuşcuş? l-am întrebat, iar el mi-a făcut cu ochiul.

În scurt timp, barmaniţa s-a întors cu un vas din ceramică şi o tavă argintie. Le-a aşezat, împreună cu farfuriile şi tacâmurile, pe tejghea, în faţa noastră.

– Ia uite, prietene, a spus Seraphim. E sezonul lor. Organice. Trebuie să-ţi placă.

A deschis bolul şi a scos din el, cu furculiţa, o pasăre cântătoare minusculă, fiartă. Din vas ieşeau fâşii de aburi care se amestecau cu fumul de ţigară din aer. A pus cu grijă două pe farfuria mea şi două pe a lui. Apoi a înfulecat una, ronţăind oasele cu poftă.

– Dă-i drumul, mi-a spus, cu gura plină. Trebuie să-ţi placă. Încă n-am cunoscut pe nimeni căruia să nu-i placă. Nu ai mâncat când erai copil?

Apoi a scuipat pe tejghea.

I-am răspuns că da. Şi că ştiam că e ilegal să mănânci astfel de păsări.

– Nu prea mi-e foame, am adăugat. Am mâncat bine înainte de-a veni. Încă-s balonat.

– Se pare că va fi mai greu decât am crezut să te atrag de partea mea. A înghiţit ultima bucată de pasăre şi, cu unghia de la degetul mic, şi-a scos o bucată de carne rămasă între dinţi.

Îmi întorcea stomacul pe dos.

– Nu înţeleg.

– Păsările astea cântătoare… cum să mă exprim? Se află pe farfuria ta datorită mie. S-ar putea zice că păstrez tradiţia. Dar prind cu miile. Încă o pereche de mâini mi-ar dubla veniturile. E vorba doar despre câteva expediţii pe săptămână, în timpul sezoanelor de vânătoare. A făcut o pauză, cântărindu-mă cu privirea. În fond, cum crezi că reuşesc să o duc aşa de bine?

Nu am răspuns nimic.

– Văd că eşti îmbrăcat îngrijit, dar dichiseala asta a ta e doar de faţadă. Ai greutăţi, dragul meu prieten – să nu crezi că nu-mi dau seama. Am văzut lucrul ăsta în ochii tăi, atunci când ne-am întâlnit la băcănie. Era acolo, pe chipul tău, ca o cicatrice uriaşă. Şi de data aceasta am rămas tăcut. Dar Seraphim m-a dibuit bine. Era talentul lui special. Nu trebuie să decizi acum. Eu zic să mai chibzuieşti. Te sun peste o săptămână. Dacă eşti de acord, ne apucăm imediat de treabă. Am nevoie de un ucenic. O persoană în care să am încredere. Tu ai fost dintotdeauna de încredere, nu-i aşa? A zâmbit larg un moment, apoi a împins farfuria spre mine. Măcar încearcă una. Vei retrăi gustul copilăriei.

*

Mi-am dat seama că aproape nu mă atinsesem de cină. M-am ridicat şi am pus mâncarea într-un vas Tupperware, apoi în frigider. I-am dat păsării puţină apă, pe care a băut-o picătură cu picătură. Dimineaţa îi lăsasem pe o farfurie seminţe, mâncase chiar bine din ele. Apoi am luat-o în palmă şi am ieşit cu ea pe balcon, aşteptând să se facă ora unsprezece. M-am uitat la ea cum îşi închide şi deschide ochişorii ca mărgelele şi cum i se înfoaie penele în timp ce încearcă să-şi găsească locul în mâinile mele. Mi-a răsărit în minte imaginea celorlalte păsări, cele moarte, mii de păsări în saci negri, cu penele lipite din cauza sângelui, al lor şi al celorlalte. Ochi de mărgele rămaşi deschişi spre întunericul etern.

În noaptea aceea m-am simţit şi mai tulburat. Jos, lumina din camera Petrei se proiecta pe pietre, se vedeau umbrele celor care se mişcau înăuntru. Da, una era a Petrei – lungă şi subţire, cu părul prins sus. Cealaltă, a lui Aliki – mai scurtă şi mai lată – care mergea din când în când la fereastră, unde rămânea, fără să rostească o vorbă, cu siguranţă, lângă mama ei. O singură dată am observat o a treia umbră, cu un contur mai neted şi mai rotund – care stătea singură. Aceasta trebuie să fie Nisha. Dar nu puteam merge să verific. Am sunat-o şi iar a intrat mesageria vocală. Nu-mi venea în minte nici un pretext să le bat la uşă la ora aceea. Dar tot repetam în gând: „Se va întoarce“. Dacă nu cumva a mers înapoi în Sri Lanka… Nu, eram convins că Nisha va bate la uşa din spate la ora unsprezece, aşa cum făcea întotdeauna, iar amintirea acestei aşteptări chinuitoare se va estompa şi va dispărea în uitare.

Doamna Hadjikyriacou era din nou afară, vorbind tot felul de aiureli cu pisicile. Nu înţelegeam ce spune – deşi nu se auzea muzica de bouzouki, doar o fată ce cânta într-o limbă străină. Cuvintele acelea necunoscute pluteau cu sutele deasupra străzilor, punând stăpânire pe ele. O vedeam pentru prima dată, era frumoasă: cu piele închisă la culoare şi ochi negri. Mâna dreaptă părea mai mică, parcă avea un defect, poate din naştere. Îi rămăsese încleştată, lângă piept. Dar mâna stângă îi era foarte vie, dansa pe ritmul cântecului, se ridica şi cobora în armonie cu tonul hipnotic al vocii ei, degetele bătând ritmul în aer de parcă ar fi cântat la un instrument imaginar. Avea o voce extraordinară, curată ca un cer senin. La mesele din jurul ei, bărbaţii, mulţi dintre ei foşti angajaţi în armată, care probabil aveau medalii şi amintiri pitite cine ştie unde, dădeau pe gât păhărele de ouzo,

mâncau melci cu gingiile, râdeau – şi nici nu o băgau în seamă. Ea era doar zgomotul de fundal.

L-am zărit pe Yiakoumi ieşind din magazin. S-a aşezat pe un scaun de nuiele să bea o cafea şi să asculte muzica. Ceasurile din spatele lui erau luminate şi arătau ora 22.30.

Am rămas acolo, cu pasărea în palme, ascultând muzica şi aşteptând să treacă jumătatea aceea de oră. Dar Nisha n-a apărut.

La 5 dimineaţa m-a trezit iPad-ul care suna. Am sărit să răspund, gândindu-mă că era Nisha, dar numele care apărea pe ecran era Kumari. Am rămas cu privirea în gol, nu ştiam ce să fac. Ce să-i spun?

După o clipă s-a oprit. Dar nici zece secunde mai târziu a început să sune din nou şi iarăşi n-am putut face nimic, am stat aşa, nemişcat, închipuindu-mi fetiţa care suna şi care aştepta nerăbdătoare să vorbească cu mama ei.

8. PETRA

În dimineaţa următoare, de îndată ce a început să cânte cocoşul, mi-am făcut nişte ceai şi pâine prăjită şi m-am dus în camera Nishei. Am aruncat o privire în jur, fără să ştiu ce caut, de fapt. Pe măsuţă se afla machiajul ei, aranjat frumos. Periile luceau din cauza rujului. Apoi am zărit un jurnal şi, pe el, un inel de logodnă, de aur. N-o văzusem niciodată purtându-l – era simplu, cu un diamant de mărime medie în mijloc. Pe prima pagină era o schiţă sumară a grădinii – se distingeau barca şi portocalul. Restul paginilor erau acoperite cu cuvinte în singaleză.

În sertarul din noptiera de lângă pat am găsit un medalion de aur. Era în formă de inimă, iar înăuntru erau două fotografii tăiate neglijent – una cu ea, cealaltă cu un tânăr. Nu purtase niciodată medalionul acesta, dar uneori, seara, când se aşeza în faţa televizorului să se odihnească, îl ţinea strâns în palmă sau răsucea lănţişorul în jurul degetelor, aşa cum fac creştinii cu rozariul.

În alt sertar, am găsit o şuviţă de păr.

– Acela e părul surorii mele din Sri Lanka. M-am întors şi am văzut-o pe Aliki în uşă. O cheamă Kumari. E cu doi ani mai mare decât mine – are unsprezece ani. Se uita lung la mine. Ştiai?

– Nu, i-am răspuns.

Şi mi-am dat seama atunci că nu m-am deranjat niciodată să o întreb despre fiica ei, despre cum arată, cum e, cum se descurcă fără mama ei. Oare când a vorbit Nisha cu fiica ei?

Şuviţa de păr era păstrată într-o pungă de plastic transparentă, tipul acela de pungă în care ţii monedele pe care le duci la bancă.

– Dar părul meu e creţ, iar al ei e drept.

Am încuviinţat din cap.

– E un medalion de la soţul ei, i l-a dat înainte de a muri. Poza lui e înăuntru, în inima aceea. Nu ar fi plecat fără el nici în ruptul capului.

Hainele şi pantofii Nishei erau la locul lor. Avea trei poşete, dar se vedeau doar două, în fundul dulapului. Ochelarii de citit se aflau pe pernă. Patul era făcut cu grijă, cu colţurile păturii îndoite meticulos.

M-am întors să o întreb ceva pe Aliki, dar ea plecase deja. Probabil se dusese să-şi pregătească micul dejun.

Lângă uşile de sticlă era un birou mic, antic; am deschis sertarul de sus şi i-am găsit acolo paşaportul. În acel moment, m-am aşezat pe scaun, eram tare nedumerită. Pe de o parte, sperasem că nu voi găsi aceste obiecte, în special paşaportul. Voiam să cred că Nisha plecase undeva – ceea ce însemna că e bine. Dar unde să plece fără paşaport? Sau fără medalion? I-am deschis din nou jurnalul, mângâind cu vârfurile degetelor cuvintele străine, rândurile frumoase care stăteau aliniate pe pagină ca nişte viţe într-o grădină. Mi-ar fi plăcut să înţeleg ce scrie, poate aş fi găsit vreo informaţie, vreun indiciu, să-mi dau seama unde ar putea fi.

A dispărut, pur şi simplu.

Am luat medalionul şi l-am ţinut strâns în palmă, aşa cum făcea Nisha când se uita la televizor. Îmi amintea de inimioara lui Aliki la ultima ecografie, înainte de a o naşte.

Stephanos nu fusese prezent. Era ofiţer în armată şi lucra la baza militară britanică, de aceea am şi decis să rămânem aici, în casa părinţilor mei, după ce ne-am căsătorit. Stephanos era cipriot britanic, născut în Islington şi crescut în Edmonton. Părinţii lui s-au mutat în Londra ca refugiaţi de război. S-a înrolat în armată în Anglia, dar, într-o vară, a venit în Cipru să-şi viziteze rudele, ne-am cunoscut şi ne-am îndrăgostit. Apoi a cerut să fie transferat aici. Britanicii mai au şi acum o bază în Cipru, o rămăşiţă a ocupaţiei lor de dinainte de independenţa din 1960.

Era convenabil pentru el să locuiască atât de aproape, făcea doar zece minute pe jos până la locul de muncă sau două, cu maşina. Mama era moartă pe atunci, iar tata se mutase într-un apartament mic din munţi, aşa că noi am hotărât să locuim în această casă frumoasă, construită în stil veneţian, în partea veche a oraşului – casa în care am crescut.

A fost proprietatea mătuşii tatălui meu şi, o perioadă, când aveam eu între cinci şi şapte ani, a locuit deasupra noastră, unde stă acum Yiannis. Ţin minte că era o bătrânică mărunţică, drăguţă, cu păr argintiu, pe care-l purta întotdeauna acoperit cu o plasă. Stătea mai tot timpul în grădină şi croşeta feţe de masă, draperii, rochii de mireasă şi voaluri. În timp ce mâinile-i erau ocupate cu lucrul, îmi povestea tot felul de istorioare despre începutul şi sfârşitul lumii. Mi-a spus odată că trage de timp, că va munci până când va fi pregătită să lase în urmă lumea aceasta şi să se reîntâlnească cu bărbatul

pe care-l iubea – unchiul tatălui meu, care murise luptând pentru armata britanică în al Doilea Război Mondial.

Stephanos a fost diagnosticat cu cancer când eram însărcinată cu Aliki în săptămâna a cincea. Se răspândise de la prostată la oase şi ficat. Din bărbatul care pleca de acasă în uniformă militară în fiecare dimineaţă, bărbatul care alerga în jurul oraşului vechi în fiecare seară, bărbatul care mă făcea să râd până nu mai puteam, s-a transformat în…. ceva. Ceva uscat, ofilit, zbârcit, care nu mai semăna cu o fiinţă umană. Ceva nici viu, nici mort. O creatură; o pasăre minusculă, pe moarte.

Aliki a continuat să crească. A tot crescut, ca un fruct în pom, ca o smochină dolofană, până când burta mea era gata să explodeze. Se tot răsucea şi împingea şi atunci mi-a venit ideea unei caracatiţe.

Pe când am făcut ecografia de la mijlocul sarcinii, Stephanos era ţintuit la pat. I-am promis că i-o arăt şi lui. Spera, mi-a zis, că Aliki va fi la fel de frumoasă ca mine. Deja se hotărâse ce nume să-i dăm. Când vorbea aşa, privindu-mă ţintă în ochi, ştiam că încă era bărbatul pe care-l iubeam. Dar apoi trebuia să accept şi restul, cât de străin arăta – oasele care i se sfărâmau, coloana răsucită, gâtul împins înainte, ca al unui vultur – şi simţeam că mă sfârşesc de durere. Aş fi vrut să mă pierd în el, în ochii lui, ca să mă pot odihni înăuntrul lui şi să-i cuprind sufletul, să nu-i mai dau drumul. Am început să-i văd ochii ca pe nişte uşi minuscule care duceau spre bărbatul pe care-l cunoscusem cândva. În fiecare dimineaţă aşteptam lângă el, pe patul de spital, să se trezească. Mă uitam la corpul lui uscat, zbârcit, conectat la tot felul de aparate şi aşteptam să se deschidă uşile acelea, spre sufletul lui. În clipa în care ochii i-au rămas închişi pentru totdeauna, l-am pierdut definitiv.

Când am făcut ecografia, asistenta a întins gelul pe burta mea, apoi a mişcat aparatul acela rece pe piele. Dar nu aveam putere să mă uit la ecran. Mi-am amintit de prima ecografie, cea de la douăsprezece săptămâni. Stephanos venise cu mine – îi cunoşteam diagnosticul şi atunci, dar starea lui nu se deteriorase încă. Ne-am uitat amândoi, fascinaţi, la ecran, chiar dacă nu reuşeam să distingem mare lucru. Bătăile inimii se auzeau slab, parcă de la o foarte mare depărtare. Acum însă, dacă mă uitam la ecran, vedeam un copil adevărat, iar eu nu eram pregătită pentru acest lucru. Nu fără Stephanos. Totuşi, îi auzeam bătăile inimii. Erau puternice, regulate, pline de viaţă; băteau la graniţa acestei lumi, cerând să fie auzite. Le

auzeam. Cât de bine le auzeam! Nu aveam de ales. Aliki îşi făcea simţită prezenţa, făurindu-şi o cale pentru a sosi pe lume.

În acelaşi timp, inima mea a dispărut. S-a transformat în negură şi a dispărut.

Am angajat-o pe Nisha chiar după ce a murit Stephanos. A fost de faţă la naştere. Aproape toate femeile din oraş au servitoare, aşa că nu mi s-a părut un lucru rău să am şi eu una. Am întrebat în stânga şi în dreapta şi mi-am dat seama că nu ar costa foarte mult, îmi permiteam. Îi ofeream cazare şi masă, aşa că salariul lunar era foarte mic. Adevărul e că nu m-aş fi descurcat singură şi ştiam că, în scurt timp, voi fi nevoită să mă întorc la serviciu. În fond şi la urma urmei, era treaba mea. Cel puţin aşa credeam.

Aliki a fost un bebeluş de peste 3 kilograme şi jumătate, cu păr pe cap. Semăna perfect cu Stephanos. Eu sunt minionă, cu păr drept, castaniu deschis şi piele măslinie. Nu avea nici una dintre trăsăturile mele. Sânii îmi erau prea mici, nu am avut niciodată destul lapte pentru ea. Tot trăgea de ei şi sugea, încercând cu disperare să primească mai mult decât îi puteam oferi. Trebuie să recunosc, am fost invidioasă când am văzut cum o iubea Nisha, cum o ţinea în braţe, atât de strâns.

Aliki nu se mai oprea din plâns.

– Doamnă, spunea Nisha, fetiţa dumneavoastră plânge. Mergeţi la ea, are nevoie de dumneavoastră.

Nu puteam. Nu puteam nici să mă mişc.

– Te rog, Nisha, du-te tu, doar de data asta. Merg eu data viitoare.

– Bine, doamnă, cum doriţi.

Când plângea, o ridica din pătuţ şi se plimba cu ea prin cameră, dar Aliki nu se oprea. Apoi, într-o bună zi, din cine ştie ce motiv, Nisha s-a întins pe jos, pe spate, şi-a ridicat bluza şi a aşezat-o pe pieptul ei gol. Aliki s-a oprit imediat din plâns. A mai scâncit puţin, apoi a adormit. Eu stăteam în fotoliu, le urmăream cu privirea – trupuşorul alb, ghemuit al lui Aliki pe pielea închisă la culoare a Nishei – şi mă gândeam că seamănă cu noaptea care îmbrăţişează luna.

Aliki o iubea pe Nisha: îşi dorea să-i simtă mirosul, atingerea caldă. Bănuiala mea era că, în bătăile inimii lui Aliki, Nisha le simţea pe cele ale propriei fiice. Dar refuzam ideea aceasta, alungam gândul, sperând că astfel voi scăpa de sentimentul de vină care mă chinuia.

Nisha a încercat tot timpul să mă apropie de copila mea, să mă facă s-o ţin în braţe, să stau pur şi simplu cu ea. Dar nu puteam. Chipul ei, ochii, curba fină a bărbiei, prospeţimea pielii, până şi aluniţa de pe obraz – toate îmi aminteau de Stephanos. Aveam coşmaruri. Păianjeni albi, de mărimea unor pantofi, se repezeau spre camera fetiţei. Mă luam după ei, îi călcam, încercând să-i ţin departe de fiica mea. Apoi mă trezeam şi mergeam la Aliki, stăteam aplecată deasupra pătuţului, iar Nisha mă mângâia pe spate şi-mi spunea:

– Gata, doamnă, gata. Totul va fi bine. Îmi lua mâna şi mi-o punea pe pieptul lui Aliki, să simt cum se ridică şi coboară, în ritmul respiraţiei. Vedeţi, şoptea Nisha lângă mine, fiica dumneavoastră e bine. Când se trezeşte, o puteţi duce afară, să vă bucuraţi de soare. Mâine va fi cald. Apoi mă ducea, cu blândeţe, înapoi în pat şi mă învelea, spunându-mi în şoaptă: Dormiţi acum.

Nu, Nisha nu ar fi plecat niciodată fără să-şi ia rămas-bun de la Aliki. Sunt convinsă de asta.

Am pus medalionul înapoi în sertar, am luat paşaportul cu mine şi m-am dus afară, să văd dacă o găsesc pe doamna Hadjikyriacou. Era pe şezlong, lângă uşa de la intrare, iar servitoarea, în genunchi în faţa ei, îi freca picioarele cu *zivania*. Pielea subţire, transparentă se aduna ca nişte valuri minuscule sub presiunea degetelor ei. Când m-a văzut, a alungat-o şi şi-a ridicat picioarele pe un taburet.

– Te-ai trezit cam devreme azi, mi-a spus, fără să se uite la mine.

Stătea cu gâtul încordat şi cu privirea pierdută în sus, la cer. Era devreme; Yiakoumi nu deschisese încă şi toate ceasurile lui, în afară de unul, arătau ora şapte.

S-a îndreptat de spate şi s-a întors spre mine. Vântul bătea în direcţia mea alcoolul care i se evapora de pe picioare. Mirosea de parcă şi-ar fi petrecut noaptea într-un bar. Mi-am dus mâna la nas şi atunci a observat paşaportul.

– Drrraaga mea, a început, în engleză, apoi în greacă: Unde mergi?

– Nisha nu s-a întors.

– Ştiu, a răspuns, dând din cap.

– Acesta e paşaportul ei.

– Ah.

– Dacă ar fi vrut să plece, l-ar fi luat cu ea, nu? Am găsit până şi medalionul pe care i l-a dat soţul înainte de a muri şi şuviţa din părul fiicei ei.

Mă aşteptam să aud *ah* din nou, dar doamna Hadjikyriacou n-a zis nimic. Părea cufundată în gânduri.

A aruncat o privire pe stradă, la stânga şi la dreapta, apoi s-a întors spre mine, iar în ochi i se citea neliniştea, încordarea:

– Era îmbrăcată cu o rochie neagră cu mâneci lungi, mi-a spus, iar în picioare avea tenişi albi. În jurul gâtului purta o eşarfă verde, care îi acoperea, parţial, gura. O purta de parcă era mijlocul iernii, deşi ştiu că a fost o noapte caldă, pentru că servitoarea nu mi-a adus pătură.

– De ce era îmbrăcată aşa?

– Crezi că, dacă-mi miros unghiile, o să-mi dea răspunsul?

Fără să mă vadă, mi-am dat ochii peste cap, exasperată.

Una dintre pisici a sărit pe taburet şi a început să umble pe piciorul ei de parcă ar fi fost o creangă de copac, apoi s-a aşezat la ea în poală şi a început să toarcă.

– Petra, a zis doamna Hadijkyriacou, dacă nu se întoarce până mâine, trebuie să mergi la poliţie.

M-am uitat să văd cât e ceasul. Nu aveam timp să mă gândesc la posibilitatea aceasta, trebuia să o pregătesc pe Aliki.

Am plecat iar mai devreme după-masa, să o iau pe Aliki de la şcoală. N-aveam încotro, trebuia să o duc cu mine înapoi, la serviciu. De data aceasta a stat în spatele tejghelei şi şi-a făcut temele, cu ajutorul lui Keti. Învăţa tabelul periodic.

– E incredibil să vezi toate elementele universului pe o singură pagină! am auzit-o spunând cu înflăcărare, în timp ce conduceam un client spre biroul meu, pentru un control la ochi.

În seara aceea, de cină, am pregătit nişte paste cu haloumi şi mentă. Am mâncat împreună cu Aliki în linişte. Se tot uita spre scaunul Nishei, gol acum. Pe comoda din spatele ei se afla o fotografie cu Stephanos, în uniformă. Uneori o surprindeam zăbovind în faţa ei. Oare vedea cât de tare seamănă cu tatăl ei? Aceeaşi piele albă, ochi distanţaţi şi feţe rotunde – până şi aluniţele de pe obrazul drept erau identice.

Am încercat să vorbesc cu Aliki, i-am pus câteva întrebări. Cum a fost la şcoală, ai teme pentru mâine? Îmi răspundea dând din cap sau ridicând din umeri. Nu a scos nici un cuvânt. Au fost momente când am avut impresia că ar vrea să vorbească, dar oricare ar fi fost cuvintele care-i stăteau pe limbă, le înghiţea împreună cu pastele.

După ce am terminat de mâncat, am ajutat-o la teme pe masa din bucătărie, apoi am culcat-o. Ne prefăceam amândouă că o să adoarmă imediat, dar sigur avea să rămână trează ceva vreme, citind.

Când nu s-a mai auzit nici un zgomot dinspre camera ei, m-am dus în vârful degetelor la uşa de la intrare, am ieşit încet, am închis-o cu grijă în urma mea şi am trecut strada, la restaurantul lui Theo. Era în bucătărie, urlând la bucătari. L-am aşteptat până când s-a întors spre mine şi m-a întrebat zâmbind:

– Petra, draga mea, doreşti o masă? Iei cina mai târziu de data aceasta?

– Nu, Theo, aş vrea să vorbesc cu servitoarele tale. A ridicat din sprâncene. E o chestiune importantă, legată de Nisha. A dispărut şi vreau să văd dacă nu cumva ştiu ele ceva.

– Ia loc, mi-a spus. Îţi fac cinste cu o cafea. Fetele sunt ocupate, dar vor lua o pauză în scurt timp.

M-am aşezat sub leasa acoperită cu viţă-de-vie şi am început să beau din cafea. Tocmai trecuse de ora nouă, erau câţiva clienţi care serveau cina şi vreo doi la bar. După vreun sfert de oră au ieşit şi femeile din bucătărie, îmbrăcate amândouă în pantaloni negri şi cămăşi albe, cu obişnuitele pălării conice legate sub bărbie cu o panglică roşie. Mi-a trecut prin minte, văzându-le, că e foarte urât din partea lui Theo că le obligă să poarte acele pălării; nu cred că o făceau de bunăvoie. În fond, nu era un restaurant vietnamez, ci unul cu mâncare grecească. Pălăriile arătau exotic, cu siguranţă erau un fetiş. Bărbaţii le priveau cu subînţeles. Oare cum nu observasem lucrurile acestea până acum?

Theo a făcut un gest în direcţia mea, iar ele s-au apropiat de masa la care stăteam. Erau obosite, fără îndoială, dar zâmbeau.

– Doamnă, a spus cea din stânga. Domnul a zis că vreţi să vorbiţi cu noi despre ceva important.

– Avem pauză acum. Muncim de azi-dimineaţă de la şase, a adăugat cealaltă, pe un ton care părea vesel şi iritat în acelaşi timp.

Cea scundă a înghiontit-o uşor şi i-a transmis din priviri să tacă.

– Ne cerem scuze, doamnă, a spus ea, întinzând mâna. Mă numesc Chau, iar ea e sora mea, Bian.

Am dat mâna cu ele.

– Eu locuiesc peste drum, le-am spus. Numele meu e Petra.

Au izbucnit amândouă în râs.

– Ştim, doamnă, a spus Chau. Vă vedem în fiecare zi şi suntem prietene cu Nisha.

– Mă gândeam că poate ştiţi unde e. N-am mai văzut-o de duminică seara.

– Nu, doamnă, a răspuns Chau, scuturând din cap. Vine în fiecare dimineaţă să ne salute, după ce o duce pe Aliki la şcoală, dar nici noi n-am văzut-o de câteva zile. Credeam că o fi plecat.

– Dimineaţa muncim aici, pentru cei care iau micul dejun, a adăugat Bian, apoi mergem acasă la domnul, să facem curat, după care venim iar aici după-masa, până noaptea târziu. O vedem pe Nisha o dată dimineaţa şi, uneori, după-amiaza. Acum, de câteva zile, nimic.

Cuvântul „nimic“ m-a străpuns ca un pumnal. Îmi amintea de pustiul pe care-l lăsase Nisha în urma ei.

Bian s-a uitat la Theo, care ne urmărea cu privirea din spatele barului. Unii clienţi plecaseră, iar vasele murdare se tot adunau.

Chau a zis atunci, îngrijorată:

– Trebuie să plecăm. Domnul va fi furios pe noi. Mai avem multe de spălat şi curăţat până la ora închiderii.

– Staţi puţin. Dacă auziţi ceva, veniţi imediat, vă rog, să-mi spuneţi?

S-au uitat lung la mine şi apoi au încuviinţat din cap.

– Desigur, doamnă, a spus Bian. Venim să vă zicem dumneavoastră mai întâi.

Am ajuns acasă, unde domnea liniştea. Am aruncat un ochi în camera lui Aliki – dormea cu o carte pe piept. Mă simţeam agitată, aşa că m-am dus în grădină să adun cioburile puşculiţei sparte. Am pus toate lirele într-un bol de sticlă şi le-am udat cu apă, sclipeau. Pisica cea neagră s-a aşezat la picioarele mele.

Apoi m-am dus pe veranda din faţa casei, să mai treacă timpul. Magazinele din jur se pregăteau să închidă. Doamna Hadjikyriacou nu era afară. Servitoarea lui Yiakoumi ducea înăuntru antichităţile. La dreapta era magazinul lui Theo, atmosfera era liniştită şi acolo, rămăseseră doar câţiva

clienţi care-şi terminau băuturile sau plăteau nota. Bian şi Chau ştergeau mesele şi puneau feţe de masă curate pe ele, pregătindu-le pentru a doua zi.

Începeam să văd ritmul vieţii acestor femei cu alţi ochi – întregul cartier pulsa prin activitatea lor. Nici nu le băgasem în seamă înainte să dispară Nisha: am văzut doar o fetiţă cipriotă plimbându-se entuziasmată pe stradă, între două femei; antichităţile care luceau de la atâta frecat, expuse în faţa magazinului lui Yiakoumi în fiecare zi; grădinile curate, bine întreţinute, din faţa caselor; clienţi mulţumiţi la restaurantul lui Theo. Nu le văzusem cu adevărat pe aceste femei.

Când m-am dus la culcare, am auzit vocea fiicei mele; m-a surprins, aşteptasem toată seara să-mi adreseze un cuvânt. Fereastra camerei mele era întredeschisă, cerul era de un albastru intens; i-am auzit vocea purtată de vânt. O voce atât de blândă, dar plină, care se înălţa plină de entuziasm sau cobora, melodioasă, când se întrista. M-am uitat printre obloane şi, spre surprinderea mea, am zărit-o stând pe barcă. La ce oră se trezise? De data aceasta ţinea în mâini vâsla şi ramura de măslin, dar fără să le mişte. Apoi a început să râdă, ţinându-se de burtă, de parcă cineva tocmai îi povestise ceva extrem de haios. Am strigat-o să vină în casă, apoi m-am întins pe pat şi am închis ochii.

Cred că adormisem, pentru că era beznă totală când m-am trezit şi am auzit nişte bătăi dinspre grădină. M-am ridicat din pat şi am deschis uşile de sticlă. Yiannis stătea în faţa camerei Nishei şi bătea în geam.

Luat prin surprindere, s-a întors spre mine.

– Petra.

– Ce faci?

– Am auzit un zgomot.

– Dar singurul zgomot îl făceai tu, i-am spus. Se mai auzea ceva? N-a zis nimic. Ştii, cumva, unde-i Nisha?

– Nu, a răspuns el, răspicat. Apoi, ca şi cum i-a părut rău, a adăugat: Voiam să o întreb ceva. Nu ştii unde e?

– Din păcate, nu.

Am observat că pe chipul lui, în privirea lui, se citea suferinţa. Lumina lunii îi cădea pe şuviţele de păr cărunte şi m-am gândit atunci ce bărbat frumos şi singur era.

Turla de foraj dă spre lacul roşu de la Mitsero, o construcţie colosală, ruginită, care scârţâie când bate vântul. E linişte aici, lângă lac, în această zi de octombrie. Iepurele de câmp se află în bătaia soarelui, corpul îi e umflat din cauza gazelor care îi întind pielea, în timp ce bacteriile îi devorează ţesutul moale. E încă intact, în poziţie de alergare, dar puternicele lui labe din spate şi-au pierdut menirea. Zace pe o bucată de piatră galbenă, la vreo cinci metri de locul în care peretele craterului ajunge în apă.

O călugăriţă – verde ca un ţinut din alte timpuri – zboară în jos, cu toţi cei cinci ochi în alertă, să poată distinge orice mişcare sau schimbare a luminii. Ţâşneşte deasupra stâncii galbene, unde zace iepurele de câmp, cu picioarele îşi împinge corpul în faţă, iar cele dinainte i se întind ca o săgeată şi prind o muscă în zbor.

Capul iepurelui e uşor ridicat, la oarecare distanţă de labele din faţă. Parcă se uită la călugăriţa care mănâncă musca, dar ochiul stâng, de culoarea chihlimbarului, e lipit de pământ, iar cel drept, auriu, e în bătaia soarelui. Urechile sale cu vârfuri negre dau impresia că sunt suflate în spate de vânt. De parcă ar alerga.

Nu creşte vegetaţie în jurul lacului, solul e arid. Dar, mai încolo, solul e bogat în cupru, pirită şi aur, sunt terenuri cu orz, grâu şi floarea-soarelui până spre sat. Dincolo de sat sunt pomi fructiferi şi de acolo străbat sunetele vieţii – frunze care foşnesc, aripi care bat, animale care se mişcă printre cireşi şi aluni, în timp ce frunzele lor aurii încep să cadă.

Stârvul iepurelui de câmp miroase îngrozitor acum; o briză uşoară transportă duhoarea peste apa roşie a lacului, prin turla de foraj, până pe câmp, unde se contopeşte cu miresmele de rozmarin, cimbru, eucalipt şi pin.

9. PETRA

Am sunat la agenţia Nishei. I-am întrebat dacă ştiu ceva de ea.

– Nu, mi-a răspuns femeia, după ce a verificat în baza lor de date. Noi înregistrăm tot, dar n-am găsit nimic.

I-am spus că Nisha a dispărut în urmă cu trei zile şi că nu reuşeam să dau de ea nici la telefon.

– Ce să zic, să ne ţineţi la curent, pentru că încă are o datorie de plătit.

Vocea ei suna ca un megafon. Groaznică, foarte puternică. Nu m-a ajutat cu nimic.

– Cât? am întrebat-o, dar nu a vrut să-mi spună, era informaţie confidenţială.

Ştiam, oricum, că agenţiile taxează muncitorii cu o sumă considerabilă pentru a-i înregistra la ei, ca să le asigure un loc de muncă în străinătate.

Apoi am sunat la spitalul din Nicosia, să întreb dacă Nisha era internată acolo, dar nu au găsit nicăieri numele ei.

După ce am închis, am privit în jur şi am observat că farfuriile de la cina din seara precedentă erau tot în chiuvetă, nespălate, iar cele de la micul dejun tronau deasupra lor. Pe mobilă şi pe lespedea de marmură se adunase praful.

Era doar ora 9 dimineaţa, dar mă simţeam obosită ca după o zi întreagă de muncă.

M-am trezit devreme, i-am lăsat lui Keti un mesaj că îmi iau liber, am pregătit micul dejun pentru Aliki – am găsit un borcan cu gemul ei preferat de smochine, ceea ce m-a făcut să mă simt oarecum victorioasă – şi am dus-o la şcoală.

Am luat din camera Nishei ce-mi trebuia: paşaportul, contractul, medalionul şi şuviţa de păr. Nu aveam încotro, trebuia să merg la poliţie.

M-am dus cu maşina la secţia din Lykavitos, la Spyrou Kyprianou, o clădire veche, albă, cu obloane albastre. Trecusem de multe ori pe lângă ea, dar nu fusesem niciodată înăuntru. I-am spus agentului de la recepţie că voiam să raportez o persoană dispărută. Femeia şi-a notat numele meu şi mi-a spus să iau loc, se va ocupa cineva de mine într-un minut.

Un minut s-a făcut cinci, zece, douăzeci, o jumătate de oră. De-a lungul coridoarelor ascunse vederii erau încăperi în care sunau telefoane; din când în când, trecea câte un agent care îmi dădea bună dimineaţa. Sunetul paşilor pe lespedea de piatră mi-a amintit de orele pe care le-am petrecut în sălile de aşteptare ale spitalelor, rugându-mă pentru Stephanos: şoapte intermitente, zgomot slab de paşi; dezinfectant şi cafea; zâmbetele medicilor care aveau altele pe cap. Răspundeam politicos din cap, dar nu reuşeam să zâmbesc, îmi ţineam mâna pe pântec, în timp ce bebeluşul creştea cu fiecare zi, fiecare săptămână, fiecare lună.

– Doamna Loizides?

În faţa mea era un bărbat trecut de şaizeci de ani, mai înalt decât ciprioţii obişnuiţi, cu burta revărsându-i-se peste pantaloni şi mânecile suflecate, şi care se uita în jos la mine.

– Da, eu sunt.

A întins mâna, să o strângă pe a mea sau să mă ajute să mă ridic – nu eram sigură ce vrea să facă, aşa că am ezitat o clipă.

– Vasilis Kyprianou, s-a prezentat el.

– Îmi pare bine de cunoştinţă, am răspuns şi am dat mâna cu el.

Zâmbind, m-a condus pe un coridor până într-o încăpere mică, în care se aflau un birou cu o grămadă de lucruri pe el, un dulap pentru dosare şi un ventilator care sufla peste hârtii, împrăştiindu-le pe jos. S-a grăbit să le adune cu mâinile lui mari, neîndemânatice, apoi le-a netezit şi le-a trântit înapoi pe birou – de unde, din nou, ventilatorul, când a ajuns în zona aceea, le-a suflat pe podea. De data aceasta le-a lăsat acolo şi a început să bea dintr-o ceaşcă mică de cafea. S-a strâmbat.

– E rece, a zis, observând că mă uit la el. Întotdeauna.

Obloanele erau trase, aşa că nu era prea multă lumină, soarele pătrundea în fâşii printre şipcile prăfuite. S-a aşezat şi mi-a făcut semn să iau şi eu loc pe unul dintre scaunele goale din faţa lui.

– Loizides, a repetat. Îmi sună cunoscut numele, oare de ce? A căzut pe gânduri o clipă. Ah, aveam mai demult un coleg, da, Nicos Loizides. Am făcut instrucţie împreună. Îl cunoaşteţi?

– Nu, nu cred.

A zâmbit şi s-a aplecat în faţă, pe coate. Chipul lui mă ducea cu gândul la un balon roşu cu heliu care începe să se deformeze, acele baloane care se

dezumflă încet după petrecerea zilei de naştere, până când rămân încreţite şi se mişcă în derivă încoace şi încolo.

– Cu ce vă pot ajuta?

Am scos din poşetă lucrurile Nishei şi le-am pus pe birou.

– Menajera mea a dispărut, i-am spus. Numele ei e Nisha Jayakody. Are treizeci şi opt de ani şi nu mai ştiu nimic de ea de duminică noaptea.

– Azi e miercuri, a spus, de parcă eu nu ştiam.

– Da.

Am scos paşaportul şi l-am deschis în faţa lui. I-am explicat totul amănunţit: excursia la Troodos, cum Nisha m-a întrebat dacă poate să-şi ia liber în noaptea aceea, cum ne-am întors acasă, ce am mâncat, la ce oră am mâncat, cum m-am dus la culcare lăsând-o pe Aliki în grija Nishei şi cum, a doua zi, când m-am trezit, nu am mai găsit-o pe Nisha. La final, i-am explicat că o vecină de încredere a văzut-o ieşind în noaptea aceea, la ora zece şi jumătate.

– Nu şi-a luat paşaportul, i-am spus, împingându-l uşor şi mai aproape de el, pentru că încă nu-i acordase nici o atenţie. Dacă ar fi vrut să plece, l-ar fi luat cu ea.

– Ha, a spus el, simplu, ducându-şi dosul palmei la gură şi ştergându-se, de parcă tocmai terminase de mâncat.

Apoi, lăsându-se pe spătarul scaunului, m-a întrebat de unde e.

– Sri Lanka. Lucrează la mine de nouă ani. M-a ajutat să-mi cresc fiica. Nisha nu ar pleca nici în ruptul capului fără să-şi ia rămas-bun de la ea.

A urma o clipă de tăcere. Apoi agentul Kyprianou a scos un oftat adânc, m-a privit direct în ochi, de parcă voia să mă facă să-i înţeleg gândurile, ca şi cum eu n-aş fi priceput poanta unei glume, apoi a spus:

– Au trecut doar câteva zile. Ce-ar fi să mai aşteptaţi, să vedeţi ce se întâmplă?

– Dar n-a mai făcut niciodată aşa ceva. Sunt convinsă că ceva nu e în regulă. Uitaţi, am zis, bătând cu degetul medalionul şi şuviţa de păr care se aflau în faţa lui, pe birou, acestea sunt cele mai de preţ lucruri ale ei. Nici măcar nu purta medalionul, de teamă să nu-l piardă. A fost un cadou de la soţul ei decedat. Iar aceasta e o şuviţă din părul fiicei ei. Nu a văzut-o de nouă ani, de când a venit aici. E de neimaginat să fi plecat fără ele.

A luat încă o înghiţitură de cafea, cu o expresie de nemulţumire pe chip, şi a dat tacticos din cap, parcă încuviinţând ceea ce gândea.

Îmi venea să-i sparg capul ăla mare şi gol.

– Vă rog să înregistraţi datele Nishei, să investigaţi…, dar m-a întrerupt înainte de a termina ce aveam de zis.

– Nu-mi pot bate capul cu femeile astea din străinătate. Am alte treburi mai importante de făcut. Dacă nu se întoarce, bănuiala mea e că a plecat undeva în nord. Aşa fac ele. O fi trecut în partea turcă, să găsească un loc de muncă mai bun. Femeile astea sunt animale, îşi urmează instinctele. Sau bani mai mulţi, mai degrabă. Atât am de spus în această chestiune. Cel mai bine pentru dumneavoastră ar fi să mergeţi acasă şi să-i eliberaţi camera. Dacă nu se întoarce până la sfârşitul săptămânii, sunaţi la agenţie să vă trimită o altă menajeră.

Zicând acestea, s-a ridicat în picioare, să-mi dea de înţeles că întrevederea noastră s-a încheiat, şi mi-a întins mâna.

M-am ridicat şi eu, m-am uitat la mâna lui, dar nu i-am strâns-o. Mai aveam multe de zis, dar era evident că omul acela era incapabil să înţeleagă. Am luat lucrurile Nishei de pe birou, le-am pus înapoi în poşetă şi, intenţionat călcând pe foile împrăştiate pe jos, am ieşit din biroul lui mic şi sărăcăcios.

Când am ajuns acasă, am văzut-o pe servitoarea lui Yiakoumi în magazinul de antichităţi, lustruind obiectele de vânzare. Am trecut strada să vorbesc cu ea, poate ştia ceva.

Yiakoumi era în spate, cu picioarele ridicate pe un birou dezordonat. A dat din cap când am intrat.

– Cheam-o pe Nilmini să te ajute, mi-a spus. Aştept un telefon important.

– Nilmini, am spus. Stătea pe un taburet, printre obiecte de cupru. Şi-a ridicat privirea. Arăta atât de tânără şi de stăpână pe sine! O femeie srilankeză frumoasă, cu puţin peste douăzeci de ani şi cu un păr atât de lung, de parcă nu fusese niciodată tăiat. Ce nume frumos, am adăugat.

– Înseamnă „femeie ambiţioasă“.

A continuat să lustruiască o urnă veche.

În spatele ei, am zărit un maldăr de cărţi zdrenţuite – *Alice în Ţara Minunilor*, *Huckleberry Finn*, *Peter Pan*. Una dintre ele era pe jos, în faţa ei, cu două pietricele pe pagini, să o ţină deschisă. A observat că mă uitam la carte.

– Îmi place foarte mult să citesc, doamnă. În Sri Lanka am vrut să studiez literatura. Domnul mi-a cumpărat cărţile acestea de la piaţă. A zis că pot citi, atât timp cât îmi fac treaba.

Am încuviinţat din cap şi i-am aruncat o privire lui Yiakoumi, care căsca şi citea ceva pe telefon.

– Voiam să te întreb, Nilmini, dacă nu cumva ai văzut-o pe Nisha sau dacă ştii ceva de ea.

Nilmini s-a oprit, s-a uitat în sus, la tavan, de care atârna un candelabru chiar deasupra capului ei.

– Ultima dată am văzut-o pe Nisha duminică noaptea.

– Ce făcea?

– De obicei, doamnă, vine să mă salute. De data aceasta era foarte grăbită.

În acel moment a sunat telefonul lui Yiakoumi, iar el s-a dus să vorbească în depozitul din spate.

– La ce oră a fost asta? am întrebat-o.

– Am ajuns aici cu vreo oră mai devreme, deci cred că era după zece. Domnul a dorit să muncesc duminică noaptea, pentru clienţii care vin dimineaţa. Am făcut curăţenie acasă la dânsul dimineaţa, am făcut o pauză, apoi am venit aici la ora nouă.

– Ţi-a spus ceva Nisha?

– Nu, doamnă, nu mi-a spus nimic. De obicei îmi face cu mâna, uneori intră, glumeşte şi râdem, de multe ori îmi aduce fructe. Nu, nu s-a oprit să vorbească cu mine şi părea îngrijorată.

– Eşti sigură?

– Da, doamnă. Lucrez aici, vizavi de Nisha, de un an. Îi cunosc expresia feţei. Îmi dau seama când prietena mea e fericită, tristă, nervoasă, obosită. De data aceasta, vă zic, era îngrijorată.

– Ce altceva îţi mai aminteşti?

– Poate nu e important, dar pisica mergea în urma ei.

– Pisica?

– Da. Am privit în urma ei, cum se îndepărta. Eram afară. Pisica a urmat-o tot drumul. Poate că pisica ştie unde e Nisha. M-am uitat lung la ea. Vorbea serios? Era pisica aceasta, doamnă, a zis, arătând cu degetul pisica neagră, cu ochii de culori diferite, care stătea pe masă şi se spăla, în mijlocul oalelor şi al vazelor.

Cea căreia fiica mea îi zicea acum Maimuţica.

În după-amiaza aceea, am luat-o pe Aliki de la şcoală. Nu m-am dus cu maşina, voiam să mă plimb puţin cu ea. Era îmbrăcată în tricoul ei preferat şi blugi albaştri, iar părul şi-l desfăcuse din coadă. Îi atârna în valuri grele pe umeri.

– Aliki, i-am spus. Am fost la poliţie azi. S-a uitat repede la mine, cu obrajii îmbujoraţi. M-am dus să raportez dispariţia Nishei, dar n-au vrut să mă ajute. Au zis că probabil a fugit în nord. Dar eu nu cred aşa ceva. Dintr-odată, ochii ei s-au umplut de lacrimi. Nu-ţi spun toate astea ca să te supăr. Vreau să ştii ce se întâmplă. O caut pe Nisha, dar nu reuşesc să aflu mare lucru. Ţi-a spus ceva? Ştii ceva care m-ar ajuta să înţeleg ce se întâmplă? Aliki era cu privirea aţintită în pământ. Aliki…, am început eu, dar mi-am dat seama că doar o îndepărtam şi mai mult.

S-a dus în faţa unei vitrine, să se uite la pantofi. Era complet detaşată, mă respingea total.

Acasă am făcut o salată de cartofi. Legumele din frigider începeau să se strice – Nisha făcea cumpărăturile –, aşa că le-am tăiat mărunt şi am făcut o salată cu ardei, roşii, ceapă verde şi pătrunjel. Aliki tot scormonea în farfurie cu furculiţa, fredonând încet.

Mai târziu, am stat lângă fereastra cea mare din faţa casei, care dădea spre stradă, sperând în fiecare secundă că o voi vedea pe Nisha apărând de după colţ. Nu puteam renunţa la speranţă. Poate apărea în orice clipă în lumina de la magazinul lui Yiakoumi sau cea de la restaurantul lui Theo; o şi vedeam cum se apropie de casa noastră, deschide uşa cu cheia şi apoi îmi explică unde a fost.

Cred că am stat aşa vreo jumătate de oră, dacă nu mai mult. Tiptil, ca o pisică, Aliki intra şi ieşea din salon, rămânea puţin lângă mine, apoi pleca din nou. Era neliniştită. Îmi dădeam seama după felul agitat în care se mişca.

Peste măslinul de vizavi cădea lumina de la magazin. Yiakoumi a ieşit şi s-a aşezat sub el, cu o ceaşcă de cafea în mână. Din restaurantul lui Theo se auzea o voce de femeie – nu o puteam vedea din cauza bărbaţilor care stăteau la mesele de sub vie, dar vocea ei era de o claritate extraordinară, atât de plină de patos, de frumuseţe, de tristeţe, încât am simţit un nod uriaş în gât şi am început să plâng.

Cine era femeia aceea care cânta într-o limbă străină? De unde era? Ce speranţe a nutrit înainte de a veni aici? Aceste întrebări m-au dus din nou cu gândul la Nisha, dar începeam să o văd într-o cu totul altă lumină. Până atunci nu mă gândisem că e şi ea o femeie ca oricare alta, cu suferinţe, visuri şi doruri. Fusesem vag conştientă de acest lucru, dar nu am reflectat niciodată serios asupra lui. Şi ei i-a murit soţul. Şi ea venea de pe o insulă devastată, de-a lungul anilor, de război, o insulă asaltată de colonialişti. Frumuseţea şi oamenii acelei insule au avut şi ei de suferit. Iar aceste lucruri nu pier: ele se infiltrează, pe nesimţite, în viitor. Cine era Nisha? Ce învăţase de la viaţă? De ce plecase atât de departe de casă? Să-şi salveze fiica… de la ce?

Întrebări pe care nu le pusesem niciodată.

Ştiam că medalionul era foarte important pentru ea. Ştiam cât de mult o iubea pe Aliki. Ştiam gustul mâncărurilor preparate de ea. Ştiam cum şterge praful, cum dă cu aspiratorul, cum calcă haine, cum scrie, cu grijă, listele de cumpărături, conturând, pe îndelete, fiecare literă, fiecare cuvânt, de parcă ar fi scris o poezie. Ştiam cum împachetează cumpărăturile, în ordine perfectă, ca să le poată despacheta mai uşor. Ştiam că are o carte cu scripturile budiste lângă pat, iar lângă ea, o statuie mică, reprezentându-l pe Buddha. Ştiam că, atunci când spală fructe, rămâne cu privirea pierdută la apa care curge.

Dar nu o ştiam pe Nisha.

Acum, ascultând cântecul femeii aceleia – o melodie care vorbea despre o poveste pe care eu nu aveam cum să o înţeleg –, speram din tot sufletul că nu e prea târziu.

Am simţit prezenţa lui Aliki lângă mine; am crezut că o să mă ia de mână. Însă, când m-am întors, nu era nimeni.

Aliki era în grădină, stătea iar în barcă, se făcea că vâsleşte în timp ce fredona ceva. Am ieşit, am întors un ghiveci şi m-am aşezat pe el, la mică distanţă de ea. Copacii din jurul grădinii protejau de vânt. Pe cer, luna strălucea cu putere, dar în jurul ei se adunau nori grei, semn că urma o furtună. Pisica cea neagră era în grădină acum, stătea întinsă pe jos şi torcea. Am căzut pe gânduri privind-o. Ce bine ar fi dacă ar putea vorbi…

– Nu vrei să intri?

Când m-am întors, am văzut că Aliki se uita înspre mine.

– Vrei să vin să stau şi eu în barcă? am întrebat-o.

A încuviinţat din cap.

Aşa că am urcat şi m-am aşezat în faţa ei, iar ea mi-a dat să ţin o ramură de măslin. Pisica a sărit şi ea lângă noi şi s-a cuibărit lângă piciorul ei. Am aruncat o privire către uşile de sticlă de la camera Nishei.

– Mă iubeşte, a spus Aliki, iar eu nu am înţeles dacă se referă la Nisha sau la pisică.

– Ştiu, i-am răspuns şi, deşi nu eram sigură despre cine vorbeşte, a părut mulţumită şi a început să vâslească.

– Trebuie să vâsleşti de pe cealaltă parte, altfel vom merge în cercuri. De aceea e important să ne păstrăm echilibrul. Dacă nu, ne tot învârtim în cerc.

Cuvintele ei conţineau atât de mult adevăr, încât m-au făcut să chicotesc. M-am mutat lângă ea şi am început să vâslesc cu ramura de măslin, în ritmul ei.

– Unde mergem? am întrebat-o.

– Spre Marea de deasupra Cerului. Acolo merg cu Nisha. E foarte frumos acolo. Un pic înfricoşător uneori, dar nu întotdeauna.

– Am înţeles, i-am zis, sincronizându-mi mişcările cu ale ei.

Am sperat că-mi va spune mai multe, dar a rămas tăcută. Ultimele ei cuvinte pluteau în aer, spre înaltul cerului, ca nişte simple puncte, ca nişte baloane cu heliu în timpul carnavalurilor la care am fost când eram mică: după atâtea dulciuri, şi culori, şi gălăgie, la sfârşitul zilei le dădeam drumul şi le priveam cum se îndepărtează.

În cele din urmă, Aliki mi-a spus:

– Mami, te rog, găseşte-o. Îmi doresc foarte mult s-o găseşti.

În acel moment, a început să plouă cu găleata.

Iepurele de câmp e îmbibat cu apă. Blana lui pare uleioasă în bătaia soarelui care apare, din când în când, printre nori. Ploaia cade în lacul roşu. Ploaia cade peste stâncile galbene, formând pârâiaşe de aur. Ploaia bate cu zgomot în oţelul turlei de foraj, care scârţâie.

Pe câmpiile din depărtare, cade peste frunzele nucilor şi ale altor pomi. Cade peste grâu şi peste orz. Toată lumea e în case azi; chiar şi în sat, uşile, ferestrele şi obloanele sunt închise, iar apa se prelinge pe streaşinele clădirilor.

Ploaia e întotdeauna o surpriză. Sătenii răsuflă uşuraţi, pământul are nevoie de apă. Nu a trecut mult de la zilele toride de vară, când butoaiele cu apă erau goale, iar solul, uscat ca iasca. Acum pomii s-au răcorit. După ce se va opri ploaia, oamenii vor ieşi să adune nucile înainte să le mănânce ciorile.

În acest sat există o capelă goală, în care domneşte liniştea, dar puţin mai departe, în Agrokipia, este o biserică ale cărei clopote se aud şi în dimineaţa aceasta, ca în fiecare dimineaţă. Construită de compania minieră elenă, biserica a fost considerată protectoare a minerilor care îşi riscă viaţa sub pământ. În depărtare, dincolo de linia despărţitoare, păsările aud slab sunetul rugăciunilor de dimineaţă, din moschee.

Undeva în mijloc, printre stropii de ploaie, cele două sunete se întâlnesc şi se unesc, apoi cad peste iepurele de câmp, spălând noroiul de pe el şi îndepărtând, astfel, larvele viermilor, sângele uscat şi pielea care a crăpat şi s-a transformat în răni deschise.

10. YIANNIS

Două zile a plouat. Atât de tare, încât apa se aduna în pârâiaşe care se prelingeau de-a lungul străzilor pietruite. Noaptea, clienţii lui Theo intrau, fără chef, în restaurant; nimeni nu poate sta sub viţa-de-vie când plouă cu găleata. Nu ne deranjează frigul – în baruri şi restaurante avem căldura radiatoarelor exterioare şi cuptoarele din lut –, dar ploaia, deşi rară, ne ţine pe toţi în casă. Până şi doamna Hadjikyriacou s-a închis înăuntru. Până şi pisicile au dispărut.

Am stat acasă aceste două zile. Cam atât mi-a luat să curăţ toate păsările prinse în expediţia cu Seraphim, să le curăţ de pene şi să le ţin în apă. Am fost nevoit să fac aceste lucruri în etape. În camera goală am trei frigidere mari, de dimensiuni industriale. Am verificat comenzile şi am pus păsările separat, în recipiente de diferite mărimi, le-am etichetat, apoi le-am stocat în frigidere. Erau vreo două localuri – un restaurant din Larnaca şi un hotel – care au cerut ca păsările să fie murate, aşa că le-am lăsat în oţet.

În aceste zile întunecate am încercat să nu mă gândesc la Nisha. Dar nu am reuşit – bineînţeles că nu am reuşit. Ploaia se prelingea pe ferestre, nu se auzea nici un alt zgomot, singurătatea mă apăsa greu.

Însă absenţa Nishei era mult mai răsunătoare, zgomotul ploii nu o acoperea.

În grădină, barca s-a umplut cu apă şi arată de parcă e pe punctul să se scufunde, de parcă nu mai are scăpare.

Nisha iubea ploaia. Stătea întinsă pe pat, lângă uşile de sticlă, şi privea cum cade. Îi plăcea să se uite la apa care cade. Îi amintea de ceva, mi-a spus, dar nu ştiam ce era acel ceva. O amintire secretă.

Când ploua, voia să-i fac cafea turcească într-o ceaşcă mică, pe care o lua cu nişte biscuiţi cu susan, pregătiţi pe o farfurioară.

– E plăcut să fii servit din când în când, a zis, râzând.

Cu câtă plăcere savura cafeaua aceea, înmuind biscuitul în ea…

– Acasă bem ceai şi mestecăm betel, îmi spunea.

De fiecare dată. Ca o mantră. Ca şi cum nu-şi dădea voie să se bucure de plăcerile lumii prezente fără a-şi aminti de cealaltă. Casa ei o aştepta

întotdeauna. Aşa simţeam, iar asta mă făcea să-mi doresc să o ating, să-i simt pielea fină, închisă la culoare, de pe coapse şi abdomen, să o cuprind cu braţele şi picioarele şi să nu-i mai dau drumul. Dar nu făceam aşa, doar stăteam lângă ea, intuind că, în astfel de momente, avea mai mare nevoie de prezenţa cuiva decât de consolare.

– E ciudat, dacă stai să te gândeşti, mi-a spus odată, cum englezii au ocupat şi ţara ta, şi pe a mea. Ce au luat şi ce au lăsat în urmă…

Iar propoziţia a rămas neterminată, cum se întâmpla de obicei cu propoziţiile Nishei, aşa că nu puteam decât să ghicesc ce urma. Bănuiesc că amândoi încheiam propoziţiile ei incomplete cu propriile gânduri.

Mi-a povestit despre Nuwara Eliya, de sus, de pe dealuri, în centrul Sri Lankăi, departe de oraşul ei natal, Galle, situat în sud.

– Acolo s-au stabilit aproape toţi englezii, mi-a spus, acolo, sus – pentru că le place vremea rece. Temperatura e în jur de cincisprezece grade. Şi şi-au construit case *tipic* englezeşti.

A rostit cuvântul *tipic* cu o notă de dezgust în voce şi cu ochii mijiţi.

În astfel de momente mă simţeam foarte aproape de ea – aveam acest lucru în comun, ocupaţia britanică, ceva ce puteam înţelege amândoi: istorisirile auzite de la alţii, furtul culturii şi al pământurilor, eterna luptă pentru libertate şi identitate. Îmi închipuiam casele acelea construite din cărămidă roşie, cu acoperişuri înclinate şi grădini ordonate în faţă, care nu se potriveau deloc cu pădurea tropicală din jur sau cu coţofenele albastre şi pomii cu fructe exotice. Însă eu nu am văzut niciodată locul în care a crescut Nisha, câmpurile de orez despre care vorbea atât de des.

– *Tiryak* e unul dintre cele şase tărâmuri ale renaşterii în filosofia budistă, mi-a spus cândva, după ce ploaia tocmai se oprise. Privea şerpii şi melcii ieşind pe stradă, iar păsările din copaci. În această etapă, omul renaşte ca animal. Şi mă întreb… închipuie-ţi cum ar fi să te reîncarnezi într-un melc! A luat o înghiţitură din cafeaua neagră, tare, şi a căzut pe gânduri. Când eram copil, în Galle, era o bufniţă asiatică ce venea la mine noaptea. Era o femelă albă, cu pete mici, înaltă de vreo douăzeci de centimetri, cu un cap mare şi plisc turtit şi încovoiat. În timpul zilei cred că dormea în pădure. Aripile ei erau atât de fine, încât nu se auzea nici un sunet când zbura. Într-o noapte, când sora mea a împlinit unsprezece ani, a venit la fereastra de la dormitorul nostru. Apoi, timp de o săptămână, a venit în fiecare noapte, aşa

că am început să las fereastra deschisă, iar ea zbura înăuntru şi se oprea pe patul surorii mele. Dar ea nu mai era acolo. Murise.

– Ai avut o soră? am întrebat-o. Nu-mi vorbise niciodată despre ea.

– A murit la vârsta de zece ani. S-a născut cu inima frântă. Aşa mi-a spus mama, că unii copii se nasc cu inima frântă pentru că simt foarte multă tristeţe din viaţa anterioară şi nu sunt pregătiţi să trăiască din nou. Au operat-o când a avut trei ani, avea o cicatrice care-i străbătea pieptul ca o ramură frumoasă de copac. Uneori mă punea să-i desenez flori în jur, cu creionul de buze al mamei. Voia ca cicatricea să pară frumoasă, să amintească de pădurile tropicale. Aşa mi-a spus. Într-o zi, nu s-a mai trezit, pur şi simplu.

Am luat-o de mână; era caldă, m-a strâns de degete.

– Bufniţa venea şi se aşeza pe cartea preferată a surorii mele – *Mahadenamutta şi discipolii săi*. Adora poveştile acelea. În fiecare seară îmi cerea să-i citesc din ea. Într-o zi, am alungat bufniţa de pe carte şi am început să citesc. Bufniţa a rămas lângă mine, privindu-mă cum întorc paginile. Cred că mă asculta! A continuat să vină un an întreg, iar eu îi citeam din cartea aceea de fiecare dată. În următoarea zi de naştere a surorii mele, a dispărut.

M-a strâns din nou de degete şi a rămas tăcută. A aruncat o privire afară, pe fereastră, iar eu am făcut la fel.

– Iubesc felul în care dârele lăsate de melci lucesc în lumina soarelui, mi-a spus.

– Te iubesc, Nisha, i-am răspuns.

– N-am venit aici să iubesc pe *cineva*. Şi-a tras mâna dintr-a mea, apoi a continuat: Am venit aici să-i trimit bani fiicei mele.

A rostit cuvintele acestea fără să stea pe gânduri, de parcă le avea pregătite. Modul în care a zis *cineva*, cu un fel de înverşunare în privire, m-a împiedicat să mai adaug ceva. Am dat din cap, ea şi-a pus mâna pe genunchiul meu, apoi a mai înmuiat un biscuit în cafea.

Acum, amintindu-mi aceste lucruri, sunt şi mai convins că am speriat-o pe Nisha când am cerut-o în căsătorie, a fost prea mult pentru ea. Probabil că şi-a făcut bagajele şi a plecat acasă fără să-mi spună. Dar eu am cerut-o sâmbătă, iar ea a plecat duminică. Cum a reuşit să-şi cumpere bilet de avion atât de repede? Ceva nu se leagă. Poate s-a hotărât să plece înainte de

cererea mea? Iar apoi i-a fost prea greu să-mi spună, a plecat, pur şi simplu. Părea explicaţia cea mai plauzibilă. Dar tot nu eram în întregime convins.

Am observat că pasărea mea se chinuia să-şi deschidă aripa dreaptă. Am pus apă cam de un deget într-un recipient mic şi l-am lăsat lângă ea, să se îmbăieze. Aripa nu părea dislocată, speram că e doar rănită, nu ruptă. S-a tot mişcat în recipient, împroşcând apă cu ciocul şi întorcându-se de câteva ori să se uite la mine. De fiecare dată am simţit o strângere de inimă. După ce a terminat, a ieşit din apă ţopăind, fără să-şi mişte deloc aripa dreaptă, şi a mâncat câteva fructe pe care i le pregătisem pe o farfurie.

Într-un final, ploaia s-a oprit şi a ieşit soarele. Mi-am zis să merg la râu, să caut melci: cu siguranţă vor fi din belşug după ploaie, iar eu nu puteam sta locului.

Râul se revărsase, aducând cu el tot felul de mizerii. Sticle de plastic, pungi de plastic, sârmă ghimpată, roţi de maşini, capace de jantă, o pereche de ochelari de soare, o saltea galbenă de spumă, agăţată de partea laterală a unui copac, chiar şi o vacă moartă. Aducea cu el şi o duhoare teribilă, cel mai probabil din partea de nord a insulei, care e deseori poluată de scurgeri din sistemul de canalizare care nu e bine întreţinut. Vântul care bate dinspre sud, ca în ziua aceea, răspândeşte tot felul de mirosuri neplăcute.

Din senin, am auzit un ţipăt – o voce de femeie – atât de scurt şi de ascuţit, încât m-am întrebat dacă a fost aievea. Nu-mi dădeam seama dacă e o voce sau vreo rafală de vânt sau iureşul apei învolburate.

– Cine-i acolo? am strigat, dar nu am primit nici un răspuns, chiar dacă am mai strigat o dată.

În munţi, apa e limpede şi înviorătoare, nu seamănă deloc cu cea de aici, de jos. Înainte de a o contamina deşeurile oamenilor, poţi să o bei şi să înoţi în ea; sunt cascade care curg printre copaci. Poate că aşa e apa care curge în rai, dacă există aşa ceva.

Iarna trecută am fost cu Nisha pe dealurile de deasupra văii, să stăm lângă râu. Voia să-i arăt unde au trăit bunicii şi părinţii mei, unde am crescut – vechea casă ţărănească, cu bolți, le aparținea acum turiştilor care veneau doar vara. În rest, clădirea era lăsată pradă întunericului şi pustiului. Nisha avea o mulţime de haine pe ea: fular, căciulă de lână, mănuşi groase, două perechi de şosete, ciorapi termici pe sub blugi, bluză termică, pulover şi o

geacă mare, pufoasă, cu blană artificială în jurul capişonului. Şi tot clănţănea din dinţi!

– Ce bine că văd şi eu locul în care ai crescut, nu-i aşa? Acum cred că te cunosc mai bine.

Apoi m-a sărutat pe obraz cu buzele reci din cauza frigului.

„Ştii, credeam că tu eşti altfel.“

Oare dacă aş urma calea râului, aş găsi-o, la capătul lui, pe Nisha, îmbrăcată în hainele ei groase? I-aş găsi pe tata şi pe bunicul, cu turmele lor de oi, încălţaţi amândoi în cizme înalte, ca să se poată mişca mai uşor pe câmpii, însoţiţi de câinii lor ciobăneşti? Oile hoinăreau în voie pe păşuni – pe vremea aceea, fermele nu erau împărţite clar, demarcaţiile erau fluide, nu le despărţeau garduri, ci fâşii de ierburi sălbatice precum rozmarinul şi cimbrul.

Aveam două şuri lipite de casă – într-una făceam unt pentru haloumi şi *anari*, iar cealaltă era rezervată pentru prelucrarea lânii. Din ea, mama şi bunica făceau păturI. Bărbaţii – inclusiv eu, deşi eram doar un băieţel – încărcam catârii cu brânză, iaurt, lapte şi suluri de lână şi porneam la drum spre piaţa fermierilor. Bunicul, puternic ca un taur şi cu păr des, cărunt, îşi iubea tare mult animalele, avea grijă de ele de parcă erau copiii lui, deşi sacrifica vreo patru sau cinci miei pe an – unul special de Paşte, după postul cel lung. Carnea de miel era slabă, pură. Mai aveam şi nişte găini, pentru ouă, şi vreo doisprezece curcani.

I-am povestit Nishei toate acestea în timp ce urcam pe dealuri, iar expresia de pe chipul ei semăna cu cea din ziua în care a văzut fotografia. Mă ţinea strâns de mână, de parcă vântul ar fi putut să mă ia de pe picioare şi să mă ducă departe.

Dar nu i-am spus că, din când în când, mergeam cu bunicul la vânătoare de păsări cântătoare. Nu am vrut să-i povestesc despre asta. Bunicul m-a învăţat cum să fac beţele de lămâi. Le pregăteam împreună în casa de la fermă şi le lăsam la soare, să se usuce, apoi mergeam în pădure şi prindeam în jur de zece păsări. Avea un aparat care emitea cântece de păsări, fabricat în Paris de către un ceasornicar francez, care perfecţionase sunetul. Pe el era o pasăre, lucrată fin, minuţios şi împodobită cu pene adevărate. Cu ajutorul unei cheiţe, pasărea începea să cânte. Acest aparat, care încăpea lejer în mâna bunicului meu, avea piesele din alamă şi oţel, iar partea inferioară era din piele. Când întorceai cheia, partea de jos se umfla, împingând aerul

printr-un fluier minuscul, producând astfel un cântec nemaipomenit. Dacă o întorceai de tot, pasărea cânta cam o jumătate de oră.

Întotdeauna îmi spunea să întorc cheia când eram în pădurea din munţi, chiar deasupra văii. Apoi fixa aparatul pe creanga unui copac şi îl acoperea cu frunze, pentru că licărea în bătaia soarelui şi l-ar fi zărit păsările. Avea grijă să nu instaleze prea multe beţe. Nu voia să ucidă păsări fără rost. Voia doar să prindă atâtea câte avea nevoie familia lui să mănânce în lunile de iarnă. După ce aşeza beţele de lămâi, ne căutam un loc în altă parte a pădurii şi aşteptam. Ca să ne treacă timpul mai uşor, îmi spunea de multe ori poveşti – mituri greceşti, legende cu fiinţe fantastice –, și toate lucrurile care, în opinia bunicului meu, i-au stimulat pe ciprioţii greci să lupte pentru independenţă, dar, în acelaşi timp, i-au făcut pe unii să se creadă invincibili. Aveau convingerea de nezdruncinat că au drepturi, iar dorinţa lor de a se alătura Greciei era aprigă, necruţătoare. „Vocea mitului e puternică“, zicea. Acestea erau cuvintele lui preferate.

Dar câteodată aşteptam pur şi simplu, în tăcere, ascultând sunetul produs de aparat, tare şi clar, chiar dacă era la distanţă.

– Parcă ar cânta o pasăre adevărată, bunicule, i-am spus odată.

– Are voce de alamă şi oţel, mi-a răspuns. Să nu confunzi niciodată cele două lucruri.

La acea vreme nu mi-am dat seama ce voia să spună, dar am dat din cap, cuminte, aşa cum făceam întotdeauna.

Apoi a continuat:

– Vezi tu, noi trebuie să ne hrănim, trebuie să supravieţuim, dar trebuie şi să ne păstrăm demnitatea şi identitatea. Facem anumite lucruri pentru a le obţine. Dar putem să respectăm pământul şi animalele. Să fii întotdeauna bun cu pământul, cu oamenii şi cu animalele. Ţine minte, e cea mai importantă regulă din lume.

Asta se întâmpla chiar după război, după ce insula fusese împărţită. Tatăl meu a fost şi el la război, de unde s-a întors fără mâna dreaptă şi cu vocea schimbată. A ajuns acasă după un drum greu pe munte, la o săptămână după ce aflasem de la radio că războiul se încheiase. Ochii lui arătau diferit, avea pete de sânge în ei, şi era mai tot timpul tăcut. Îşi deschidea gura doar ca să se lamenteze sau să ţipe din te miri ce cauză. Îmi aduc aminte cum vocea lui spărgea liniştea. Prietenii noştri turci îşi abandonaseră casele, dispăruseră în munţi, iar acum trebuia să îi considerăm duşmanii noştri. Singurul lucru pe

care l-a spus tata cu vechea lui voce – pe care mi-o aminteam ca fiind fermă, profundă – a fost că şi-a ucis un prieten într-o bătălie. Dar nu ne-a spus niciodată cine a fost.

După război, am învăţat o lecţie pe care nu o voi uita niciodată: se poate întâmpla ca o persoană să dispară înăuntrul ei, să se rătăcească în suferinţă şi, uneori, cum s-a întâmplat cu tatăl meu, să nu-şi mai găsească drumul înapoi.

Se auzea iarăşi vocea acelei femei. De parcă vântul însuşi scotea un ţipăt prelung. Mi-am amintit brusc unde mă aflam: în dreapta mea era râul, în stânga, câmpul. Oare era doar vântul? Sau o cioară? Oare mintea îmi juca feste? M-am uitat în jur.

– E cineva acolo? am strigat din nou, dar n-am primit nici un răspuns. M-am plimbat pe marginea râului, în sus şi în jos, înaintând cu greu în pământul îmbibat cu apă. Am mers cât de departe am putut, până m-am convins că eram singur.

Nu am adunat nici un melc, iar amintirile legate de Nisha şi de copilăria mea mă epuizaseră. Am hotărât să mă întorc acasă. Dar nu-mi puteam petrece încă o noapte întrebându-mă unde e Nisha, imaginându-mi că i-am văzut umbra, încercând să-mi dau seama dacă a plecat definitiv sau nu.

Aşa că, înainte de a urca scările spre apartamentul meu, am sunat la uşa de la intrare a Petrei.

11. PETRA

Eram în drum spre şcoală şi aşteptam la semafor, iar Aliki privea prin geamul maşinii ploaia care cădea pe trotuar. Părea cu gândul departe. Şi-a împletit singură părul în două codiţe care-i atârnau pe umeri şi şi-a luat un impermeabil albastru peste treningul gri, iar în picioare avea pantofii de sport. Ştiam că nu vrea să-şi ude şi să-şi murdărească tenişii Converse. Avea vreo şase perechi, de culori diferite, cu tot felul de modele pe ei, unele cu flori, altele cu steluţe, planete sau buline. Uneori îi purta intenţionat desperecheaţi; alegerile ei aveau o oarecare logică. Şi-i ţinea aranjaţi frumos chiar lângă uşa dormitorului ei; am surprins-o de câteva ori încercând diverse combinaţii: scutura din cap, apoi încerca alta, până când simţea că arată aşa cum trebuie. Era foarte pretenţioasă când venea vorba de încălţăminte; nici pe pisici nu le lăsa să doarmă pe tenișii ei. Pe un ton aspru, ferm, de om mare, le spunea, arătându-le cu degetul, să stea *lângă* tenișii, nu *pe* ei. Dacă nu o ascultau, ceea ce se întâmpla adesea, le scotea afară. De regulă, nu le dădeam voie pisicilor să intre în casă – prin zonele acestea sunt considerate nişte paraziţi –, dar ele tot se strecurau înăuntru vara, când uşile rămâneau deschise.

Am aşteptat la poartă, aşa cum făcea Nisha, până când Aliki a ajuns la intrarea în şcoală. Se mişca încet, ocolind bălţile de parcă ar fi fost bombe. De obicei sărea în ele, să o facă pe Nisha să o certe, râzând. Îmi povestea Nisha mai târziu: „Fiica aceasta a dumneavoastră! Toată s-a udat pe tenișii şi pe pantaloni. Sare în bălţi de parcă ar fi Indiana Jones!“

Cum zona Onasagorou e pietonală, am parcat pe o stradă din spate şi m-am dus pe jos prin ploaie. Pe când am ajuns în Sun City, Keti tocmai întorcea semnul cu „deschis“ de la uşa magazinului. S-a tras la o parte, să mă lase să intru, şi s-a dus repede să-mi aducă un prosop şi o cafea. Keti dorea să devină chirurg oftalmolog şi studia la universitatea din Nicosia. Se străduia să facă tot timpul pe plac şi să înveţe, iar la mine muncea cu jumătate de normă. Era o angajată excelentă, atentă, meticuloasă. Sun City atrăgea clientelă aleasă; de fapt, cei mai importanţi politicieni, actori, proprietari de hoteluri din ţară – chiar şi un prinţ din India – veneau la noi, să poată vedea lumea mai clar şi cu stil, aşa că angajam numai cei mai buni

candidaţi. Keti vedea perfect, dar, isteaţă fiind, purta o pereche de ochelari Chanel fără reţetă: ştia cum să ne reprezinte interesele. Vindeam ultimele modele de la Tom Ford, Cartier, Versace, Dior, Bvlgari şi Chopard. Aveam chiar şi modele Gazusa, cu broderii, iar după tejghea, într-un dulăpior dotat cu alarmă, ţineam cea mai scumpă pereche de ochelari – cea cu rame de aur, lentile roz şi diamante roz, de 2,85 carate. Îmi plăcea foarte mult măiestria cu care erau făcuţi ochelarii speciali, fiecare o operă de artă.

– Unde e Nisha? m-a întrebat Keti, în timp ce-mi dădea o cană cu cafea caldă.

– Nisha?

– E joi. Iar tu ai întârziat, trebuia să verificăm stocul şi ai un client în – s-a uitat la ceas – douăzeci şi trei de minute.

– Joi?

N-am putut spune nimic altceva. Joia era ziua în care o aduceam pe Nisha la magazin, să facă curăţenie. Era scutită de treburile casei în ziua aceea şi venea cu mine la Sun City să spele pe jos şi să şteargă rafturile şi vitrinele. Apoi făcea curăţenie în biroul meu şi în bucătăria din spate. Punea suflet în tot ce făcea. Ştia cât de important e ca magazinul să strălucească.

– Eşti bine?

Keti îşi ridicase ochelarii, de parcă aşa ar fi văzut mai bine, şi mă cerceta cu atenţie.

– Da, sunt bine.

– Deci unde e Nisha? m-a întrebat din nou.

– Nisha… A aşteptat iar să răspund, cu ochelarii deasupra ochilor. Habar n-am. M-a privit, încruntându-se. Habar n-am. Nu ştiu unde e. A plecat.

– A plecat? Şi-a lăsat ochelarii pe nas şi a început să mă bombardeze cu întrebări: Unde a plecat? A zis unde pleacă? Crezi că s-a întors în Sri Lanka? Oare s-a săturat de tine? (Glumesc – nu te uita aşa de urât la mine!)

I-am răspuns cum am putut mai bine. Eram epuizată. Mi-am dat seama atunci că se adunaseră prea multe în ultimele zile.

Puţin mai târziu a sosit prima clientă să-şi ridice ochelarii: un model Porsche cu ramă din aur de 18 carate. Vorbea cu un accent pe care nu-l cunoşteam. Înaltă, cu o tunsoare bob severă, cu breton drept, îmbrăcată complet în negru. Venise pentru prima dată în magazinul nostru cu câteva săptămâni înainte, când i-am făcut un control la ochi. Acum şi-a pus ochelarii, s-a privit câteva minute în oglindă, apoi şi-a băgat cutia în poşetă,

a plătit restul – lăsase un avans de 250 de euro – şi a ieşit în ploaia de afară cu noii ei ochelari de soare.

De obicei, Keti făcea tot felul de comentarii pe seama unei astfel de cliente. Îşi imagina cine e, de unde vine. Inventa poveşti absurde, dar oarecum plauzibile, despre nevoia de a purta o pereche de ochelari scumpi în ploaie. Dar astăzi a rămas tăcută, se uita la mine din capătul magazinului, unde verifica stocul, şi vedeam că e îngrijorată.

Dimineaţa a continuat cu câteva programări, nişte anulări, din cauza vremii, şi câteva persoane care au intrat doar să se uite, dar, din fericire, a fost o zi liniştită. La ora prânzului, Keti a mers să cumpere haloumi şi sendvişuri cu roşii pentru noi două; a închis magazinul şi a făcut cafea. Am mâncat în bucătărie, în timp ce afară continua să plouă.

– Bun, să vedem dacă putem să-i dăm de capăt, a zis, punând o mână pe masă, cu palma în sus, de parcă ţinea în ea un glob ocular pe care voia să-l disece.

Am încuviinţat din cap.

– A ales să-şi irosească singura ei zi liberă ca să meargă cu tine şi Aliki pe munte?

Am încuviinţat iarăşi din cap, ignorând micile ei înfloriturі, cu care eram obişnuită, oricum.

– Şi, când eraţi acolo, a întrebat dacă poate să-şi ia liber seara – având în vedere că-şi petrecuse ziua ocupându-se de Aliki – pentru a merge în vizită…?

Am dat din cap.

– Pentru a merge în vizită la cine? a continuat Keti, fără nici o pauză.

– Nu ştiu, i-am răspuns, apoi am adăugat, fără tragere de inimă: Am întrerupt-o înainte de a-şi termina propoziţia.

– Deci i-ai spus cât se poate de clar că nu poate merge.

– Nu am zis efectiv că nu. Dar era evident că nu eram de acord.

– Şi n-ai nici o idee la cine ar fi vrut să meargă în vizită?

– Absolut nici una.

– Apoi aţi mers acasă, ea a pregătit cina, aţi mâncat toate trei împreună, da?

– Da.

– Şi dup-aceea?

– Eu m-am dus la culcare. Eram obosită, voiam să mă odihnesc. Am lăsat-o pe Nisha să o culce pe Aliki şi să-i pregătească lucrurile pentru şcoală.

– Iar în dimineaţa următoare…

– În dimineaţa următoare, nu mai era. I-au rămas acasă paşaportul şi alte câteva lucruri deosebit de importante pentru ea. Am găsit şi un inel de aur pe măsuţa ei, pare un inel de logodnă, nu l-am mai văzut niciodată.

Keti a dat din cap, era şi ea, probabil, confuză.

– Azi e joi, a spus. Ai fost la poliţie?

– Da, am fost ieri.

I-am povestit penibila întrevedere de la poliţie: ce a zis agentul şi cum am ieşit din biroul lui, călcând pe hârtiile de pe jos. Dar, în timp ce vorbeam, am simţit un nod în stomac, de parcă ceva nu era în regulă, de parcă îmi scăpa un detaliu important. Şi atunci mi-am dat seama că vocea agentului îmi sunase oarecum cunoscută, ca şi cum ar fi fost ecoul unei voci dinăuntrul meu.

Nu puteam să-i spun lui Keti aşa ceva, dar m-a cuprins un profund sentiment de vinovăţie. Obrajii îmi ardeau, aşa că m-am concentrat asupra ei.

– Va trebui să faci singură cercetări, mi-a zis, lovind cu palma în masă.

– Dar cum? Nici nu ştiu de unde să încep.

– O să-i dai tu de capăt. Nu poţi lăsa lucrurile aşa! Nu poţi să stai cu braţele încrucişate şi să nu faci nimic, când femeia care a trăit cu tine şi te-a ajutat atâţia ani a dispărut. Am încuviinţat din cap. Avea dreptate. Iar intuiţia îţi spune că s-a întâmplat ceva rău?

– Da, cu siguranţă.

– Şi că nu-i stă în fire să facă aşa ceva?

– Exact.

– Păi, atunci n-ai încotro.

Acesta a fost ultimul lucru pe care mi l-a zis, după care s-a uitat la ceas şi mi-a adus la cunoştinţă că pauza de prânz se terminase şi că următorul nostru client soseşte în trei minute.

A continuat să plouă şi seara. În grădină, barca era plină cu apă, iar solul acoperit şi el, parcă era un mic lac. Aliki dădea târcoale casei, ţinându-se după pisica neagră, de parcă animalul acela era salvarea ei. Uneori pisica îi

făcea pe plac, torcea şi îşi freca botul de urechea ei; alteori îi împingea capul cu laba, se elibera din braţele ei hâsâind şi o zbughea afară pe geam.

Nu am putut mânca în seara aceea, dar lui Aliki i-am pregătit o cină uşoară. Mă tot gândeam la discuţia avută cu Keti şi la ce-mi spusese Nilmini. Tot intram şi ieşeam din camera Nishei, în speranţa că voi trezi o amintire sau voi avea o revelaţie care să mă ajute. Îmi scăpase mie ceva? Oare îmi spusese ceva important și uitasem? Parcă încercam să-mi amintesc un vis uitat pe jumătate.

Îmi răsunau în minte cuvintele lui Keti: „Va trebui să faci singură cercetări“. Cuvinte grele; cuvinte care m-au izbit cu povara responsabilităţii. Iar aseară Aliki m-a rugat să o găsesc.

Da, trebuia să fac ceva, deşi nu aveam nici cea mai vagă idee ce anume şi cum.

Am decis să vorbesc şi cu alte prietene ale Nishei. Mi s-a părut logic să încep aşa. Nu eram sigură dacă ele ştiu ceva şi dacă mi-ar spune mie.

Ştiam că Nisha era prietenă cu servitoarele de la casa cu poartă de la capătul străzii, cea cu doi câini de vânătoare în curte, aşa că vineri după-masa am închis magazinul mai devreme şi am pornit spre casă. Ploaia încetase în sfârşit, dar puţini clienţi ne-au trecut pragul – am fost singură, Keti avea cursuri la facultate vinerea.

Mi-am zis că ar fi bine să pregătesc cina mai repede, apoi să merg la casa cu poartă. Aliki era în grădină, chinuindu-se să scoată apa din barcă, iar eu tocmai voiam să mă apuc de gătit, când am auzit soneria.

Era Yiannis, bărbatul de la etaj. Lumina de la magazinul lui Yiakoumi îi bătea în spate; a stat aşa câteva clipe, uitându-se la mine fără să zică nimic.

– Petra, îmi cer scuze că te deranjez. Voiam să ştiu… A urmat o pauză, s-a fâstâcit puţin, ca şi cum era pe punctul de a se răzgândi, apoi a continuat: E acasă Nisha?

Din cauza luminii, nu puteam să-i văd expresia feţei, dar, în tonul vocii, am simţit că ascunde ceva, că ezită.

– Nu, i-am răspuns. Îmi pare rău, Yiannis, nu e acasă.

Şi-a trecut mâna prin păr, în care luceau câteva şuviţe argintii.

Era atât de şovăielnic în mişcări, încât aproape că auzeam bătăile ceasurilor lui Yiakoumi.

– Ştii cumva unde e?

– De ce? l-am întrebat, poate prea repede, iar el şi-a trecut mâna peste faţa nerasă, apoi s-a uitat peste umărul meu, în camera de zi.

– Păi… pentru că n-am mai văzut-o, mi-a spus. N-am văzut-o săptămâna aceasta şi sunt îngrijorat.

Simţeam în el o disperare pe care nu o înţelegeam. Arăta pierdut, vulnerabil, precum câinii vagabonzi care bat străzile din cartier, căutând un om pe care să-l iubească. De ce era atât de îngrijorat din cauza Nishei? Mă sâcâia un gând care-mi mai trecuse prin minte, dar refuzasem să-l iau în serios. Gândul acela m-a făcut să-l invit înăuntru.

Era îmbrăcat frumos, de parcă se pregătea să meargă la bar, la un pahar – cu o cămaşă neagră, călcată impecabil, descheiată puţin la gât şi o pereche de blugi bleumarin, însă pantofii îi erau plini de noroi. Noroi proaspăt.

A rămas, jenat, în picioare, în mijlocul camerei: era prima dată când intra la mine, se uita pe furiş în stânga şi în dreapta la mobilă, la fotografiile de pe comodă, la masă. A aruncat o privire spre bucătărie, unde Nisha a petrecut atâtea ore, făcând curăţenie şi gătind. Era ciudat, totuşi – se uita de parcă îi era familiar locul.

Aici, unde era lumină, distingeam clar disperarea pe care o intuisem afară, în întuneric; era evidentă mai ales în cuta adâncă dintre sprâncene şi în neliniştea care i se citea în priviri. Am rămas un moment aşa, fără să zicem nimic. Era un bărbat chipeş: ochi aproape negri, cu gene dese, şi barbă scurtă, îngrijită, parţial căruntă. Mi se părea ciudat să-l văd în sufrageria mea. Nu prea am stat noi de vorbă, de-a lungul timpului; ne-am adresat obişnuitele politeţuri în grădină sau câteva cuvinte despre coteţul cu găini, despre vreme sau despre cum creşteau roşiile şi perele.

Voiam să înţeleg ce legătură exista între el şi Nisha. I-am văzut de multe ori vorbind în grădină; bineînţeles că am observat cum se priveau – o atingere de mână, şoapte schimbate după lăsarea întunericului… dar, dacă aş fi descoperit că au o relaţie, ar fi trebuit, probabil, să o concediez pe Nisha, chiar dacă nu-mi imaginam cum aş fi putut trăi fără ea. Nimeni nu le permitea servitoarelor să aibă relaţii romantice sau sexuale – era ceva aproape de neînchipuit, cu excepţia celor care, în cele din urmă, se căsătoreau cu patronii lor.

Nu m-am putut abţine să nu mă uit la noroiul de pe pantofii lui, întrebându-mă unde fusese. Apoi mi-a trecut brusc prin minte că ar fi trebuit să-i spun să şi-i dea jos la intrare – „doar Nisha nu mai e aici să şteargă pe

jos“. Gândul acesta m-a făcut să mă simt foarte singură, iar casa mi s-a părut brusc foarte pustie.

L-am întrebat cu ce să-l servesc, iar el a cerut alcool.

– Orice, a spus. Ceva tare.

M-am dus în bucătărie şi am turnat în două pahare *zivania*.

Când am revenit, Yiannis îşi dăduse jos pantofii şi stătea lângă consolă în şosete, uitându-se la fotografii. Poate că a observat că m-am uitat la picioarele lui.

– Îmi cer scuze că am intrat aşa, cu pantofii murdari, mi-a spus. Am fost să adun melci. Am atâtea pe cap, încât nu reuşesc să mă concentrez foarte bine. Înainte să pot răspunde ceva, m-a întrebat: E soţul tău? arătând cu privirea spre Stephanos, îmbrăcat în uniformă.

– Da.

A dat din cap:

– Fiica ta seamănă cu el.

De-abia acum am observat că pantofii erau aranjaţi frumos lângă uşă.

Am pus paharele pe măsuţă şi am aprins focul. S-a aşezat şi el, încurcat, pe marginea colţarului. A luat o înghiţitură zdravănă de *zivania*, a strâns din dinţi, iar ochii au început să-i lucească. Nu părea un bărbat obişnuit cu băuturile tari.

Nu ştiam dacă se aşteaptă să încep eu conversaţia, dar oricum nu aveam ce să zic. Aş fi putut vorbi despre Nisha, să-i povestesc ce se întâmplase în săptămâna aceea, dar, în afară de faptul că îmi era chiriaş, omul acesta era un străin pentru mine.

A mai luat o înghiţitură şi, de data aceasta, a strâns din ochi. Apoi a căzut pe gânduri, mângâind cu degetul marginea paharului.

În cele din urmă, am spus:

– Ziceai că eşti îngrijorat din cauza Nishei. O cunoşti bine?

Auzind acestea, a pus paharul pe masă şi s-a frecat la ochi, de parcă întrebarea mea îl trezise din somn. A confirmat din cap şi a luat din nou paharul în mână.

Se vedea că e emoţionat. A deschis de câteva ori gura să zică ceva, dar nu a reuşit să rostească nimic. Într-un final m-a întrebat:

– Când ai văzut-o ultima oară?

– Duminica trecută, seara, i-am răspuns, prudentă. Luni, când m-am trezit, nu mai era.

Auzind acestea, a părut şi mai îngrijorat; s-a ridicat în picioare şi a început să se plimbe prin faţa şemineului, mişcându-şi încet picioarele pe covor şi proiectând umbre pe mobilă. Mă gândeam ce ciudat era că bărbatul acesta se află în sufrageria mea aşa, pe nepusă masă, în şosete.

– Nu ştiu unde e, i-am spus.

– Crezi că a plecat acasă?

– Nu.

– De unde ştii?

Am rămas pe gânduri câteva clipe, în timp ce el mă privea cu ochii mari, aşteptând răspunsul meu. Poate faptul că părea la fel de confuz şi de îngrijorat ca mine m-a determinat să merg în dormitorul Nishei şi să revin cu lucrurile ei, cele pe care le dusesem la poliţie. Inelul de aur l-am lăsat acolo. Le-am pus pe toate pe măsuţă fără să scot un cuvânt.

El s-a aşezat din nou şi s-a uitat la ele. A deschis paşaportul şi a rămas multă vreme cu privirea aţintită asupra fotografiei. Apoi a luat medalionul, ca şi cum îl mai văzuse înainte, şi l-a strâns în palmă. Iar şuviţa de păr din punga de plastic – a strâns-o atât de tare între palme, încât i se vedeau venele albastre, umflate, pe dosul mâinilor.

– Deci n-a plecat acasă.

Cuvintele păreau rostite mai degrabă pentru sine. Vocea îi era schimbată: era mai limpede, umplea întreaga încăpere, zăbovea în aer câteva clipe, aşa cum sunetul de gong reverberează înainte de a dispărea în liniştea ce-i urmează.

– Ai fost la poliţie?

– Da, am fost miercuri.

– Şi ce-au zis?

Am ezitat puţin, neştiind dacă să-i spun toate detaliile neplăcute.

– Nu m-au ajutat deloc. N-au nici un interes să o caute. Au spus că probabil a fugit în nord, în căutarea unui loc de muncă mai bun.

– Nisha n-ar face niciodată aşa ceva, a obiectat Yiannis.

Atunci am înţeles – din felul în care i-a rostit numele, de parcă-l rostise de mii de ori până atunci – că o ştia. O iubea.

Aş fi avut multe, foarte multe lucruri să-l întreb. Dar mi-am zis că e mai bine să lăsăm deocamdată lucrurile în stadiul acesta, în care împărtăşeam îngrijorarea şi convingerea pe care ar fi avut-o oricine o cunoştea cât de cât pe Nisha, că ea n-ar fi plecat aşa.

– Singura dată când a plecat, am spus, a fost cu câteva luni în urmă. Şi-a petrecut un sfârşit de săptămână cu o verişoară în Limassol. Femeia aceea urma să plece din Cipru, iar Nisha voia să-i dea câteva lucruri pe care să i le ducă lui Kumari. Mi-a dat numele femeii, al patronului ei, numerele lor de telefon – în cazul în care ei i se termina bateria sau ceva… nu a plecat aşa, pur şi simplu. Totul a fost bine pus la punct.

Yiannis a rămas tăcut o vreme.

– Când s-a întâmplat asta?

– În august, parcă. Da, sunt sigură că atunci. Ţin minte că era o zi toridă. Şi-a împachetat câteva lucruri, de care avea nevoie pentru o noapte, şi s-a îmbrăcat cu rochia de in, portocalie, pe care i-o dădusem eu. Am dus-o la autogară dis-de-dimineaţă. A plâns în maşină. Am întrebat-o dacă e vreo problemă, iar ea mi-a spus că o să-i fie dor de Aliki. Îmi amintesc că i-am zis: „Nu te prosti! O să fii plecată doar un sfârşit de săptămână!“ Dar, de când s-a născut Aliki, Nisha nu petrecuse nici măcar o zi departe de noi.

M-a izbit lucrul acesta acum, când mi-am dat seama. Nisha trăise cu noi aproape zece ani şi, în tot acest timp, a lipsit doar două zile din casa noastră. A avut grijă de fiica mea, pe care a iubit-o, a frecat podelele şi toaletele, ne-a pregătit cine calde şi a păstrat grădina tot timpul frumoasă. Ba chiar a lustruit rama de la fotografia cu Stephanos în fiecare zi şi simţeam cum mi se rupe inima acum, când îmi aminteam expresia de pe chipul ei când făcea asta. Şi ei îi murise soţul. Ne-a dăruit totul. Prin generozitatea ei, a fost sufletul acestei case. Şi totuşi, eu nu ştiam nimic despre viaţa ei. Ştiam că, în unele nopţi, ţinea medalionul la piept şi mai ştiam că acum era un inel de aur pe măsuţa ei, care apăruse de curând. Cum murise soţul ei? Nu mi-a povestit niciodată, iar eu nu am întreabat-o. Cum se simţea? Cum era să ai sentimente pentru un alt bărbat, după ce ţi-ai pierdut soţul? Oare Yiannis i-a dat inelul? I-a iubit pe amândoi aşa cum l-am iubit eu pe Stephanos? Îl iubea pe bărbatul acesta care stătea în faţa mea? Sau el avea vreo legătură cu dispariţia ei? Mă năpădeau tot felul de gânduri, tot felul de întrebări.

Am auzit o bufnitură uşoară şi am zărit vârful unui tenis Converse roşu ivindu-se de după tocul uşii. Aliki trăgea cu urechea, dar intensitatea cuvintelor lui Yiannis mă copleşea. Nu voiam să spulber vraja, certând-o.

– A zis ceva? m-a întrebat Yiannis. Înainte de a dispărea. A menţionat ceva ce ne-ar putea ajuta să ne dăm seama unde a plecat?

– Duminică am fost pe munte, să ne plimbăm. Când eram acolo, m-a întrebat dacă pot să-i dau liber în noaptea aceea. Poate voia să se întâlnească cu cineva.

– Cu cine?

– Habar n-am. Nu mi-a spus. Iar eu n-am fost de acord să plece.

Nu i-am mai povestit despre discuţia pe care am avut-o cu doamna Hadjikyriacou – care o văzuse plecând la ora zece şi jumătate. Am avut o reţinere.

– Deci duminică după-masa era cu voi pe munte. Părea că încearcă să digere această informaţie. Şi voia să se întâlnească cu cineva în noaptea aceea. Zici că nu ai fost de acord să plece, dar nu mi-ai spus dacă a plecat sau nu.

– Nisha s-a întors acasă cu noi, iar eu am mers la culcare la ora nouă. Nisha era aici, o pregătea pe Aliki pentru somn, i-am răspuns, ridicându-mă în picioare, simţindu-mă brusc fără putere. Văd că eşti îngrijorat, dar nu mai am ce să-ţi spun. Am observat că tenisul lui Aliki dispăruse din uşă. Şi-apoi e târziu, încă n-am pregătit cina. Aliki n-a mâncat, iar eu am muncit toată ziua.

S-a ridicat şi el, cu o expresie de descurajare şi mâhnire pe chip.

– Da, desigur – îmi cer scuze, Petra. N-am vrut să te deranjez.

A ezitat puţin, ca şi cum nu ştia pe unde să iasă, pe uşa din faţă sau pe cea din spate – oricum, tot la scările ce duceau la apartamentul lui ar fi ajuns. Apoi şi-a amintit de pantofi, s-a apropiat de uşa de la intrare şi s-a aplecat să se încalţe. Noroiul se uscase şi cădea în bucăţele pe covor.

– Mulţumesc pentru timpul acordat, Petra. Şi dacă afli ceva…

– Îţi spun numaidecât.

Apoi a ieşit. După ce am închis uşa, m-am dus la fereastră şi l-am zărit stând iar în locul în care bătea lumina de la magazinul lui Yiakoumi, privind în sus, spre apartamentul lui. Ceva din postura lui m-a dus iar cu gândul la câinii aceia vagabonzi, cei pe care oamenii, din cine ştie ce motive, îi lasă în voia sorţii pe străzi când nu mai sunt buni pentru vânătoare.

Noaptea, în jurul lacului zboară un liliac; e aproape invizibil deasupra apei negre. Pentru o clipă, norii se despart, iar lumina lunii cade pe aripile lui mari, pe zborul lui fragmentat.

Luna nouă dispare în scurt timp după nori, de parcă nici n-a fost.

Pământul din jurul craterului miroase a reavăn după ploaie, iar blana iepurelui de câmp a început să se usuce. Mai devreme, când soarele era sus pe cer şi aerul mai cald, musculiţele s-au întors să-şi depună iar ouăle pe rănile deschise din pielea crăpată, iar muştele de carne şi-au depozitat larvele în jurul ochilor şi în gură.

În noaptea aceasta, pământul şi cerul se contopesc la orizont. Pe câmpuri sunt flori albe, sute şi mii de flori albe. Dacă ar fi fost lună plină, dacă cerul ar fi fost senin, ar fi licărit ca nişte steluţe, iar pământul şi cerul ar fi fost în armonie perfectă.

Apare un bărbat, pe jos. Luminează cărarea dinaintea lui cu telefonul. A umblat kilometri întregi pe malul râului. Lumina artificială e rece, metalică. Nu are nimic altceva cu el, nici geantă, nici portofel, doar telefonul pe care-l ţine în mână ca pe o lanternă. Lumina ajunge deasupra iepurelui – se strâmbă când îl vede –, apoi o îndreaptă spre lac, unde surprinde zborul unui liliac. Mai merge câţiva paşi până ajunge la turnul de foraj. Cizmele lui grele, milităreşti, lasă urme adânci pe pământul care le îndură pe toate.

12. YIANNIS

Nu am putut merge sus, în apartamentul meu. Eram prea agitat.

– Drraagul meu, s-a auzit o voce în engleză, în stânga mea. M-am întors şi am văzut-o pe doamna Hadjikyriacou întinsă pe şezlong, cu un şal gros pe umeri. A revenit la limba ei maternă şi, cu o expresie îngrijorată pe chip, mi-a spus: Scumpule, arăţi foarte trist.

Nu am răspuns nimic.

– Nu vrei nişte baclava?

Lângă ea, pe o măsuţă, se aflau mai multe feluri de prăjiturele, de parcă ar fi aşteptat musafiri.

– Nu, mulţumesc, doamnă Hadjikyriacou. Cred că merg să mă plimb. E o seară frumoasă, chiar dacă puţin răcoroasă.

– N-am de unde şti. Nu simt frigul. De la război încoace nu mai simt nimic, nici frigul, nici căldura. Ruba e cea care insistă să-mi pun pătura asta idioată pe mine. Zice că aşa o să-mi găsesc moartea. I-am spus că am mai găsit-o eu de multe ori. Şi sunt mai tare decât ea.

Am încuviinţat din cap. Eram convins că aşa e.

– Şi te-am rugat să-mi spui Julia. „Doamna Hadjikyriacou“ mă face să par bătrână.

Aproape că mi-a venit să râd când am auzit cuvintele ei – arăta de parcă tocmai ieşise din mormânt.

S-a întins şi a luat două bucăţi de baclava, le-a împachetat cu mare grijă într-un şerveţel de hârtie şi mi le-a pus în mână. A insistat, zicând că arăt subnutrit şi înfometat – adevărul e că doamna Hadjikyriacou consideră că oricine nu afişează o burtă respectabilă e, cu siguranţă, flămând.

I-am mulţumit, am luat pacheţelul şi am trecut pe lângă restaurantul lui Theo, unde porniseră radiatoarele exterioare, iar din cuptoare ieşea fum. Câţiva dintre bărbaţii de acolo mi-au făcut cu mâna. Am încercat să le răspund la salut şi să zâmbesc. Apoi mi-am continuat drumul, aproape de Linia Verde, unde pisicile ţâşneau dintr-un capăt al străzii în celălalt, sărind peste gardul despărţitor în zona tampon. Totul părea învăluit într-o atmosferă suprarealistă, de parcă eu existam undeva în afara lumii. Singurul lucru care-mi părea real era luna.

O pisică încerca să-mi capteze atenţia, mieunând şi încolăcindu-mi-se printre picioare. Pisica cea neagră, care stătea mult timp cu Aliki şi Nisha.

Mă gândeam la paşaportul Nishei – dacă nu l-a luat cu ea înseamnă, fără îndoială, că nu s-a întors în Sri Lanka, după cum bănuisem. Lucrul acesta îmi stârnea sentimente de uşurare şi nelinişte în acelaşi timp. Dacă nu s-a dus acasă, unde e? De ce n-a luat legătura cu nimeni?

Mi-a venit în minte medalionul pe care i-l dăduse soţul ei decedat şi şuviţa din părul fiicei ei. Nu le-ar lăsa în urmă nici în ruptul capului. Le-a luat cu ea chiar şi atunci când a plecat pentru două zile, când le-a ascuns bine în portofel.

Acum pisica urla de-a dreptul la mine şi, când m-am oprit, s-a întins pe jos în faţa mea, cu labele în sus şi burta la vedere.

M-am aplecat şi am mângâiat-o, simţind cum începe să toarcă, mulţumită. M-am aşezat pe jos, cu picioarele încrucişate, şi am continuat să o mângâi. Din câte îmi dădeam seama, pisica era convinsă că amândoi aveam nevoie de acest lucru. Strada pustie era cufundată în întuneric, nu se vedea nici o lumină la ferestre – majoritatea caselor sunt, probabil, abandonate în partea aceasta, atât de aproape de zona tampon. Pe cer se vedea o lună nouă, cu urme roşietice.

Mă gândeam la rochia portocalie, de in, a Nishei şi la sfârşitul acela de săptămână pe care l-a petrecut cu verişoara ei, Chaturi, în Limasol. Povestea nu a fost atât de simplă pe cât a prezentat-o Petra.

A început într-o duminică de august. Petra plecase din Nicosia pentru a-şi petrece ziua cu Aliki pe plaja Makronisos, în est. Au aranjat şezlongurile, prosoapele şi pălăriile în portbagaj şi au pornit devreme, aveau de mers două ore cu maşina. Petra îi spusese Nishei că vor fi plecate toată după-masa şi că, cel mai probabil, vor lua cina în Ayia Napa cu o prietenă. Aşa că eu şi Nisha aveam toată ziua şi seara la dispoziţie să lenevim împreună. Era prea cald să mergem undeva, poate la mare, dar Nisha ura marea, aşa că am decis amândoi să rămânem în întunericul răcoros al dormitorului, cu uşile de la balcon deschise. N-o să uit niciodată ziua aceea. De-abia se mişca aerul. În încăpere pătrundea cântecul greierilor şi parfumul de iasomie.

Înainte de prânz, Nisha a vorbit cu Kumari de pe tableta mea. Ea stătea la birou, iar eu eram întins pe pat, ascultându-le cum vorbesc în singaleză. Vocile lor erau când vesele, când serioase. Din când în când, foloseau şi câteva cuvinte în engleză. Deşi nu înţelegeam ce vorbesc, o cunoşteam pe

Nisha îndeajuns de bine ca să-mi dau seama că ceva o necăjea. M-am dus în bucătărie şi am pregătit pentru amândoi frappé, cu multe cuburi de gheaţă şi zahăr în plus pentru ea, aşa îi plăcea. I-am dat paharul când a terminat convorbirea; a sorbit puţin, l-a pus deoparte, pe birou, şi a rămas aşa, tăcută, cu privirea pierdută spre uşile deschise. Am pregătit împreună prânzul şi am mâncat clătite srilankeze. Ea amesteca aluatul şi vorbea puţin, doar „Dă-mi, te rog, făina de orez“ sau „Adaugă un pic de lapte de cocos acum“. Am pus cu polonicul aluat în tigaia adâncă şi am învârtit-o, apoi ea a spart un ou peste clătita rotundă şi a început să adauge ceapă, ardei şi suc de lămâie, în timp ce eu am prăjit restul. „Ce zici, aia nu-i gata?“ m-a întrebat când am lăsat clătita pe foc prea mult, pentru că şi eu eram preocupat acum, mă întrebam ce i se întâmplase. Ştiam că nu-i place să întreb, aşa că am aşteptat.

În noaptea aceea era lună plină. Restaurantul La Theo forfotea de clienţi, se auzea dintr-acolo muzica de bouzouki, iar Nisha stătea pe o parte, privind cerul. A vrut să stingem toate luminile, zicea că-i mai răcoare aşa. Lumina lunii era rece. Se uita la ea, iar ochii îi străluceau, de parcă voia să cuprindă cu privirea spaţiul dintre ea şi lună.

După multă vreme, care mie mi s-a părut o veşnicie, s-a ridicat, şi-a îndoit picioarele şi s-a întors cu faţa spre mine. Am făcut şi eu acelaşi lucru. Mă privea drept în ochi.

– Sunt însărcinată.

– Însărcinată?

Ea a încuviinţat din cap.

– Eşti însărcinată.

A dat iar din cap.

– Am fost atenţi, a spus.

Nu puteam distinge nimic pe chipul ei, era lipsit de expresie ca o stană de piatră. Dar atunci s-a apropiat de mine, şi-a lăsat capul pe pieptul meu şi ne-am întins amândoi.

– La ce te gândeşti? m-a întrebat.

– Cred că e o veste grozavă.

– Serios?

– Da.

S-a întors pe spate, mi-a luat mâna şi a pus-o pe burta ei, apoi şi-a aşezat mâna pe burta mea. Niciodată nu mă simţisem atât de aproape de cineva ca

în acel moment. Trupurile noastre unite – al meu, al Nishei şi al fătului care creştea înăuntrul ei. Copilul nostru. Al meu şi al ei. Am simţit cum mă cuprinde un val de fericire, de parcă cineva deschisese fereastra ce dădea spre copilăria mea şi-mi amintea cum e să te simţi invadat de iubire şi de recunoştinţă, ca în faţa unei minuni. Oare cum va arăta copilul? Poate că era prea devreme să mă gândesc la astfel de lucruri, dar eram sigur că va semăna perfect cu Nisha. Imaginile acestea îmi răcoreau şi linişteau mintea, ca o ploaie într-o zi toridă de vară.

– La ce te gândeşti? m-a întrebat din nou.

– Cred că e minunat. Te iubesc.

– Zici aşa pentru că simţi, nu gândeşti.

– Nu-i adevărat. Sentimentele şi gândurile mele sunt în perfectă armonie. Apoi am adăugat: În sfârşit! Am început să râd amintindu-mi de câte ori am folosit amândoi cuvintele „sentimente“ şi „gânduri“.

Dar Nisha nu a râs. Şi-a luat încet mâna de pe a mea, mi-a îndepărtat mâna de pe burta ei şi a rămas cu privirea pierdută spre fereastră. În cele din urmă, a zis:

– Îmi voi pierde locul de muncă. Nimeni nu vrea o servitoare însărcinată.

– O să ne descurcăm. Te ajut să-ţi găseşti altceva. Sau o să am eu grijă de tine. Indiferent ce alegi, o să ne descurcăm.

– Nu înţelegi. Şi Kumari? Trebuie să-i trimit bani. Dacă-mi pierd serviciul, ea din ce trăieşte? Am datorii de plătit. Am datorii la agenţie, Yiannis – încă le dau bani pentru că m-au adus aici. Mai e şi mama. Şi ea se bazează pe mine. Datorită faptului că eu lucrez aici au ele bani să-şi cumpere mâncare şi să-şi poată duce zilele. Ce s-ar întâmpla dacă mi-aş pierde serviciul? E vorba despre multe persoane, nu suntem doar noi trei, eu, tu şi copilul nostru.

A rostit toate aceste lucruri dintr-o răsuflare, la sfârşit vocea i s-a frânt, dar nu i-au dat lacrimile; cred că se abţinea.

– Înţeleg. Am tras-o mai aproape de mine şi am luat-o în braţe. Ce zici dacă te ajut eu financiar? Ce zici dacă îţi dau bani să-ţi plăteşti datoria şi să trimiţi acasă?

– De unde? Din vânzarea de sparanghel sălbatic şi melci?

În vocea ei se simţea, abia perceptibil, o notă de zeflemea.

Şi avea dreptate, pentru că, dacă priveai lucrurile din perspectiva oficială, nu era mare lucru de capul meu, ba chiar păream că bat câmpii. Aş fi vrut

să-i spun despre păsările cântătoare. Dar, dacă i-aş fi spus, ar fi fost distrusă.

– Chestia e că, dacă n-aş fi avut datoria asta, aş fi reuşit să plec acasă până acum, iar noi n-am fi fost în situaţia de faţă.

Era o abordare practică, obiectivă, fermă; cuvintele ei reprezentau o lovitură dură dată unui vis fragil. Dar pe urmă, când mi-a luat din nou mâna şi a apăsat-o pe stomacul ei, am simţit, în acel gest, profunzimea dragostei ei.

În seara următoare m-am hotărât să-i spun despre păsările cântătoare. Era singura posibilitate prin care să o conving că aveam posibilitatea de a o ajuta financiar. Îmi doream copilul acesta, copilul nostru, mai presus de orice. Era târziu când a apărut la uşa mea – revenisem la programul nostru obişnuit de întâlniri la ora 11 seara, deoarece Petra şi Aliki se întorseseră de la mare. După ce le-a pregătit cina şi a culcat-o pe Aliki, Nisha a venit la etaj, în apartamentul meu. Am deschis şi, timp de câteva clipe, a rămas acolo, în faţa uşii, părând confuză, privind în jur şi oprindu-se asupra unuia dintre frigiderele industriale.

– Ce-s toate astea? m-a întrebat.

– Mai am o sursă de venit, i-am spus. Vreau să ştii că am economisit destui bani şi vă pot ajuta – pe tine, pe Kumari şi pe mama ta.

– Dar ai zis că uşa asta e întotdeauna încuiată pentru că e dezordine.

De fapt, era necruţător de curată; am observat cum încearcă să înţeleagă, uitându-se la beţele de lămâi, la sacul de umăr pe care-l luam cu mine la vânătoare, la aparatele de sunete aliniate pe micul birou şi la recipientele aranjate frumos lângă perete.

– E ca Indiana Jones cu frigidere. Ce faci? m-a întrebat.

– După ce mi-am pierdut locul de muncă la Banca Laiki, m-am apucat de vânătoare. Eram disperat. N-aş fi supravieţuit niciodată dacă doar vindeam ciuperci…

– Vânătoare de ce? m-a întrerupt ea.

– De păsări cântătoare, am răspuns eu, cu voce joasă.

– Păsări cântătoare?

S-a dus direct la un frigider, l-a deschis şi s-a uitat înăuntru. Din fericire, toate erau goale în ziua aceea. Apoi l-a închis, a deschis al doilea frigider, apoi pe al treilea. Lăsând uşa acestuia din urmă deschisă, s-a întors spre mine.

– Unde sunt? m-a întrebat.

– Nu am nici una chiar acum. Am făcut de curând o livrare.

A dat din cap, cu o expresie de dezamăgire pe chip. Dar sentimentul acesta îi aparţinea doar ei, nu era dispusă să-l împărtăşească cu mine.

– Nu vreau să fac asta, i-am spus, încercând să o fac să înţeleagă. Dar, după ce începi, e greu să te opreşti. Seamănă, într-un fel, cu traficul de droguri – există o organizaţie ilegală imensă, care nu te lasă să renunţi, e prea riscant pentru ei.

Nu i-am mai spus că săptămâna precedentă un bărbat i-a anunţat că pleacă şi, în noaptea aceea, adăpostul lui de lângă barcă a ars în flăcări.

– Cine sunt *ei*? m-a întrebat Nisha.

– Cei din vârf.

– Deci câştigi bani frumoşi, vrei să pleci, dar nu poţi, eşti blocat?

– Da.

A închis uşa frigiderului şi, cu privirea în pământ, şi-a dus mâna la pântec.

– Ce vreau să spun e că voi găsi o cale de a ieşi din treaba asta. Îţi promit. Şi am suficienţi bani să trăim până îmi găsesc un loc de muncă. Criza economică a trecut. Am experienţă în finanţe. Ştiu că modalitatea mea de a face bani nu a fost tocmai ideală, dar putem fi o familie.

– Într-adevăr, n-a fost tocmai ideală, a repetat ea, cu voce stinsă. S-a întors şi a ieşit din încăpere, îndreptându-se spre uşa din spate. Cu mâna pe clanţă, s-a întors iar spre mine şi mi-a zis: O să mă gândesc.

Apoi a dispărut pe scări.

După conversaţia aceea, nu a mai venit la mine câteva zile. Dar, cam o săptămână mai târziu, a apărut la uşa mea – ţin minte că era vineri dimineaţa şi am fost surprins să o văd la lumina zilei. Era extraordinar de frumoasă, într-o rochie de un portocaliu viu, care-i scotea în evidenţă auriul ochilor. Părul îi era prins în coadă. Se rujase. Dar în picioare avea tot sandalele ei practice, comode, roase de atâta purtat.

Aş fi vrut să o iau în braţe.

– Intră.

– Nu. Am venit doar să-ţi spun că merg în acest sfârşit de săptămână la Limassol, să stau cu verişoara mea, Chaturi. Mai ţii minte că a fost aici, să mă vadă?

– Sigur.

– Se întoarce în Sri Lanka săptămâna viitoare şi vreau să trimit câteva lucruri familiei mele din Galle.

Am încuviinţat din cap.

– Simt nevoia să stau puţin departe de acest loc, să pot reflecta.

Am dat din cap iar.

– Nu mă suna, nu încerca să dai de mine. E vorba doar de două zile.

– Nu-ţi face griji, înţeleg.

A schiţat un zâmbet, dar în ochi avea o tristeţe adâncă. Apoi a plecat, iar eu am urmărit-o cu privirea cum coboară scările şi intră în dormitorul ei.

După cele două zile, s-a întors. Luni seara, târziu, am auzit o bătaie în uşă. Era îmbrăcată într-o cămaşă de noapte albă, dintr-un material lucios, peste care avea un jerseu roz. Părul îi era desfăcut, iar obrajii roşii, de parcă alergase.

– Abia am aşteptat să te văd, mi-a spus.

M-a luat imediat în braţe şi şi-a cuibărit capul pe pieptul meu. Am simţit căldura umedă a corpului ei lipit de al meu, respiraţia ei pe pielea mea. M-a cuprins un sentiment de uşurare, de bucurie că s-a întors; eram fericit să o simt din nou în braţele mele.

– Am vrut să vin aseară, dar Aliki avea febră. Nu puteam s-o las, mi-a spus.

Ne-am întins pe pat. Bătea uşor un vânt de vară. Ea stătea pe spate, eu pe o parte; i-am sărutat umărul şi i-am mângâiat părul, aşa cum îi plăcea. Aproape că nu-mi venea să cred că era acolo, lângă mine.

– Cum se simte Chaturi? am întrebat-o.

– Îţi place cămaşa mea de noapte? E cadou de la ea. Chiar ea a făcut-o, din dantelă *beeralu*.

– E frumoasă. Într-adevăr, era foarte frumoasă. Am mângâiat superbele modele de flori. Era ca o grădină albă, pură. Mai întâi le-a desenat pe hârtie, pe care a fixat-o pe *kotta boley* cu ace de gămălie. Apoi a trecut fiecare ochi peste acul de gămălie. Îţi dai seama ce muncă migăloasă a fost?

– Da.

– Patronii ei au fost plecaţi, aşa că am putut sta liniştite. Am ajutat-o să-şi termine treburile, apoi am stat în grădină, ţesând şi povestind. Îşi dorea foarte tare să o termine înainte de a pleca. Zicea că are un presentiment, că nu ne vom mai vedea multă vreme.

De-a lungul anilor, Nisha s-a întâlnit cu Chaturi o dată la două luni, de obicei când Chaturi venea cu patronii ei la Nicosia duminica, în vizită. Aveau rude acolo şi o lăsau pe Chaturi acasă la Petra, apoi o luau seara şi se

întorceau la Limassol. De fiecare dată era o zi specială pentru Nisha. Cele două femei făceau *aluwa*, un fel de dulciuri cu alune, şi preferata mea, *aasmi*, cu lapte de cocos şi zeamă din frunze de scorţişoară. Chaturi pleca întotdeauna cu câteva cutii cu dulciuri. Nisha punea nişte felii deoparte şi mi le aducea mai târziu, apoi îmi povestea despre ce au vorbit, glumele lui Chaturi, ce mai era nou acasă.

– Sper că se înşală, mi-a zis. Şi anume că va trece multă vreme până ne vom întâlni din nou.

Şi-a trecut degetele peste florile de pe cămaşa de noapte.

– Sunt sigur că nu va fi aşa, i-am răspuns, ca s-o liniştesc.

A rămas tăcută câteva momente, apoi a spus:

– Mi-am făcut programare la o clinică din Limassol, să întrerup sarcina, dar n-am fost în stare să o fac. Ochii îi erau larg deschişi, cuprinşi de teamă. Copilul o să crească, iar eu o să rămân fără un loc de muncă şi fără locuinţă. Ştii ce păţesc femeile ca mine, care încalcă regulile?

Vorbea foarte repede acum, într-un şuvoi nestăvilit de cuvinte, de-abia reuşeam să o urmăresc.

– Prietena mea, Mary, din Filipine, ce să vezi, a surprins-o patroana când sărea gardul noaptea, mergea să-şi vadă iubitul şi a concediat-o pe loc. După aceea i-a fost aproape imposibil să-şi găsească alt serviciu, pentru că patroana respectivă era foarte bine văzută şi respectată în comunitate. A fost nevoită să se mute într-un cămin cu alte cincisprezece femei, de cealaltă parte a insulei. Condiţiile de trai erau atât de proaste acolo, încât a ajuns să se prostitueze ca să poată sta în vila unui bătrân de lângă mare, cu alte trei femei.

Am vrut să o iau în braţe, dar ea m-a respins. Păstra distanţa dintre noi ca să mă poată privi în ochi.

– Iar micuţa Diwatta, care lucra mai încolo, pe strada asta – fostul ei patron o bătea. Era plină de vânătăi pe braţe şi pe picioare şi nu avea voie să mănânce decât foarte puţin, a slăbit de a rămas piele şi os. Arăta de parcă avea doisprezece ani! Noroc că şi-a găsit un alt patron. I-a luat maşină, nu o bate, îi cumpără haine şi e liberă să folosească pentru ce vrea ea cardul de credit. De ce crezi că face toate astea?

Mă privea fix în ochi fără să clipească. N-am zis nimic.

– Petra o să mă dea afară. Cu siguranţă. Cine ştie cum o să ajung? Iar dacă vreau să-mi găsesc un alt loc de muncă, va trebui să renunţ la copil. Dar

dacă nu pot? Aşa cum n-am putut face avort. Lacrimile îi curgeau pe obraji, şi le-a șters cu dosul palmei. Am intrat în clinică, dar atât.

Nu puteam zice nimic. Aş fi vrut să-i spun că totul va fi bine, că situaţia ei va fi alta, că o voi ajuta. Dar ce ştiam eu despre lumea ei? Despre ce datorii avea? Nu mă simţeam în stare să fac promisiuni pe care nu le înţelegeam.

După o perioadă de tăcere, mi-a spus:

– Orice s-ar întâmpla, trebuie să-mi promiţi că nu vei mai ucide păsări cântătoare. Nu-i un lucru bun.

– Promit, i-am spus. Asta pot promite.

Dintr-odată, pisica şi-a lăsat urechile în jos şi a început să hâsâie. Am auzit paşi în spatele meu. M-am întors şi l-am văzut pe Spyros cu căţelul. Spyros, poştaşul. Un tip bine făcut, acoperit cu tatuaje de la gât în jos. Căţelul lui arăta îngrijit şi avea spatele acoperit cu o vestă kaki, în stil militar, special creată pentru câini. Vara avea o umbreluță fixată la lesă, să-l protejeze de soare. Nisha întotdeauna râdea când îi vedea împreună, o amuza discrepanţa dintre ei. Se apleca peste balcon, cu grijă, să nu poată fi văzută de ochii iscoditori ai vecinilor, şi începea să fluiere melodia din *Indiana Jones*, iar el îi răspundea, tot fluierând. Mesajul era: „Ştiu că eşti acolo, nu spun nimănui“. Spyros, poştaşul, cunoştea multe lucruri, toată lumea din cartier ştia că Spyros poştaşul cunoaşte multe lucruri, dar îşi ţine gura. Nishei îi plăcea tare mult jocul acesta – o făcea să se simtă mai acceptată, mai umană, zicea. Mi-a spus că *Indiana Jones şi templul blestemat* fusese filmat în Kandy, în anii optzeci; când era copilă, îi plăcea să-şi imagineze aventurile care se petreceau la doar 200 de kilometri de casa ei.

Acum pisica sâsâia, dându-i târcoale căţelului lui Spyros care mârâia drept răspuns şi se făcea că sare la gâtul lui. Câinele îşi arăta colţii mici, iar pisica sâsâia din nou. Era o confruntare caraghioasă, dacă n-aş fi fost supărat, aş fi râs.

– Şezi, Agamemnon! a spus Spyros.

Câinele l-a ascultat – oarecum –, dar a continuat să mârâie.

– Ce faci aici, prietene? m-a întrebat, uitându-se în jos, la mine.

– Mă gândesc.

– Pe jos? În mijlocul străzii?

– Da.

S-a aşezat lângă mine.

– Ceva nu e în regulă.

– Nisha a dispărut. Nu ştiu unde e.

– De când?

– De aproape o săptămână. Duminica trecută, noaptea, sau luni dimineaţa.

Spyros s-a încruntat şi a căzut pe gânduri.

– Am văzut-o duminică, a zis, pe la zece şi jumătate seara. L-am scos pe Agamemnon la plimbare mai târziu decât de obicei, pentru că venise mama în vizită. Mi-am făcut traseul obişnuit, mergeam pe strada *asta*, iar ea a trecut pe lângă mine, era destul de grăbită. Am întrebat-o unde merge, iar ea mi-a răspuns că merge la barul La Maria să se întâlnească cu Seraphim.

– Seraphim? Am simţit un fior de gheaţă pe şira spinării. De ce?

– Habar n-am. Asta-i tot ce ştiu. Dar am văzut-o şi sunt convins că era duminică noaptea.

O vreme, pisica s-a ţinut după mine ca o umbră minusculă, apoi a dispărut în întunericul grădinii din spate. Am observat cu uimire că pasărea era pe covorul din hol, lângă uşă. Reuşea să ţopăie acum. I-am pus nişte apă şi pâine, apoi m-am dus să stau pe balcon. Am desfăcut o bere şi am băut-o repede. De ce s-a întâlnit Nisha cu Seraphim? De ce nu mi-a spus că s-a întâlnit cu ea? Şi ce căuta ea în locul acela? Cunoşteam barul. Acolo l-am reîntâlnit pe Seraphim, când mi-a propus să fac parte din afacere.

Nu puteam adormi, mă bântuiau tot felul de gânduri; eram treaz când a sunat iPadul, la ora 5 dimineaţa. M-am ridicat şi am văzut pe ecran numele lui Kumari. S-a oprit, apoi a început să sune din nou. Nici de data aceasta nu am putut face nimic: am rămas încremenit locului. Dar numele mă implora să răspund, lucea cu disperare în întuneric.

Am răspuns.

Kumari a fost şocată să mă vadă, clipea din ochi, de parcă nu-i venea să creadă.

– Unde e *amma*? m-a întrebat în engleză, întinzându-şi gâtul de parcă voia să vadă dacă nu cumva e în spatele meu.

Era îmbrăcată în uniforma de şcoală, cu rucsacul pe umeri.

– Eu sunt Yiannis, i-am spus. Mă mai ţii minte?

– Sigur că te ţin minte, domnule Yiannis. Am vorbit de atâtea ori! Eşti prietenul *ammei*.

– Aşa e. Bunica ta e acasă? Pot vorbi cu dumneaei?

– Tocmai a ieşit, s-a dus la magazin.

– Mama ta e la muncă. Mi-a lăsat mie tableta. Mi-a spus să-ţi transmit că te iubeşte, să fii cuminte la şcoală şi că o să vorbiţi curând.

Kumari a dat din cap.

– Bine, domnule Yiannis. Să fii şi dumneata cuminte la muncă.

A zâmbit. Avea o latură ştrengărească în ea, la fel ca mama ei. Mă durea sufletul.

Apoi a plecat, iar ecranul a redevenit negru.

13. PETRA

Sâmbătă dimineaţa m-am hotărât să merg până la casa cea mare, cu poartă, de la capătul străzii. I-am spus lui Aliki că doamna Hadjikyriacou o să stea cu ea, dar putea să se joace în grădină cum voia. A încuviinţat din cap, oarecum nepăsătoare, şi-a luat cartea preferată şi s-a îndreptat spre barca din grădină. S-a aşezat pe ea şi a început să citească. I-am dus afară o farfurie cu felii de portocale şi am sărutat-o pe cap, apoi i-am mulţumit doamnei Hadjikyriacou şi i-am spus că nu o să întârzii mult. Ştia ce vreau să fac şi mă ajuta bucuroasă.

Prima oprire a fost la magazinul lui Yiakoumi. Luasem jurnalul Nishei cu mine, iar acum, când am intrat, l-am strâns tare la piept. Era sâmbătă dimineaţa, nu era nici un client înăuntru atât de devreme, dar, după cum bănuisem, Nilmini făcea curăţenie, se apleca să şteargă praful de pe cutiile de sticlă de sub tejghea. Yiakoumi nu era.

– Bună dimineaţa.

– Bună dimineaţa, doamnă.

S-a oprit din şters, s-a îndreptat de spate şi s-a uitat la jurnalul din mâinile mele.

– Nilmini, ai putea să-mi faci un serviciu? Sau, mai degrabă, un serviciu pentru Nisha?

– Desigur, doamnă.

– Acesta e jurnalul ei, i-am spus, punându-l pe tejghea. Ai putea, te rog, să-l citeşti, să vezi dacă afli ceva care m-ar ajuta să o găsesc?

A luat caietul din mâinile mele, l-a deschis şi a început să-l frunzărească.

– Îl voi citi, doamnă, sigur.

Mă grăbeam, aşa că i-am mulţumit şi am plecat. M-a urmărit cu privirea de la fereastra aceea mare şi mi-a făcut cu mâna până m-am îndepărtat.

Am trecut pe lângă biserică, simţind adierea de lavandă care venea dinspre grădina de lângă ea. Soarele încă nu se ridicase bine pe cer, era devreme, dar se întrevedea o zi senină şi răcoroasă de toamnă. În faţa bisericii era o servitoare care mătura frunzele şi gândacii. Când am trecut pe lângă ea, şi-a ridicat privirea şi m-a salutat.

Mai departe, în josul străzii, era atelierul unui sculptor: o casă cu terasă, fără zid, uşă sau fereastră în partea din faţă, doar o intrare mare, ca o gură veşnic deschisă – nu era nici măcar un oblon pe care să-l tragă seara, să fie în siguranţă. În spaţiul acela cavernos erau împrăştiate o grămadă de lucruri – scânduri rupte, cuie ruginite, cutii cu unelte şi crengi răsucite de copaci. Din când în când apărea proprietarul, un bărbat de vârstă mijlocie pe nume Muyia, muncind, dar, în rest, semăna cu un garaj dărăpănat şi abandonat. Totuşi, Muyia era acolo în dimineaţa aceasta; am observat că era concentrat asupra unei bucăţi de lemn pe care o cioplea ca să-i dea forma dorită. Părea că acest lucru e foarte important pentru el, deoarece era încruntat şi cu buzele strânse, foarte absorbit.

Auzind paşii mei, şi-a ridicat privirea, apoi m-a salutat, făcându-mi cu mâna.

– Petra! Cum a fost excursia la munte? m-a întrebat, strigând.

– La munte? am repetat, apropiindu-mă de intrare.

– Da, Nisha a zis că merge la munte. Intră, intră. Hai să-ţi arăt ceva.

Am păşit peste bucăţi de sârmă răsucită şi lemne. Spaţiul înainta mult în adâncime, ceea ce-l făcea, în mod normal, întunecat, dar deasupra mesei de lucru avea două veioze mari. Era prima dată când intram acolo şi mi-am dat seama că nu era chiar aşa harababură cum crezusem. De fapt, era un raft uriaş pe care se aflau sculpturi frumoase. Cele mai multe erau chipuri de oameni, dar şi nişte animale: un şarpe, un elefant, trei libelule, plutind pe fire invizibile. Mai erau şi nişte flori sculptate cu măiestrie, păsări şi peşti, ba chiar şi un glob pământesc – toate gravate minuţios cu detalii precise. Încă nu erau vopsite, se vedea culoarea lemnului, ca de miere, şi striaţiile. M-am simţit de parcă păşeam într-un fel de pădure fermecată.

– Îţi plac? m-a întrebat.

– Sunt nemaipomenite.

La auzul complimentului meu, a zâmbit, apoi a spus:

– Uită-te la asta.

Când m-am întors, am văzut piesa la care lucra. Era vorba despre Madonna cu copilul – o sculptură foarte mare, aproape în mărime naturală. Silueta femeii, conturul pometţilor şi linia subţire a ochilor şi a nasului – totul exprima o frumuseţe diafană. Pe un ochi îi cădea o şuviţă de păr, iar pe umăr i se aşezase o bufniţă. Dar părea aproape vie, într-atât de realist era meşteşugită, iar lucrul acesta m-a izbit puternic – o veridicitate ce apărea nu

doar în înfăţişarea ei, de o frumuseţe deosebită, ci în însăşi esenţa ei, în energia pe care părea să o emane, în puterea şi realismul creaţiei, în privirea blândă, dar sigură pe sine, a ochilor îndreptaţi spre copilul pe care-l ţinea în braţe, în atingerea uşoară, dar fermă şi plină de gingăşie a degetelor ei pe coapsa copilului.

– Ţine în braţe copilul *ei*, a spus, accentuând puternic cuvântul *ei*.

Se uita şi el acum la propria-i creaţie, de parcă uitase că se află acolo. Mijindu-şi ochii, şi-a trecut degetul mare peste aripa bufniţei.

– Hmm, trebuie să retuşez aici. Observi că unghiul e prea ascuţit la aripă? Îi dă o trăsătură greşită caracterului păsării, ce zici?

– Nu ştiu ce trăsături se presupune că are o bufniţă.

În clipa aceea s-a uitat scurt la mine, apoi s-a încruntat şi a dat uşor din cap, parcă vrând să sugereze că a înţeles sau că şi-a amintit ceva. Apoi a spus:

– Ştii, noi doi n-am stat niciodată de vorbă cum trebuie. Închipuie-ţi, suntem vecini de atâţia ani şi este prima dată când schimbăm mai mult de două-trei cuvinte.

Mi-am îndreptat din nou privirea spre statuie şi am văzut ceva ce nu observasem înainte: pe chipul femeii se citea o tristeţe adâncă. Această tristeţe emana nu doar din ochi, ci şi din poziţia corpului, din duioşia gestului şi din nemişcarea ei; parcă se infiltrase în lemn. Şi mai era ceva – semăna remarcabil de bine cu Nisha.

– Vrei o cafea? m-a întrebat. Mai aduc un scaun, să stai jos.

– Nu, din păcate am ceva de rezolvat şi nu pot sta mult.

Brusc, am simţit că trebuie să plec numaidecât. Mintea îmi era năpădită de tot felul de nedumeriri, dar nu mă simţeam pregătită să le înfrunt. Oare Nisha a pozat pentru statuie, ea era muza lui? Câţi alţi bărbaţi din zonă cunoştea? Începusem să mă îngrijorez la gândul că voi descoperi cine ştie ce alte lucruri despre această străină care a trăit în casa mea, mi-a crescut fiica, ne-a organizat vieţile şi ne-a transformat casa într-un cămin după ce a murit Stephanos. Cine era femeia aceea, pe care până atunci o văzusem doar ca pe o umbră a mea? O umbră întunecată şi frumoasă, care umbla de colo colo în sandalele ei vechi, iar în ochi avea o sclipire aparte.

Îmi dădeam seama acum, cu uimire, că de fapt eu fusesem umbra ei.

Mi-am luat repede rămas-bun de la Muyia, mormăind nişte scuze şi promiţându-i că voi veni altă dată să servim o cafea. Chiar voiam să mai

vorbesc cu el, dar trebuia să-mi pun ordine în gânduri, în întrebări. Şi apoi deja zăbovisem prea mult, nu voiam să o las pe Aliki cu doamna Hadjikyriacou toată dimineaţa.

M-am îndreptat în grabă către vila cu poartă, o clădire colosală, în stil neoclasic, cu balcoane pline de flori la fiecare fereastră. Am sunat la sonerie şi m-am uitat în interfon. O clipă mai târziu, s-a auzit o voce răguşită:

– Poftiţi înăuntru, doamnă!

Apoi a răsunat un clinchet puternic şi s-a deschis poarta.

Mai fusesem o dată aici, în casa soţilor Kosta, când au dat o petrecere de Anul Nou. Toţi vecinii – adică cei consideraţi demni de o astfel de onoare – fuseseră invitaţi, iar eu mă încadram în respectiva categorie. Poate datorită faptului că interacţionez cu cei bogaţi şi celebri la muncă; poate s-au gândit că am istorioare picante de spus. Casa aceasta exagerat de mare era locuinţa lor de pensionare: s-au repatriat din Marea Britanie, unde domnul Kosta a deţinut un lanţ de firme de asigurare în Londra.

Am luat-o pe o cărare, prin livada îngrijită: într-o parte erau smochini, cactuşi, meri şi peri; în cealaltă, lămâi, cireşi, caişi, viţă-de-vie şi roşii. Se apropia iarna, frunzele cădeau din pomi, dar ştiam că în doar câteva luni vor apărea pe crengile lor muguri mici, iar câteva săptămâni mai târziu locul acesta va mirosi ca o parfumerie.

Când am ajuns pe la jumătatea cărării, am ezitat puţin, nu ştiam dacă vine cineva să mă întâmpine.

– Poftiţi înăuntru, doamnă! a strigat cineva, iar eu mi-am continuat drumul spre grădina din spatele casei, unde era o parte cu gazon şi o cuşcă mare, din metal, în care se aflau doi câini de vânătoare, cu blana de culoarea nisipului.

Erau supli, dar musculoşi, ar fi trebuit să arate fioroşi, dar aveau privire docilă şi calmă. Înăuntrul cuştii era o servitoare care, aplecată, curăţa partea dorsală a unuia dintre cei doi câini.

– Doamnă, a zis ea, întreptându-se de spate şi ducându-şi mâinile acoperite cu mănuşi la spate, Binsa…. ea v-a deschis. E înăuntru. Vă rog, poftiţi, intraţi. A arătat spre uşa de sub terasă. Eu trebuie să curăţ câinele, are probleme cu stomacul azi.

Cât a vorbit, câinele a rămas cu partea dorsală ridicată în sus şi labele din faţă întinse înainte, aşteptând, supus, să continue.

I-am mulţumit şi m-am îndreptat spre terasă, unde se vedea o uşă de sticlă deschisă, prin care venea miros de mâncare.

– Doamnă, pe aici! Binsa era în bucătărie, prăjea. Îmi cer scuze, doamnă, nu am putut veni la uşă. Pregătesc *keftedes* pentru domnul şi doamna. Ştiţi, mâncarea aceasta nu poate fi lăsată în ulei. Nu e sănătos pentru ei. Ce mai face Nisha, doamnă? N-a mai venit de mult la poartă, să povestim. Ne e dor de ea. Am sunat-o, dar n-a răspuns. Ştiţi că doamna nu ne lasă să ieşim, aşa că nu ne-am putut duce s-o vedem. E bine, nu-i aşa, doamnă?

Mi-a aruncat o privire scurtă, apoi şi-a îndreptat din nou atenţia spre ulei şi foc.

– Unde sunt domnul şi doamna? am întrebat-o.

– Au ieşit la cumpărături azi, doamnă. Dacă reveniţi într-o oră, îi găsiţi.

– De fapt, cu tine voiam să vorbesc, Binsa.

Şi-a ridicat privirea de pe mâncare, s-a încruntat, apoi a zis repede:

– Bine, doamnă. Termin astea în trei minute şi apoi vorbesc cu dumneavoastră. Puteţi aştepta puţin?

– Sigur, Binsa. Nu te grăbi.

Pe blat era o farfurie mare cu chiftele crude, date prin făină, gata de a fi prăjite în ulei. Nisha îmi vorbise de multe ori despre Binsa şi Soneeya, din Nepal. Amândouă aveau vreo douăzeci şi ceva de ani, cu vreo zece ani mai puţin decât Nisha. S-au despărţit de familiile lor pentru prima dată când au venit în Cipru. Înainte de a se decide să emigreze, Binsa fusese crainic la un post de radio local, iar Soneeya, asistentă medicală la pediatrie, cred. Nu vorbeau engleza la fel de bine ca Nisha, pentru că Nisha o învăţase în Sri Lanka de la o vârstă fragedă. Dar Binsa şi Soneeya erau aici de doi ani şi deja vorbeau chiar bine. Din câte am înţeles, doamna Kosta le dădea ore în fiecare seară. Nisha mi-a spus că nu aveau voie să iasă pentru că soţii Kosta se temeau că ar putea-o lua pe căi greşite.

În scurt timp a venit şi Soneeya, şi-a dat jos mănuşile albastre de cauciuc, le-a aruncat la gunoi şi s-a spălat temeinic pe mâini cu apă şi săpun. Apoi ne-am dus în sufragerie, cele două femei privindu-mă nedumerite.

– Sunt îngrijorată din cauza Nishei, le-am spus.

Auzind acestea, Soneeya a lovit-o destul de tare pe Binsa în coapsă, cu pumnul, a strâns din buze şi a zis ceva în nepaleză. Apoi Soneeya s-a ridicat şi a părăsit încăperea şi a revenit ţinând în mână ceva lucios pe care mi l-a dat mie. Era o brăţară de argint, cu o singură amuletă în formă de ochi,

împotriva deochiului. Ţinându-mi respiraţia, am luat-o şi am studiat-o cu atenţie. Iată: inscripţia cu numele lui Aliki, gravată pe partea interioară a brăţării. Îi dădusem Nishei brăţara aceasta de ziua ei, în urmă cu câţiva ani. O purta în fiecare zi. Încuietoarea era ruptă acum.

Mi-am ridicat privirea către Soneeya şi Binsa:

– Cum de e la voi brăţara asta?

– I-am spus de multe ori Binsei săptămâna aceasta să-i ceară doamnei numărul dumneavoastră de telefon, să vă putem suna, doamnă. Am încercat să o sunăm pe Nisha pe telefonul mobil, dar nu a răspuns. Nu am întrebat-o eu pe doamna pentru că Binsa e cea mai bună servitoare a sa. Eu sunt pe locul al doilea aici. Binsa trebuia să o întrebe.

– Soneeya a găsit-o, doamnă, interveni repede Binsa. Când plimba câinii, la capătul străzii, lângă barul La Maria. Acolo este o casă veche, în care nu locuieşte nimeni. Uneori, Soneeya îi lasă pe câini să-şi facă treburile acolo, a adăugat, aruncându-i Soneeyei o privire dezaprobatoare. Şi a văzut ceva lucios lângă uşa din faţă. Era brăţara Nishei. Am fost îngrijorate.

– Foarte îngrijorate, a întărit Soneeya.

– Apoi, Nisha nu răspundea la telefon, a continuat Binsa, şi atunci am crezut că poate Nisha s-a dus să-şi vadă verişoara, poate a plecat din nou. Nu ne priveşte. Aşa i-am spus Soneeyei.

Am pus ceaşca pe măsuţă:

– Problema e că habar nu am unde-i Nisha. A dispărut pur şi simplu. Nu şi-a luat cu ea paşaportul şi alte obiecte importante. Nici eu nu reuşesc să vorbesc cu ea la telefon. Prietenul ei, Yiannis, nu a văzut-o, dar câţiva vecini au spus că au zărit-o ieşind duminică seara.

Am aşteptat până când cele două femei au vorbit repede, intens, ceva în nepaleză. Soneeya vorbea tare, era îngrijorată, în timp ce Binsa părea mai calmă.

– Doamnă, a întrebat brusc Binsa, aţi fost la poliţie?

Le-am explicat că am fost, dar că cei de la poliţie nu aveau de gând nici măcar să mişte un deget ca să mă ajute. Nu le-am mai spus ce părere are agentul Kyprianou despre muncitorii străini.

– Am venit să vorbesc cu voi pentru că speram că poate ştiţi unde s-a dus.

Au scuturat amândouă din cap.

– A zis vreodată că vrea să plece de la mine? Poate în nord, să-şi găsească un alt loc de muncă?

– Niciodată! a răspuns Soneeya fără să stea pe gânduri. Doamnă, Nisha nu ar face niciodată aşa ceva. Nu-i stă în fire.

Am încuviinţat din cap. Ştiam, desigur, că are dreptate.

– Ştiţi ceva despre Yiannis?

Cele două femei au început iar să vorbească în nepaleză, în şoaptă, de parcă aş fi putut înţelege ceva, chiar dacă aş fi auzit. Era evident că nu reuşeau să ajungă la un consens, dar, după o vreme, Soneeya s-a întors spre mine şi mi-a zis:

– Doamnă, Binsa nu e convinsă că ar trebui să vă spunem, dar eu cred că dumneavoastră chiar vă pasă de Nisha. Vreau să vă spun lucrurile acestea pentru că poate Yiannis ştie ceva ce nu ştiţi.

Când am auzit acest lucru, mi-am îndreptat spatele şi cred că Binsa a observat, pentru că părea îngrijorată. A mormăit ceva, dar Soneeya i-a spus să tacă.

– Bărbatul acesta, Yiannis, o iubeşte foarte mult pe Nisha. O *iubeşte*, doamnă. Nu ştiu cum să mă exprim, să înţelegeţi cum trebuie. O *iubeşte* de aici până la cer.

Şi-a deschis larg braţele, parcă să-mi arate cât de mult.

– Înţeleg. Îl iubeşte şi ea?

Mi s-a părut o întrebare perfect justificată.

– Da, doamnă, a spus Soneeya. Dacă ştie cineva unde ar putea fi Nisha, acela e Yiannis. Lui îi spune toate secretele ei, totul.

Am încuviinţat din cap, simţind un nod imens, greu în stomac. Având în vedere cât de agitat şi îngrijorat a fost aseară, era clar că nu ştia nimic.

– Doamnă, a intervenit Binsa, întrerupându-mi şirul gândurilor, vă rugăm să nu-i spuneţi Nishei că v-am dat această informaţie. Se va supăra pe noi. Îi place tare mult unde lucrează, n-ar vrea în ruptul capului să plece de la dumneavoastră. Îşi face griji că nu aţi fi de acord cu relaţia ei cu Yiannis.

– Promit. N-o să-i spun.

În acel moment s-a auzit un bâzâit puternic în toată încăperea.

– Ah! a exclamat Binsa, sărind în picioare şi îndreptându-se spre fereastra cea mare de lângă intrare.

A scos din şorţ telecomanda pentru poartă şi a apăsat de câteva ori.

– Au sosit domnul şi doamna! a spus Soneeya, începând să adune ceştile.

Am auzit scârţâitul porţii de metal şi zgomotul slab de motor, apoi uşile de la maşină. Am scotocit repede prin poşetă, am găsit un bon vechi şi am

scris pe el numărul meu de telefon.

– Soneeya, i-am spus, dându-i bucata de hârtie, să mă suni, te rog, dacă-ţi mai aminteşti ceva, orice.

Soneeya a încuviinţat din cap şi a băgat repede bonul în buzunar, apoi s-a îndreptat spre bucătărie cu tava de ceai în mâini.

Binsa a deschis uşa de la intrare şi au intrat soţii Kosta. Amândoi erau îmbrăcaţi în pulovere moi, de caşmir, blugi şi tenişi. Doamna Kosta şi-a ridicat ochelarii Armani, cu ramă de aur (i-am recunoscut, eu i-i vândusem) şi i-a aşezat pe cap.

– Petra! a exclamat ea, mă bucur tare mult să te văd! Ce te aduce pe la noi? Nici n-am apucat să-i răspund, că s-a întors spre Soneeya şi i-a spus: Soneeya, cumpărăturile sunt în maşină. Apucă-te de treabă.

Soneeya a încuviinţat din cap şi a zis:

– Da, doamnă, merg chiar acum.

Apoi a ieşit în grabă să o ajute pe Binsa care căra deja plasele din maşină, lăsându-le pe hol.

Domnul Kosta, cu claia lui de păr şaten, m-a salutat şi s-a scuzat, spunând că trebuie să dea un telefon. Binsa s-a dus repede în bucătărie să termine chiftelele, străduindu-se, era evident, să recupereze timpul pierdut cu discuţia noastră. Doamna Kosta şi-a pus cheile într-un bol mare care se afla în mijlocul unei mese rotunde de marmură, şi-a agăţat geanta pe cuierul de lângă uşă, apoi s-a întors spre mine.

– Cum mai eşti, Petra? Nu te-am văzut de mult. Te-au tratat bine fetele mele? Sper că da. Au progresat în ultima vreme. Am încercat să le învăţ, dar, drept să-ţi spun, mă gândesc să le despart, să o trimit pe una dintre ele să muncească altundeva. Nu prea sunt atente când sunt împreună şi-apoi, să fim realişti, chiar am nevoie de două servitoare?

S-a oprit în faţa mea şi şi-a lăsat iar ochelarii pe nas. Era clar că-şi făcuse ceva operaţii estetice la frunte şi la buze.

– Nu ştiu ce să zic, i-am răspuns, cred că depinde cât este de lucru.

– Sunt de-a dreptul *copleşită* de o avalanşă de treburi pentru evenimentele de caritate pe care le organizez. Şi casa asta e atât de mare!

A râs, a oftat, apoi a scuturat din cap, de parcă întotdeauna erau atâtea de făcut, încât nici nu mai avea rost să le menţioneze. După care, cu mâna ei zbârcită, la capătul căreia avea unghii lungi, roşii, ca nişte copite, m-a invitat să iau loc în sufragerie.

– Vai, mulţumesc, dar trebuie să plec.

– Dar eu de-abia am intrat pe uşă!

– De fapt, am venit să vorbesc cu Binsa şi Soneeya.

– Ah, da? m-a întrebat, privindu-mă suspicioasă.

– Ştiţi, Nisha, servitoarea mea, … fata mea, a… cum să zic? E plecată de câteva zile şi voiam să văd dacă nu cumva Soneeya şi Binsa au vorbit cu ea sau ştiu ceva de ea.

– Înţeleg, a spus, aruncând o privire spre bucătărie, unde lucrau cele două servitoare ale ei. Mă îndoiesc că ştiu ceva, nu prea au prieteni sau cunoştinţe. Am eu grijă de asta.

A apărut Soneeya din bucătărie, cu o tavă pe care se aflau un ceainic, două ceşti şi farfurioare.

– Eşti sigură că nu vrei? Îi cer Soneeyei să mai aducă o ceaşcă, ceai este destul. Soneeya! Ce ţi-am spus eu? În casa asta se bea ceai cu lapte! Du-te şi adu nişte lapte în cana aceea. Of, Doamne, i-am zis de atâtea ori! Fetele astea au creier cât un purice. A oftat adânc, apoi a continuat: Petra, draga mea, nu-ţi face atâtea griji! Dacă Nisha a plecat, asta e. Se mai întâmplă. Femeile astea străbat tot globul fără să stea pe gânduri. Ce n-aş da să-mi pot permite şi eu luxul ăsta, să plec unde şi când am eu chef!

Faţa i s-a strâmbat, dar fruntea i-a rămas netedă ca o piatră.

– Păi… am început eu.

– Păi, a intervenit ea, pe un ton şoptit, dar aspru, ajunge cu lucrurile care le abat atenţia Soneeyei şi Binsei, nu-i aşa? Spunând acestea, s-a îndreptat spre uşa de la intrare, dând de înţeles că se încheiase conversaţia noastră, şi mi-a făcut cu mâna în timp ce eu eram în livadă, în drum spre poarta care se deschidea acum în faţa mea. Te mai aştept la o cafea! a strigat în urma mea. Sună-mă!

În lumina după-amiezii târzii, apusul se contopeşte cu lacul. Cerul senin, invadat de lumină, este brăzdat de fâşii splendide, roz şi roşii. Nu se mai distinge iepurele de câmp. Blana i s-a dezintegrat aproape complet. În ochi şi în rana tot mai mare din jurul gâtului sunt viermi, în timp ce larvele din gură au crescut, hrănindu-se cu rămăşiţele cadavrului. Acelaşi tip de larve umplu şi gaura putredă din abdomen; mănâncă neîncetat, transformând ţesuturile iepurelui în propriile lor ţesuturi. Iepurele dispare încet. Dar labele din spate arată încă puternice, iar urechile parcă tot se mai mişcă în bătaia vântului; blana şi-a păstrat culoarea caldă a pământului.

Metalul ruginit al turnului de foraj pare ocru în lumina rozalie. În după-amiezi liniştite şi senine ca aceasta, localnicii sunt convinşi că aud stafiile de sub pământ muncind, muncind neîncetat până mor. Efortul lor e în van acum, dar aşa a fost şi pe vremea aceea – nu în ochii familiilor lor, fără îndoială, dar pentru restul lumii, da. Au tot muncit fără încetare, ca nişte furnici, în timp ce cuprul strălucea în lumina lumii de la suprafaţă.

Se zice că, dacă asculţi cu atenţie, îi mai poţi auzi şi acum, strigându-se unul pe celălalt sub pământ.

14. YIANNIS

De ce să fi mers Nisha la bar, să se întâlnească cu Seraphim? Mă frământă întrebarea asta de vineri noaptea. Numai la ea m-am gândit toată sâmbăta, în timp ce pregăteam pachetele cu păsări pentru a fi livrate. Am vrut să-l sun, să-l iau la întrebări, dar era plecat pentru două nopţi, aşa că am decis să aştept. Mă voi întâlni cu el, oricum, în câteva zile, la o vânătoare, şi e mai bine să vorbim faţă în faţă, să-i văd expresia chipului, nu doar să-i aud vocea.

Duminică m-am hotărât să încep livrările. Durează o zi să le fac; majoritatea erau clienţii obişnuiţi, aşa că puteam conduce practic fără să mă gândesc. În timp ce o parte a creierului meu conducea camionul pe străzile înguste, prin intersecţii şi trafic, cealaltă parte călătorea în trecut.

M-am gândit la noaptea în care a venit Nisha la mine în apartament, după ce a fost în vizită la Chaturi. Se întâmpla pe la mijlocul lui august şi era extrem de cald. Mi-a spus că n-a fost în stare să facă avort, aşa că a doua zi m-am dus şi i-am cumpărat un inel. Am cutreierat bijuteriile de pe strada Ledra şi am găsit unul simplu, de aur, cu un diamant în formă de mugure. Nu aveam de gând *doar* să o cer în căsătorie, ci să-i propun să plecăm împreună, să ne mutăm în Sri Lanka. După mine, lucrul acesta rezolva două probleme: în primul rând, că Nisha se va reuni, în sfârşit, cu fiica ei, Kumari; iar îl al doilea rând, că voi putea să mă retrag din afacerea cu braconajul fără repercusiuni. Mă gândeam că nu-mi va fi foarte greu să-mi găsesc un loc de muncă în Sri Lanka, mai ales cu experienţa mea în domeniul finanţelor şi în colaborarea cu pieţe străine. Vorbesc fluent engleza şi greaca.

Deşi pare un plan bine gândit, de fapt a fost un impuls. Aşa sunt eu, şi de aceea am fost priceput în domeniul bancar. Adevărul e că îmi ascultam glasul inimii, nu pe cel al raţiunii, de aceea nu vedeam obstacolele care puteau apărea. De exemplu, cum s-ar simţi Nisha dacă ar fi nevoită să se bazeze pe mine din punct de vedere financiar? Oare am reuşi să plătim datoria ei faţă de agenţia de recrutare din Cipru sau credeam că o să putem fugi, fără să rezolvăm chestiunea aceasta? Oare ar fi de acord să plece de la Petra şi Aliki – deşi îşi dorea să se întoarcă la fiica ei, îi va fi uşor să o

părăsească pe fetiţa cipriotă pe care o crescuse? Am respins gândurile acestea, posibilele obstacole, din dorinţa de a nu-mi ştirbi visul de a trăi liber cu femeia pe care o iubesc.

În acel sfârşit de săptămână, când s-a întors de la Chaturi, m-am dus la magazin să cumpăr cele necesare pentru orezul curry, fără carne, care era preferatul Nishei. Aveam acasă nişte orez *kakulu* şi ingredientele de bază – nucă de cocos, curcumă şi nişte ardei iuţi pe care Nisha i-a crescut şi apoi i-a uscat în grădină. Am cumpărat ananas, cartofi dulci şi vinete. Era o mâncare simplă, dar care îi amintea Nishei de gustul de acasă.

În duminica aceea, stătea pe un scaun din bucătărie, în timp ce eu pregăteam prânzul. Aliki şi Petra erau plecate iar la plajă şi se întorceau foarte târziu, aşa că Nisha avea toată ziua şi noaptea libere. Nu aveam de gând să o las nici să mişte un deget: muncea tot timpul, de-abia dacă-şi lua vreo pauză. Şi-a pus picioarele desculţe pe scaun şi şi le-a cuprins cu braţele, sprijinindu-şi bărbia pe genunchi. Era îmbrăcată într-o rochie de vară, de culoare albastru-deschis, pe care Petra n-o mai purta şi i-o dăduse ei. Una dintre bretele îi alunecase de pe umărul fin, maro-auriu. Contrastul dintre albastrul plumburiu al materialului şi pielea ei era atât de puternic, încât aproape strălucea. Era frumoasă. Nisha era totdeauna frumoasă, din toate punctele de vedere.

Tocmai tăiam ananasul în bucăţi când mi-a spus:

– Te-aş recunoaşte dacă ai fi leu.

– Poftim?

Aşa făcea de multe ori, îi veneau tot felul de idei bizare, dar aceasta era chiar neobişnuită.

– Dacă, într-o altă viaţă, ai fi leu, cred că te-aş recunoaşte şi tot te-aş iubi.

– Şi dac-aş fi şarpe?

– Şi-atunci mi-aş da seama că eşti tu.

– Dar o meduză?

– Da.

– Gândac?

– Absolut.

– Asta dacă suntem amândoi lei sau amândoi gândaci, nu?

– Da.

– Bine, dar dacă eu aş fi cerb, iar tu, leu? Şi atunci m-ai iubi?

A rămas puţin pe gânduri, în timp ce eu am aruncat ananasul în tigaia adâncă şi am început să tai vânăta.

– Cred că ne vom întâlni din nou în toate vieţile noastre viitoare.

Am adăugat condimentele peste legume şi am pus orezul la fiert.

– Pot să mă întind pe pat? m-a întrebat.

– Sigur. Te chem eu când e gata.

S-a dus în dormitor şi a pornit ventilatorul, se auzea din bucătărie. M-am gândit la ce spusese – „Te-aş recunoaşte dacă ai fi leu“ – şi brusc mi-a venit în minte un alt înţeles al propoziţiei. Adevărul e că, în această viaţă, chiar *sunt* un animal de pradă. Mai întâi cu acţiuni în finanţe, iar acum, cu păsări. Oare la asta se referise? Nu eram sigur. Dar m-a cuprins un profund sentiment de vinovăţie. Îi promisesem Nishei că nu voi mai prinde păsări şi aveam de gând să mă ţin de cuvânt. Dar era destul? Reuşeam oare, astfel, să schimb cine eram, un vânător, un prădător? Sau era bricolajul doar o parte de adevăr?

Aveam senzaţia ciudată că ea se îndrăgostise de bărbatul care ar fi trebuit să fiu.

Mi-am turnat un pahar mare de vin şi l-am dat rapid pe gât, de parcă astfel aş fi putut să scap de toate întrebările.

După ce am terminat cina, m-am dus în dormitor să o chem la masă.

Era întinsă pe spate, cu ochii închişi.

– Dormi? am întrebat-o, în şoaptă.

A scuturat din cap. M-am aşezat lângă ea, pe pat.

– E o poveste, a început ea, care zice că doi tineri căsătoriţi l-au întrebat pe Buddha cum să facă să rămână împreună în viaţa prezentă şi în cele viitoare. Buddha le-a răspuns: „Dacă atât soţul, cât şi soţia îşi doresc să fie împreună nu doar în viaţa aceasta, ci şi în cele viitoare, trebuie să aibă acelaşi comportament moral, aceeaşi generozitate, aceeaşi înţelepciune“. Ştiu că nu eşti soţul meu, dar, dacă vrem să fim împreună, trebuie să încercăm să fim…

A ezitat, strâmbându-se.

– Ce se întâmplă?

– Mă doare.

– Unde?

Mi-a luat mâna şi a aşezat-o pe pântecele ei, aproape de pelvis, exact în acelaşi loc ca în urmă cu două săptămâni. M-am aplecat şi am sărutat-o

chiar sub buric. Când m-am ridicat, am observat că sub ea curge sânge pe cearşaful alb.

Nu ştiu dacă a observat expresia de pe faţa mea sau a simţit ceva ud pe piele, căci a sărit ca arsă şi s-a uitat la lenjerie. Am observat atunci că toată rochia, pe spate, era udă, iar pe picior i se prelinge sânge.

Încercând să-mi stăpânesc tremurul mâinilor, am format numărul de la urgenţe şi le-am cerut să vină cât mai repede. Între timp, Nisha reuşise să meargă la baie, iar acum stătea pe toaletă, cu uşa deschisă.

Faţa îi era roşie şi umflată din cauza durerii, pe coapse se vedeau dâre de sânge. Îngâna ceva, îmi spunea ceva ce nu puteam înţelege.

M-am aşezat lângă ea şi am luat-o de mână; mă strângea tare, de parcă era pe marginea unei stânci şi nu voia să cadă. Acum auzeam mai bine ce zice: repeta ceva în singaleză, poate o rugăciune.

Nu mă puteam mişca, nu puteam vorbi, doar o ţineam de mână, să nu cadă în prăpastia întunecată ce se deschisese în faţa noastră.

A apărut domnul doctor Patelis, în linişte: am văzut doar farurile maşinii, deformate de sticla mată de la baie. Am încercat să-mi iau mâna din strânsoarea Nishei, să merg să-i deschid uşa, dar nu voia să-mi dea drumul.

– Poţi să te ridici? am întrebat-o.

A încuviinţat din cap şi s-a ridicat încet, cu foarte mare efort. S-a sprijinit de mine până am ajuns la uşă. Domnul doctor Patelis urcase deja scările. S-a apucat imediat de treabă, cu un aer profesionist. Mi-a cerut să-i aduc un scaun. Apoi un pahar cu apă. Aşa am făcut. Între timp, el şi-a deschis geanta care era pe podea, i-a verificat tensiunea, nivelul de oxigen, ritmul cardiac şi pupilele. Apoi i-a dat o mică butelie cu oxigen, să o ţină la gură.

După ce a început să respire din ea, am observat cum i se relaxează muşchii. Mi-a aruncat o privire peste mască şi am înţeles ce voia să-mi spună din priviri.

Împreună cu doctorul, am ridicat-o, am aşezat-o pe pat şi am aranjat păturile în jurul ei. Apoi mi-a cerut să-l duc în baie, să vadă ce a eliminat Nisha.

S-a uitat în bolul de toaletă.

– Din păcate, a pierdut copilul, a spus, fără emoţie în glas, dar cu o blândeţe care aproape m-a făcut să-mi pierd stăpânirea de sine.

A fost cât pe ce să izbucnesc în lacrimi.

– Să-i daţi oxigen toată noaptea. Să n-o lăsaţi singură. Dacă observaţi că sângerează din nou, să o duceţi la spital. Dar deocamdată nu e nevoie, e bine aici.

Am stat lângă ea toată noaptea. I-am dat jos hainele ude, am ajutat-o să îmbrace un tricou al meu şi am stat lângă ea. Am făcut totul fără să ne vorbim. A vrut doar să o ţin de mână, să poată dormi.

– Cum te simţi? o întrebam ori de câte ori observam că-şi mişcă puţin pleoapele.

– Sunt bine.

De dincolo de uşile de sticlă ale dormitorului meu auzeam, ca în surdină, vocile oamenilor care treceau pe stradă, un câine lătrând, roţile maşinilor, paşi, zdrăngănitul farfuriilor de la restaurantul lui Theo. Totul părea foarte departe. Mă simţeam ca între două lumi: în spatele meu era un drum înfundat, care nu va duce nicicând nicăieri; un copil care nu va mai vedea lumina zilei. Şi totuşi, parcă o vedeam sau îl vedeam, o umbră conturată doar pe jumătate, cu ochii strălucitori ai Nishei. Poate că m-am grăbit prea tare. Poate că mi-am făcut prea multe planuri. Am fost prea sigur pe mine. Copilul acesta, care nu avea viaţă, era foarte real pentru mine. Umplea spaţiul în care eu stăteam, iar Nisha dormea, ca lumina soarelui sau cântecul păsărilor ce pătrundea prin fereastră în dimineaţa aceea.

„Bineînţeles“, m-am gândit atunci, „cântecul păsărilor străluceşte precum lumina soarelui.“ Un gând ciudat, care mi-a trecut prin minte chiar când mă fura somnul. M-am ridicat şi m-am dus la fereastră, să fiu sigur că rămân treaz.

Pe la cinci, când s-a trezit Nisha, stăteam în capul oaselor pe pat, lângă ea.

– Bună dimineaţa, mi-a zis, cu o tristeţe în glas care mi-a sfâşiat inima.

– Bună dimineaţa. Ai dormit bine?

– Da.

– Cum te simţi?

– Nu mă mai doare. Sunt obosită.

Am încuviinţat din cap, am sărutat-o pe obraz şi m-am dus să-i aduc un pahar cu apă, pe care i l-am ţinut la gură, să bea. A reuşit doar câteva înghiţituri.

– Mă simt pustie, mi-a spus.

Un adevăr limpede şi simplu.

Aerul din apartament era greu, umed. Transpirasem. Erau acolo câteva haine ale Nishei, pe care le lăsase la mine – lenjerie intimă şi o rochie de plajă, roşie cu flori galbene, pe care o purta deseori în grădină. Am ajutat-o să se îmbrace. Parcă era pe jumătate adormită, braţele şi restul corpului îi erau maleabile, ca lutul moale – m-a lăsat să o mişc fără să opună nici cea mai slabă rezistenţă. Nu o mai văzusem niciodată atât de vulnerabilă. Nisha fusese întotdeauna puternică, neînfricată, cu simţ practic. Acum îmi transferase mie această responsabilitate.

Nu a vorbit decât foarte puţin. Că îi va spune Petrei că o doare stomacul şi că ar avea nevoie de puţină odihnă, după care se va întoarce la îndatoririle ei. Cu fiecare cuvânt pe care-l rostea, cu fiecare măruntă decizie pe care o lua, îşi recupera puterile, spatele i se îndrepta, culoarea îi revenea, treptat, în obraji.

Am traversat grădina şi am intrat în camera ei. Rochia roşie de pe ea îmi amintea de rochia albastră, îmbibată în sânge, din seara precedentă. I-am aranjat patul să se mai odihnească puţin până se trezeau Petra şi Aliki.

– Mai stai cu mine câteva minute, mi-a şoptit; am simţit iarăşi tristeţe în vocea ei.

– Sigur.

M-am aşezat lângă ea pe pat şi am început să o mângâi pe cap.

– Ştii, mi-a zis, după o lungă tăcere, fiecare persoană vine pe lume cu un anumit număr de respiraţii. Trăieşti până ţi se termină respiraţiile. Nu contează unde eşti sau ce faci, dacă nu mai ai respiraţii, energia dispare. Copilul acesta pur şi simplu nu a avut destule respiraţii pentru a veni pe lume.

Am ascultat-o cu atenţie, dar nu am zis nimic. În încăpere domnea un fel de încremenire; ventilatorul era oprit, iar căldura, sufocantă.

– Când mori, a zis, în cele din urmă, energia ta trece într-o altă formă. Imaginează-ţi două lumânări. Treci flacăra de la o lumânare la cealaltă.

Ştiam că se referă la copilul nostru nenăscut, copilul care nu se va naşte niciodată ca fiul sau fiica noastră. Dar nu am reacţionat în nici un fel. Îmi era greu să vorbesc, nu ştiam ce să spun. Pur şi simplu o ascultam şi-i mângâiam părul. A adormit în scurt timp.

Am aruncat o privire prin încăpere. Pe noptieră era o statuie cu o figură religioasă şi ochelarii ei de citit. Pe vechea măsuţă din lemn, produsele ei de machiaj şi nişte bijuterii. În colţul îndepărtat al camerei era masa de călcat,

lângă un coş de rufe plin cu prosoape proaspăt spălate şi lenjerii de pat călcate. În spatele lui, un pământuf şi câteva şorţuri colorate, agăţate de un cârlig pe perete.

O mai văzusem, desigur, făcând curăţenie în grădină, dar niciodată, absolut niciodată nu m-am gândit serios la viaţa ei de dincolo de uşa dormitorului, la viaţa ei ca servitoare în această casă.

Dormea; am sărutat-o uşor pe frunte şi am ieşit din cameră. M-am dus în apartamentul meu, unde toaleta din baie era plină cu sângele Nishei şi ceva ce semăna cu cheaguri de sânge şi ţesut cenuşiu. Am oftat adânc. Nu aveam ce face, am tras apa şi am ieşit.

Cina pe care n-am apucat să o mâncăm era tot în bucătărie, iar paharele goale, pe blat. Inelul era în buzunar. L-am scos şi am rămas cu privirea pierdută la lumina care se reflecta jucăuşă pe diamant. Apoi l-am pus în dulap. Ştiam că nu o puteam cere de soţie acum: trebuia să aştept să se refacă, trebuia să aştept momentul potrivit.

Soarele era la apus când am făcut ultima livrare. Eram gata să mă întorc în apartamentul meu; camera nefolosită era goală acum şi, cum ziceam, nefolosită. Dar nu pentru mult timp. Voi merge iar la vânătoare cu Seraphim în mai puţin de o săptămână. Şi aveam multe lucruri să-l întreb.

15. PETRA

Luni dimineaţă, la magazin, i-am arătat lui Keti brăţara. S-a uitat la ea cu atenţie, întorcând-o pe toate părţile şi încruntându-se când a observat clema stricată.

– Din câte se vede, nu şi-a dat-o jos singură, de bunăvoie.

– Aşa e.

– O duci la poliţie? m-a întrebat.

– Ce sens are?

A încuviinţat din cap, ştia la ce mă refer.

– Ce-ar fi să facem nişte afişe? a sugerat ea. Poate a văzut-o cineva… Aş putea scrie unul pe calculator.

–Bună idee.

– Ai vreo fotografie cu Nisha în telefon?

Am căutat până am găsit una pe care o făcusem eu: în prim plan erau Nisha şi Aliki, de ziua lui Aliki, cu aproape un an înainte. Erau în grădină, sub pom, Nisha o ţinea pe Aliki de după umeri. Amândouă zâmbeau.

Keti s-a aşezat la calculatorul din spatele biroului şi a scris:

PERSOANĂ DISPĂRUTĂ
DACĂ AŢI VĂZUT-O PE FEMEIA ACEASTA,
VĂ ROG SĂ SUNAŢI LA NR. 9…….
SE OFERĂ RECOMPENSĂ GENEROASĂ

A decupat imaginea Nishei din poză, să nu apară şi Aliki, apoi a mărit-o. Ochii ei fascinau: dacă va vedea această fotografie cineva care a mai întâlnit-o, o va recunoaşte imediat. Nu era uşor să uiţi ochii Nishei.

A făcut mai multe exemplare, pe care le-am împărţit între noi. Deşi locuia lângă universitate, ne-am gândit că ar fi bine să le distribuim şi în afara cartierului nostru.

În acea seară, înainte de a închide magazinul, i-am mulţumit din suflet lui Keti.

– Cum să nu te ajut? mi-a spus. Nisha îmi era prietenă. Nu trebuie să-mi mulţumeşti.

În scurt timp, chipul Nishei era prezent pe fiecare stradă din zonă.

Reuşeam să-mi menţin afacerea pe linia de plutire – în mare măsură datorită lui Keti, care a început să vină mai devreme ca să şteargă praful şi să măture în magazin, încercând să facă măcar o parte din treburile de care se ocupase Nisha. Încă nu mă simţeam în stare să angajez o altă persoană pentru curăţenie. Ar fi însemnat să accept faptul că Nisha chiar nu mai e.

Acasă, în schimb, lucrurile stăteau tare prost. Dimineaţa trebuia să-i pregătesc lui Aliki micul dejun şi să o duc la şcoală, aşa că o lăsam pe Keti să deschidă magazinul. După prânz, alergam din nou la şcoală, să o iau pe Aliki, o duceam acasă, unde o lăsam în grija doamnei Hadjikyriacou, iar eu mergeam înapoi la muncă. Seara ajungeam acasă de obicei mai târziu decât îmi planificasem, pentru că încercam să termin tot ce era de făcut, să primesc cât mai mulţi clienţi care aveau programări. Eram epuizată. Simţeam că mă prăbuşesc.

Aliki nu avea stare. Se plimba prin toată casa, luându-şi în picioare tenișii Converse şi apoi dându-i iar jos. Combina diferite culori, apoi nu-i plăcea cum arată. Umbla cu unul roz şi celălalt în carouri. Apoi cu unul verde şi celălalt în dungi. Pisica pe care o botezase Maimuţica o urma peste tot, mirosindu-i picioarele şi frecându-şi botul de mâinile ei în timp ce-şi lega şireturile. Ocolea grădina, ceea ce era de înţeles: o năpădiseră melcii. Cred că doar pe barcă erau vreo treizeci, de mărimi diferite, cu cochiliile lor lucioase şi ochii vioi din vârful coarnelor, lăsând urme pe provă şi pupă sau urcând domol pe carenă. După ploaie, Nisha i-ar fi luat de pe barcă, unul câte unul, cu grijă, să nu-i rănească. Dar, în absenţa ei, natura a pus stăpânire pe tot.

Marţi am fost nevoită să rămân la serviciu până târziu. Era trecut de ora nouă când am ajuns acasă, iar doamna Hadjikyriacou adormise pe fotoliul de lângă şemineu. Pe genunchi avea fotografia cu Stephanos în uniformă militară. Când m-a auzit, a deschis ochii. Focul era pe cale să se stingă.

– Ah, Petra. Te-ai întors. Atunci şi-a amintit de fotografie, s-a uitat în jos la ea şi şi-a trecut degetele ei albe peste sticlă. A fost un bărbat chipeş, nu-i aşa? Am aprobat din cap. Şi avea o inimă atât de bună! De fiecare dată când făcea grătare, îmi aducea şi mie. Mai ţii minte când a venit să mă ia de la aeroport? Era într-o duminică, singura lui zi liberă, dar a venit.

– Da, îmi amintesc.

– Îmi pare rău, draga mea. Cu siguranţă n-ai nevoie să-ţi reamintească cineva de astfel de lucruri, să te amărăşti. Dar noaptea mă simt mai singură,

tu nu?

Am dat iar din cap.

– Ai noroc cu Aliki. E un mic geniu fetiţa ta. Şi spune nişte poveşti nemaipomenite. Mi-a zis una din *Mahadenamutta şi discipolii săi*. Fascinantă şi tare haioasă!

Mi-a dat fotografia şi s-a ridicat încet de pe fotoliu.

I-am mulţumit pentru ajutor, pentru că a avut grijă de Aliki până la o oră atât de târzie.

– Cu plăcere, draga mea, mi-a răspuns, apoi a plecat acasă unde bănuiesc că o aştepta Ruba.

Am găsit-o pe Aliki dormind în patul Nishei cu Maimuţica. Ţinea în braţe mica statuie cu Buddha pe care Nisha o avea în sertarul de la noptieră. Nu am trezit-o; am învelit-o cu o pătură şi am sărutat-o pe obraz. Nici nu s-a clintit. Pisica s-a uitat urât la mine, nemulţumită că am deranjat-o, apoi s-a culcat la loc.

M-am uitat prin camera Nishei. Era foarte austeră, conţinea doar strictul necesar. Îşi atârnase câteva fotografii pe perete, dar, deşi locuise aici timp de zece ani, tot avea un aer de locuinţă provizorie. Mi-a căzut privirea pe măsuţă şi atunci mi-a trecut prin minte că nu am căutat în sertarele de acolo, ci doar în birou, locul cel mai evident.

Aliki dormea dusă, iar eu, încet să nu o trezesc, am tras sertarele. Într-unul am găsit lenjeria intimă a Nishei – chiloţi albi şi bej din bumbac – împăturiţi frumos. Ce ciudat să-i găsesc lenjeria, să cotrobăiesc printre lucrurile cele mai personale ale unei femei!

În cel de-al treilea sertar, sub un set de tricouri împăturite cu grijă, am găsit un album foto. Coperta era din piele moale, de culoarea mării. Primele fotografii erau de la nunta Nishei. Era atât de tânără, faţa îi arăta atât de proaspătă! Parcă era o altă Nisha decât cea pe care o cunoşteam eu. O tânără cu visuri pentru viitor. Şi soţul ei era tânăr, proaspăt bărbierit, destul de mic de statură; arăta foarte fericit. Părea tipul acela de bărbat care spune bancuri la petreceri. Ea era îmbrăcată într-o rochie albă cu flori roşii, brodate. În mână ţinea un buchet mic de trandafiri roşii. Sub fiecare poză era notată data, dar nu prea am reuşit să le citesc, în semiîntuneric.

Albumul acela era o fereastră către viaţa Nishei din Sri Lanka. O poveste vizuală. Soţul ei, stând singur pe marginea drumului presărat cu flori roşii; un autobuz roşu care avea pe el o reclamă luminoasă la ceva numit „22

Kandy“; deasupra lui, copacii împodobiţi cu boboci roşii. Într-o altă poză se vedea în fundal o cascadă curgând peste o stâncă, iar în prim plan, o piaţă aglomerată; în acea mulţime, Nisha stătea lângă o altă femeie şi făceau amândouă cu mâna la cameră. Aproape că auzeam sunetele pe care oamenii aceia le auzeau.

Spre sfârşitul albumului, soţul ei nu mai apărea, mi-am dat seama că fotografiile acelea fuseseră făcute după moartea lui.

În ultimele pagini erau poze cu Kumari, de când s-a născut până la vârsta de vreo doi ani, vârsta pe care o avea când Nisha a plecat de acasă şi a venit la noi. M-am oprit la ultima fotografie, în care Nisha o ţinea în braţe pe Kumari. Îmi amintea de felul în care o ţinuse pe Aliki în braţe, la aceeaşi vârstă, doar că fiica mea a fost un copil mai dolofan. Amândouă fetiţele aveau păr des, brunet, lucios. Nisha le ţinea la fel în braţe.

Mi-am amintit de statuia de lemn pe care o făcuse Muyia. Mama şi copilul. Era Nisha. Da, eram convinsă că ea era. Femeia care ţinea în braţe copilul era Nisha, iar copilul, Kumari. M-am întins lângă Aliki şi lângă pisica ce torcea acum şi am adormit.

În dimineaţa următoare, în timp ce Aliki lua micul dejun, m-am dus să vorbesc cu Nilmini.

– Ştiu că ai citit jurnalul Nishei, i-am spus, în timp ce mătura podeaua, dar am găsit aseară albumul acesta de fotografii şi voiam să ţi-l dau şi pe acesta, poate te ajută să identifici persoane menţionate în jurnal.

Nilmini a lăsat mătura sprijinită de perete, a luat albumul şi şi l-a dus la piept, aşa cum făcuse şi cu jurnalul.

– Mă gândeam că poate vrei să-l vezi.

– Mulţumesc, doamnă. Da, l-am citit. Ce vă pot spune e că, în acest jurnal, sunt douăsprezece scrisori către fiica ei, Kumari, în timpul primului an pe care l-a petrecut aici, în Nicosia.

– Deci nu conţine nimic recent?

– Nu, doamnă. Apare data.

– Înţeleg.

Cred că arătam foarte descumpănită, căci a adăugat:

– Doamnă, chiar dacă nu găsim nimic scris negru pe alb, poate reuşim totuşi să înţelegem mai bine situaţia.

– Aşa e, i-am răspuns, zâmbind.

Şi atunci, preţ de o clipă, mi-a luat degetele şi mi le-a strâns tare, în semn de încurajare. Mâinile ei erau mai fine şi mai calde decât m-aş fi aşteptat. Mi-am ridicat privirea şi am observat că avea lacrimi în ochi.

– E frumos jurnalul. Nishar ar trebui să fie scriitoare. În acele scrisori povesteşte despre viaţa ei de acasă şi cea de aici. Parcă aud vocea prietenei mele în timp ce citesc. Mi-e tare dor de ea.

– Ştiu, Nilmini. Şi mie.

– Îmi pare rău, doamnă.

– De ce?

– Pentru că nu am găsit ce căutaţi.

Seara, am invitat-o pe doamna Hadjikyriacou la noi, la cină. La început s-a codit, zicând că Ruba nu o să se descurce fără ea la masa de seară, dar Aliki a tot insistat şi până la urmă a acceptat. Am făcut *dhal curry*, însă nu a ieşit deloc ca cel preparat de Nisha – nu avea aromă, am pus prea mult lapte de cocos, era ca un piure. Dar Aliki l-a mâncat şi aşa. După cină, am stat lângă foc şi am băut ceai.

Ochii umbriţi, argintii ai doamnei Hadjikyriacou mă priveau cu căldură. Apoi şi-a îndreptat atenţia spre Aliki.

– Hai, draga mea, să-ţi spun o poveste. Care e preferata ta? Şi de ce eşti încălţată cu tenişi din perechi diferite?

Aliki a chicotit.

– Îmi plac lucrurile mai ciudate, a răspuns ea. Aş vrea tare mult să ascult o poveste.

Am simţit o plăcere imensă să-i aud vocea lui Aliki. De când nu mai era Nisha cu noi, Aliki nu mai avea cu cine să vorbească acasă. Doar cu pisicile. Cu mine refuza să comunice.

– Bine, a zis doamna Hadjikyriacou. Şezi aici, lângă mine. O să-ţi povestesc despre Foinikas sau Satul Palmier, unde m-am născut eu. Am trăit acolo toată viaţa, acolo m-am şi căsătorit şi am născut cinci copii. E un sat foarte vechi, populat încă de pe vremea cruciaţilor. Ai auzit de cruciaţi?

– Am învăţat la şcoală. Atunci te-ai născut?

– Nu, a râs doamna Hadjikyriacou. Câţi ani crezi că am, maimuţico? Opt sute?

Aliki a izbucnit în hohote, dar s-a potolit repede, când a observat privirea încruntată a femeii.

– Aşa, să începem. Eşti gata? Aliki şi-a îndreptat spatele şi a aprobat din cap. Reşedinţa cavalerului comandor era construită pe colina cea mai înaltă din sat. Satul a fost abandonat în 1974, după războiul care a divizat insula. În zilele noastre e deseori inundat de apa de la baraj, dar pe vremea aceea, ei bine, pe vremea aceea era un loc tare frumos.

Văzându-mi fiica absorbită de povestea doamnei Hadjikyriacou, am simţit cum mă cuprinde gelozia. Nu am fost niciodată în stare să-i acaparez atenţia lui Aliki, dar, cinstit vorbind, ce efort făcusem? Nisha a fost cea care i-a spus poveşti, Nisha s-a jucat cu ea, antrenându-i imaginaţia şi învăţând-o cum să privească lumea, lucrurile. Ţin minte cum, în ziua în care ne-am dus pe munte, Nisha a stat împreună cu Aliki în autobuz, iar eu am stat de cealaltă parte, lângă un bărbat care ţinea o iasomie pe genunchi. Probabil că o crescuse în casă, lângă o fereastră în care bătea soarele, pentru că florile miroseau de parcă era vară şi îmi amintesc că mi s-a părut un lucru bizar, să fii învăluit de astfel de miresme într-o zi răcoroasă de octombrie. Bătrânul sforăia, capul i se bălăngănea uşor din cauza mişcărilor autobuzului, iar Nisha juca „Văd ceva“ cu Aliki.

– Văd ceva ce începe cu N! a exclamat Aliki.

– Hm, e grea asta, a zis Nisha.

A privit în jur, prefăcându-se foarte concentrată, apoi s-a aplecat spre Aliki şi s-a uitat, ostentativ, pe fereastră.

Aliki a chicotit.

– Hmmm, să vedem. Natura?

– Nu.

– Ăăă… nuci!

– Unde vezi nuci?

– Sunt migdali pe dealuri.

– Eu nu-i văd.

– Atunci… Nisha s-a uitat iar în jur, de data aceasta la ceilalţi călători: Nuvelă!

– Nu.

– Aliki, e prea greu.

– Continuă! a insistat ea.

– Nailon? Şi înainte să întrebi, femeia care citeşte o nuvelă – în dreapta ta – poartă ciorapi din nailon.

– Foarte bine, a spus Aliki. Dar nu.

– Nas.
– Nu.
– Neg.
– Nu.
– Narcisă?
Ţin minte că Aliki s-a uitat atunci în jur şi a întrebat-o râzând:
– Nisha, unde vezi tu narcise?
– Am trecut pe lângă o biserică şi erau narcise în grădina din faţa ei.
– Tu observi totul.
– Ar trebui să fii şi tu mai atentă.
– Bine, te dai bătută?
– Mai încerc o dată… După o pauză lungă: Nară!
– Răspunsul e: Nisha.
– Eu? Aliki a confirmat din cap. Ai trişat! Nu mă pot vedea pe mine!
– De ce? Eu te văd!
– N-aş fi ghicit niciodată. Aş fi putut încerca toată săptămâna şi n-aş fi ghicit.
– Nu-i ciudat, a zis Aliki, pe un ton de adult, că poţi vedea orice, mai puţin pe tine însăţi?

Vineri noaptea, pe la ora zece, am primit un telefon de la Soneeya. Era foarte agitată:
– Doamnă, veniţi, vă rog, la poartă, vă aştept acolo, am nişte informaţii. Puteţi veni chiar acum?
I-am spus că da, desigur. Am verificat ce face Aliki – dormea liniştită în camera ei. Doamna Hadjikyriacou era încă afară, în grădină, ca de obicei, şi am rugat-o să meargă în casă, să stea puţin cu Aliki.
– Sigur, draga mea, mi-a răspuns, punându-şi mâna pe a mea. Fiica mea nu mai vine să mă vadă. Din cauza serviciului sau aşa ceva, au fost nevoiţi să anuleze călătoria. Aşa că am tot timpul din lume la dispoziţie. Du-te şi rezolvă-ţi treburile, nu-ţi face griji pentru mine.
I-am mulţumit cu un sărut pe obraz, aşa cum aş fi făcut dacă ar fi fost mama sau bunica mea, şi am lăsat-o în sufragerie, lângă şemineu, răsfoind o revistă de modă.
Când am ajuns la conac, Binsa şi Soneeya mă aşteptau în spatele porţii imense, în bătaia proiectoarelor de securitate. Cei doi câini de vânătoare nu

mai erau în cuşcă de data aceasta. Unul stătea cu botul între două bare ale porţii, adulmecând aerul, iar celălalt era întins pe jos, cu capul uriaş odihnindu-i-se pe labele din faţă. Blana lor de culoarea nisipului strălucea şi li se vedeau distinct muşchii.

– Doamnă, a spus Soneeya. A mai dispărut o femeie.

– Cum adică, Soneeya?

– Soneeya vrea să spună că mai este o femeie care e dată dispărută. Săptămâna aceasta am sunat câţiva prieteni, să vedem dacă ştie careva ceva de Nisha. O prietenă ne-a spus că sora prietenei ei, care munceşte într-o casă în cealaltă parte a oraşului, a dispărut pur şi simplu într-o bună zi. A ieşit seara şi nu s-a mai întors niciodată.

Am făcut un efort să înţeleg.

– Când s-a întâmplat asta?

– În urmă cu vreo trei săptămâni, doamnă, a răspuns Binsa.

– Şi nu se mai ştie nimic de ea?

– Nimic, doamnă. Absolut nimic, a repetat Soneeya.

Am simţit un nod în gât. Încă speram să apară Nisha în orice moment, dar iată că cele două femei îmi spuneau că mai există un caz de servitoare care a dispărut fără urmă şi fără nici o explicaţie.

– Nu cunoaştem detaliile, am decis, în cele din urmă. Poate că sora prietenei voastre are motive perfect justificate să lipsească de la locul de muncă.

Soneeya a scuturat din cap, dar nu a zis nimic.

Binsa a scos din buzunarul şorţului o bucată de hârtie:

– Avem un număr de telefon, o persoană pe care să o sunaţi. Puteţi merge să vorbiţi cu el.

Am luat bucata de hârtie pe care a Binsa strecurat-o printre barele porţii şi am citit cuvintele mâzgălite în grabă: „Dl Tony Tigrul albastru, Limassol 09……“

– Cine e domnul Tony? Ce înseamnă Tigrul albastru?

– Noi n-am fost niciodată la Tigrul albastru, doamnă. Din câte am auzit, e un loc frumos în care se adună muncitorii duminica, fac mâncare, dansează şi mănâncă. În restul săptămânii, e restaurantul domnului Tony. Dar duminica se îngrijeşte de toţi muncitorii. Le găseşte locuri de muncă, îi ajută dacă dau de necazuri. Câteodată, fetele stau la el acasă până găsesc un

angajator amabil. Se zice că domnul Tony e om bun şi ştie foarte multe. Dacă are vreo problemă, orice servitoare merge la domnul Tony.

– Nu înţeleg cum m-ar putea ajuta pe mine, le-am spus. Tigrul albastru e în alt oraş. Ce informaţii ar putea avea despre Nisha?

Mi-am amintit, însă, că Nisha fusese recent la Limassol. Poate o cunoaşte pe Nisha sau pe verişoara ei, Chaturi.

– Cunoaşte cazul femeii care a dispărut. Noi nu ştim nimic altceva, dar poate că domnul Tony are mai multe răspunsuri.

Soneeya mă privea foarte intens, de parcă era pe punctul de a-şi lua zborul, să meargă să o caute singură pe Nisha – dacă ar fi fost liberă să facă asta.

Câinii simţeau că era agitată, pentru că tot dădeau târcoale în jurul ei. Cu blana lor aurie în lumina felinarului, capetele plecate, muşchii încordaţi şi cozile lăsate în jos, mi s-a părut pentru o clipă că seamănă cu nişte lei. Lei în captivitate. Lei care au fost smulşi din habitatul lor natural.

În drum spre casă, mi-a trecut prin minte să merg până la barul de noapte de lângă Linia Verde, La Maria, care se afla la capătul străzii, în direcţia în care, conform spuselor doamnei Hadjikyriacou, o luase Nisha în noaptea în care a dispărut. Mă gândeam că poate aflu ceva despre Nisha. Era târziu, Aliki dormea, dar nu aveam de gând să stau mult. Poate doar cât să las un fluturaş cu anunţul despre dispariţia Nishei.

Afară, sub un felinar, stăteau două femei şi fumau. Deşi era frig în noaptea aceea, erau îmbrăcate în bluze cu bretele şi fuste scurte şi păreau că discută ceva foarte aprins. Am intrat într-un local plin de fum. Duhnea a bere. Pe ringul de dans aproape pustiu era o dansatoare exotică, în paiete de un roz lucios, unduindu-şi talia şi zornăind din clopoţei. De-a lungul barului erau o mulţime de bărbaţi. Chelneriţele, în haine negre, strâmte, umblau de colo colo, ducând tăvi argintii încărcate cu gustări şi băuturi. Pe unele mese ardeau lumânări, dar nimic n-ar fi putut da o înfăţişare elegantă acestui bar: era un local sordid, întunecos şi mirosea a desfrâu, a lăcomie, a disperare.

M-am simţit foarte stingheră acolo, în pantalonii mei de alergat, cu adidaşi şi jerseul de lână, ale cărui mâneci erau prea lungi, dar acum intrasem şi simţeam că nu va fi în zadar să pun nişte întrebări. Câţiva bărbaţi s-au întors şi s-au holbat la mine dar, spre uşurarea mea, au renunţat repede şi şi-au reluat berile. M-am dus la bar şi am comandat apă minerală: voiam să-mi păstrez simţurile vii în locul acela. Bărbatul de lângă mine ţinea în braţe o

fată care abia arăta de optsprezece ani. În timp ce ea îi lingea urechea, el se juca cu breteaua rochiei ei roz şi o săruta pe braţ. În partea cealaltă era o femeie singură, care fuma o ţigară electronică cu miros de cireşe. Părul lung şi negru îi acoperea spatele în întregime.

După ce am plătit apa, am întrebat-o pe chelneriţă dacă pot să vorbesc cu managerul între patru ochi.

– De ce?

– Îmi caut un loc de muncă.

M-a măsurat cu privirea, de parcă ar fi vrut să spună „Tu vorbeşti serios?“, apoi mi-a arătat o uşă de lemn din spatele barului.

– E în birou. Bate de trei ori şi aşteaptă.

Am făcut cum mi-a spus. Am aşteptat mai bine de cinci minute până s-a deschis uşa, în care a apărut un bărbat mărunţel, semăna foarte bine cu un hamster. Rânjea larg, i se vedeau dinţii exagerat de albi şi avea o burtă mare, care i se revărsa peste pantaloni. Dar afişa o atitudine de parcă el era rege.

– Cu ce te pot ajuta, domnişoară? m-a întrebat.

– Păi, nu sunt tocmai o domnişoară.

– Ai fi surprinsă, mi-a răspuns, zâmbind larg.

Habar nu aveam ce voia să spună.

M-a invitat înăuntru, unde am luat loc pe un scăunel de lângă biroul înalt, de epocă. El s-a aşezat pe un scaun directorial, cu roţi – din piele moale, cu braţe late – şi m-a privit de sus.

– Ai bătut de trei ori. Înseamnă că-ţi cauţi de lucru.

– Nu.

A ridicat din sprâncene şi, pentru prima dată, chipul lui exprima iritare. A aruncat o privire spre ceasul de pe perete. Deşi afară muzica mergea tare, aici, în birou, era ciudat de linişte.

– Ştiu că multe femei străine, angajate să facă muncă domestică, *lucrează* aici, i-am spus, de aceea mă gândeam că poate aţi văzut-o pe femeia aceasta.

Am scos din poşetă unul dintre afişele făcute de Keti şi i-am arătat poza cu Nisha.

Bărbatul şi-a luat din buzunarul de sus al cămăşii o pereche de ochelari ieftini, cu ramă aurie şi, după ce şi i-a pus la ochi, a luat foaia să o studieze.

A rămas cufundat în gânduri multă vreme. În cele din urmă, s-a uitat la mine şi mi-a zis:

– Nu.

– Nu aţi văzut-o niciodată?

– Nu.

– Nu a fost niciodată aici?

– Ce să zic, şi dacă a fost, eu n-am văzut-o. Doar nu stau la uşa de la intrare, să memorez toate feţele.

S-a uitat din nou la ceas şi s-a ridicat în picioare.

– Sunt foarte mulţi muncitori străini aici, poate că au văzut-o pe Nisha, poate ştiu ceva, am insistat, disperată.

– Nisha, eh? a repetat el, zâmbind. Ştiai că în sanskrită Nisha înseamnă „noapte“?

I-am spus că nu ştiusem.

– Toate femeile cu numele de Nisha pe care le cunosc sunt frumoase şi misterioase. Dacă aş fi întâlnit-o, cu siguranţă aş fi ţinut-o minte. Lasă afişul aici, o să-l pun la vedere. Nu-ţi face griji.

M-am gândit să le dau şi unora dintre femeile care lucrau acolo câteva exemplare. Multe dintre ele erau muncitoare casnice, poate că o ştiau pe Nisha sau poate o văzuse cineva în noaptea aceea. Femeile acestea erau de obicei ţinute separat, protejate de rutina domestică. M-a izbit atunci faptul că emanciparea unei persoane se baza, de multe ori, pe aservirea alteia. Gândurile acestea mă măcinau cumplit. Mi-era teamă că nu voi avea niciodată ocazia să-i spun Nishei ce am înţeles.

Am rămas acolo, în lumina lumânărilor, strângând la piept afişele cu Nisha.

La masa de lângă mine erau trei femei care povesteau. Râdeau. Beau ceai fierbinte din pahare minuscule.

– Bună, le-am spus, jenată, simţind că le deranjez.

Toate privirile s-au ridicat spre mine.

– Bună seara, doamnă, a răspuns femeia care stătea cel mai aproape de mine.

– Voiam să vă întreb dacă nu cumva aţi văzut-o pe femeia aceasta.

Am pus un afiş pe masă, iar ele s-au întins să vadă mai bine.

– Da! a zis cea din stânga. O cunosc! Era o femeie subţire, cu păr creţ şi des.

– Şi eu! a exclamat cea de lângă ea. E Nisha… Nu mai ţin minte care era numele de familie.

Prima, care-şi aşezase ceaşca de ceai pe masă, s-a aplecat în faţă, părând îngrijorată:

– E prietena mea, Nisha. Uneori mergem la biserică împreună, duminica, dacă e liberă; ne întâlnim la cealaltă cafenea, cea de după colţ, unde ne adunăm toate fetele duminica şi bem un ceai împreună.

– Nisha a dispărut, i-am spus.

– Când? a întrebat femeia care nu vorbise până atunci, mirată.

– În urmă cu două săptămâni. Ştiţi ceva? Cei de la poliţie au zis că poate a plecat în nordul insulei.

Prima femeie a izbucnit în râs, dar cu o expresie întunecată pe chip.

– Aşa zic întotdeauna. Ne consideră şi hoaţe. Doamna mea a crezut că i-am furat verigheta. Şi m-a dat afară. Aşa am ajuns aici. Femeia a scuturat din cap şi şi-a îndreptat brusc privirea spre afişul cu Nisha. S-a uitat mult timp la el. Sper să o găsiţi, doamnă.

În timp ce mă îndepărtam, mi-am dat seama că nu le întrebasem cum le cheamă. Ele mi s-au adresat cu „doamnă“. Aşa că de atunci, am întins mâna şi m-am prezentat.

– Bună seara. Numele meu e Petra.

Am cunoscut multe femei în noaptea aceea. Diwata Caasi, o femeie de şaizeci şi unu de ani din Filipine, care fusese obligată să bea apă din borcan pentru că era doar o servitoare, iar hrană primea cu porţia, aşa că mânca mai puţin decât pisica. În cele din urmă şi-a dat demisia, dar n-avea încotro s-o apuce.

Mutya Santos, din oraşul de lângă golf, Manila, care fusese moaşă. Şi-a iubit stăpâna, o femeie în vârstă, lua cina împreună cu ea în fiecare seară, dar, după ce bătrâna a murit, Mutya a primit un loc de muncă la un bărbat care o tot pipăia, intra peste ea în baie în timp ce făcea duş şi în camera ei când dormea. A făcut reclamaţie la agenţie, dar degeaba. Când a aflat patronul, a concediat-o. A rămas iarăşi pe drumuri şi cu datorii uriaşe.

Ayomi Pathirana, din Sri Lanka. Părinţii ei erau fermieri. În copilărie, se trezea devreme să-i ajute înainte de a merge la şcoală. Apoi a fost nevoită să renunţe la facultate din cauza situaţiei financiare dificile şi s-a angajat la o librărie, unde a lucrat doi ani; dar nu le ajungeau banii, ea nu reuşea să facă mai nimic, iar părinţii îmbătrâneau. Verişoara a încurajat-o să-şi caute un

loc de muncă în străinătate, ca bonă. A mers în Kuweit, însă a întâmpinat multe dificultăţi. În cele din urmă, şi-a făcut planuri să vină în Cipru, unde a dat peste aceleaşi probleme. Era foarte tânără când a ajuns aici. Apoi a cunoscut un cipriot care i-a promis că-i găseşte un loc de muncă şi, deşi nu era un serviciu potrivit, nu se putea întoarce în Sri Lanka din cauza datoriilor pe care le avea.

Etisha, din Nepal, care a fost nevoită să-şi lase fetiţa de un an, Feba, lumina ochilor ei, pentru că ea şi soţul ei nu reuşeau să-şi găsească de lucru acasă. A venit iniţial ca studentă; i s-a promis un loc de muncă, dar, când a ajuns aici, a descoperit că, de fapt, nu avea nimic.

Fiecare dintre ele avea o poveste. Aş fi putut sta toată noaptea să le ascult. Dar barele de la ferestre şi lumina slabă îmi dădeau o senzaţie neplăcută, mă simţeam ca prinsă într-o capcană. Voiam să ies de acolo cât mai repede. Dar poveştile acelor femei… m-au mişcat, au declanşat ceva în mine.

Una dintre fetele cu care vorbeam a început să plângă. Fără să vrea. I-am arătat afişul cu Nisha. Nu a recunoscut-o. Apoi am întrebat-o de unde e şi, în loc de cuvinte, au început să-i şiroiască lacrimi pe obraji. Am luat-o de mână. M-a privit cu ochii ei negri, în care se reflecta pâlpâirea lumânărilor.

– Vreau să plec acasă, doamnă.

Doar atât mi-a zis. Nu a precizat unde era „acasă“.

– Şi nu poţi? Fă-ţi bagajele şi du-te.

A râs scurt, un râs trist, inundat de lacrimi.

– Nu e atât de simplu. Dacă aţi şti…

Când să plec, am recunoscut un bărbat care stătea la bar. Eram sigură că era tipul care venea des în vizită la Yiannis – Seraphim îl cheamă. Mă gândeam că lucrează împreună, îl văzusem de câteva ori lăsându-l acasă, după ce au fost prin pădure, după melci şi ciuperci. Mă saluta politicos ori de câte ori mă vedea. Un tip neîngrijit, cu părul nepieptănat. Stătea singur la bar şi bea whisky. Am dat să plec, dar mai aveam câteva afişe în poşetă, aşa că m-am gândit să-l abordez.

– Bună seara, Seraphim, am spus, stând în picioare lângă el.

Şi-a ridicat privirea, apoi a exclamat, uimit:

– Petra! Ce cauţi aici?

– O caut pe servitoarea mea, Nisha. O mai ţii minte?

– Desigur. O ştiu pe Nisha.

– Ai vorbit cu Yiannis în ultima vreme? Ţi-a spus că a dispărut?

– Nu cred să-mi fi spus. Dar îmi pare rău că s-a întâmplat asta.

– Dacă tot eşti aici…

I-am dat un afiş, iar el a rămas multă vreme cu privirea la imaginea Nishei. Muzica parcă se auzea mai tare, iar dansatoarea exotică încă se unduia şi zdrăngănea.

– O femeie foarte frumoasă, l-am auzit zicând în zgomotul din jur. Nu crezi? Ochii ei au ceva special. Sunt profunzi, parcă au văzut multe, ştiu multe.

Nu am zis nimic. Mi-a dat înapoi anunţul.

– Îmi pare rău. A fost, pesemne, o persoană foarte importantă pentru tine. Dar bănuiesc că se va întoarce, iar dacă nu, să nu te mire. Femeile astea vin şi pleacă precum ploaia, nu crezi?

A rânjit cu subînţeles, dar eu n-am schiţat nici un zâmbet. Nu-mi plăcea omul acela. Era întotdeauna foarte galant când era la mine şi-l aştepta pe Yianni să coboare, dar acum distingeam la el o intensitate pe care nu o observasem înainte. De fapt, părea să fie alcătuit din margini ascuţite, tăioase: nasul, pometii, chiar şi coatele. Exista în întreaga lui structură o notă de asprime, care se vedea bine aici, la lumina lumânărilor. Oare era doar imaginaţia mea, care-mi juca feste? Eram conştientă că deveneam tot mai îngrijorată de dispariţia Nishei cu fiecare zi ce trecea.

– Hei, nu vrei să bei ceva cu mine? Ai noroc că m-ai prins azi aici – am fost plecat câteva zile, dar m-am întors mai repede decât plănuisem.

– Nu, mulţumesc. Şi, când nu eşti plecat, vii des pe aici? A ridicat din sprâncene. Întreb pentru că voiam să ştiu dacă nu cumva ai văzut-o pe Nisha. Bătrâna care locuieşte lângă mine mi-a zis că Nisha venea în direcţia aceasta în noaptea în care a dispărut.

– Când a fost asta?

– În urmă cu două săptămâni, duminică.

A căzut din nou pe gânduri.

– Îmi pare rău să te dezamăgesc, dar, din păcate, nu am văzut-o.

După ce am ieşit, am inspirat adânc aerul curat. Era o noapte răcoroasă, am iuţit pasul, îndepărtându-mă în grabă de bar. Încă se mai auzeau vocile femeilor dinăuntru. Abia aşteptam să ajung acasă, dar, când am trecut pe lângă atelierul lui Muyia, mi-am amintit de sculptură. Am simţit pe

neaşteptate nevoia de a o revedea. Nu am rezistat – mai ales că se putea intra în voie. Era beznă acolo, a trebuit să am grijă să nu mă împiedic de resturile de materiale de pe jos. Încet-încet, ochii mi s-au obişnuit cu întunericul şi am reuşit să disting vag conturul atelierului, pipăind cu mâinile, să găsesc întrerupătorul de la vreo veioză.

Sculptura cu mama şi copilul era acoperită cu o pânză albă. Am ridicat-o şi m-am aşezat pe scăunelul din faţa ei. M-a izbit din nou asemănarea cu Nisha. Aproape că simţeam energia care emana din ea; avea şi ea povestea ei, emoţiile ei, viaţa ei. Şi o iubire nemărginită pentru copilul pe care-l ţinea în braţe. O iubire care nu poate fi înlocuită. Oare de ce făcuse Muyia statuia aceasta? Era Nisha, nu exista nici cea mai firavă umbră de îndoială – faţa ei în formă de inimă, privirea ei pătimaşă. Chiar şi acea gropiţă minusculă de pe obrazul drept. I-am atins mâna. Aş fi vrut să-mi poată vorbi. Îmi doream cu disperare să iasă din carcasa aceea de lemn şi să-mi vorbească.

– Nisha, am spus, încet. Spune-mi unde eşti.

Am aşteptat puţin, de parcă ar fi putut, într-adevăr, să-mi răspundă. M-am uitat la chipul ei nemişcat, dar am auzit doar sunetul vântului – nimic altceva, doar vântul foşnind printre frunze.

Am acoperit statuia la loc şi m-am îndreptat spre casă.

În sat este o pensiune: o clădire mică, şubredă, cu obloane maro şi pereţi văruiţi în alb, în grădina din spate a unei văduve. Dar de mulţi ani nu a mai fost găzduit cineva aici. Foarte rar se întâmplă să sune cineva din vreun ţinut îndepărtat şi să facă rezervare, iar atunci bătrâna îşi notează detaliile în caieţelul negru pe care-l ţine lângă telefon. Apoi nu precupeţeşte nici un efort şi pune casa la punct: face curăţenie, spală prosoapele, scutură covoarele şi pernele decorative. Pune pe tavă pliculeţe de ceai, miere şi zahăr, iar pe perne, migdale dulci; face prăjituri cu fistic, pe care le înveleşte apoi în celofan ornat cu margarete de hârtie şi le aranjează pe măsuţă. Mătură frunzele şi praful de pe terasă şi lasă pe noptiera de lângă pat un ghid turistic.

E întuneric când se aude telefonul. Un tânăr care sună dintr-un hotel din Beirut şi care vorbeşte cu accent de peste ocean, aşa cum numai la televizor a auzit. Face turul Europei cu proaspăta sa soţie şi vor sosi săptămâna viitoare, dacă toate merg bine. Bătrâna îşi notează numele, numărul de

telefon şi data sosirii în carneţelul negru, sub o mâzgălitură de desen, reprezentând un clovn călare pe un măgar, pe care o făcuse nepoata ei.

Nopţile sunt tot mai lungi şi mai friguroase, iar ea iese afară după hainele întinse pe sârmă. Copiii de peste drum sunt în casă, iar servitoarea e afară, adună mere din pom pe întuneric. Bate vântul. „Bună seara“, spune ea, dar vocea i se pierde în adiere. Peste cărare se lasă ceaţa, se lasă şi întunericul, pentru că nu sunt case în jur care să lumineze. Mai încolo sunt doar pomi, şi nori, şi cer, până unde pământul devine colţuros şi uscat şi se prăbuşeşte spre apa roşie a lacului, la fel de neagră precum bezna nopţii sau orbita goală a iepurelui de câmp, care parcă priveşte cerul.

16. YIANNIS

Sâmbătă, înainte de a se crăpa de ziuă, a venit Seraphim după mine, cu dubiţa. Ne-am dus la baza din Akrotiri, un drum de o oră şi jumătate. Nu ne-am vorbit aproape deloc, ne era somn. Seraphim arăta de parcă ar fi stat în oraş până târziu. Eu aşteptam momentul prielnic. Voiam să fie atent la conversaţia noastră.

De data aceasta, a luat cu el patru păsări cântătoare, în două colivii: trei silvii cu cap negru şi o mierlă. Păsările acestea au fost, cu siguranţă, ţinute luni de zile în întuneric pentru ca, atunci când erau scoase la lumină, să cânte cu toate forţele, ademenind, fără să vrea, cât mai multe păsări în capcană.

Coliviile erau în spatele dubiţei, acoperite cu pături negre. Am moţăit până am ajuns lângă zona mlăştinoasă, un teren de 150 de hectare, faimos pentru varietatea mare de păsări şi protejat de numeroase organizaţii. Trebuia să fim cu ochii în patru, dar, dacă reuşeam, ne alegeam cu un câştig frumos.

Şi totuşi, preocupat de dispariţia Nishei şi bântuit de amintirea ei, gândul că vom ucide păsările prinse în plase îmi provoca greaţă.

Bat din aripi necontenit şi încearcă să zboare, dar sunt captive.

M-am gândit la pasărea de acasă – acum avea încredere în mine.

Dacă Seraphim îmi mirosea frica, se lăsa cu scandal, aşa că am alungat aceste gânduri. A mai fost un caz de incendiere premeditată în urmă cu câteva zile: un bărbat pe nume Louis, care nu s-a priceput prea bine la vânătoare. I-au dat foc la maşină, aşa cum au făcut şi cu cel dinaintea lui, dar, de data aceasta, s-a întâmplat ca fiul lui Louis, un tânăr adolescent, să fie şi el în maşină, cică fumând pe ascuns o ţigară. A reuşit să scape, dar s-a ales cu un braţ grav ars. A fost peste tot în ştirile locale. Investigaţia era în curs, dar, bineînţeles, Louis n-avea să vorbească. N-avea să divulge poliţiei nici o informaţie.

Ştiam că Seraphim a fost cel care l-a pârât. Ce pot să zic, normal că el a fost. E un turnător omul ăsta: secretos, perspicace, şmecher, schimbător, viclean, meschin, intrigant. Dar, mai mult decât orice, şi ăsta era aspectul cel mai periculos, era loial celor din vârf. L-am cunoscut pe Louis – a ieşit

cu noi în oraş de câteva ori. Încă învăţa meserie, iar noi i-am spus câteva locuri utile pentru vânătoare. Dar pe urmă a vrut să iasă din schemă, iar Seraphim s-a enervat foarte tare – Louis fusese elevul lui, el îl instruise şi îl formase. „Mai bine să-i torni tu înainte să te trădeze ei“, acesta era mottoul lui – mi l-a spus odată rânjind şi cu ochii mijiţi. I-au dat foc la maşină ca să-l avertizeze.

– Eşti mai tăcut decât de obicei, a spus Seraphim, în cele din urmă. Ţi-e gândul la Nisha?

– Da.

Vedeam luna reflectată în fâşia de apă din geam.

Seraphim a parcat dubiţa şi a tras plasele şi beţele din spate, apoi le-a dus pe terenul mlăştinos. Ne-am întors să luăm şi păsările cântătoare. E o bază militară britanică acolo şi englezii sunt foarte stricţi când e vorba de vânătoare, controlează regulat zona, să nu fie braconieri, aşa că trebuia să fim extrem de atenţi. Puţin probabil, dar nu imposibil să apară cineva să verifice atât de devreme – era ora 3.30 dimineaţa – şi, terenul fiind plat şi deschis, am fi observat, în caz că venea cineva. Dacă eram vigilenţi, scăpam basma curată.

Seraphim mergea înainte, avea o lanternă de cap. Am instalat plasele, fixându-le pe beţele de doi metri şi jumătate. Apoi a stins lanterna şi încet, cu grijă, a ridicat păturile de pe colivii. Păsările nu scoteau nici un sunet, era încă întuneric afară. Penele mierlei erau ca de abanos, precum bezna din jur. Tare aş fi vrut să deschid uşa de la colivie şi să-i dau drumul, să se înalţe spre cer.

Le-am pus pe jos, chiar sub plasele care planau deasupra pământului ca nişte stafii, apoi am dibuit un loc mai retras în apropiere, printre nişte pini şi tufe de rozmarin. Seraphim luase cu el o mică butelie de gaz, iar eu am scos din rucsac pâine, haloumi şi măsline. Am prăjit pâinea pe beţe. Umbrele jucăuşe ale flăcărilor dansau pe faţa lui Seraphim.

– În duminica aceea, când a dispărut Nisha, am început eu, iar el a încuviinţat din cap, rămânând cu privirea aţintită pe măslinele pe care le ţinea deasupra focului. A ieşit în oraş să se întâlnească cu tine?

– De ce mă întrebi aşa ceva?

– Mi-a spus cineva că Nisha mergea să se întâlnească cu tine în seara aceea. Pe la zece şi jumătate.

– De ce să se întâlnească Nisha cu *mine*?

– Speram că o să-mi spui tu.

Seraphim a rămas tăcut o vreme. În spatele lui, bezna era deasă.

– Cine ţi-a spus aşa ceva nu ţi-a spus adevărul.

– De ce m-ar minţi?

– Poate că nu minte. Poate că pur şi simplu nu-ţi spune adevărul. Poate că a înţeles greşit. Pe de altă parte, dacă a minţit intenţionat, bănuiesc că are motive bine întemeiate, dar eu n-am de unde să ştiu, de vreme ce habar n-am cine e acea persoană.

Apoi s-a întins pe spate, cu mâinile la ceafă, vrând să-mi transmită, astfel, că discuţia se încheiase. Mi-a spus să fiu cu băgare de seamă la ce se întâmplă în jur şi a închis ochii, să tragă un pui de somn. A adormit repede, cu gura deschisă şi sforăind uşor.

În jurul nostru, terenul se întindea pe kilometri întregi, cufundat în întuneric, cu fâşii de argintiu, acolo unde lumina lunii cădea pe apă. Am privit cum apare o dungă de lumină la orizont, care apoi a dispersat, treptat, întunericul opac. La prima licărire a zorilor, păsările au început să cânte. Vocile lor se ridicau într-un cor melodios – o explozie de cântece, după atâta linişte.

Şi atunci am auzit-o din nou: vocea unei femei care striga. Striga ceva ce eu nu înţelegeam, iar vocea ei se contopea cu cântecul păsărilor.

M-am ridicat în picioare şi am privit în jur. Nu ar fi trebuit să-l las aşa pe Seraphim, singur, dormind, dar am simţit instinctiv că trebuie să urmez vocea până la plasele de prins păsări. Nu era nimeni acolo. În orice direcţie mă uitam, vedeam doar pământ pustiu.

Apoi păsările au umplut cerul – muzica lor a umplut cerul. Au apărut cu miile, cu aripile scăldate în lumina soarelui ce răsărea – auriu, roşu şi albastru. Au luat-o brusc în jos, zburând spre păsările cântătoare din colivii, spre cântecul care le ademenea, jos, jos, jos până la marginea apei.

Am rămas încremenit, privindu-le cum îşi sfârşeau călătoria, viaţa, în plasele care acum le învăluiau. Atâtea aripi prinse, încâlcite în fire, atâtea păsări cu viaţa curmată în mijlocul zborului. Cântecul lor se schimba – de la triluri la ţipete, sau cel puţin aşa mi se părea. Dar câteva şi-au continuat melodia, ca şi cum cerul s-ar fi putut deschide din nou, să le elibereze.

– Ce joc e ăsta? am auzit o voce în spatele meu.

M-am întors şi l-am văzut pe Seraphim, cu ochii scăpărând de furie.

– Mi s-a părut că aud ceva, i-am spus.

– Şi mă laşi singur, dormind? Dacă venea cineva? Eram terminat!

– Am greşit.

M-a privit în ochi fără să clipească.

– Ai greşit? Greşeală e dacă uiţi să aduci butelia de gaz sau măslinele. Ţipetele păsărilor făceau un zgomot infernal. Şi-a mijit ochii, apoi a adăugat: În fine, să nu mai insistăm. Am prins destule. S-a uitat la plasă, măsurând cu privirea rezultatul vânătorii. Hai să le luăm şi să mergem acasă.

Am tras plasele jos şi am scos păsările prinse în ele, ucigându-le una câte una. Nu ne vorbeam, doar mişcările noastre erau perfect sincronizate. Eu eliberam păsările din plasă, apoi îi dădeam câte una lui Seraphim, iar el le muşca de gât şi le punea în sacul de gunoi. Simţeam cum tremură în mâinile mele, le simţeam inimioarele bătând cu putere, aripile zvâcnind şi lovindu-se de palmele mele. Atingerea blândă a penelor. Cred că erau peste douăzeci de specii diferite. Dar am căutat să nu ezit sau să stau pe gânduri – nu voiam ca Seraphim să intre la bănuieli. În ciuda a tot, păsările continuau să cânte. Acest lucru m-a tulburat cel mai mult. Cântau până la ultima suflare.

*

Am ajuns acasă pe la ora 9 dimineaţa, i-am dat păsării de mâncare şi m-am întins pe pat. Eram foarte obosit. Nu am rezolvat mare lucru vorbind cu Seraphim. Oare minţea? O fi înţeles greşit Spyros ce a zis Nisha? Sau Seraphim încerca să mă inducă în eroare, să-mi distragă atenţia de la altceva? Îmi era dureros de dor de Nisha.

Am adormit şi am visat-o. Era în ţinutul acela mlăştinos, în apa care-i ajungea până la glezne. În spatele ei, cerul albastru, senin. Era îmbrăcată în cămaşa ei de noapte din dantelă *beeralu*, cea cu flori albe, pe care i-o făcuse Chaturi. Îmi spunea ceva, vedeam cum i se mişcă buzele, dar nu auzeam nimic.

– Ce e, Nisha? am întrebat-o.

Mi-a arătat ceva ce se afla în spatele meu, sus, pe cer. Când m-am întors să mă uit, cerul s-a făcut negru, era, dintr-odată, noapte. Atunci am observat că Nisha dispăruse. În locul ei, se vedea la orizont o lună atât de mare, încât am crezut că pot ajunge la ea, să o ating. Am observat cum se reflecta în apă o lumină dureros de strălucitoare – o baltă de lumină argintie în mijlocul apei negre. Mi-am dat jos pantofii şi am intrat în apă: voiam să o găsesc,

dar, când am ajuns acolo, mi-am dat seama că ceea ce eu crezusem că e luna era, de fapt, o fântână foarte adâncă. O fântână ce părea fără fund. Nu era întuneric în ea. Înăuntru se vedea o lumină albă, care lucea pe pereţii de piatră şi pe apă. Din ea ieşea o căldură sufocantă.

M-am trezit leoarcă de sudoare; prin fereastră, soarele de iarnă mă învăluia în lumină. Pasărea stătea pe pieptul meu, ciripind blând de una singură. I-am mângâiat penele fine. Se apropia iarna. Trecuse octombrie, iar Nisha tot nu apăruse. Pasărea îi cânta soarelui şi, pentru prima dată după mulţi ani, am început să plâng.

Am auzit din nou sunetul acela, ţipătul unei femei, şi mi-am dat seama că, de data aceasta, venea din interiorul meu, dând târcoale celor mai întunecate cotloane ale minţii mele. Era un sunet pur şi imprevizibil: ca vântul, cu flux şi reflux, se stingea, apoi revenea în forţă. Sunetul venea dintr-un loc care nu-mi aparţinea doar mie. Era o senzaţie atât de ciudată şi de terifiantă, încât am sărit din pat, iar pasărea a căzut pe jos. Freamătul aripilor ei, deşi slab, m-a readus cu picioarele pe pământ, în odaia în care mă aflam, în care pătrundea soarele de iarnă prin fereastră.

Îmi era greaţă, simţeam cum îmi vine acidul din stomac. M-am dus la baie şi am vomat în toaletă. Când am tras apa, mi-am amintit de sânge şi de ţesutul acela cenuşiu – de copilul care nu va exista niciodată.

M-am întins iar pe pat. După noaptea în care a pierdut copilul, Nisha s-a schimbat. Venea noaptea târziu, ca de obicei, şi se întindea pe pat, unde eram eu acum, cu mâinile încrucişate pe pântec, într-un gest protector – poziţia unui cadavru, atât doar că mâinile ei erau pe pântec, nu pe piept.

Se uita pe geam la vara care trecea, marcând fiecare zi astfel: „Astăzi“, spunea „aş fi fost în săptămâna a opta, în schimb sunt deşartă de şapte zile“. Sau: „Astăzi aş fi avut nouă săptămâni, dar, în realitate, sunt deşartă de paisprezece zile“.

La ora 5 dimineaţa, se trezea să vorbească la telefon cu Kumari. În Sri Lanka era 7.30 dimineaţa, iar Nisha voia să vorbească cu fiica ei înainte de a merge la şcoală. Eu eram pe jumătate adormit, încă îi simţeam căldura după ce se ridica. Se aşeza la biroul meu, iar eu auzeam ce-şi spun şi vedeam lumina de la tabletă. Uneori clipeam şi îi vedeam silueta, auzeam cuvintele pe care şi le spune în singaleză şi răspunsurile lui Kumari. Deşi nu înţelegeam limba, ajunsesem să le cunosc tonul vocii şi ritmul. Pricepeam dacă glumeau, dacă se certau sau dacă discutau prietenește despre şcoală,

despre teme sau despre prietenii ei. Îmi dădeam seama când pe Nisha o deranja ceva sau când era fermă şi insistentă. Uneori auzeam iubire în vocea ei; alteori îngrijorare, iritare, hotărâre. Kumari era când uşor neobrăzată, când drăguţă. De cele mai multe ori vorbea atât de mult, încât Nisha abia apuca să strecoare şi ea câte o vorbă ici-colo; dar câteodată era mai tăcută, serioasă, irascibilă. De câteva ori chiar am putut desluşi primele semne de împotrivire adolescentină. Toate emoţiile fireşti între o mamă şi o adolescentă în devenire, doar că, în cazul acesta, prin intermediul unui ecran.

De multe ori, în acele conversaţii purtate dis-de-dimineaţă, Nisha o învăţa pe Kumari engleză. Aveau amândouă câte un exemplar din *Grădina secretă* şi citeau cu voce tare din ea, pe rând. Uneori se împotmoleau la vreun cuvânt, dar Nisha ţinea un dicţionar lângă pat – un cadou de la prietena ei, Nilmini – şi îl consulta la nevoie. Sporovăiala lor plutea deasupra viselor mele precum ecoul unui cântec de pasăre.

Odată, mi-a zis:

– Yiannis, vino încoace. Kumari vrea să te salute.

– I-ai povestit despre mine? am întrebat-o mimând.

– Bineînţeles, a spus ea, cu o strălucire în priviri.

Asta se întâmpla cu vreun an în urmă, deci Kumari avea zece ani atunci. Era îmbrăcată în uniforma de şcoală, cu un rucsac uriaş pe umeri.

– Bună ziua, domnule Yiannis, mi-a spus, zâmbind.

Deşi avea pielea şi ochii mai închişi la culoare decât mama ei, zâmbetul şi expresia feţei erau identice.

– Bună, Kumari, mă bucur să te cunosc în sfârşit!

– În sfârşit? Ţi-a vorbit *amma* despre mine?

– Bineînţeles.

– Ţi-a spus lucruri bune?

– Lucruri minunate.

– Bine, atunci. S-a strâmbat puţin, apoi a continuat: Deci dumneata eşti prietenul lui *amma*.

– Da.

– Mi-a zis că hrănești puii din grădină.

– Da.

– Şi ce altceva faci, domnule Yiannis? Sau ești doar un îngrijitor de pui?

Am râs.

– Nu sunt *doar* un îngrijitor de pui. Cutreier pădurile şi culeg fructe sălbatice şi melci.

– Hmmm. Şi ce faci cu ele, după ce le aduni?

– Le vând.

– Hmmm. A dat din cap. Bănuiesc că e un lucru bun.

După acea convorbire, Nisha s-a întins pe pat lângă mine, înlănţuindu-mă cu braţele şi picioarele.

– Mai am cam o oră la dispoziţie până trebuie să plec. Strânge-mă tare în braţe.

Aşa am făcut, bineînţeles. Era tot ce voiam să fac. Îşi punea alarma să sune chiar înainte de ora 6. Eu tot moţăiam, uneori o auzeam cum plânge.

– Ce-i, Nisha? îi şopteam, în întuneric.

– O, nimic, mi-am amintit ceva.

– Ce ţi-ai amintit? Spune-mi.

În perioada aceea, în care jelea după copilul pierdut, Nisha mi-a spus trei poveşti despre pierdere. Prima a fost despre moartea surorii ei. A doua, despre cea a soţului ei. A treia despre dureroasa decizie de a o părăsi pe Kumari pentru a veni aici. Moartea surorii ei a coincis cu festivalul de lumini Vesak Poza, în prima noapte cu lună plină din mai, când ea avea doisprezece ani, iar sora ei, Kiyoma, zece. Mi-a povestit despre lanternele albe care luminau în întuneric – toţi vecinii de pe stradă îşi atârnaseră câte una la uşă, cu excepţia lor. Sora ei murise în acea dimineaţă. În anul de dinaintea morţii, au mers împreună la laguna Koggala şi au luat o gondolă până pe mica insulă, unde se afla un templu budist. Erau sute de lanterne, mii de lumini plutind pe apă când au traversat lacul. Sora ei le numise „minuscule luni pe un cer înstelat“. Luni minuscule care împânzeau lumea.

Templul era acoperit cu flori, lumini şi tămâie; erau acolo dansatori, cântăreţi şi acrobaţi care păşeau pe cărbuni încinşi. O ţinea pe Nisha de mână, iar chipul îi strălucea de la toate acele lumini. Kiyoma era doar cu doi ani mai mică, dar, din cauza problemelor cu inima, era firavă pentru vârsta ei, cine nu o cunoştea, credea că e mult mai mică. Fusese botezată Kiyoma, care înseamnă „mamă bună“, pentru că mama ei, Lakshitha, şi-a dorit ca, atunci când creşte, Kiyoma să devină ea însăşi soţie şi mamă. A fost cea mai arzătoare speranţă pe care Lakshitha a nutrit-o pentru fiica ei. Dar, în imaginaţia Nishei, inima surorii semăna cu o pasăre foarte mică ce bătea din aripi în pieptul ei: şi-a dat seama, la scurt timp, că se va elibera

din colivie şi va zbura. Şi-a dat seama pentru că auzea ritmul schimbat al respiraţiei ei. Era ceva foarte subtil, altcineva nu ar fi sesizat diferenţa, dar Nisha auzea, pentru că dormeau în acelaşi pat.

Kiyoma purta întotdeauna o *panchauda* – un medalion de aur împodobit cu cinci arme: un arc cu săgeată, o sabie, un disc, un trident şi o scoică, să o ferească de deochi. Lakshitha avea grijă să nu şi-l dea niciodată jos; când s-au dus pe insulă, să viziteze templul, medalionul sclipea în lumina lanternelor şi a focurilor. Dar, la întoarcere, când au coborât din gondolă, lănţişorul nu mai era la gâtul ei. Nisha a fost cea care a observat. „Unde ţi-e medalionul?“ a întrebat-o, cuprinsă de teamă. Kiyoma a ridicat din umeri.

Când a observat că nu-l mai are, mama lor era să-şi iasă din minţi de îngrijorare. „Ce înseamnă asta? Nisha, ai văzut când l-a scăpat? Kiyoma, nu ai simţit când a căzut? N-aţi auzit nici una când a căzut?“

Lakshitha devenise obsedată de boala de inimă a Kiyomei. Erau zile în care era mai calmă şi accepta faptul că frumoasa ei fiică avea, poate, mai puţine respiraţii în viaţa aceasta şi în lumea aceasta, deşi e un lucru aproape imposibil ca o mamă să poată să se împace cu un astfel de gând; alteori, de fapt de cele mai multe ori, consulta astrologi sau era tot timpul cu ochii în patru să descopere semne de bun sau de rău augur, de exemplu cine îi ieşea Kiyomei în cale în anumite momente ale zilei, ce îi spusese vreo persoană sau ce aveau asupra lor când au vorbit cu ea. O bombarda pe biata Kiyoma cu întrebări. Din când în când punea pe cicatricea verticală de pe pieptul fiicei ei celei mai mici tot felul de loţiuni, poţiuni şi uleiuri.

Kiyoma era isteaţă pentru vârsta ei. Într-o zi, în timp ce se întorceau acasă de pe câmpul de orez unde lucrau părinţii lor, i-a mărturisit Nishei că, în noaptea aceea de Vesak Poya, a aruncat medalionul în lac în timp ce îl traversau cu gondola.

– De ce, de ce, de ce ai făcut aşa ceva? a certat-o Nisha.

– Pentru că simţeam că mă strânge de gât, ca un lanţ, i-a răspuns, cu ochii ei candizi.

Exact un an mai târziu, în dimineaţa de Vesak Poya, chiar înainte ca cerul să se umple de lumini, Kiyoma şi-a dat ultima suflare, iar inima ei a zburat pe fereastră. Nisha dormea buştean, dar a visat o pasăre cu aripi aurii, fine ca nişte valuri, care a zăbovit puţin deasupra ei, apoi a zburat pe fereastra deschisă.

S-a trezit imediat şi s-a întors, în semiîntunericul din odaie, către sora ei. A observat că pieptul nu i se mai ridica uşor, că pleoapele nu i se mai mişcau. S-a aplecat cu urechea la gura şi nasul ei. Şi atunci a auzit şi simţit ceva ce, până atunci, îi fusese complet necunoscut. Nemişcarea şi muţenia morţii.

Au ţinut trupul Kiyomei în casă câteva zile, într-un coşciug deschis. Au venit călugări care au incantat rugăciuni şi meditaţii despre caracterul trecător al vieţii. Trupul i-a fost aşezat cu faţa spre apus, iar mama lor a stat cu ea zi şi noapte, pentru ca nu cumva spiritele rele să se aciuiască pe lângă casă. Tablourile de pe pereţi au fost întoarse sau puse cu faţa în jos pe mese; au venit rude şi prieteni cu ofrande de flori albe şi galbene.

Lakshitha a făcut tot ce i-a stat în putinţă pentru ca trecerea Kiyomei în cealaltă viaţă să fie lină. Le-a oferit călugărilor pânză albă, din care să-şi facă veşmintele mănăstireşti. Rudele şi prietenii au turnat apă dintr-un vas într-o ceaşcă ce dădea pe dinafară în timp ce ziceau rugăciuni.

Nisha a ascultat rugăciunile şi a privit apa care se revărsa – cum se reflecta în ea lumina în mici steluţe ca de cristal. I s-a părut cel mai frumos lucru din lume. Şi a înţeles atunci, pentru prima dată, că totul – absolut totul – are un sfârşit.

17. PETRA

În duminica aceea, m-am pregătit să merg la Limassol. Mă înţelesesem cu domnul Tony să ne întâlnim la Tigrul albastru, la ora 3 după-amiază, iar cu maşina făceam cam o oră până acolo. După prânz, am dus-o pe Aliki la doamna Hadjikyriacou, care stătea afară pe scaun, cu pisicile în jurul ei. Planul meu a fost de ultim moment, totuşi, când am întrebat-o, cu o zi înainte, a fost entuziasmată la gândul că va petrece mai mult timp cu Aliki. „E o fetiţă interesantă. Ai grijă cu ea!“ mi-a spus, zâmbind cu gura până la urechi şi încreţindu-şi, astfel, faţa bătrână în mii de riduri.

Aliki a stat pe gânduri cu ce tenișii să se încalţe. În cele din urmă, s-a oprit la unul din denim gri şi unul albastru intens, cu model floral. După care a mai ales doi desperecheați: unul cu lăbuţe roşii de pisică, iar celălalt, purpuriu.

– Îţi iei o pereche de rezervă? am întrebat-o.

– Nu.

Când am ajuns la doamna Hadjikyriacou, Aliki a pus tenișii jos, lângă ea, iar femeia i-a privit, nedumerită.

– Sunt pentru tine, a spus Aliki.

– Pentru mine?

– Da. Cadou. Nu-mi plac pantofii tăi de bătrână. Nu-s buni.

Doamna Hadjikyriacou a izbucnit în râs.

– Ultima dată când am vorbit, am descoperit că purtăm aceeaşi mărime, a spus ea, adresându-mi-se. Apoi, către Aliki: Ce să zic, sunt neperechea perfectă!

Apoi a chemat-o pe Ruba să o ajute să-şi încalţe noii pantofi.

Ruba a venit cu un şerveţel de bucătărie în mână. Ne-a salutat cu căldură, apoi a îngenuncheat la picioarele doamnei Hadjikyriacou, i-a dat jos pantofii ei de bătrână şi a încălţat-o cu tenișii Converse.

Arătau remarcabil sub fusta ei neagră, lungă până la gambă, pe pielea de un alb cadaveric. Opintindu-se, s-a aplecat să se uite la picioare, pocnind din călcâie. Aliki râdea. Pisicile au luat-o la goană, să rezolve ceva treburi urgente. Văzând că totul e în regulă, am plecat fără să zic nimic, auzind în urma mea hohotele de râs ale lui Aliki.

Era o zi frumoasă, cu cer senin. Am dat jos geamurile de la Range Rover. Era puţin răcoare, dar m-am bucurat că bătea o uşoară briză dinspre munţi, care a fost în scurt timp înlocuită de briza dinspre mare, aducând cu ea cântecul păsărilor.

Totul părea să se contopească în timp ce mă apropiam de apă. Aerul sărat, felul în care mă învăluia, purtându-mă spre vremuri demult apuse. „Toată apa de pe suprafaţa Pământului a venit, cândva, din asteroizi şi comete.“ Da, aşa mi-a spus tata. Era pescar. Avea o bibliotecă de cărţi în pivniţă – acolo ţinea şi cartofii – şi de acolo afla tot felul de lucruri. În timpul războiului, i s-au luat cărţile, dar până în ziua în care a murit şi-a amintit titlul şi autorul fiecărei cărţi. În maşină, cu geamurile lăsate şi marea întinzându-se şi sclipind înaintea mea, aproape că auzeam vocea tatălui meu care spunea: „De când a ajuns pe Pământ, apa a circulat prin aer, stânci, animale şi plante. Fiecare moleculă a trecut printr-o călătorie incredibilă. Când te simţi singură, să-ţi aminteşti că, la un moment dat, apa din tine a fost, poate, în dinozauri sau în ocean, sau într-o calotă glaciară, sau poate într-un nor de furtună plutind deasupra unei mări îndepărtate, pe vremea când mările nu aveau încă nume. Apa călătoreşte prin milenii, traversează toate hotarele şi graniţele“.

Nu mă mai gândisem la vorbele tatei de ani de zile, acum mi-au venit în minte. „Ţine minte că toţi avem ceva în comun şi acel ceva e apa care curge prin noi.“

Barul se afla la o aruncătură de băţ de plajă, pe o stradă laterală ce ducea spre mare. Era o clădire dărăpănată, cu picturi murale colorate pe ziduri, majoritatea cu teme sportive: fotbalişti pe un stadion plin ochi, baschetbalişti în poziţie de atac. Deasupra, pe zidul de ciment, se întindeau viţe-de-vie pictate, mari, unduitoare, cu tulpini groase şi frunze uriaşe, care se înălţau până la cer. Mai departe, la stânga – chiar deasupra unei ferestre cu grilaj şi două aparate de aer condiţionat – se vedea, printre frunze, un tigru albastru cu ochi izbitor de galbeni.

M-am uitat la ceasul de pe telefon: 14.46

Sub tigru era o firmă pe care scria:

AMC
ASOCIAŢIA MUNCITORILOR CASNICI DIN CIPRU

LIMASSOL
SEDIUL SOCIAL

Lângă uşile duble de la intrare era o tăbliţă cu meniul: BURGERI, HOT DOGS, SUPER DOGS, CHILLI CON CARNE.

În apropierea ei stăteau doi bărbaţi, sprijiniţi de o motocicletă şi fumând.

– Te-ai rătăcit? m-a întrebat unul dintre ei, cu un accent greu, pe care nu l-am recunoscut.

– Îl caut pe domnul Tony, i-am spus, cu voce răguşită, de parcă tocmai mă trezisem. Am o întrevedere cu dânsul.

– Atunci nu te-ai rătăcit, mi-a răspuns, zâmbind. E în birou. La stânga.

Dinăuntrul clădirii se auzea muzică; am simţit miros de mirodenii. I-am mulţumit bărbatului şi am păşit prin uşile deschise. Tot nu ştiam ce căutam acolo sau cum m-ar fi putut ajuta acest domn Tony, dar ajunsesem în punctul în care mă bucuram să vorbesc cu oricine mi-ar fi putut oferi un licăr de speranţă.

Într-o bucătărie, la stânga, câteva femei găteau mâncare în oale şi cratiţe mari; altele era împrăştiate pe la mese, bând ceai fierbinte sau mâncând găluşte din care ieşeau aburi, pe care le înmuiau în ceva sos portocaliu. Cele mai multe servitoare erau din Nepal, Filipine, Sri Lanka sau Vietnam. Un localnic stătea singur, ieşea în evidenţă din cauză că era chel, avea un cioc cărunt şi ochi sclipitori – şi se uita cu lăcomie la fetele care treceau cu tăvi cu ceai. Arăta de parcă era pe punctul de a-i curge bale din gură. Mi-a aruncat o privire zâmbind, dar eu mi-am întors capul dezgustată. În capătul bucătăriei erau două uşi care dădeau spre un hol mare şi o scenă. De acolo venea muzica. Sub un paravan multicolor de steaguri dansau mai multe persoane, femei şi bărbaţi.

Am ochit biroul care cu siguranţă era al domnului Tony: un separeu dreptunghiular din sticlă, în capătul din dreapta al zonei de luat masa. Acolo am zărit un bărbat bine făcut, înalt, cu umeri laţi şi păr cărunt, iar deasupra capului era un ventilator care se învârtea şi-i sufla în păr în timp ce el vorbea la telefon despre ceva ce, în mod evident, îl neliniştea. A închis. Am aşteptat un minut, apoi m-am apropiat şi am bătut:

– Intră!

Era aşezat pe un scaun rotativ, în faţa unui calculator. A zâmbit şi a ridicat din sprâncene. Am închis uşa după mine.

– Lasă uşa deschisă. Să intre aer.

– Domnul Tony?

– Tony ajunge.

– Eu sunt Petra, i-am spus, întinzându-i mâna.

– Ah, da, desigur. S-a şters pe pantaloni şi mi-a strâns mâna – o strângere caldă şi transpirată. Ia loc, m-a invitat, arătând spre un scaun de plastic din colţ.

Prin uşa deschisă pătrundeau râsete şi muzică, împreună cu mirosul de mirodenii şi tot felul de zgomote.

– E nemaipomenit ce aveţi aici. Dumneata conduci organizaţia aceasta?

A confirmat din cap, a zâmbit, apoi mi-a spus:

– Să nu mă înţelegi greşit – asiaticii ăştia nu ştiu ce-i recunoştinţa.

Zâmbetul i-a pierit de pe buze şi şi-a coborât privirea.

– Serios? Atunci de ce îi ajuţi?

– Am fost căsătorit cu o asiatică. Te deranjează dacă fumez?

– Nu, deloc.

Şi-a scos o ţigară din pachet şi a aprins-o cu un chibrit mare, pe care l-a scuturat până s-a stins flacăra, apoi l-a aruncat într-o scrumieră de cristal pusă pe un caiet.

– De altfel, mi se părea că se întâmplă prea multe nedreptăţi.

În acel moment a sunat telefonul; a aruncat o privire spre ecranul care pâlpâia şi a zis, suspinând:

– Scuză-mă. Bună ziua, doamnă Kaligori, pot să vă sun înapoi în…

– Nu, s-a auzit o voce furioasă la celălalt capăt. Fata asta nu-i bună de nimic, Tony. Nici măcar nu vorbeşte engleză.

Femeia a continuat să turuie, iar eu mi-am îndreptat atenţia în afara biroului, pe unde trecea o tânără frumoasă, în sari verde cu auriu, ducând în mână un bol cu tăiţei aburinzi. În spatele ei am zărit femeile din bucătărie care încă transpirau, tăiau mărunt şi goleau conţinutul din tigăile adânci în farfurii mari, albastre.

– Nici o problemă, rezolvăm, a zis Tony cu voce tare. Sunt ocupat cu cineva momentan. Revin cu un telefon într-o jumătate de oră.

Femeia s-a lăsat oarecum înduplecată să mai aştepte puţin, vocea îi era mult mai calmă acum, de-abia se auzea.

– Eu nu lucrez ca agenţii, mi-a spus, după ce a închis. Angajatorii vin direct la mine. Pot să încerce, să vadă dacă le place cum lucrează femeile şi,

dacă nu, le trimit înapoi. Aşa ca doamna Kaligori. Nu te legi de o persoană, de exemplu din Nepal, aşa, pe nevăzute. Oamenii ăştia – a adăugat el, fluturându-şi mâna – au nevoie de cineva care să-i ajute. Pentru agenţi, sunt nişte mărfuri, nu fiinţe umane.

– Deci femeile nu au datorii la dumneata?

– Nu! Tocmai asta-i ideea. Iar agenţii sunt furioşi.

Am dat din cap şi m-am uitat la el cum trage adânc din ţigară, mijindu-şi ochii la vederea unei fâşii de lumină care pătrundea printre uşile glisante de la intrare. Pe birou am zărit o fotografie mică, în ramă din bronz, sprijinită de nişte hârtii, cu o femeie. A observat la ce mă uit.

– Soţia dumitale?

– Fosta soţie. Vietnameză.

Am avut o clipă impresia că mai vrea să adauge ceva, dar el a deschis gura şi s-a oprit, a strâns din buze, a tras adânc din ţigară şi a suflat fumul într-o linie dreaptă spre ventilator.

– Deci cauţi o fată.

– Nu chiar.

– La telefon ai zis că vrei să vorbim despre o chestiune urgentă. Din experienţa mea, cele mai urgente chestiuni vin de la femei care-şi caută o nouă servitoare pentru că sunt nemulţumite de cea pe care o au.

– Înţeleg.

– Deci, cum îţi pot fi de folos? m-a întrebat, rânjind parcă şi mai larg acum.

Arăta ca un zeu protector al jocurilor de noroc – exista o anumită discrepanţă, o neconcordanţă ciudată la omul acela.

– Păi, am început eu, ezitând, iar el a dat din cap, încurajându-mă să continui, răbdător şi nerăbdător în acelaşi timp. *Am avut* o servitoare, dar a dispărut. Pur şi simplu, într-o bună zi a dispărut. Mi s-a spus că ai putea să mă ajuţi.

Auzeam cum mi se frânge vocea. Era foarte greu să exprim aceste lucruri în faţa unui străin, care părea şi ciudat pe deasupra.

– A dispărut?

Am confirmat din cap.

– Când?

– Cu două săptămâni în urmă.

– Şi ai fost la poliţie.

Nu era o întrebare. I-am confirmat că da, fusesem.

– Şi cum a fost?

– O pierdere de timp. Mi-au spus că sigur a fugit în nord. Ştiu că n-a făcut aşa ceva.

A luat repede caietul de sub scrumieră şi l-a răsfoit. Fără să-şi ridice privirea spre mine, m-a întrebat:

– Cum o cheamă?

– Nisha Jayakody.

– Care-i adresa ta?

I-am spus-o, iar el a continuat să caute ceva în caiet, trecându-şi degetul peste pagini. A mai tras o dată adânc din ţigară, iar ventilatorul a învârtit fumul în jurul lui. S-a uitat rapid peste cuvintele scrise în caiet, a tot întors paginile înainte şi înapoi, apoi a pus ţigara pe scrumieră şi şi-a trecut mâna prin păr. Nu ştiu ce anume căuta, dar l-am văzut că ia un stilou şi-şi notează ceva.

– În ultima lună, a spus în cele din urmă, mi-a fost raportată dispariția altor două servitoare.

Şi-a ridicat privirea, cu o cută adâncă între sprâncenele ridicate la colţuri.

– Două?

– Ambele, filipineze. Una lucra în Akrotiri, cealaltă în Nicosia. De unde e servitoarea dumitale?

– Din Sri Lanka.

Şi-a notat şi acest lucru în carneţel. Am simţit că mă iau fiori reci, în ciuda căldurii din birou. Alte două femei dispărute.

– Ce înseamnă asta? am reuşit să îngaim.

Mi-am dat seama că nu prea puteam vorbi, gura îmi era uscată, limba lipită de cerul gurii. Poate că a simţit asta, pentru că a chemat-o pe una dintre femei care trecea pe acolo.

– Bilhana! Bilhana!

O femeie în sari portocaliu s-a întors pe călcâie şi a intrat prin uşa deschisă.

– Spune-i Devnei – două cafele. A vorbit rar, ridicând două degete. Zahăr? m-a întrebat.

Am negat din cap.

– Crezi că există vreo legătură? l-am întrebat, după ce s-a îndepărtat femeia.

Mi-a răspuns ridicând din sprâncene şi arătându-mi palmele deschise – nu ştia ce să zică.

– Mi-am dat seama că există o problemă când a dispărut prima fată. Rosamie. Eu i-am găsit locul de muncă. A sosit aici în urmă cu trei ani, printr-o agenţie; a lucrat pentru un bărbat care nu se purta frumos cu ea. O bătea. Dumnezeu ştie ce-i mai făcea. A venit la mine să o ajut. Cu chiu, cu vai am reuşit să o scap din ghearele agentului şi i-am găsit o casă mai bună. S-a mutat cu o familie din Anglia în Akrotiri. Se purtau frumos cu ea, iar ea era mulţumită la ei. Venea aici duminica, mânca şi povestea cu celelalte femei. Ştia şi să danseze, îi plăcea muzica de aici. Într-o duminică, n-a mai apărut.

S-a oprit să stingă ţigara. Telefonul a început iarăşi să sune, dar, de data aceasta, l-a întors şi n-a răspuns. Dinspre holul din spate se auzea melodia „Billie Jean“, iar afară, lângă birou, stăteau de vorbă două femei.

– Duminica următoare, a continuat el, iar n-a venit, lucru ce mi s-a părut tare ciudat. O săptămână mai târziu, a venit angajatoarea ei şi mi-a spus că a dispărut.

– A dispărut, am repetat eu.

Cred că a fost singurul lucru pe care l-am putut rosti.

– Doamna Manning s-a dus la poliţie, dar acolo au convins-o că a fugit în nordul Ciprului, să-şi caute un alt loc de muncă. Biata femeie nu mai ştia ce să creadă. Dar eu o ştiu pe Rosamie. Venea aici în fiecare duminică radiind, vânătăile îi dispăruseră, era fericită la domnul şi doamna Manning. Îmi aducea prăjitură sau biscuiţi şi îmi mulţumea de fiecare dată. Zicea că i-am salvat viaţa. De ce să fugă? Nu are nici o logică. Ştii, când pui oamenii în aceeaşi oală şi nu le înţelegi poveştile personale, poţi inventa orice tâmpenii şi-apoi te convingi că sunt adevărate.

Şi-a luat o altă ţigară, ţinând-o între degete fără să o aprindă. Atunci a intrat Devna cu o tavă cu cafea, două pahare cu apă şi, pe o farfurioară, nişte covrigi cu susan. Era o fată slăbuţă, arăta de parcă nu avea mai mult de cincisprezece ani, dar mişcările şi postura ei trădau o încredere care m-au făcut să bănuiesc că e mai în vârstă. Cel puţin aşa speram. Era îmbrăcată cu blugi decoloraţi, cu tăieturi la genunchi şi o cămaşă viu colorată. Când s-a aplecat peste birou, să pună tava pe nişte hârtii, i-am observat cerceii mari, de argint, în formă de cercuri, care luceau prin părul ei brunet.

– Habar nu au ce înseamnă viaţa, a spus Tony, aruncând o privire spre Devna. Toate vin din comunităţi mici de oameni care muncesc pământul.

M-am uitat la degetele Devnei în timp ce aşeza paharele şi ceştile pe masă – degete lungi, măslinii, cu unghii vopsite în verde.

– Ele zic că vor să trimită bani acasă, familiilor lor, dar multe dintre ele vin aici în căutarea libertăţii. Au impresia că pot zbura libere în Europa. Acasă câştigă cam 200 de euro pe lună; aici, în jur de 500. Dar ce fac? Stau pe TikTok, se uită toată ziua la imagini pe telefon şi se gândesc care băieţi le-ar plăcea. Nu-i aşa, Devna?

Devna a râs, dar nu a zis nimic.

– Nu-ţi plac băieţii?

– Ba da, a răspuns ea, zâmbind, dar nu de aceea sunt aici.

– Atunci de ce eşti aici? Spune-i Petrei de ce.

– Poftiţi, doamnă, a spus ea, zâmbind din nou cu buzele ei lucioase, cafeaua şi apa.

– Dacă ar fi isteţe, a zis Tony cu voce tare, mai mult pentru Devna decât pentru mine, ar economisi!

Devna s-a întors cu spatele la el şi mi-a făcut cu ochiul. Pe buze i se distingea o urmă de zâmbet, iar în ochii negri ca tăciunele avea o licărire care sugera că ştie mai multe decât lasă să se vadă. Am interpretat gestul ca însemnând: „Nu-l ascultaţi, ştim noi foarte bine de ce am venit aici“.

Cineva din bucătărie l-a strigat pe Tony.

– Scuză-mă puţin, a zis el, lăsându-mă în birou cu Devna.

– Vă spun eu de ce sunt aici. În absenţa lui Tony, vocea ei era mai aspră, mai puternică. Tony e un om bun, dar tot nu înţelege. Am venit aici pentru că nu am găsit nici o cale de ieşire acasă. Nu am găsit un loc de muncă. Am un frate cu dizabilităţi, nu poate umbla sau vorbi. Părinţii mei sunt în vârstă. Trebuie să-i trimit bani. Spuneţi-mi, cine să-l ajute, dacă nu eu? Acasă munceam zi şi noapte şi tot nu ne ajungeau banii. Ei zic că aici avem o viaţă mai bună, dar asta înseamnă că trebuie să ne trateze ca pe nişte copii sau, şi mai rău, ca pe nişte animale? Vorbele ei ascundeau o revoltă crâncenă. Înţelegeţi ce vă spun?

Mă fixa cu privirea ei pătrunzătoare.

– Da, i-am răspuns, fără să-mi întorc privirea, simţind din plin hotărârea şi forţa acelei femei. Da, înţeleg. I-ai spus lui Tony toate astea?

– Bineînţeles că i-am spus. Ştie. Ştie. Dar îi place să mă tachineze. Ceilalţi nu ştiu. Mă văd ca pe un robot.

Am băut apa şi am pus paharul gol înapoi pe tavă.

Tony a revenit în birou, iar Devna mi-a făcut iar cu ochiul, a zâmbit şi a ieşit.

– Înţeleg că eşti îngrijorată, mi-a spus. Şi vreau să aflu care e povestea ta. Dar mai întâi, să-ţi spun despre cea de-a doua fată care a dispărut, Reyna… Reyna era cu totul altfel. A sosit aici acum cinci ani, cu sora ei, printr-o agenţie. Sora ei, Ligaya, era destul de mulţumită de locul în care muncea, dar Reyna era tare nefericită. Lucra pentru o bătrână care ţipa la ea şi îi era dor de casă tot timpul. Într-o noapte, a plecat şi nu s-a mai întors. O săptămână mai târziu a venit la mine Ligaya, era distrusă. Plângea în hohote, a trebuit să o liniştesc, nu înţelegeam ce spune. Telefonul Reynei era închis. Nu a luat nimic cu ea – paşaportul, obiectele dragi, nimic. A plecat doar cu hainele de pe ea şi pantofii din picioare şi nu s-a mai întors. Bătrânei nici că i-a păsat – a fost sfătuită să-şi găsească o altă servitoare şi aşa a şi făcut. Biata Ligaya a auzit de mine de la alte fete şi a venit să vorbească cu mine pentru că îi era frică să meargă la poliţie.

– Frică? Era imigrant ilegal?

– Nu, a răspuns el apăsat. A venit aici legal. Îi era frică de cum se vor comporta cu ea.

Şi-a aprins cu un chibrit o altă ţigară, scoţând apoi fumul în cercuri care se dispersau în jurul biroului. A mai luat o gură de cafea.

– Serveşte-te, mi-a spus, arătând cu ochii spre cafeaua şi biscuiţii de pe tavă.

Am băut puţin. Avea foarte mult zahăr, dar mi-am zis că mai bine o beau şi aşa – îmi prindea bine, în aerul greu, sufocant din biroul acela minuscul, în care ventilatorul punea în mişcare acelaşi aer plin de fum. Îmi treceau prin minte tot felul de scenarii. Să se fi încurcat cele trei femei în ceva care a dus la dispariţia lor? Oare Nisha le cunoştea pe Reyna şi pe Rosamie? În străfundul minţii mele mocnea o îngrijorare adâncă. Oare s-a întâmplat ceva, ceva mult mai grav…? Nici nu puteam să mă gândesc.

– Spune-mi, aşadar. De ce crezi că Nisha nu a fugit? Pentru că bănuiesc că de aceea eşti aici.

Am băut ce mai rămăsese din cafea, am tras aer în piept şi i-am spus toată povestea: excursia pe munte, cum mi-a cerut să-i dau liber să iasă în oraş,

refuzul meu, zgomotul pe care l-am auzit dinspre grădină în noaptea aceea; cum am descoperit în dimineaţa următoare că Nisha dispăruse, nici nu dormise în patul ei; cum a lăsat în urmă paşaportul, medalionul, şuviţa din părul fiicei ei; şi, cel mai important, că nu şi-a luat rămas-bun de la Aliki. I-am spus că a fost văzută când a plecat în duminica aceea, pe la 10.30, după ce eu mă retrăsesem în camera mea, şi că se îndrepta spre barul La Maria care e, practic, un fel de bordel.

În timp ce vorbeam, el tot aproba din cap şi, din când în când, îşi nota ceva în carneţel. Scrumul lung de la ţigară i-a căzut iar pe pantalonii bej.

– Unde anume e barul acesta? m-a întrebat.

I-am dat adresa, pe care şi-a notat-o.

Apoi i-am arătat brăţara pe care o ţinusem strânsă în pumn de când ajunsesem.

– Nişte prietene ale Nishei au găsit-o lângă Linia Verde, i-am spus, nu foarte departe de barul La Maria. Vezi că încuietoarea e ruptă?

– Pot să mă uit? a zis, întinzând palma.

I-am dat brăţara. S-a uitat la ea cu atenţie, cercetându-i fiecare linie şi trecându-şi degetul peste numele lui Aliki, gravat în partea interioară.

– Cine-i Aliki?

– Fiica mea. I-am dat Nishei brăţara aceasta cadou de ziua ei cu câţiva ani în urmă.

Mi-a înapoiat brăţara şi a căzut pe gânduri. Am stat aşa o perioadă, în tăcere. Se auzeau melodia lui Ricky Martin, „Livin' La Vida Loca", zgomote de tacâmuri şi râsete. Tony a aruncat o privire prin fereastra biroului către zona de mese, ca un căpitan care se uită la puntea unei nave.

– Ar putea exista o legătură, l-am întrebat, între aceste trei femei?

Drept răspuns, a rupt o foaie din carneţel, pe care a scris numele celor două femei şi data la care au dispărut.

– Bănuiesc că ai luat legătura cu unele dintre cunoştinţele Nishei?

– Da, bineînţeles.

Mi-a întins foaia.

– Du-te, te rog, vorbeşte iar cu ele şi întreabă-le dacă au auzit de celelalte două femei. A pomenit vreodată Nisha numele lor? Le ştie cineva, în cercul ei de prietene? După ce începi să pui astfel de întrebări, cu siguranţă ies şi alte lucruri la iveală. Dar cine ştie, poate afli ceva util.

Am rămas cu privirea aţintită la numele celor două femei: *Rosamie Cotabu, 12 octombrie 2018,* şi *Reyna Gatan, 23 octombrie 2018*. Ce se întâmplase cu aceste femei? Cum au putut dispărea aşa, fără urmă? Iar acum va fi şi Nisha adăugată la această listă: *Nisha Jayakody, 31 octombrie 2018*.

Tony mi-a cerut şi alte informaţii: numele meu complet, numele complet al Nishei, numărul meu de telefon mobil, cel fix şi adresa. A notat totul în carneţel.

– O să merg iar la poliţie, mi-a spus. O să le trimit e-mailuri, o să-i bat la cap, o să mă instalez pe scara de la intrarea poliţiei, la nevoie. Dacă ar fi dispărut o femeie cipriotă, ar fi răscolit întreg pământul să o găsească. De ce nu se deranjează deloc când e vorba de femeile astea? Pentru că sunt din altă ţară. Nu sunt cipriote, nu sunt cetăţeni. Ele nu contează.

În timp ce mă îndepărtam de mare, încă auzeam muzica în urechi şi simţeam mirosul de mâncare în haine. În după-amiaza aceea de duminică, drumul era aproape pustiu. După întâlnirea cu Tony mă simţeam şi mai liniştită, dar şi mai îngrijorată. Vedeam constant în faţa ochilor acele nume şi date. Oare Nisha le menţionase vreodată? Foarte probabil că nu. Poate că aceste dispariţii, petrecute una după alta, erau o simplă coincidenţă. Dar era ceva – ceva întunecat şi greu şi sinistru – care nu-mi dădea pace, parcă îmi şoptea un glas că nu era aşa.

Am ajuns acasă chiar înainte de ora 6. Doamna Hadjikyriacou, cu fusta neagră ridicată până la genunchi, era în faţa casei şi o învăţa pe Aliki o mişcare de dans, lovind cu picioarele încălţate în noii ei tenişi Converse, unul roşu, celălalt cu labe de pisică. Aliki urmărea foarte serioasă lecţia. Ruba desfăcuse o masă extensibilă în curtea din faţă, iar acum aducea boluri cu mâncare aburindă.

Când m-a zărit, doamna Hadjikyriacou s-a luminat la faţă.

– Ne-am distrat de minune. Deşi încep să mă simt obosită.

Şi-a tras fusta în jos, până la glezne, şi a insistat să accept invitaţia la cină.

Ne-am aşezat toate în jurul mesei. Cred că lui Aliki îi era foarte foame, pentru că deja ţinea cuţitul şi furculiţa în mâini, gata să înceapă. S-a uitat la mâncarea din bol – un preparat nepalez cu tăiţei subţiri şi legume, care mi-a amintit imediat pe mirosurile de la Tigrul albastru. Pe masă mai erau o

carafă cu limonadă proaspătă, boluri cu iaurt cremos de capră şi pâine caldă.

– Tocmai voiam să te întreb cum ţi-a mers, dar arăţi lihnită de foame, aşa că mai bine să mâncăm întâi.

Ruba a pornit radiatorul de afară şi ne-a adus, mie şi lui Aliki, nişte şaluri colorate să ni le punem pe spate. Erau făcute din lână foarte fină şi miroseau a iasomie.

– Le-am făcut după război, a zis doamna Hadjikyriacou, chiar după ce am ajuns aici. Fiecare e o floare care, cândva, creştea în grădina mea de acasă.

Şi apoi, în timp ce mâncam, ne-a enumerat numele florilor în ordine alfabetică.

Lui Aliki îi plăcea jocul acesta, pentru că o provoca pe doamna Hadjikyriacou cu specii de flori tot mai puţin cunoscute.

– Ce zici de cyclamen Cyprium?

– Nu, alea cresc doar pe munte.

– Dar ophrys kotschyi? Sunt foarte drăguţe. Învăţătorului nostru îi plac florile. Ne învaţă tot felul de lucruri despre ele.

– Nu, pentru că ele cresc de obicei pe pajişti şi în pădurile de pini.

– Dar tulipa Cypria? Învăţătorul meu, domnul Thomas, ne-a spus că sunt foarte greu de găsit şi sunt de un roşu intens, ca sângele. Ai avut vreuna în grădina ta?

– Nu, dar sunt sigură că erau câteva în grădina mătuşii mele, Lucia. Ea avea trei degete mari. Apropo de trei degete mari… ai auzit de monstrul care trăieşte în peşterile subterane de lângă Capul Greco?

Aliki a scuturat din cap cu ochii rotunzi, mirată.

– Unii zic că are mai multe capete şi braţe. Dar toţi cei care vorbesc despre creatura aceea zic că e foarte prietenoasă. Se zvoneşte că apare din adâncul mării, atras de peştii prinşi în năvod. Unii cred că e un şarpe de mare uriaş sau un crocodil gigantic, dar eu l-am văzut şi pot să te asigur că arată ca un plesiosaur preistoric. Cu mulţi, mulţi ani în urmă, când aveam exact vârsta ta, am fost cu părinţii şi cei şapte fraţi într-o excursie de vară la marea scânteietoare de pe coasta de est…

Am ascultat povestea în timp ce am mâncat cu lăcomie tot ce era în farfurie. Ruba a mâncat şi ea cu noi, dar era tot timpul cu ochii în patru, nu cumva să ne lipsească ceva – din când în când ne umplea paharele cu limonadă sau ne dădea pâinea şi iaurtul, dacă nu ajungeam la ele. Uneori ne

zâmbea, mie sau lui Aliki, şi dădea uşor din cap, dar nu a rostit nici un cuvânt.

Deasupra apartamentului meu era aprinsă lumina. Yiannis stătea pe balcon, uitându-se peste drum. Ştiam că va trebui să vorbesc cu el, să-i spun despre Tigrul albastru şi să-i dau şi lui informaţiile primite de la Tony. Tare aş fi vrut să fi aflat el ceva.

Bărbatul cu bocanci militari şi hanorac stă pe o stâncă. Bea ceai fierbinte din termos şi priveşte în gol, fără să clipească, apa nemişcată a lacului. Lângă el are o valiză neagră. O clipă mai târziu, îşi îndreaptă spatele, devine atent, se uită în jur şi pune mâna pe valiză.

Pe blana iepurelui de câmp se târăsc vreo cinci gândaci, poate mai mulţi. Unii se hrănesc cu ouă de muscă, larve şi viermi; alţii mănâncă din carnea putrezită. Le place întunericul, atunci se simt cel mai liberi. Cu corpurile lor plate, mişună prin orbita goală a ochilor, orientându-se cu antenele lungi. Un şarpe colubrid negru trece pe nesimţite pe acolo, îşi ridică puţin capul, apoi îşi continuă drumul până la marginea craterului. Licăreşte ca un pârâu lucios, se îndreaptă spre lac, dar nu intră în el.

În seara aceasta nu suflă nici o adiere de vânt, iar pe cerul acoperit cu stele se vede semiluna care îşi aruncă lumina albă peste pecani, peste ceilalţi copaci, până jos, spre râul îndepărtat, unde roiesc libelulele, până jos, peste câmpul de floarea-soarelui şi pe cărarea de pământ care duce spre casele din sat, unde aproape toţi oamenii dorm. Într-una dintre ele se vede un televizor pâlpâind, în alta, o veioză. În pensiune, un gândac, ademenit de migdalele cu zahăr, se înfruptă din hârtia unei cărţi vechi de basme de pe raftul de lemn. Văduva sforăie. A lăsat hainele afară, la uscat. O pisică cu blana vărgată, ca de tigru, stă la pândă în spatele unei tufe de rozmarin, cu intenţia de a prinde o libelulă singuratică ce s-a trezit, nu se ştie cum, acolo, departe de apa proaspătă a râului – o libelulă de un roşu aprins, cu aripi aproape imateriale, prin care se văd vinişoare roşii.

Când începe să sufle iar vântul, bărbatul cu bocanci militărești, hanorac şi valiză nu mai e acolo.

18. YIANNIS

Erau afişe cu Nisha în tot cartierul. Cum întorceai capul, o zăreai. O vedeam chiar şi de pe balconul meu, lipită de stâlpul de felinar de lângă magazinul de antichităţi al lui Yiakoumi şi, când mă plimbam, pe stâlpii din lemn şi pe pereţii de la restaurantul La Theo. Unii trecători aruncau o privire, dar cei mai mulţi nici nu le băgau în seamă. Doar celelalte servitoare se opreau şi se uitau cu atenţie la fotografia Nishei, iar în ochi li se citea ceva ce părea frică – sau poate era recunoaştere, o privire plină de frică în oglindă.

Păsările pe care le-am prins în Akrotiri au umplut frigiderele din camera goală. Trebuia să le curăţ, dar nu reuşeam să mă adun, să mă concentrez asupra lor.

Cuprins de nelinişte, mi-am luat haina şi am coborât la parter. Am trecut strada şi am luat un afiş de pe stâlp, apoi m-am îndreptat spre secţia de poliţie Lakyavitos.

A trebuit să aştept patruzeci şi cinci de minute până când m-a primit comisarul şef, Vasilis Kyprianou.

– Înţeleg că ai venit să raportezi dispariţia unei persoane, a zis el, deschizând un carneţel şi apăsând pe capătul pixului.

Am încuviinţat din cap şi am pus afişul pe masă.

I-a aruncat o privire scurtă, apoi mi-a zis:

– Înţeleg. Doreşti o cafea?

– Nu, mulţumesc.

A ridicat receptorul şi a cerut o cafea şi nişte biscuiţi. Am început să-i spun despre Nisha şi despre cum a dispărut fără să-şi ia paşaportul cu ea.

– Ştiu că angajatoarea ei a venit să raporteze dispariţia, dar fără succes.

A pus pixul jos şi, cu un gest ce părea să exprime că nu-i pasă, a închis dosarul.

– Şi ce legătură ai dumneata cu ea? a întrebat, bătând uşor cu degetul în foaia de afiş.

Am ezitat.

– Iubitul ei? m-a întrebat, cu un uşor zâmbet atotcunoscător.

– Nu cred că e cuvântul potrivit.

– Nu te condamn, multe dintre ele sunt extrem de frumoase. Deşi mă întreb uneori dacă sunt într-adevăr atât de frumoase cum par sau e doar faptul că arată diferit, exotic, înţelegi ce vreau să spun? N-am răspuns nimic. Simţeam cum îmi iau foc faţa şi gâtul. Dar ce cuvânt ai folosi?

– Ţin foarte mult la Nisha. Lucrează din greu de nouă ani să trimită bani familiei…

Auzind acestea, a zâmbit larg şi a dat din mână, ca şi cum voia să spună că nu-şi mai bate capul să asculte restul.

– Femeilor ăstora nu le pasă de familii. Nu au rădăcini adevărate. Şi-ar renega familiile cât ai zice peşte. De aceea reuşesc să vină aici sau să călătorească şi mai departe, până în Europa sau în Emiratele Arabe sau cine ştie în ce alte părţi. O femeie cipriotă n-ar lua o astfel de decizie, nu? Să-şi abandoneze copiii? Aşa ceva ar fi de neconceput, indiferent de circumstanţe. Dar, pe de altă parte, viaţa lor e de tot rahatul acasă. Sunt de la ţară. Nu au perspective. Vin aici, iar noi le dăm mai mult decât şi-ar fi putut închipui – cazare, mâncare bună, salarii mai mari. Şi totuşi, sunt lipsite de recunoştinţă – unele fură, altele îşi vând propriul corp, iar altele fug. Normal ar fi să preţuiască mai mult şansa de a fi aici. Să nu cumva să crezi că sunt ca noi, nu e adevărat. Sunt plămădite din alt aluat, ascultă-mă pe mine.

– Orice aţi zice, ea a dispărut, aşa că vă rog să declanşaţi o anchetă.

– Ascultă, eu nu mă aflu aici să umblu după femeile astea. Ele aleg să vină aici. Nu găsesc ce sperau şi fug ca să scape de datoriile pe care le au faţă de agenţii. Nu crezi că banii contribuabililor ar putea fi folosiţi în scopuri mai utile decât o anchetă care se va dovedi, inevitabil, o totală pierdere de timp şi de resurse?

Tipul ăsta era un nemernic. Craniul lui, un zid de nepătruns.

M-am uitat la venele albastre care-i acopereau partea de sus a frunţii, apoi la părul cu tendinţă de chelie, la nasul drept, ascuţit şi la dinţii galbeni. Am strâns pumnul pe sub masă, să nu răbufnesc.

A intrat o femeie cu o cafea şi biscuiţi, pe care le-a aşezat în faţa lui. A luat o înghiţitură, apoi a oftat, satisfăcut. Când m-am ridicat să plec, am vrut să mă aplec peste birou, să iau afişul, dar apoi m-am răzgândit. N-are decât să-l arunce la gunoi.

Ajuns acasă, m-am apucat să curăţ păsările. În mod mecanic, sistematic. Trebuia să termin treaba asta. Am smuls penele de pe silvii, sturzii cântători şi pitulici. Păsările acestea vor fi condimentate, fripte la cuptor, prăjite şi mâncate în secret. Micuţa silvie cu cap negru stătea lângă mine, ciripind din când în când şi chinuindu-se să dea din aripi până sus, pe masă, să mănânce fructe. A reuşit în cele din urmă, apoi a coborât la loc, cu stângăcie, să se spele în bolul pe care i-l pregătisem. Se întrema pe zi ce trecea, aripile i se vindecau, dar mai trebuia să treacă ceva timp. Intenţionat am aşezat mâncarea pe masă şi bolul cu apă pe jos, ca să facă mişcare, să-şi încerce forţele.

Când m-am apucat de braconaj, am citit câte ceva despre inteligenţa păsărilor, sperând că voi găsi informaţii care să confirme zicalele despre puterile limitate ale creierului lor mic şi astfel să nu mă simt atât de vinovat pentru ceea ce făceam. Am aflat, în schimb, că unele specii de păsări sunt atât de inteligente, încât sunt considerate „primate cu pene“. Zeci de ani oamenii de ştiinţă au crezut că păsările nu sunt capabile de procese cognitive mai complexe pentru că nu au cortex cerebral; au descoperit, însă, că o altă parte a creierului lor – straturile care acoperă partea superioară a cerebelului – s-a dezvoltat şi evoluat pentru a compensa absenţa cortexului.

Adevărul e că, în adâncul sufletului, nu am fost deloc surprins. Ştiam de când eram mic – şi am ţinut în mână pasărea aceea aurie – că au o viaţă interioară. Am întâlnit în copilăria mea păsări care au găsit soluţii la probleme care necesitau procese cognitive ce depăşeau cu mult simplul instinct – ştiam că au o minte flexibilă şi ascuţită. Chiar am avut un prieten corb pe care l-am botezat Batman; îl priveam cum îşi construieşte unelte din ramuri şi beţişoare de lemn. Uneori îi dădeam lui Batman nişte sârmă de metal şi inventam o problemă – un puzzle, cum ar veni –, apoi mă aşezam sub vreun copac şi îl urmăream cum găseşte soluţia.

Seraphim l-a ucis pe Batman, într-una dintre vizitele sale. L-a împuşcat cu un pistol cu bile. I-l dăduse taică-său cadou să exerseze ochirea, să poată merge la vânătoare cu bărbaţii. Folosea smochine pe post de ţinte. Se descurca destul de bine: ţin minte cum îşi mijea ochiul stâng, ţinând puşca pe umărul drept. Ocheşte. Trage. Ocheşte. Trage. Devenea tot mai priceput. Apoi, într-o după-amiază, în timp ce luam prânzul, Batman a coborât în zbor printre pini. Seraphim şi-a pus rapid puşca pe umăr, a ochit şi a tras.

Pasărea nu a murit pe loc – Seraphim a ţinut-o cu capul în jos în timp ce ea se zbătea în strânsoarea lui, apoi a dus-o, ca pe un trofeu, să i-o arate tatălui.

În timp ce răscoleam prin sacul de gunoi – în care era o grămadă amestecată de corpuri neînsufleţite, pene şi ciocuri – am dat peste un pui de bufniţă. M-am întins să-l iau. Era mai mic decât palma mea, dar trupuşorul lui avea ceva greutate, în timp ce penele erau incredibil de fine şi de subţiri. Oare a zburat în plasă în timpul unei vânători de noapte cu mama sa? Ochii lui negri, opaci, extrem de mari pe faţa în formă de inimă, mă priveau fără să mă vadă.

Mi-am amintit de povestea Nishei despre bufniţă, despre moartea Kiyomei şi aproape că am scăpat-o din mână. Cum de n-am observat-o în Akrotiri, când am sortat păsările? Oare Seraphim a văzut-o şi a pus-o intenţionat în sac? Mi-l şi închipuiam muşcând din gâtul ei, fără să-i pese ce pasăre era. Pentru el, pasărea era pasăre. Pentru mine, era ceva mecanic. Vânătoarea era un mod de a face bani.

Neştiind ce să fac, am acoperit puiul cu cealaltă mână, creându-i un fel de cocon. Mi-a venit în minte prima poveste pe care mi-a spus-o Nisha, cea despre pierdere şi despre sentimentele ei şi atunci am auzit, pentru prima dată, liniştea încremenită a morţii. M-am gândit şi la celelalte păsări. La cele pe care le-am prins în capcană, le-am ucis şi cărora le-am smuls penele. La cele care acum zăceau în apă, în chiuvetă sau în cadă, şi la toate celelalte specii pe care le-am aruncat într-un sac separat, pentru că nu le cumpără nimeni. În el o să ajungă şi puiul de bufniţă. Nu m-am îndurat să o arunc acolo. Nu m-am simţit în stare. Am rămas aşa, nemişcat, pe taburet, cu puiul de bufniţă între palme, cred că mai bine de o oră.

Prin uşile deschise ale celeilalte încăperi se auzea muzică. Femeia aceea cânta iarăşi la restaurantul lui Theo. Vocea ei, aur curat. După ceva vreme, am auzit-o pe Aliki râzând afară, în faţa casei; s-o fi întors de la şcoală. Am auzit şi vocea doamnei Hadjikyriacou. Parcă jucau ceva.

Mă gândeam ce simplu părea totul cândva. Cum obişnuiam să stau pe balcon, după ce toate aceste zgomote de prin cartier încetau, când aproape toată lumea mergea la culcare, iar eu o aşteptam pe Nisha. Nopţile acelea după ce a pierdut sarcina, când venea la mine cu o tristeţe fără margini în priviri. Dar venea. Pentru că aşa eram noi. Unde există dragoste, există şi un loc sigur pentru tristeţe.

În a doua noapte după ce a pierdut sarcina, Nisha mi-a spus încă o poveste despre pierdere. S-a întins pe patul meu şi şi-a pus mâinile pe pântec, ca un mort, aşa cum făcuse înainte. A inspirat adânc, pieptul îi tresărea. Ar fi vrut să plângă, eram convins, dar se abţinea.

– Care-i culoarea ta preferată? m-a întrebat.

– Nu ştiu, nu m-am gândit niciodată la asta.

– Dar dac-ar fi să alegi ultima culoare pe care să o vezi înainte de a muri, care ar fi?

– Nu-mi dau seama, e greu de ales.

– Trebuie să alegi una!

– Poate lui Aliki i-ar plăcea jocul acesta.

– Da, îi plac astfel de jocuri. Dar trebuie să alegi.

Şi-a înclinat capul în direcţia mea, privindu-mă cu ochii ei mari, de parcă era cea mai importantă întrebare din lume.

– Chihlimbar.

A dat din cap.

– Nu ştiu ce culoare ar fi ales Mahesh, a spus atunci. Am fost foarte surprins să aud numele soţului ei – foarte rar îl pomenea. N-am apucat să-l întreb.

Apoi, cu o voce duioasă, îndepărtată, mi-a spus a doua poveste despre pierdere.

Părinţii Nishei au lucrat pe plantaţiile de orez. Au luat în arendă o parcelă de la un proprietar de terenuri bogat, au arat pământul şi au cultivat orez, pe care apoi l-au vândut la piaţă. Trăiau într-o casă simplă – nu chiar o cocioabă din lut, dar cu pereţi improvizaţi din plăci de azbest. În grădina din spate aveau o fântână care le asigura apă rece şi curată din venele adânci ale pământului chiar şi vara, pe timp de arşiţă. Aveau pomi de papaya, mango şi fructul pasiunii. Pe spalierele care separau grădina lor de cea a vecinilor creşteau flori de iasomie. Tatăl Nishei cultiva igname şi nucşoare. Era un bărbat înalt, cu ten mai deschis – era bine cunoscut faptul că strămoşii lui s-au angajat la Compania Olandeză East India, pe când fugeau de catolicism, în secolul al şaptesprezecelea; de aceea familia ei purta numele Van de Berg, care însemna „din munţi“. Tenul mamei era de o culoare mai închisă, mai intensă, la fel ca al Nishei şi al Kiyomei, dar Nisha avea ochii de chihlimbar ai tatălui. La şcoală, copiii o porecliseră „ochi de mango“.

Casa lor era la capătul unui drum lung care separa culturile de orez de mare, cu vedere spre o plantaţie de cocotieri de o parte şi Oceanul Indian de cealaltă. De la fereastra dormitorului, Nisha vedea cum pescarii îşi scot noaptea bărcile în larg. Se trezea devreme, să-i vadă cum aruncă în apă, chiar înainte de ivirea zorilor, năvoadele, pe care le scoteau pe la ora nouă, înainte de a se face prea cald. Sâmbăta mergea cu tatăl ei să cumpere peşte proaspăt. Îi plăceau solzii argintii, dar nu-i plăcea marea. Nu era o mare prietenoasă, dimpotrivă, era agitată, neiertătoare, de aceea mulţi sri lankezi nu au învăţat niciodată să înoate.

Cultivarea orezului era o afacere de familie. Soţul şi soţia munceau împreună, nădăjduind că şi copiii lor le vor călca pe urme. Dar, când Nisha a ajuns la vârsta adolescenţei, tot mai mulţi oameni îşi lăsau fermele şi plecau să muncească în fabrici de haine, ceramică, bijuterii sau pietre preţioase. Cum Kiyoma nu mai era, tatăl Nishei a încurajat-o să-şi găsească un loc de muncă bun, care să-i asigure independenţa, să nu fie nevoită să plătească chirie unor proprietari înstăriţi. Ţara era în schimbare. Încă din anii ’60, guvernul din Sri Lanka a impus o mulţime de controale asupra comerţului, instaurând tarife uriaşe pentru importuri, ba chiar interzicând complet unele. Dar, în 1977, a venit la putere un nou guvern care a introdus extinderea comerţului, cu noi regulamente. Tatăl Nishei stătea cu ea în grădină şi îi explica toate aceste lucruri; îi aducea să citească ziare şi cărţi – voia ca ea să înţeleagă, voia ca ea să înţeleagă viaţa, economia, oamenii, cum sunt influenţate unele de celelalte, ca să poată lua decizii logice şi benefice.

În 1995, când avea şaisprezece ani, Nisha a lăsat în urmă locul natal şi a luat drumul câmpiilor aluvionare din Elahera. De-a lungul malurilor râului Kalu Ganga, pământul era verde, bogat în vegetaţie, dar lângă el se vedea solul roşu, mâlos. Mai mulţi bărbaţi coborau adânc în galeriile de mină din Rathnapura, aducând la suprafaţă pietriş.

Într-un rezervor mare de lângă mină, muncitorii spălau pietrişul în găleţi de răchită. Aceasta era treaba Nishei; era o muncă grea. Îşi petrecea mare parte a zilei în soare, aplecată deasupra rezervorului sau mişcându-se cu greu prin apa tulbure, până zărea, printre pietricele, un cristal sclipind în lumină: safire albastre, galbene sau roz, rubine, topaze, crisoberil. Nishei îi plăcea tare mult când găsea safire albastre: erau preferatele ei. Îi aminteau

de culoarea mării la răsăritul soarelui, pe care-l văzuse de la fereastra odăii de acasă – marea albastră şi peştii care se zvârcoleau în năvoade.

Mahesh lucra în mine. Nisha i-a atras imediat atenţia. Îi plăceau ochii ei, care semănau cu safirele galbene. Aşa i-a spus într-o pauză de masă, când stăteau sub un copac şi beau ceai fierbinte, privind ţinutul arid din jur, unde se aflau galeriile de mină şi unde muncitorii spălau pietrişul cufundaţi până la piept în apă maronie. A râs de el şi i-a spus că observaţia lui e cam siropoasă, dar asta doar a făcut-o să-l placă şi mai mult.

Au început să ia prânzul împreună tot mai des, iar Mahesh îi povestea despre călătoria subterană zilnică, de-a lungul tunelurilor, despre căldura insuportabilă de acolo, umiditatea şi frica de a nu fi îngropat de viu. Era un bărbat mărunţel, blând, cu un zâmbet mai mare decât faţa. Jos, în mine, transpira şi aproape că intra în hiperventilaţie, dar strângea din dinţi şi mergea mai departe. Nisha îi admira tăria de caracter şi hotărârea. I-a spus acest lucru, iar el i-a răspuns că va ţine minte cuvintele ei, pentru că-i vor da curaj. De atunci, în fiecare dimineaţă, când îl vedea îndreptându-se spre mine, se ruga pentru el.

Cobora vreo cincisprezece metri sub Rathnapura, în căutare de topaz şi safire. Împingea o rangă în pereţii minei şi asculta cum sună, încercând să simtă vibraţiile pământului prin bara de metal. De obicei reuşea să-şi dea seama când a dat de pietriş sau de safire, dar uneori se uita cu atenţie la rangă după ce o scotea, căci pietrele preţioase din material mai dur zgâriau metalul. Era priceput în ceea ce făcea, rapid şi agil; scotea cei mai mulţi saci cu pietriş plin cu pietre preţioase dintre toţi muncitorii de acolo.

S-au căsătorit în Galle câţiva ani mai târziu şi şi-au cumpărat în Rathnapura o casă care era mai mare decât casa în care crescuse cu părinţii.

L-a iubit cu toată fiinţa ei. Era bun cu ea. Niciodată nu ridica vocea, aşa cum făcea vecinul, care zi şi noapte ţipa la nevastă. Îşi curăţa singur pantofii şi întotdeauna punea hainele murdare în coşul de rufe. Avea un râs piţigăiat care o făcea pe Nisha să râdă. Indiferent de cât de obosit sau sătul era, întotdeauna vedea în ochii lui copilul din el. Asta îi plăcea la el. Se poate întâmpla să iubeşti pe cineva fără să-ţi placă, de fapt, de acea persoană, dar ei îi plăcea Mahesh tare mult.

În fiecare seară venea cu mâinile rănite, umflate. După cină, Nisha i le masa cu cremă. „Nu mai trebuie să faci asta“, zicea el, zâmbind larg, cum îi era obiceiul. „Şi tu eşti obosită. Ce-ar fi să-ţi fac eu masaj la picioare?“

Dar Nisha nici nu voia să audă. „Cu ce, cu chestiile astea aspre?“ îl întreba, arătând spre mâinile lui şi strâmbându-se. „Şi-apoi, pot să-mi fac singură masaj la picioare. Acum întinde-te pe spate şi gândeşte-te la cerul liber“. Mahesh iubea cerul liber. Era opusul minelor.

Nu-i plăcea cafeaua, prefera ceai cu zahăr. În fiecare duminică mergeau la piaţă şi mâncau *kottu* cu sos picant, un fel de lipie prăjită şi crocantă, făcută cu *godamba roti*. În unele seri, Mahesh făcea un curry delicios, cu frunze de pandanus şi lapte de cocos. Se urca în pom să culeagă nuci de cocos proaspete. Era sexy când tăia mărunt legumele, pentru că bretonul des îi cădea peste ochi. Nisha îi spunea „câine flocos“. El râdea şi o lingea pe faţă, de la bărbie până sus, pe frunte.

Când a aflat că e însărcinată, Mahesh a luat-o la goană prin vecini, strigând în gura mare: „Voi fi tată!“ Apoi s-a întors acasă leoarcă de sudoare, cu un zâmbet până la urechi şi a început să facă planuri, umblând de colo colo prin bucătărie.

Într-o zi, câteva luni mai târziu, după ce tocmai o născuse pe Kumari, Nisha era în bucătărie hrănind bebeluşul la sân. A auzit un zgomot şi, când şi-a ridicat privirea, a văzut-o pe vecina lor, o femeie pe nume Shehara, alergând pe câmp şi urlând ceva ce, la început, Nisha nu a putut înţelege. Apoi vocea i-a devenit mai clară şi a reuşit să distingă mesajul: „S-a surpat pământul! S-a surpat pământul! S-a surpat pământul!“

Striga aşa fără încetare, până când cuvintele şi-au pierdut sensul. „S-a surpat pământul. S-a surpat pământul. S-a surpat pământul s-a surpat pământul s-a surpat pământul.“

Nisha a înţeles imediat ce se întâmplase. Lucrul de care se temuse cel mai tare soţul ei. Lucrul de care se rugase să fie ferit soţul ei încă de când s-au cunoscut şi au stat de vorbă la umbra copacilor. Mahesh era blocat acolo, în adâncul pământului, fără putinţă de scăpare. Îl ştia atât de bine, încât aproape că îi auzea bătăile inimii, aproape că îi simţea sângele pulsându-i în vene. Auzea apa care picura, pereţii îmbibaţi, pietrele care licăreau în lumina lanternei fixate pe cap. Simţea până şi mirosul de pământ. Pământul care producea pietre preţioase atât de frumoase, pământul care avea culori atât de minunate, acum îl înghiţise.

Nisha s-a oprit în acest punct. Nu putea continua. S-a ridicat în capul oaselor şi a început să tuşească, de parcă ea ar fi fost cea prinsă în mină şi

care se chinuia să respire.

M-am ridicat şi i-am adus un pahar cu apă rece. A luat câteva înghiţituri, apoi mi l-a dat înapoi.

– Nu mai pot continua, mi-a spus, într-un final. Mi se adună lacrimile în gât şi mă sufocă.

Era extrem de cald în noaptea aceea. Stăteam amândoi pe pat, ventilatorul se învârtea deasupra noastră, iar uşile de la verandă erau larg deschise. Nisha s-a întins iar pe spate, cu mâinile pe pântec. Toate acele posibilităţi de viitor, rămase neîmplinite pe vecie, se îngrămădeau acum în mine. Gândul la copilul pierdut mă îndurera. Simţeam cum îmi plânge sufletul; senzaţia îmi era familiară de când eram copil, când tatăl meu s-a întors acasă cu ochii însângeraţi, captiv al atrocităţilor trăite în război; nu m-a mai văzut niciodată. Mi-a făcut un birou din lemn proaspăt de stejar din pădure. L-a pus departe de fereastră, ca să nu mă uit afară. A devenit obsedat de educaţia mea. Nu mai aveam voie să hoinăresc prin împrejurimi şi să mă uit la păsări şi animale. Nu mai aveam voie să merg cu ei la piaţă. Voia ca eu să învăţ. Mă verifica. Dacă mă prindea stând la fereastră, trăgea obloanele.

Gândul acesta, că o pierdere e ireversibilă, că nu puteam recupera sănătatea tatei sau copilul – lipsa aceasta de control, neputinţa aceasta – mă striveau. Mâna aşezată peste cea a Nishei îmi tremura.

– Tare aş fi vrut să fie în siguranţă în pântecele meu, a zis ea.

– Ştii că nu eşti tu de vină.

– Da, sigur că ştiu.

Şi-a ridicat privirea spre cerul nopţii. Nu se vedea luna, doar stele. Am rămas aşa, cu mâna pe mâinile ei, multă vreme.

M-am gândit la bărbatul prins în întunericul adânc al minei. Oare cât a durat până a murit? Oare a avut timp să se gândească la viaţa lui, la soţia şi fetiţa care îl aşteptau sus, la lucrurile pe care le iubea sau pe care le ura, la reuşite şi regrete? Ce o fi simţit, ştiind că nu poate face nimic, doar să-şi aştepte moartea, că nu are scăpare? Ce fel de foame o fi simţit? Ce sete? Ce dureri îi chinuiau trupul? Dar mintea, ce amintiri? Sau poate s-a panicat atât de tare, încât a murit repede?

– Dar n-am ştiut care era culoarea lui preferată, am auzit-o spunând.

Cu puiul de bufniță cuibărit între palmele mele, m-am dus pe balcon şi am văzut că Petra şi Aliki luau cina cu Ruba şi doamna Hadjikyriacou în curtea

din faţa casei. Era momentul potrivit să merg în grădină. Am luat o lopată şi am îngropat puiul în pământul moale de sub portocal. L-am îngropat adânc, să nu-l găsească pisicile sau vreun animal sălbatic. Apoi am stat pe balcon, cu pasărea, care se cuibărise în propriile pene, şi am ascultat râsetele şi pălăvrăgeala necontenită de jos.

La ora 5 dimineaţa fix, iPadul a sunat din nou. Am răspuns. Kumari mă privea confuză. Şi de data aceasta era îmbrăcată în uniforma de şcoală, cu ghiozdanul mov pe umeri. Părul ei drept ca nişte ace era lăsat liber.

– Bună ziua, domnule Yiannis, a spus.

– Bună, Kumari.

– Aş putea vorbi cu Amma?

Am rămas tăcut doar o clipă: nu voiam să-mi simtă neliniştea.

– Îmi pare rău, Kumari, dar mama ta e la muncă şi azi.

A rămas pe gânduri un moment, neîncrezătoare. Ochii ei erau rotunzi şi severi.

– Dar e foarte devreme acolo. De ce e la muncă deja?

– A primit ceva sarcini suplimentare.

– Cu puii?

– Hmm, da. Cu puii. A dat din cap, cu o expresie gravă pe chip. Mi-a zis să-ţi spun că te iubeşte foarte mult, mai mult decât orice pe lume, şi să fii cuminte la şcoală.

– Bine, domnule Yiannis. Şi dumneata să fii cuminte la muncă.

Şi de data aceasta a zâmbit, apoi a dispărut.

19. PETRA

În ziua următoare, în drum spre casă, m-am hotărât să vorbesc din nou cu Yiannis. Când am parcat, am observat că afişul cu Nisha nu mai era pe stâlpul din faţa casei, acolo unde-l lipisem. Dar faţa ei zâmbitoare mă urmărea din alte locuri de pe stradă.

Am traversat grădina, am urcat scările şi am bătut la uşa lui Yiannis. Era prima dată când intram în apartamentul lui de când i-l închiriasem. Era curat şi ordonat, dar mobila atât de puţină, de parcă avea de gând să stea doar câteva zile. Uşile mari de la camera de zi erau deschise larg, încăperea era invadată de lumina soarelui de iarnă şi de vânt. A închis uşile când a observat că am început să tremur şi mi-a oferit o băutură caldă pe care am acceptat-o.

În bucătărie a făcut cafea într-un ibric din oţel inoxidabil. Pe pervaz avea două plante: un cactus mic şi o floare de iasomie, al cărei parfum de vară mi-a amintit de bătrânul din autobuzul spre Troodos.

„Văd ceva ce începe cu N!“

„Hm, e grea asta.“

Aproape că vedeam scena în faţa ochilor: Aliki râdea, Nisha se prefăcea că se uită concentrată pe fereastră.

– Am fost la poliţie, a spus Yiannis.

– Ah, da?

– Nu puteam sta fără să fac nimic.

– Şi ce au spus?

– Practic, nimic.

Se uita atent la cafeaua pe care o prepara la foc mic, să nu cumva să fiarbă şi să se piardă caimacul.

– Ascultă, i-am spus. Ştiu despre aventura ta cu Nisha.

– Aventură? De ce, înşel pe cineva?

– Atunci ce e?

– O iubesc. Avem o relaţie.

A spus asta pe un ton firesc, lipsit de emfază, în timp ce turna cafeaua în ceşti şi le punea pe o masă grea de stejar, care semăna mai mult cu un birou decât cu o piesă de mobilier de bucătărie. Mai era un scaun, făcut din

acelaşi lemn, de acelaşi meşter, iar în partea cealaltă, unul din plastic negru care nu se potrivea deloc cu masa. M-am aşezat pe el.

Yiannis a sorbit din cafea, privindu-mă pe deasupra ceştii.

Atunci am auzit un ciripit şi am zărit o pasăre foarte mică sub masă, lângă picioarele lui, o pasăre dintr-acelea care vin iarna dinspre vest. Le auzeam pe mare, când mergeam cu tata cu barca lui la pescuit.

Yiannis s-a întins, iar pasărea a sărit pe mâna lui. A ridicat-o până pe masă, unde s-a cuibărit lângă ceaşca de cafea.

– Ciudată alegere pentru un animal de companie, am spus.

– Nu e un animal de companie. Îi era rănită aripa. Am grijă de ea până poate zbura din nou. A tăcut un moment, uitându-se la pasăre, după care m-a întrebat: Ai vreo veste despre Nisha – de aceea ai venit?

Am scos din buzunar fiţuica pe care mi-o dăduse Tony şi brăţara Nishei şi le-am pus pe masă.

– Ce sunt astea? a îngăimat, înmărmurit.

– Au mai dispărut două femei, i-am răspuns, încercând să-mi păstrez calmul vocii. Aici scrie numele lor şi datele în care au dispărut.

Yiannis s-a uitat în ochii mei, ignorând foaia de hârtie.

– Iar asta e brăţara Nishei, sunt sigură că o recunoşti. A fost un cadou de la Aliki, iar Nisha nu şi-o dădea niciodată jos. A găsit-o o menajeră pe stradă, lângă barul La Maria.

În ochii lui se citea frica. Tăcerea lui încremenită mi-a amintit de sculpturile din lemn ale lui Muyia.

I-am povestit despre vizita mea la Tigrul albastru, despre întâlnirea cu Tony şi ce mi-a spus despre celelalte două menajere. Yiannis mă asculta încruntat, cu ambele mâini pe masă. Doar după ce am terminat de vorbit s-a mişcat, şi-a dus mâinile la tâmple, apăsându-le cu degetul mare şi arătătorul şi încreţindu-şi faţa, aşa cum a făcut când a dat pe gât paharul de *zivania* când a fost la mine.

Mă aşteptam să zică ceva, dar el a rămas tăcut. Am stat aşa, fără să ne vorbim, mult timp, Yiannis cu degetele la tâmple, eu, cu mâinile în poală. Geamul de la bucătărie era puţin întredeschis, astfel că aerul rece trecea peste florile de iasomie, împrăştiindu-le parfumul.

„Aliki, e prea greu!“

„Continuă!“

„Nailon? Şi înainte să întrebi, femeia care citeşte o nuvelă – în dreapta ta – poartă ciorapi din nailon.“

„Foarte bine. Dar nu.“

„Nas.“

„Nu.“

„Neg.“

„Nu.“

„Narcisă?“

„Nisha, unde vezi tu narcise?“

„Am trecut pe lângă o biserică şi erau narcise în grădina din faţa ei.“

„Tu observi totul.“

„Ar trebui să fii şi tu mai atentă.“

„Bine, te dai bătută?“

„Mai încerc o dată… După o pauză lungă: Nară!“

„Răspunsul e: Nisha.“

„Eu?Ai trişat! Nu mă pot vedea pe mine!“

„De ce? Eu te văd!“

„N-aş fi ghicit niciodată. Aş fi putut încerca toată săptămâna şi n-aş fi ghicit.“

„Nu-i ciudat că poţi vedea orice, mai puţin pe tine însăţi?“

– Se întâmplă ceva foarte rău, a zis Yiannis, în cele din urmă.

– Ştiu.

– Se întâmplă ceva foarte rău, a repetat, de data aceasta mai mult pentru sine, în timp ce zgâria cu unghia un nod de pe lemnul mesei. Sub scaun, piciorul i se mişca neîncetat, spasmodic, astfel că masa tremura şi ea, împreună cu ceştile de cafea de pe farfurioare. Părea adânc căzut pe gânduri. Cred că răsucea pe toate feţele tot felul de idei, dar am încercat să rămân calmă. La început am crezut că a plecat din cauza mea, că am speriat-o eu, a zis.

– De ce?

– În noaptea dinaintea dispariţiei, am cerut-o în căsătorie.

– Voiai să te căsătoreşti cu ea?

Masa nu se mai mişca acum. A oftat adânc şi şi-a trecut mâinile peste faţă, de data aceasta trecându-şi degetul mare şi arătătorul spre interiorul ochilor, ca şi cum ar fi vrut să oprească lacrimile ce ameninţau să curgă.

– Am găsit un inel pe măsuţa ei. Deci de la tine era.

A confirmat din cap şi şi-a ridicat privirea spre mine, de parcă acum îl preocupa reacţia mea.

Am încercat să-mi imaginez conversaţiile lor: cum îşi va pierde Nisha locul de muncă, aşa cum păţea orice menajeră care se încurca cu un bărbat. Menajerele aveau voie doar să muncească şi chiar şi când dormeau, ne aparţineau, eram stăpânii lor. Acesta e adevărul nerostit.

Oare a speriat-o cererea lui în căsătorie? E posibil? Ar fi fost mai simplu şi mult mai liniştitor să mă agăţ de gândul acesta, dar bucata de hârtie din faţa noastră flutura uşor în vântul ce intra pe fereastră, parcă vrând să-şi ia zborul.

– Te rog, i-am spus. Uită-te la nume. Le recunoşti?

A luat bucata de hârtie şi le-a citit.

– Nu. Nu le-a pomenit niciodată.

– Eşti sigur?

A confirmat din cap.

– Mi-aş fi amintit.

– Doamna Hadjikyriacou mi-a zis că a văzut-o pe Nisha în noaptea în care a dispărut pe la zece şi jumătate, îndreptându-se spre zona tampon.

– Acela-i drumul care duce la barul La Maria, a spus, dând din cap.

– Da.

A căzut pe gânduri, apoi a continuat:

– Spyros, poştaşul, mi-a zis că a văzut-o trecând în grabă pe stradă. Cică i-a zis că merge la barul La Maria să se întâlnească cu Seraphim.

M-am încruntat, nedumerită:

– Seraphim, colegul tău?

– Da.

– L-am văzut la barul La Maria vineri noaptea. Intrasem să las acolo un afiş şi să vorbesc cu şeful. Ce legătură are Seraphim cu Nisha?

– Din câte ştiu eu, nici una. A vorbit de câteva ori cu el şi cu soţia lui, atâta tot.

– L-ai întrebat?

– Neagă că a văzut-o sau că au convenit să se întâlnească.

– Îl crezi?

Nu a răspuns nimic.

– Ceva nu e în regulă, a spus.

Apoi s-a dus în camera de zi, de unde s-a întors cu o mână de fructe de pădure roşii, pe care le-a pus pe masă. Pasărea a început să le mănânce una câte una. Îl priveam în timp ce el era cu privirea aţintită spre pasăre. Exista o anumită blândeţe în bărbatul acesta; părea să aibă un suflet duios şi trist.

– Şi Kumari? Nu va încerca să ia legătura cu mama ei? Cu siguranţă îşi face foarte multe griji, dacă n-a mai vorbit cu ea.

– Nisha vorbea cu Kumari din apartamentul meu.

Am dat din cap, nu ştiam ce să zic; mi-era puţin ruşine că nu eram în cunoştinţă de cauză.

– Am vorbit cu Kumari, a continuat el. Încerc să o liniştesc atât cât pot, până aflăm mai multe. Am încuviinţat iarăşi din cap, îngrijorată. Las-o în seama mea. Kumari mă ştie. Mă ocup eu.

– Mulţumesc.

– Măcar putem cădea de acord că se îndrepta spre barul La Maria.

– Da. Măcar atât. Dar era mai nimic. Oare am putea să-i verificăm contul bancar, să vedem dacă au fost extraşi bani?

– Nu se poate fără poliţie.

Mi-a oferit încă o cafea, dar am refuzat. O lăsasem singură pe Aliki şi trebuia să pregătesc cina; se lăsa deja seara.

– Ascultă, i-am spus, îndreptându-mă spre uşa bucătăriei, tipul ăsta, Tony, o să mă sune să stabilim o întâlnire cu angajatorul şi cu sora celorlalte două femei care au dispărut. N-ai vrea să mă însoţeşti?

– Sigur, a răspuns, fără să stea pe gânduri. Mulţumesc, Petra.

– Şi eu îţi mulţumesc.

Am coborât scările, simţindu-mi picioarele grele şi un nod uriaş în gât, de-abia îmi stăpâneam lacrimile. Nu eram în stare să vorbesc cu Aliki – nu voiam să ştie că plânsesem –, aşa că m-am dus la barca abandonată şi am urcat în ea. Strângându-mi jerseul în jurul corpului, m-am aşezat pe scândura de lemn şi am căzut pe gânduri, amintindu-mi ziua în care Nisha a sosit din Sri Lanka.

Era primăvară, la o săptămână după ce a murit Stephanos; eram însărcinată în luna a opta. Mă rugasem să trăiască măcar cât să-şi vadă copilul. Înainte de a se îmbolnăvi, crezusem că vom avea un viitor idilic împreună, ca în cărţile cu poveşti: îmi imaginasem o grădină frumoasă, plină cu fructe şi flori, Stephanos urma să construiască din cărămidă un loc pentru grătare, în partea dreaptă, lângă cactus; visasem că vom avea doi

copii. Îmi făcusem planurile acestea încă dinainte de a rămâne însărcinată. Dacă mi-ar fi spus cineva atunci că ele se vor reduce la simpla speranţă ca soţul meu să trăiască îndeajuns cât să-şi vadă singurul copil măcar o dată, nu l-aş fi crezut. Nu ştiam pe atunci că lucrurile pot lua o întorsătură extrem de proastă: nici unul dintre noi nu avusese experienţă directă cu cancerul. Am crezut că va fi greu o perioadă, apoi totul se va întoarce la normal. Tratament. Remisie. Ca multe altele.

Apoi, într-o zi, a trebuit să-l car pe soţul meu până la maşină. Cu ajutorul unei vecine, am reuşit să-l aşezăm pe bancheta din spate, apoi ne-am dus la spital; nu ne-am vorbit tot drumul. Ochii soţului meu erau galbeni, iar mâinile negre; eram însărcinată în luna a opta şi l-am cărat, l-am trecut pragul spre tărâmul de dincolo.

În acel an, în Ajunul Crăciunului, când nu-şi mai putea mişca braţele sau pleoapele, nici măcar buzele, să zâmbească, l-am sărutat. I-am dat să mănânce, l-am pieptănat, l-am dat cu cremă pe faţă, apoi i-am îndoit cearşaful alb sub bărbie, l-am aranjat în jurul trupului lui, din care rămăseseră doar oasele, şi am aşteptat să zică: „sunt aici“.

Zăcea în propriile fecale, cu un cateter şi un medalion de la biserică, şi bea supă cu paiul. Nu mai avea voce, nu mai avea speranţă, nu mai avea zile.

După ce a murit, m-au vizitat o mulţime de persoane, feţele lor se perindau ca prin ceaţă. Mama încă trăia pe atunci, făcea schimbul cu tata, apăreau la orice oră din zi, cu plase de cumpărături şi tăvi cu musaca fierbinte – ştiau că era mâncarea mea preferată. S-au chinuit din răsputeri să nu mă lase să cad pradă deznădejdii. Mai târziu, după ce mama a făcut infarct şi a murit, tata a cumpărat un mic iaht şi s-a mutat în Grecia, aflându-şi alinarea pe mare, unde se simţea ca acasă.

Au venit în vizită prietenii şi vecinii. Sunau la uşă, intrau şi plecau ca nişte stafii. Aveam tot timpul mâncare caldă şi ceai cald. Se străduiau să am casa curată. Nu mă lăsau în voia sorţii, voiau să fie siguri că mănânc, mă spăl şi dorm. Îmi aduceau cadouri pentru bebeluş: cadouri galbene – galben de bomboană, galben de soare. Galbenul de dinaintea morţii. Alesesem împreună cu Stephanos pentru copil camera care dădea spre portocal, aşa că acolo am adunat cadourile, grămada tot creştea, ca un castel, pe masă.

Am trecut prin toate, dar parcă am fost absentă. Mintea mea era blocată pe viaţa la care visaserăm; nu reuşea să perceapă această nouă realitate. Tot ce era în jur îmi amintea de Stephanos, de parcă era încă acolo. Hainele şi

echipamentul militar îi erau tot în dulap. Loţiunea pentru bărbierit şi butonii de la cămaşă, pe măsuţă. Lama de ras, lângă chiuveta din baie. Tubul încă avea spumă în vârf. Firele din părul lui erau încă pe pieptene. Pantofii lui, în dulap. Patul nostru încă păstra mirosul lui.

Nisha a sosit la scurt timp după aceea. A adus-o o angajată a agenţiei. Avea o valiză mică şi ochi de culoarea cuprului. Era îmbrăcată într-o rochie neagră, dintr-un material prea subţire pentru vremea rece din acea perioadă. Stătea lângă uşă, în spatele femeii de la agenţie, şi se uita în jurul ei, apoi şi-a îndreptat privirea spre mine. Femeia – Koula sau Voula – purta un costum gri, avea părul blond, tuns bob, şi trăncănea întruna, dar nu o ascultam. Ţin minte că am semnat contractul pe masa din sufragerie, în timp ce Nisha stătea în uşă, uitându-se la noi.

– Aţi primit una bună, a zis femeia. Vorbeşte engleză. Eu am o fată din Nepal şi nu ştie o boabă. E un adevărat coşmar.

Din fericire, conversaţia s-a încheiat aici.

După ce a plecat femeia, i-am arătat camera în care va sta. Şi-a pus valiza pe pat şi m-a întrebat dacă poate deschide obloanele. Trecuse mult timp de când nu mai intrase soarele.

În lumina care a invadat încăperea se vedea praful care plutea în aer. Nu mai intrasem acolo de o veşnicie. S-a plimbat puţin în jur, atingând cu vârful degetelor cuvertura, măsuţa de machiaj şi fotoliul.

– Doamnă, mi-a spus, vă mulţumesc pentru această cameră frumoasă. Nişte prietene mi-au zis că s-ar putea să primesc o încăpere întunecată şi să dorm pe jos.

– Nu cred că-i adevărat. În ţara asta, avem grijă de menajerele noastre.

A încuviinţat din cap.

– Când trebuie să naşteţi? m-a întrebat.

– În câteva săptămâni.

– Am o fetiţă în Sri Lanka. O cheamă Kumari. Are doi ani.

N-am ştiut ce să zic. Nu aveam nici dorinţa, nici energia necesară ca să ascult povestea vieţii ei sau a oricui altcuiva, de fapt. Nu simţeam nici o umbră de curiozitate.

Privirea ei a poposit o clipă pe pântecele meu, apoi a continuat turul camerei.

– Poţi să te odihneşti, i-am spus, ai călătorit mult. Fă-te comodă, despachetează, dormi şi începi serviciul de mâine.

– Vă mulţumesc, doamnă.

– O să lucrezi de la 6 dimineaţa până la 7 seara, de luni până sâmbătă, cu o pauză de două ore după-amiaza. Duminica eşti liberă. Seara, când nu lucrezi, aş dori să rămâi în camera ta, să te odihneşti, să-ţi refaci forţele pentru munca de a doua zi.

A dat din cap fără să scoată un cuvânt.

– Ai ochi foarte aparte, i-am spus.

– Mulţumesc, doamnă. La şcoală, prietenii mă porecleau „ochi de mango“.

A zâmbit şi atunci întreaga faţă i s-a luminat. Am ieşit din cameră şi am închis uşa în urma mea.

De atunci, treptat, Nisha a readus întreaga casă la viaţă. Îmi făcea ouă proaspete cu pâine prăjită şi ceai în fiecare dimineaţă. Spăla pe jos până când podelele de marmură sclipeau; bucătăria era impecabil de curată. Pe poliţa şemineului se afla poza cu Stephanos în rama de argint care strălucea.

Nu prea îi ieşeam în cale. Mai aveam puţin până să nasc şi lucram cât de mult puteam, făcând ore suplimentare la magazin. Noaptea ajungeam acasă epuizată şi mă trânteam în pat, de-abia dacă mă atingeam de mâncarea pe care o pregătea Nisha pentru cină.

Dar, într-o seară, am privit-o în ochi şi i-am spus, zâmbind:

– Mulţumesc, Nisha. Ai făcut o treabă minunată.

Ea a dat din cap şi mi-a zâmbit la rândul ei.

– Mă bucur că sunteţi mulţumită, doamnă. Apoi, după o clipă de ezitare, a adăugat: Dar am nevoie de ajutorul dumneavoastră într-o chestiune.

Am urmat-o până în camera copilului. Împăturise toate hăinuţele galbene şi le aranjase în sertare şi dulapuri. Spălase şi călcase lenjeriile şi păturile şi făcuse pătuţul.

– E foarte bine, Nisha.

– Dar încă nu e frumos, mi-a spus.

Pe măsuţa de schimbat scutece erau tot felul de ornamente şi jucării, cadouri de care abia îmi aduceam aminte.

– Oare m-aţi putea ajuta să le găsesc locul potrivit? A luat un glob cu zăpadă şi l-a scuturat – bucăţelele albe de sclipici au început să se învârtă în jurul unei pisici cu patru puiuţi. Pe acesta unde să-l pun?

– Unde vrei.

– Cred că mama trebuie să hotărască.

– Bine. Pe măsuţă.

S-a dus la măsuţă şi l-a pus în stânga oglinzii.

– Aici? m-a întrebat.

– Da, e bine acolo.

– Sau în mijloc?

A împins globul câţiva centimetri şi s-a întors să se uite la mine. Nu am zis nimic.

Apoi a luat o ghirlandă pentru perete. Nori albi, pufoşi şi steluţe de lemn.

– Dar aceasta, doamnă? Deasupra pătuţului sau pe peretele acesta, pe partea opusă?

– E bine oriunde.

A rămas o clipă pe gânduri, l-a ţinut deasupra pătuţului şi în cele din urmă s-a hotărât să o pună pe peretele de lângă uşile de la verandă. O urmăream cu privirea. Era foarte concentrată să le aranjeze frumos, la linie. Apoi a venit rândul celorlalte obiecte: luminiţe în formă de lună sau de stele, o căsuţă ale cărei ferestre se aprindeau şi care era pe post de veioză, piese de construcţie în culorile curcubeului, o familie de ursuleţi de pluş, ornamente pentru cactuşi, o pernă galbenă pe care era brodat cuvântul „Visează“ şi nişte animăluţe din flanelă – o pasăre, un arici şi doi urşi. A aşezat fiecare obiect cu mare grijă şi atenţie, iar la final camera arăta cu totul altfel. Veioza de lângă pătuţ arunca, prin ferestrele căsuţei, o lumină caldă, primitoare, alungând întunericul serii care se lăsa.

Apoi m-a dus în camera mea. Patul era făcut frumos, dulapurile cu oglinzi fuseseră curăţate şi încăperea mirosea a soluţie de lustruit mobilă.

– O să las lucrurile soţului dumneavoastră la locul lor, până îmi spuneţi ce să fac cu ele.

I-am fost recunoscătoare pentru acest gest delicat.

Dar, în cele din urmă, am lăsat-o să scoată tot ce aparţinuse soţului meu. M-am simţit ruşinată că eu nu sunt în stare să fac acest lucru, dar deja eram atât de obişnuită să las toate pe seama ei – chiar şi atunci când era vorba de copil, după ce am născut –, încât nu mi-a fost deloc greu să mă aşez la fereastră şi să-mi beau cafeaua, în timp ce Aliki dormea în leagăn, iar Nisha îndepărta orice urmă a căsniciei mele din cameră.

*

Am observat surprinsă că Aliki stătea în grădină şi se uita la mine. O ţinea pe Maimuţică în braţe.

– Acum motanul ăsta e al nostru? am întrebat-o, prefăcându-mă nervoasă.

– Întreabă-l pe el, mi-a răspuns, apoi i-a dat drumul.

Maimuţica a profitat de ocazie şi s-a întins pe jos, pregătindu-se să-şi facă toaleta. Aliki s-a urcat în barcă, lângă mine.

– Mi-e foame, a spus. O să pregăteşti ceva de cină?

– Da. Da, draga mea, imediat. Îmi pare rău că s-a făcut atât de târziu.

– Nu-i nimic. Dar mi-e foame.

– Ştiu. Dar mai întâi n-ai vrea să-mi povesteşti despre *Marea de deasupra Cerului*? Sunt tristă. Mi-e dor de Nisha şi cred că mi-ar face bine să ascult povestea.

M-a privit o clipă, apoi a spus:

– Bine atunci. Închide ochii.

M-am supus.

– Nu ai voie să tragi cu ochiul. O să-mi dau seama! Am strâns tare ochii, să-i arăt că nu am de gând să trişez. Majoritatea bărcilor merg înainte şi înapoi, dar aceasta merge în sus, a început ea. Merge în cer. Trebuie să traversăm straturile de cer şi apoi ajungem la mare.

– Dar marea nu e pe pământ? am întrebat-o.

– Nu. Şi nu mă întrerupe. Ai răbdare, a protestat Aliki.

La auzul tonului ei certăreţ, am zâmbit. „Ai răbdare.“ Cuvintele acestea îmi aminteau de Stephanos. Întotdeauna eu fusesem cea care se entuziasma şi care abia aştepta să acţioneze, să facă planuri, să se căsătorească, să aibă copii. „Relaxează-te, Petra. Ai răbdare.“ Nu zicea aşa pentru că nu mă iubea, nu am nici o îndoială, dar era tipul acela de bărbat care voia să ia totul pas cu pas, încet, de parcă ar fi avut tot timpul din lume. Aşa făceam şi dragoste, pe îndelete, încet, de aceea l-am iubit nebuneşte.

– Am ajuns, a zis Aliki. Dar nu deschide ochii încă.

Am dat din cap şi am rămas cu ochii închişi.

– Aici ceasul e cu opt ore înainte, aşa că soarele e la răsărit. Exact *în clipa asta* apare, deci încă e întuneric, oarecum. Marea luceşte în culori argintii şi aurii. E la fel de întinsă precum cerul, nu are capăt, poţi naviga deasupra oricărei ţări din lume. Când te uiţi în jos, prin apă, vezi pământul, copacii, râurile, casele. Şi oamenii.

– Acolo, sus, sunt şi oameni? am întrebat-o.

– Câteodată, dar astăzi nu. Sunt multe păsări, totuşi. Păsări care au murit şi au ajuns aici, unde îşi fac promisiuni una alteia. Unele au fost cândva

fiinţe umane şi au venit aici să se regăsească. Dar nu toate – unele au fost păsări şi înainte.

Am deschis ochii şi m-am uitat la fiica mea. Părul ei lucios, castaniu, îi cădea sălbatic pe umeri. Era îmbrăcată într-o pijama care părea să o strângă la mâini şi la glezne. Când a crescut atât de mult copila mea? Distingeam în privirea ei trecutul, ca şi cum, pentru o clipă, Stephanos însuşi se uita la mine, apoi amintirea lui s-a spulberat şi eram iarăşi doar cu Aliki. Aliki. Aliki cu propria personalitate. Cu pielea ei frumoasă, aproape transparentă, cu vinişoarele argintii de pe pleoape, cu obrajii îmbujoraţi şi curba delicată de deasupra năsucului şi pometii ca nişte semilune. Era nespus de frumoasă.

Pisica mi-a sărit în poală şi şi-a frecat capul de braţul meu, de umăr şi de faţă, începând apoi să toarcă încet, aproape de urechea mea.

– Putem lua cina acum, mami? m-a întrebat.

Mami.

– Da, i-am răspuns.

– Mami?

– Da?

– Mi-e dor de Nisha.

– Şi mie.

– Se mai întoarce?

– Nu cred, dar nu ştiu sigur.

– Încerci s-o găseşti?

– Da.

Aliki a căzut pe gânduri, apoi, cu o voce foarte serioasă, a zis:

– Era tare îngrijorată din cauza păsărilor.

– A păsărilor?

– Cele cărora li se prind penele şi picioarele de beţele de lămâi. Voia să-i spună bărbatului aceluia să nu mai fure toate păsările din cer.

– Care bărbat?

– Îl cheamă Seraphim.

Am încercat să mă stăpânesc. Mi-am ales cuvintele cu grijă.

– S-a dus să vorbească cu el? am întrebat-o cât de blând am putut.

– Da. După ce ne-am întors din excursia de pe munte. Când m-a pus la culcare, mi-a spus că merge în oraş să vorbească cu omul cel rău despre păsări, să stau cuminte în pat. Pentru că, ştii, câteodată trebuie să merg la baie şi bat la uşa ei pentru că mi-e frică noaptea să merg singură. Nu ştiam

asta, dar am încuviinţat din cap. Cred că ar trebui să ne întoarcem acum, a zis. Valurile devin din ce în ce mai mari. Putem să mai mergem şi altă dată. Am dat din cap. Vrei să mai vii aici sus cu mine? m-a întrebat.

Am încuviinţat iar din cap, nu aveam putere să rostesc nici un cuvânt.

Bărbatul cu bocanci militari iese din apă, ud până la piept. E îmbrăcat complet în negru, într-o jachetă cu tiv portocaliu în jurul reverului. În lumina lunii, se apleacă după telefonul de pe stânca galbenă de lângă lac, apoi o ia în sus, spre crater, până dă de iepurele în descompunere. Îndreaptă lumina telefonului spre el. Din orbita goală a ochiului iese un gândac.

Bărbatul se îndepărtează de lac după ce îşi ia rucsacul negru pe care l-a lăsat sub o tufă de cimbru sălbatic; simte mirosul plantei şi rămâne câteva clipe nemişcat, inspirând adânc, cu ochii închişi, absenţi. Poate că încearcă să scape, astfel, de mirosul morţii care-i persistă în nări. Cu rucsacul pe umeri, face câţiva paşi până la maşină. Porneşte fără să aprindă farurile.

20. YIANNIS

Era dimineaţa devreme când am auzit o bătaie în uşă. Am sărit din pat, sperând că e Nisha, dar era Petra, palidă ca luna de pe cer.

– Pot să intru?

– Sigur.

Era îmbrăcată în pantaloni de pijama şi un tricou alb. Sub ochi avea cearcăne.

– N-am putut dormi, mi-a spus.

Am condus-o în bucătărie şi am pus ibricul pe aragaz. Ea s-a uitat la ceasul de pe perete.

– Doamne, nu mi-am dat seama că e atât de devreme.

Părea foarte confuză, mâinile îi tremurau în poală, umerii îi erau lăsaţi. Mă ducea cu gândul la un fluture de noapte. De regulă era foarte stăpână pe ea. Nu era tipul acela de femeie care să se alinte la pieptul cuiva sau să plângă. Nu se pierdea cu firea. Numele ei, Petra, înseamnă „piatră“. Sincer să fiu, nu prea mi-a plăcut niciodată de ea. Era zidul care o despărţea pe Nisha de mine. Ea şi afurisitul sistem din care făcea parte.

Pasărea ţopăia pe pervaz, privind, cu capul înclinat într-o parte, lumea de afară.

– Vrea să zboare, a bombănit.

– Da. Dar nu şi-a revenit complet încă. Nu ar supravieţui dacă i-aş da drumul acum. I-am pus ceaşca de cafea în faţă, iar ea a sorbit de câteva ori. Uite, i-am spus, ce repede se mişcă.

Dar ea parcă nici nu m-a auzit.

– Am mai aflat nişte lucruri.

M-am aşezat în faţa ei. Inima îmi bătea cu putere, dar m-am străduit să-mi păstrez calmul.

– Vorbeam cu Aliki aseară. Mi-a zis că, în noaptea în care a dispărut, Nisha a pregătit-o pe Aliki de culcare şi i-a spus că merge să se întâlnească cu un bărbat în legătură cu păsările.

Mi-am îndreptat spatele, simţind cum îmi ia foc gâtul.

– Cu cine?

– Cu Seraphim. Din spusele lui Aliki, Seraphim fura păsări din cer, iar Nisha voia să-l oprească. Mi s-a făcut rău. Am stat trează toată noaptea şi mi-am stors creierii, încercând să înţeleg ce s-a întâmplat, dar îmi lipsesc informaţii. Dacă ai să-mi spui ceva, Yiannis, cred că acum ar fi momentul potrivit. Mi-a rostit numele cu amărăciune, de parcă aş fi fost vinovat cu ceva. Şi chiar eram. Mi-am dat seama după felul în care şi-a îndreptat umerii, în semn de provocare. Aceasta era Petra pe care o ştiam. Ai ceva să-mi spui? m-a întrebat. Instinctiv, mi-am îndreptat privirea spre camera goală. Ascultă, pentru mine nu-i un joc ce se întâmplă.

– Nici pentru mine, i-am răspuns.

– Ce înseamnă toate astea, cu Seraphim şi cu păsările? Sunt convinsă că tu ştii ceva.

M-am ridicat şi am rugat-o să meargă cu mine în camera goală. Am descuiat uşa şi am intrat. S-a uitat în jur la frigidere, la beţele de lămâi, la instrumentele de vânătoare.

– Aşa. A deschis frigiderul cel mai apropiat de ea, a aruncat o privire înăuntru, apoi şi-a întors rapid capul şi l-a închis la loc. Deci cu asta te ocupi.

Nu era o întrebare.

– M-am încurcat în treaba asta după ce am fost concediat. Iar acum nu mai pot ieşi din afacere.

– Nisha ştia?

– I-am spus, într-un final.

– Încerca să te determine să renunţi?

– Da.

Am simţit cum mă străbate, ca un val uriaş, un sentiment de vinovăţie. Atât de puternic, încât parcă mi se aduna în gât un lichid cald, şi mi-am adus iar aminte de bucata aceea din trupul Nishei, în toaletă.

– Şi Seraphim?

– El e deasupra mea. Intermediarul.

– Cum te pot împiedica ei să renunţi?

– De obicei dau foc. Noaptea. Ăsta-i primul avertisment.

– Şi al doilea?

N-am răspuns nimic.

A dat din cap şi a privit în jur, cufundată în gânduri.

– Deci Nisha s-a dus să discute cu Seraphim. Voia să te ajute să scapi. Oare i-a făcut ceva?

– Nu cred.

– Nu pari foarte convins.

M-am ridicat şi am deschis toate ferestrele; simţeam că-mi iau foc obrajii şi gâtul.

– S-a dus să discute cu el, apoi a dispărut. S-a dus să discute cu el, apoi *a dispărut*. Înţelegi lucrul ăsta?

– Normal că înţeleg.

– Nu putem mergem la poliţie.

– Nu, nu putem.

– Trebuie să afli ce s-a întâmplat, Yiannis.

– Da. O să aflu.

*

L-am sunat pe Seraphim şi i-am cerut să ne întâlnim în seara aceea. Mi-a spus că începând cu ora 10 va fi la barul La Maria.

– Poţi veni când vrei, eu voi fi acolo. Întotdeauna sunt acolo.

Mai erau câteva ore bune până atunci, dar nu aveam stare, nu puteam sta jos, nu puteam mânca, nu mă puteam gândi la nimic altceva. Ar fi trebuit să pun păsările în recipiente şi să le sortez, să fie gata de livrare, dar mi-am petrecut întreaga zi stând pe patul în care eu şi Nisha povesteam şi făceam dragoste, privind pe fereastră şi încercând să pun totul cap la cap: am cerut-o în căsătorie. A plecat ţinând în mână inelul. S-a dus să discute cu Seraphim. Voia să mă ajute să scap. De atunci, nu a mai văzut-o nimeni.

În noaptea aceea, am trecut pe lângă afişele cu Nisha, lipite peste tot în cartier. N-o sunase nimeni pe Petra. Mă uitam la oamenii care treceau şi la chipul zâmbitor al Nishei care-i privea. Nimeni nu o băga în seamă.

L-am găsit pe Seraphim stând la o măsuţă rotundă, lângă bar. Era cu o tânără – micuţă, cu ochi mari, căprui, de copil şi păr negru ca tăciunele, care stătea lipită de el, mirosindu-i gâtul.

– Pleacă acum, i-a spus, când am ajuns.

Ea s-a supus. Am urmărit-o cu privirea în timp ce se îndrepta spre o altă masă, la care stăteau doi bătrâni, fumând. Unul dintre ei şi-a scos cu degetul o bucăţică de mâncare dintre dinţi. Celălalt şi-a stins ţigara. A cui respiraţie îmbâcsită de tutun va trebui oare s-o suporte în noaptea aceea? Simţeam cum mă cuprinde ura faţă de astfel de bărbaţi. Eu sigur nu sunt aşa. Oare

Nisha începuse să lucreze şi ea în industria aceasta, a sexului? Oare a fost prinsă în capcană şi nu a mai putut să scape? Poate că, din disperare şi din dorinţa de a se întoarce la Kumari, a vrut să facă nişte bani în plus. Locul acela duhnea a disperare: picura din condensul ferestrelor, acoperea mesele.

Seraphim a pocnit din degete. Sunetul a fost atât de puternic, încât m-am întors cu faţa spre el. O chelneriţă cu o tavă argintie goală s-a apropiat de noi.

– Două pahare cu whisky, păpuşa mea, i-a spus.

– Eu nu beau.

Nu m-a băgat în seamă.

– Am fost cu ea noaptea trecută, a zis, arătând cu ochii spre femeia care stătea cu bătrânii aceia hodorogiţi. Foarte drăguţă.

Mi-am întors privirea. Nu puteam să-i văd mutra, mi se făcea greaţă.

– Eşti cam iritat în ultima vreme. Sper că eşti bine.

Nu spera el asta. Spera să nu ies din afacere. L-am auzit când i-a zis exact acelaşi lucru lui Louis înainte de a-i da foc maşinii – în care se afla şi fiul lui.

Chelneriţa s-a întors cu două pahare de whisky. Le-a aşezat pe masă, unul pentru mine, celălalt pentru Seraphim.

– Bea, cred că ai nevoie.

Am dat pe gât paharul fără să stau pe gânduri, doar ca să scap de gura lui.

– Seraphim, mi-e dor de Nisha şi trebuie să aflu ce s-a întâmplat cu ea. Două persoane au confirmat că urma să se întâlnească cu tine aici, în noaptea în care a dispărut. Te rog. Spune-mi ce s-a întâmplat în noaptea aceea.

Nu ştiam cum să mă exprim, să-l înduplec. Îmi dădeam seama că vocea mea trăda disperare şi că, în ochii lui, păream jalnic, vrednic de dispreţ.

– Asta-i problema când te *îndrăgosteşti*. Apar tot felul de bătăi de cap, iar mie îmi plac lucrurile clare, simple, înţelegi?

– Deci a venit aici să se întâlnească cu tine? am insistat eu.

El a aruncat o privire peste umăr.

– Ştii ce, nu-mi place să vorbesc despre astfel de lucruri în locuri publice. Hai mai bine la mine acasă, bem ceva acolo.

Şi-a terminat băutura şi s-a ridicat în picioare înainte să apuc să zic ceva. A lăsat câteva bancnote pe tejghea, i-a făcut cu ochiul barmaniţei şi am ieşit amândoi în stradă.

Am urcat în Jaguarul lui, ale cărui uşi se deschideau ca nişte aripi. Interiorul era din piele fină. Avea un sistem audio de ultimă generaţie, iar motorul suna ca un tigru. Mi-am întors capul spre geam, l-am lăsat să tureze cât vrea.

Nu mai fusesem niciodată în casa lui Seraphim. Era o chestie albă, de-a dreptul monstruoasă, cu poartă mare, stâlpi şi ferestre vopsite într-un albastru ca cerul, construită pe un deal şi orientată spre Famagusta Gate. Arăta de parcă ieşise din pământ într-un unghi nefiresc; mă ducea cu gândul la un vas de croazieră imens pe o mare agitată.

Când am intrat în camera de zi, am văzut o menajeră urcată pe un scaun în mijlocul încăperii. Era o femeie de vreo cincizeci de ani – o femeie scundă, cu piept enorm, ce părea foarte greu. Erau aprinse câteva veioze, iar ea ştergea praful de pe un candelabru imens, de cristal, lipsit de orice bun-gust. Cristalele licăreau, lumina trimiţând mii de sclipiri în jurul camerei.

– Am terminat, domnule, a zis ea, uitându-se la Seraphim.

– Bravo. Ai terminat şi celelalte treburi de pe listă?

Ea a încuviinţat din cap.

– Nu ai uitat nimic de data aceasta?

– Nu, domnule.

– Bun, du-te şi adu-ne două pahare cu whisky şi nişte alune. Lasă-le în camera din spate. Apoi s-a întors spre mine şi mi-a spus: Candelabrele trebuie să fie întotdeauna curate.

Menajera şi-a adunat obiectele de curăţenie şi a ieşit.

– Mâine avem un dineu – nepoata îşi botează primul copil, toată familia vine aici. Cred că soţia mea s-a culcat deja. Hai să mergem în garaj, acolo putem vorbi fără să ne deranjeze nimeni.

Am traversat holul din marmură albă – de fapt, totul părea acoperit cu marmură. Pe pereţi erau aliniate tablouri în culori vii, parcă erau pline de viaţă. Imagini cu Troodos, livezi, pâraie, ferme. Am văzut unul care mi-a atras atenţia în mod deosebit: un bătrân cu cioc cărunt, mâini mari şi pantaloni negri, cu o cută adâncă între sprâncene, care traversa un câmp, cărând în spate ceva ce părea o desagă de lână.

– Acela e…?

– Da, a răspuns Seraphim, din spatele meu.

– De ce?

– Astea sunt amintirile mele.

L-am privit pe bărbatul din imagine mai de aproape, îmi amintea de bunicul meu. Aproape că simţeam cum emană un miros neplăcut de oaie. Apoi am observat peisajul din fundal, verde şi bogat în vegetaţie, dar jos, în vale, se distingea un foc care ardea cu flăcări mari ce ameninţau să se extindă pe dealuri. Nu-mi aminteam să fi fost un astfel de foc.

– De ce apare focul ăla acolo? l-am întrebat.

– E în timpul războiului, a zis el, pe un ton neutru, lipsit de orice emoţie. Şi alte lucruri.

– Ce alte lucruri?

– Lucruri care ameninţă să distrugă tot ce-i natural, şi frumos, şi drept în lumea asta.

Abia atunci am remarcat, pentru prima dată, expresia de tristeţe de pe chipul lui. Îmi amintea de acel Seraphim pe care-l ştiusem în copilărie, înainte de întâmplarea cu puşca şi cu corbul ucis. Mi-a venit în minte o imagine cu un băiat cu ochi trişti care stătea pe trunchiul unui copac căzut, prefăcându-se că e munte, şi care spunea: „Uită-te acolo, Yiannis!“

Trecutul, cu toate amintirile lui, reverbera de-a lungul coridorului. Seraphim mi-a pus mâna pe umăr.

– Ia uită-te la ăsta, mi-a zis.

Următorul tablou era simplu, reprezenta un măr plin cu fructe, iar în fundal cerul albastru. Culorile intense – verde, galben şi albastru – contrastau cu umbrele de un roşu aprins şi mov.

– Ăsta-i copacul de lângă casa mea de odinioară, mai ţii minte?

– Da.

– Sunt de-a dreptul fenomenale.

Simţeam cum sunt ademenit într-un timp pe care aproape că-l uitasem. M-am trezit împresurat de trecut.

– Tu le-ai pictat?

– Bineînţeles.

Atunci mi-am adus aminte de tatăl lui Seraphim. Un cardiolog remarcabil, care practicase vânătoarea. Întotdeauna în costum şi cizme, chiar şi când era cu puşca în mână. Avea o privire severă omul acela, şi o voce joasă, dar aspră, care ne făcea să tremurăm, pe mine şi pe Seraphim.

Înainte de a apuca să mai zic ceva, Seraphim a mers mai departe. La capătul coridorului aceluia lung era o uşă de lemn pe care a deschis-o cu o

cheie argintie. Am intrat prin ea într-un garaj spaţios, care semăna mai mult cu o sală de prezentare. Sub becurile cu halogen sclipeau trei maşini frumoase.

– Impresionant, am spus, fără să vreau.

Nu venisem să-i admir maşinile. Voiam să vorbim despre Nisha. Era clar că intenţia lui era să-mi distragă atenţia. Avea obiceiul acesta, să te deruteze.

– Asta-i o Lamborghini Miura. O super-maşină.

A arătat cu mâna spre cea mai apropiată maşină, nu-şi mai încăpea în piele de mândrie. Mi-am zis că ar fi mai bine să-i fac pe plac, să fie într-o dispoziţie bună.

– Verde metalizat, cu banchete acoperite cu piele cafenie, am spus. Foarte şic.

– Uită-te asta!

– Nu-mi vine să cred, Porche 911!

– De basm! Comandă specială Lava Orange.

Interiorul maşinii era din piele neagră, iar cusăturile şi centurile de siguranţă, de culoare portocalie.

– Minunăţia asta are o cutie cu şapte viteze, dublu ambreiaj.

– Şi poţi schimba cu sistemul de eşapament tip sport?

– Desigur.

– Impresionant.

Apoi ne-am îndreptat spre un Mercedes argintiu, SL 200 Gullwing. Era frumoasă. A apăsat un buton din buzunarul pantalonilor, luminile s-au aprins, iar el a deschis portierele pe ambele părţi şi mi-a spus să mă trag înapoi, de parcă era pe punctul de a exploda.

– Uite aici. Ce ţi-am zis? Parcă se pregăteşte să zboare, nu?

– Mai sus decât un vultur. Asta-i o maşină de vis.

A zâmbit la fel ca atunci când era copil, după ce l-a ucis pe Batman.

– O să se topească gheaţa.

– Gheaţa?

– Din paharele noastre de whisky. Am uitat de ele.

A închis uşile de la maşină, apoi a apăsat telecomanda din buzunar şi a încuiat-o.

– Vreau să vorbim despre Nisha.

– Sigur, a răspuns, apoi a rămas tăcut, în aşteptare, Văzând că nu zic nimic, a adăugat: Dă-i bătaie.

– S-a întâlnit cu tine în noaptea în care a dispărut?

– Trebuia, dar n-a ajuns.

Răspunsul lui evaziv m-a scos din sărite. Se juca cu mine.

– Dar se înţelesese cu tine să vă întâlniţi?

– Da, mi-a răspuns, privindu-mă ţintă în ochi.

– Şi de ce n-ai zis aşa, când te-am întrebat acum trei zile?

– Are tupeu iubita ta, trebuie să recunosc. M-a sunat, a spus că are numărul de la tine. A zis că trebuie să discute cu mine despre tine – voia să te las să ieşi din afacere. Bineînţeles că i-am explicat că nici nu se pune problema, aşa ceva e imposibil, şi am rugat-o frumos să-şi vadă de treaba ei. Că nu are rost să-şi bage nasul în astfel de chestiuni, pentru că va avea probleme. A insistat – nu renunţă uşor femeia ta, trebuie să recunosc. A zis că îmi oferă ceva în schimb, ceva ce nu voi putea refuza.

– Ce?

– Habar n-am. N-a mai apărut la întâlnire în noaptea aceea, la barul La Maria. Am aşteptat-o. N-a venit. Nu ţi-am spus pentru că ştiu că ne eşti loial, nu-i aşa? Nu voiam să deschid o conversaţie inutilă, înţelegi? Sunt convins că, în scurt timp, iubita ta o să apară. Înainte de a apuca să zic ceva, a dat din mână, de parcă ar fi vrut să înlăture ceva minor, care nu-l interesa câtuşi de puţin. Şi-acum, care maşină îţi place cel mai mult? m-a întrebat.

– Poftim?

– Care dintre maşinile astea trei îţi place cel mai mult?

– Nu am nici o preferinţă.

– Alege una, te rog.

– Gullwing-ul.

– E a ta.

N-am zis nimic.

– Ai rămas fără cuvinte, aşa-i? N-ai fi crezut niciodată că o să ai o maşină atât de frumoasă. Uite cum stă treaba, dacă depăşeşti norma până la sfârşitul sezonului, e a ta.

– Nu-mi trebuie maşina ta, i-am spus.

– Consideră că îţi aparţine deja. Nu m-ai dezamăgit niciodată până acum.

– Seraphim, i-am spus, fixându-l cu privirea, îţi repet, nu vreau maşina ta. Nici maşina, nici vreo altă răsplată, de fapt.

– Înţeleg, a zis, dând din cap.

Atunci am zărit o uşoară strâmbătură sub ochiul lui drept.

M-am uitat la ceas.

– Trebuie să plec.

– Avem whisky şi gustări, a încercat el să obiecteze, dar i-am repetat că plec.

Trebuia să ies urgent de acolo.

Când am ajuns în cartierul nostru, era trecut de miezul nopţii. Tocmai voiam să urc la apartamentul meu, dar ceva m-a ţintuit locului. M-am uitat în jur, pe stradă, de parcă aş fi văzut paşii Nishei, de parcă lăsase urme în nisip, să-mi arate calea sau firimituri pentru vreo pasăre. Am pornit să mă plimb. Pe aici a luat-o şi ea, când s-a îndreptat spre barul La Maria.

Pe sub felinare zburau fluturi de noapte argintii. Theo tocmai închidea. Şi-a ridicat braţul, să mă salute. Am dat din cap, în semn de răspuns. Privind drumul care se întindea înaintea mea, am încercat să mi-o imaginez în acea noapte: cu ce era îmbrăcată? Oare avea la ea o poşetă? Părul prins sau lăsat pe umeri? De ce nu l-am întrebat pe Spyros? Construiam imaginea ei pentru mine însumi. Nisha în blugi şi pulover portocaliu, cel cu floare-soarelui în partea din faţă. În picioare avea tenişii cei noi, negri, pe care i-i cumpărase Petra. Părul îi era prins în coadă. Era preocupată, serioasă, avea un scop precis, să-mi pună viaţa în ordine. O vedeam cum păşeşte înaintea mea, apoi o ia la dreapta, pe strada pe care m-am întâlnit cu Spyros; lămâii de pe marginea străzii, unde plăcile de tablă striată împart insula în două. Acolo cresc buruieni. Acolo e un măr mort. Acolo e un şir de magazine şi ateliere, majoritatea abandonate, cu obloanele trase tot timpul şi uşile zăvorâte, unele nici nu au uşi sau ferestre pe peretele din faţă – cândva au fost magazine de textile şi covoare; în unele se vindea pe vremuri cupru, acum sunt goale.

Apoi vine atelierul lui Muyia, înăuntru e întuneric, nu e nimeni, sculpturile sunt acoperite cu pânză albă. A trecut ceva vreme de când n-am mai vorbit cu Muyia. Oare fusese acolo în noaptea aceea?

Iar mai încolo, la capătul străzii, locuia Christos, în coliba lui veche – oare n-a văzut-o? Nu era afară atunci? Oare ea i-a făcut cu mâna sau s-a oprit? Acum căsuţa era cufundată în întuneric. Am bătut. Nimic. Am bătut iar. Apoi s-au auzit nişte paşi târşâiţi:

– Cine e?

– Yiannis.

Nu m-a auzit.

– Am întrebat cine e.

În chiloţi, cu o puşcă îndreptată spre mine, a deschis uşa. Când m-a văzut, a lăsat-o jos.

– Ce naiba cauţi aici? Naiba să te ia!

Cele câteva fire de păr de pe cap îi stăteau ridicate.

– Scuză-mă, Christos. Ştiu că e târziu, foarte târziu.

M-a privit cu ochii mijiţi.

– Intră.

Bucătăria şi camera de zi formau o singură încăpere. Peste tot erau milieuri – pe măsuţa de cafea, pe polița şemineului, pe spătarul canapelei. Din toate direcţiile mă priveau oameni în fotografii alb-negru. Stătuserăm de multe ori de vorbă în curtea din faţă, dar nu fusesem niciodată înăuntru.

– Ia loc, mi-a zis, arătând spre un fotoliu de lângă şemineul în care nu ardea focul.

Era frig, dar pe el nu părea să-l deranjeze.

– Îmi cer scuze că te-am trezit.

– Tocmai mă băgasem în pat. Nu-i nimic. Vrei ceva de băut sau ceva dulce?

– Doar nişte apă. Mi-era uscată gura de la whisky.

– Când te-ai apucat de fumat? m-a întrebat, în timp ce umplea un pahar cu apă de la robinet. Duhneşti ca naiba.

– Am fost la barul La Maria.

– Ah, da?

A ridicat din sprâncene şi a pus paharul pe un milieu de pe măsuţă.

L-am băut fără să mă opresc.

– Tot cu braconajul te ocupi?

Am aprobat din cap. Christos era vânător, nu braconier. El se ghida după rânduiala anotimpurilor de vânătoare, respecta regulile, iar profitul lui era de toată jena.

– Trebuie să te întreb ceva.

– Spune. Bănuiesc că-i al naibii de important pentru tine, dacă ai venit la ora asta târzie.

– E vorba despre duminica de acum trei săptămâni. Nu mai ţii minte, cumva, dacă erai acasă?

– Să vedem. Şi-a sprijinit paharul cu apă pe burta imensă şi păroasă. Duminica trecută am fost în Larnaca, ştiu sigur. Înainte cu o săptămână, mi-am spălat maşina. S-a aplecat înainte, a pus paharul pe masă şi şi-a luat telefonul. A verificat ceva pe el, apoi a zis: Deci duminica dinainte trebuie să fi fost treisprezece.

– Da.

– Am fost acasă în ziua aceea.

– Eşti sigur?

– Da. Am notat aici: „Loula în vizită, cu smintiţii de copii“. Da, a venit sora mea în vizită, cu nepoţii ăia neastâmpăraţi ai ei. Am pregătit prânzul pentru toţi. A plecat seara pe la opt.

– Şi dup-aceea?

– Am stat pe-afară cu Pavlo, ăla care locuieşte puţin mai încolo. Îmi amintesc clar pentru că era noaptea când a aflat că a scăpat. Avusese cancer, bietul băiat. Am jucat table câteva ore.

– Ai văzut-o pe Nisha în noaptea aceea?

– Pe cine? a întrebat Christos.

– Hmm, pe menajera Petrei. Nisha o cheamă.

– Păi, să vedem… Şi-a ridicat privirea spre tavan. Sunt aproape sigur că l-am văzut pe Spyros cu idiotul ăla de câine al lui, pentru că s-a oprit să-l întrebe pe Pavlo de rezultatul analizelor. Era o noapte liniştită, nu se întâmpla mai nimic. Apoi a apărut menajera. Da, era fata angajată la Petra, cred. A trecut pe aici în mare grabă, de parcă ratase o întrevedere importantă.

– Înainte sau după ce ai vorbit cu Spyros?

– Chiar înainte, de fapt. La câteva minute diferenţă. Ţin minte că Pavlo a strigat după ea: „Vino încoace, fetiţo! Eşti o tipă jos pălăria! Ţi-o trag de îndată ce-mi pot folosi iar scula“. Băuse prea mult. Exagerat de mult, a adăugat, râzând cu o poftă de-i tremura burta sub tricou.

Am rămas tăcut un moment şi am încercat să trec cu vederea cuvintele acelea, dar deja mă iritaseră, simţeam cum îmi transpiră palmele.

– Ea a zis ceva?

– Nu, nimic.

– Mai ţii minte cu ce era îmbrăcată?

– Parcă în ceva negru… Da, o rochie neagră. După ce a plecat, Pavlo a zis că i-ar plăcea să ajungă sub ea. Neagră ca noaptea, să o desfaci şi să vezi lumina de dedesubt – exact aşa s-a exprimat, în beţia lui.

M-am crispat, dezgustat. Christos râdea şi mai tare acum, un râs gros, hârâit, din cauza flegmei din gât, în timp ce se freca pe burtă.

– Avea părul prins sau lăsat?

– Lăsat liber. Ah, părul ăla lung şi des! Cui nu i-ar rămâne întipărit în minte? Închipuieşte-ţi ce senzaţie, să-ţi îngropi faţa în el. Pun pariu că miroase a mere.

Am simţit cum mă cuprinde din nou furia. M-am ridicat, i-am cerut scuze că l-am trezit şi am ieşit repede.

În drum spre casă, am refăcut iarăşi traseul Nishei. Acum o vedeam mai limpede. Rochia neagră, părul lăsat pe umeri, care îi strălucea, cu siguranţă, în lumina felinarelor, ca nişte valuri. O vedeam trecând în grabă, luând-o după colţ… Pavlo strigând după ea „Vino încoace, fetiţo! Eşti o tipă jos pălăria! Ţi-o trag de îndată ce-mi pot folosi iar scula“. Apoi râsete. Cu siguranţă s-au auzit râsete în urma ei. Nisha, cu ochii mijiţi, buzele strânse, capul sus, gândindu-se cât de mult i-ar plăcea să-i dea o mamă de bătaie, să se înveţe minte. Aşa mi-o închipuiam. Să vedem cum arată celălalt scenariu, în care, după spusele lui Seraphim, nu a ajuns la barul La Maria. Şi-atunci? Ce-a putut păţi pe traseul acesta? Oare a sărit gardul? A intrat în zona tampon? Dar de ce? Nu avea nici un motiv să facă aşa ceva.

Acum îi vedeam degetele, atârnându-i de o parte şi de alta a corpului. Muşchii gambelor, supli şi puternici, în mişcare. Îi simţeam mirosul, izul acela discret de grădină, condimente şi înălbitor.

Apoi poate că l-a zărit pe Spyros, l-a salutat, s-a aplecat să mângâie căţelul. Probabil a râs de hăinuţele ridicole cu care-şi îmbrăcase Spyros câinele în noaptea aceea. Poate că el fredona coloana sonoră a filmului *Căutătorii arcei pierdute*, poate că şi ea. Poate că asta îi suna în minte când a luat-o după colţ.

Îi auzeam bătăile inimii. O noapte senină şi rece, cu lună plină. De ce se grăbea? Seraphim nu ar fi plecat dacă ar fi întârziat. Dacă nu cumva avea un alt motiv.

Când am ajuns acasă, m-am apucat, pentru ultima dată, să pun toate păsările în recipientele corespunzătoare. Am lucrat ca scos din minţi. Nu voi

mai face niciodată aşa ceva. Ar fi trebuit să încetez în clipa în care i-am promis Nishei şi apoi să înfrunt consecinţele. Ea a încercat să mă ajute, a încercat să mă scape, apoi a dispărut. Dacă m-aş fi oprit aşa cum mi-a cerut, ar fi aici. Eram convins. Îmi simţeam trupul greoi, de parcă aveam greutăţi la încheieturile mâinilor şi la glezne.

Mi-a luat câteva ore să termin treaba, am muncit toată noaptea. În tot acest timp, am refăcut în minte, de nenumărate ori, traseul Nishei. Am văzut-o în rochia neagră. De fiecare dată, la capătul străzii pe care locuia Christos, dispărea. Nu reuşeam să-mi imaginez ce s-a întâmplat după acel moment. De parcă a înghiţit-o pământul. Mi-am amintit iar cum mi-a povestit Nisha despre moartea soţului ei: „L-a înghiţit pământul, l-a înghiţit pământul, a fost înghiţit în întregime de pământ“.

Când am auzit tableta, am sărit ca ars să răspund. Văzând-o pe Kumari în uniformă, cu părul prins în coadă, ca mama ei, şi cu rucsacul mov pe umeri, am simţit cum mi se strânge inima de durere.

– *Amma* iar e cu puii, are grijă de ei?

– Da.

Şi-a ridicat privirea spre cer. Am observat că, de data aceasta, era afară. A băut ceva dintr-un pahar, cu paiul.

– Sunt bolnavi puii?

– Da, aşa se pare.

– Domnule Yiannis, asta-i o minciună!

– Nu, nu-i minciună.

– Ba da. Ştiu când cineva minte.

– Cum?

– Spune lucruri prosteşti fără să-şi dea seama că sunt prosteşti.

– Ce prostie am spus?

– Aţi zis că *amma* se îngrijeşte de pui.

– Pentru că m-ai întrebat dacă asta face.

– Dar întrebarea mea a fost o minciună. Pentru că ştiam că ai pregătită o minciună. E cinci dimineaţa la voi. Ştiu că *amma* nu ar avea grijă de pui în toiul nopţii!

Nu m-am putut abţine să nu râd.

– Vorbeşti foarte bine engleza.

– Ştiu. *Amma* mă învaţă pe iPad şi mai învăţ şi la şcoală. Şi am o mătuşă care locuieşte sus, pe creasta munţilor, şi care e măritată cu un englez. Şi ei mă învaţă.

– Excelent.

– Azi am oră la materia mea preferată la şcoală.

– Care-i aceea?

– Istoria.

– Foarte frumos. De ce îţi place?

– Îmi place pentru că văd cât de prostuţi erau oamenii în trecut.

– Aşa ca mine, cu puii?

– Da. A zâmbit ştrengăreşte, apoi chipul i-a redevenit serios şi m-a întrebat: Aşadar, unde-i *amma*?

– Nu ştiu, Kumari. Nu o mai puteam minţi pe fetiţă. Nu sunt sigur. De obicei vorbiţi de la mine de acasă, de pe iPad-ul meu, dar nu a mai trecut pe aici de ceva vreme.

– Ciudat.

Deşi vocea i-a rămas calmă, în privire i se citea o îngrijorare grea.

– De ce zici asta?

– Păi, pentru că dumneata eşti domnul Yiannis, iar *amma* mea a zis că-l iubeşte pe domnul Yiannis foarte mult pentru că e un om tare bun la suflet. De ce nu vine să te vadă, dacă te iubeşte atât de mult?

Nu am ştiut ce să-i răspund. În ciuda confuziei şi a neliniştii, în ochi i-a apărut din nou o licărire.

– Te sun mâine din nou şi sper să o găsesc. Să fii cuminte la muncă, domnule Yiannis, a spus, apoi a închis.

21. PETRA

– Nici o veste despre Nisha?

Keti stătea aplecată pe tejghea şi mă privea în ochi.

I-am spus noutăţile despre relaţia dintre Nisha şi Yiannis, despre intenţia Nishei de a se întâlni cu Seraphim şi despre planul lui Yiannis de a-l lua la întrebări.

– O, s-au întâmplat multe. Deci mergea să se întâlnească cu bărbatul ăsta, Seraphim, să discute cu el despre braconajul păsărilor când a dispărut fără urmă?

– Exact.

– Nu-mi place situaţia. La auzul cuvintelor ei, m-am lăsat pe un scaun din apropiere. Şi Yiannis… poţi avea încredere în el?

– Cred că da.

– Arăţi extenuată, mi-a spus.

– N-am putut să dorm azi-noapte.

S-a uitat cu atenţie la brăţară, de parcă ar fi fost hotărâtă să afle acolo răspunsul. Apoi a oftat, neputincioasă. Mi-a pus-o în palmă şi mi-a strâns mâna.

– Du-te acasă şi odihneşte-te. Nu ajută la nimic să te epuizezi.

Mă durea capul, ochii îmi erau înceţoşaţi. Trebuia să dorm. Aliki era la şcoală câteva ore, doamna Hadjikyriacou a dus-o de dimineaţă. Puteam trage un pui de somn până să merg după ea.

Dar, după ce am parcat maşina, picioarele nu m-au ascultat când am vrut să o iau spre uşa de la intrare. M-am trezit îndreptându-mă spre atelierul lui Muyia.

– E cineva? am strigat, dar n-am primit nici un răspuns.

După cum sperasem, Muyia nu era acolo. Mai demult, oamenii din Cipru îşi lăsau toate uşile deschise, se pare că Muyia continua obiceiurile de odinioară. Dar era mai bine aşa, nu pe el îl căutam, voiam să o văd pe Nisha. M-am dus în grabă spre sculpturile care se aflau lângă masa de lucru. Am tras pânza albă care o acoperea – iat-o, mama cu copilul. Mi-am pus mâna pe mâna ei şi mi-am lăsat capul pe masă. Nisha sacrificase atât de

multe pentru a veni aici, iar eu m-am forţat să ignor acest lucru. Acum era de negăsit.

Mi-am închipuit că lemnul e gol, iar ea e captivă înăuntru. Mi-a trecut prin minte că, dacă aş reuşi să găsesc linia unde se unea lemnul, aş putea să-l ridic, să-l deschid ca pe o păpuşă rusească şi să o găsesc acolo.

– Petra, am auzit o voce aspră.

Când am deschis ochii, m-au întâmpinat lumina rece, suflarea vântului şi o persoană care stătea aplecată deasupra mea.

– Petra. Ce cauţi aici? Mi-am îndreptat spatele. Muyia mă privea nedumerit. De când eşti aici?

M-am ridicat şi am făcut câţiva paşi înapoi. El mă privea ţintă.

– Nu de mult, i-am spus. M-am uitat spre statuie, iar el a făcut la fel. Ea e Nisha?

– Da. Iar copilul e fiica ei, Kumari.

– De ce?

S-a încruntat şi am observat că îşi scarpină braţul.

– Nisha trece pe la mine de câteva ori pe săptămână. În drum spre băcănie, ştii – de-astea. Îmi aduce fructe din grădina voastră, care-s în sezon. În ultima vreme mi-a adus portocale. Au fost puţin acre, dar bune, oricum. Privirea mea era aţintită asupra lui. Zice că sunt un bărbat singur care are nevoie de o femeie. A râs, apoi a adăugat: Şi-apoi, îi place să-mi povestească.

– Să-ţi povestească?

– Păi, da, despre Kumari şi despre viaţa ei din Sri Lanka. Şi despre sora ei şi bufniţa. Bufniţa. N-aveam nici o idee la ce se referea cu sora şi bufniţa. Eu creez sculpturi cu oameni şi animale care mă impresionează. Nisha mi-a povestit atât de multe lucruri despre viaţa ei, mi-a adus atât de multe portocale, struguri, pere murate, roşii… şi, stai să mă gândesc… ah, da, ouă şi uneori, legume sălbatice. Zice că-s prea slab, că semăn cu o şopârlă, că trebuie să am grijă de sănătatea mea dacă vreau să surprind frumuseţea şi tristeţea din lume. Aşa că am vrut să fac şi eu ceva pentru ea. A tăcut o clipă, apoi a întrebat din nou: Dar ce cauţi aici?

– Când ai văzut-o ultima dată pe Nisha?

– Ah, am crezut că i-ai dat de lucru. Spune-i, te rog, că mi-e dor de poveştile ei şi de portocalele pe care mi le aducea. Şi nu o solicita prea mult – ar face orice să te mulţumească, aşa e ea.

A zâmbit, iar soarele rece al dimineţii i-a luminat ridurile adânci de pe faţă.

– N-am mai văzut-o de aproape trei săptămâni, i-am spus.

– Cum aşa? A plecat?

– Nu ştiu. Zâmbetul i-a pierit de pe buze. A ieşit în urmă cu trei săptămâni, duminică, şi nu s-a mai întors.

– Şi n-ai primit nici o veste de la ea?

– Nu.

– Ce să zic, e ciudat.

S-a aşezat pe un taburet şi a rămas tăcut, trăgându-se de barbă. Părea neliniştit, chiar agitat de-a binelea.

– Eu am crezut că-i ocupată. Nu mi-am dat seama. Deci s-ar putea să n-o mai văd niciodată?

Şi-a ridicat privirea spre mine, aşteptând un răspuns pe care nu i-l puteam da. Chipul lui exprima ceva copilăresc, de parcă întrebarea aceasta i-ar fi măcinat sufletul mult timp şi de-abia acum ar fi ieşit la iveală.

– E o femeie tare bună. Oamenii buni întotdeauna păţesc lucruri rele.

– Nu ştim dacă a păţit ceva.

– Scuze, nu mă lua în seamă. Apoi s-a ridicat, de parcă tocmai se trezise dintr-un fel de stupoare. Am tendinţa să mă gândesc la ce-i mai rău – aşa am fost dintotdeauna. Sunt sigur că e teafără. În cele din urmă o să apară o explicaţie logică.

Cuvintele lui m-au urmărit ca o umbră în drum spre casă. Mergeam cu privirea coborâtă, să nu văd afişele cu chipul Nishei.

Când am ajuns, casa era goală, pustie, rece. M-am prăbuşit pe pat. Mi-am imaginat că sunt într-o scoică. În ea, trecutul răsunând cu ecou, ca o mare îndepărtată, auzeam vocea limpede şi caldă a tatălui meu, deasupra valurilor: „Uite, Petra, uită-te la meduza aceea cât de luminoasă e, uite cât e de frumoasă! Nu, nu încerca s-o atingi, copila mea. Te va răni. Uneori ne rănesc lucrurile cele mai frumoase“.

Şi Stephanos, râsul lui… Îl auzeam – Stephanos râzând de un tort pe care-l făcusem şi care era turtit ca o rogojină. L-am umplut cu gem împreună, l-am mâncat, am făcut dragoste. Apoi Nisha, plângând în fiecare noapte după ce a sosit. Eu, oprindu-mă să ascult la uşa ei. „Auzi copilul acela cum plânge?“ a spus Nisha într-o noapte, aplecându-se pe fereastră. „Aud un copil plângând, parcă plânge după mine.“

Şi Aliki.

Mami.

Cuvântul a dispărut. A dispărut undeva înlăuntrul ei. Ştia, cu siguranţă. Ştia că nu eram prezentă, încă din ziua în care s-a născut. Îl auzeam acum, acel cuvânt unic, atât de frumos; îl auzeam în scoica goală, peste sunetele mării, şi vocea tatălui meu, şi râsul lui Stephanos, şi lacrimile Nishei.

Îl vedeam acum, cuvântul semăna cu o meduză care plutea în apă, se îndepărta, iar eu voiam să-l ating.

Mami.

Şi doar atunci am înţeles lacrimile Nishei. Doar atunci i-am cunoscut durerea.

Mami.

M-a trezit Aliki, care mă lovea uşor pe obraz.

– Mami, mami, te-ai trezit? Cum de eşti acasă?

– Of, las-o pe mama ta să doarmă. Ssst, n-o trezi.

Doamna Hadjikyriacou era în uşă şi-i făcea semne lui Aliki să iasă.

– Nu-i nimic, am spus. Sunt trează.

I-am mulţumit doamnei Hadjikyriacou şi am lăsat-o să se întoarcă la Ruba. Apoi i-am sugerat lui Aliki să gătim împreună.

– Ce zici de musaca, vrei să facem?

Aliki s-a luminat la faţă şi a dat din cap. Aceasta era şi mâncarea ei grecească preferată şi întotdeauna i-a plăcut să o ajute pe Nisha să călească vinetele şi să pregătească sosul béchamel.

Eram în pat, tocmai aţipeam, când a sunat telefonul. M-am uitat la ceas şi am simţit o strângere de inimă. Era ora unsprezece. Nimeni nu sună cu veşti bune la o oră atât de târzie.

– Petra? s-a auzit o voce de bărbat în receptor.

– Da, eu sunt.

A urmat o scurtă pauză, după care a spus:

– Petra, sunt eu, Tony, de la Tigrul albastru.

M-am ridicat în capul oaselor.

– Da, Tony, bună.

– Voiam să te întreb dacă poţi veni să discutăm. Am nişte informaţii, dar nu pot vorbi la telefon. Ar fi mai bine să ne vedem.

Mi-am trecut mâna prin păr, să mă trezesc mai bine.

– Vin mâine, i-am spus. Aş putea veni cu cineva?

– Doar dacă eşti sigură că e o persoană de încredere.

– Este. Nu-ţi face griji.

În dimineaţa următoare, am dus-o pe Aliki la şcoală şi am sunat-o iar pe Keti să-mi anuleze toate programările din ziua aceea. După ce m-am întors acasă, am urcat scările de fier şi am bătut la uşă. Lui Yiannis i-a trebuit ceva vreme să deschidă. Era nebărbierit şi răvăşit. În barbă i se vedeau câteva fire albe.

– Te-am trezit?

– Nu. Intră.

În bucătărie, lumina soarelui de dimineaţă pătrundea prin obloane, pe masă, iar pasărea ţopăia printre raze. În mijlocul acelei mese mari erau un bol cu apă şi o mână de seminţe.

De data aceasta, Yiannis nu m-a mai întrebat, a pus cafeaua pe aragaz, iar eu m-am aşezat pe scaunul de plastic. Pasărea tot fâlfâia din aripi de pe masă pe blat, lângă care era Yiannis. El şi-a întins mâna să o ferească de flacără şi a ţinut-o acolo, ca pe o barieră.

– Pasărea e şi mai bine azi, i-am spus.

– Da.

– O să-i dai drumul curând?

– Bineînţeles.

A amestecat încet în cafea. Apoi a deschis un borcan cu *karydaki glyko* şi a pus două nuci întregi, proaspete, înmuiate în sirop de miere, pe două farfurioare cu furculiţe minuscule de argint. Nu mai mâncasem aşa ceva de ani de zile, până şi mirosul îmi amintea de apartamentul în care mă aflam, apartamentul în care, cu mulţi ani înainte, locuise mătuşa mea. Mi-am amintit brusc de draperiile de culoarea limetei, care atârnau pe perete, brodate cu păuni şi lămâi. Oare ce se întâmplase cu ele?

– Deci ai noutăţi, a zis Yiannis, punând ceaşca de cafea în faţa mea şi aşezându-se.

– Am vorbit cu Tony – tipul despre care ţi-am povestit. A încuviinţat din cap. M-a sunat aseară târziu să-mi spună că are nişte veşti nu tocmai bune. Am înghiţit în sec, încercând să-mi ascund panica ce ameninţa să pună stăpânire pe mine; îmi venea să plâng. Yiannis s-a ridicat în picioare, cu o

cută adâncă între sprâncene. N-a vrut să-mi spună la telefon. Merg să vorbesc cu el după-masă. Mă gândeam că poate vrei să vii şi tu.

– Sigur, a spus, cu voce blândă, dar am observat că avea pumnii atât de încleştaţi, încât încheieturile îi erau albe. M-a privit în ochi. Mi-e teamă, a mărturisit.

– De ce?

Dar nu mi-a răspuns. Am mâncat *karydaki glyko* şi ne-am băut cafeaua în tăcere, în timp ce pasărea ţopăia printre razele soarelui, în spaţiul ce ne despărţea.

– Mai e ceva.

– Spune.

– Kumari, fiica Nishei. Mă tot gândesc la ea. Ai mai vorbit cu ea?

A oftat adânc.

– Da, am vorbit. Dar nu ştiu ce să-i spun.

În sat intră un taxi. Se opreşte în faţa casei văduvei.

Poftiţi, zice şoferul, căscând şi aruncând o privire spre fereastră.

Femeia din maşină mai verifică o dată adresa pe telefon.

E aproape miezul nopţii, iar văduva îi aşteaptă. Coboară pe terasă şi ridică degetul mare. Da, zice ea, aici e. Bine aţi venit.

Şoferul deschide portbagajul, scoate două valize de dimensiuni medii şi le duce, câte una în fiecare mână, până la uşa casei văduvei.

Pe aici, în spate, îi zice. Aşa, bravo, băiete.

Văduva îi conduce pe cei doi prin curte până la pensiune şi le arată locul. Bărbatul ia o migdală cu zahăr de pe pernă, o bagă în gură şi zice că îi aminteşte de ceva, dar cu nici un chip nu-și amintește de ce anume.

Mâine vom vizita Muzeul Bizantin şi Muzeul Barbarilor, zice femeia.

Amândouă sunt foarte interesante, zice văduva, apoi îi lasă în treaba lor.

Îmi place cuvântul barbarie, îi spune femeia bărbatului. Sugerează agresivitatea ideologiilor – o înfăţişează aşa cum e, nu?

Celelalte case din sat sunt cufundate în întuneric acum, la fel şi drumul pe care s-a pierdut, în depărtare, taxiul.

Mai jos, lângă lac, capul, burta şi labele din spate ale iepurelui de câmp au rămas fără carne. Sunt trei şoareci acum care se hrănesc din el; unul dintre ei o zbugheşte de-a lungul corpului iepurelui, de parcă aleargă peste o colină.

Cerul e întunecat. S-au adunat nori grei, se apropie furtuna.

22. YIANNIS

– Yiannis, amice, vreau să mai mergi la o vânătoare în acest sfârşit de săptămână. Am primit un număr uriaş de comenzi. Se apropie petrecerile de Crăciun şi alte fleacuri dintr-astea. Urmează o perioadă aglomerată, la fel ca anul trecut, mai ţii minte? zicea Seraphim la telefon.

Eram în dormitor, ferestrele erau închise, obloanele trase, să nu intre frigul şi lumina, îngrijorat din cauza veştilor pe care le avea tipul ăla, Tony, despre Nisha.

Ce anume îmi cerea Seraphim să-mi amintesc? Cum am făcut toate acele lucruri fără să reflectez asupra lor? Cum am ucis copilul din mine? Cum am minţit-o pe Nisha?

N-am zis nimic.

– Deci, a continuat el, de data asta hai să mergem pe coasta de vest a portului Larnaca. Ai avut o captură excelentă acolo luna trecută. Vin cu tine, vom avea rezultate şi mai bune. N-am zis nimic. Mergem vinerea asta. Te iau ca de obicei, la ora 3 dimineaţa, aşa că să mă aştepţi afară, cu tot ce trebuie. N-am zis nimic. Înţeleg că ţi-ai înghiţit limba.

– Mă uitam în agendă. Încă mai am livrări de făcut de la ultima vânătoare.

Mi-am amintit cum, copil fiind, stăteam în camera mea, la biroul de stejar, iar tata mă bătea la cap. Deja nu îi mai spuneam „tată“: era *El*. Tatăl meu murise în război. Nu ştiam cine e acest bărbat, care privea neliniştit în toate părţile. Tuna şi fulgera. Voia să studiez, să scap din satul acela, să ajung cineva. Era chiar atât de greu de înţeles?

Şi aşa am făcut. Uită-te acum la mine. Nu mi-a spus el să alerg după bani cu orice preţ? Când a murit, nu-şi mai amintea cum mă cheamă. Dar îşi continua rutina, se plimba pe coridorul verde al azilului, uitându-se în jos, la linoleumul verde, fără să mai ştie cine e sau cine sunt. Bănuiesc că sunt multe feluri în care putem muri.

Seraphim a tuşit, marcând sfârşitul pauzei pe care mi-o îngăduise, dar care durase prea mult.

– Bine, i-am spus, ne vedem vineri.

Zăceam pe pat, în întuneric, gândindu-mă la Nisha, la felul în care mă ţinea în braţe noaptea, jelind după copilul pierdut. Poţi pierde o persoană în mai multe feluri, asta m-a învăţat Nisha. Atunci mi-a spus ce-a de-a treia poveste despre pierdere.

După ce i-a murit soţul în minele de diamante din Rathnapura, Nisha a decis să se mute înapoi în Galle, să locuiască cu mama ei în casa în care crescuse. Pe atunci, tatăl îi murise deja, iar mama se pensionase şi putea să aibă grijă de Kumari în timp ce Nisha era la lucru.

S-a angajat ca vânzător ambulant în Galle Face Green – un parc urban din haoticul oraş de pe malul mării – unde trebuia să prepare *kottu*. Uneori, acolo aveau loc manifestaţii, petreceri şi, odinioară, curse de cai la care asistase cu tatăl ei. De-a lungul fâşiei verzi era o adunătură colorată de comercianţi care vindeau mâncare. În fiecare zi făcea *kottu* pe o plită încinsă, în care punea *roti*, carne, legume, ouă, toate tăiate mărunt şi un sos picant numit *salna*, apoi amesteca totul cu două spatule de argint.

Proprietarul tarabei era un bărbat gras şi tuciuriu. În primele săptămâni, i-a urmărit îndeaproape fiecare mişcare, mai ales ultima etapă a pregătirii preparatului, când tăia mărunt toate ingredientele, pe care le amesteca apoi cu spatulele. Voia să fie sigur că face totul „exact cum trebuie“. După ce constata, mulţumit, că a respectat reţeta întocmai – „Ăsta-i cel mai bun *kottu* din Galle. Aşa am crescut şi ştiu ce-i bun“ – o lăsa, cât de cât, în pace şi mergea să supravegheze celelalte tarabe. O plătea o nimica toată, dar era singurul loc de muncă pe care îl găsise: bătuse toate străzile şi aproape că implorase să-i dea careva ceva de lucru. Cât era ziua de lungă, până seara târziu, înota în mireasma ingredientelor de toate aromele, iar sudoarea şi lacrimile ei picurau în mâncare, căci nu trecuse zi în care să nu plângă după soţul ei şi să-i ducă dorul.

Puţin mai în josul străzii era un carusel, unde muzica mergea fără încetare, iar vizavi era o bătrână care vindea sariuri colorate. Lângă ea, un bărbat de vârstă mijlocie vindea dintr-o căruţă *isso vadai* – chiftele picante cu linte şi creveţi, de un portocaliu incendiar – iar lângă el, o tânără care făcea deserturi cu nucă de cocos tăiată fâşii, înfăşurate în frunze de betel.

Noaptea, parcul era împresurat de tarabe cu mâncare, luminate de insuliţe de lumini electrice. Din toate părţile te năpădeau culori, mirosuri şi zgomote de tot felul, iar Nisha era epuizată. Mama ei avea o pensie amărâtă, aşa că Nisha era cea care ţinea familia pe linia de plutire. Pe vremea când îi trăia

soţul, munceau împreună să plătească facturile şi, deşi fusese greu, măcar avea pe cineva lângă ea, iar împreună s-au descurcat cumva. Au reuşit chiar să pună ceva deoparte pentru studiile lui Kumari. Fusese dorinţa lui Mahesh ca fiica lui să ajungă o femeie educată, să fie prima din familie care să meargă la facultate.

De îndată ce Nisha pornea la muncă, Kumari începea să plângă. Plângea până se învineţea. Bunica nu reuşea să o liniştească.

– Fiica ta e un geniu nebun, îi zicea maică-sa Nishei. Ştie prea multe. Nu-i pot distrage atenţia, aşa cum făceam cu tine, când erai mică. E încăpăţânată, le ştie pe ale ei. De unde a moştenit asta?

– De la tine, *amma*! zicea Nisha, amintindu-şi de obsesia mamei în legătură cu inima surorii ei cu ani în urmă şi de medalionul pe care Kiyoma l-a aruncat în râu, să se elibereze.

Kumari era întotdeauna trează când Nisha se întorcea de la muncă. Bunica ei nu reuşea nicicum să o adoarmă, indiferent ce metode încerca. Îi cânta, o scotea la plimbare pe plajă. Nimic – Kumari se uita la valuri şi râdea. Mama Nishei a înlocuit apoi cântecele cu rugăciuni, pe care le incanta sub coroana bogată a copacilor din grădină. La un moment dat s-a gândit să organizeze un *thovil*: „Nisha, nu mai ştiu ce să fac. Copila asta a ta e posedată“. Glumea, se înţelege; Kumari nu făcea altceva decât să zâmbească.

Ori de câte ori Nisha ajungea acasă, că era nouă, unsprezece sau unu noaptea, Kumari începea să plângă. Încercând să înţeleagă de ce, Nisha a ajuns la concluzia că erau lacrimi izvorâte dintr-o imensă uşurare. O lua în braţe, se aşeza pe pat şi-i făcea un culcuş încrucişându-şi picioarele. Kumari cloncănea şi gângurea ceva, în timp ce Nisha o punea la sân. Kumari sugea cu putere, ţinându-şi mâna stângă sub sânii Nishei, iar cu dreapta strângând degetele Nishei. După ce Kumari termina de mâncat, Nisha îşi dădea jos hainele leoarcă de sudoare şi se întindea pe spate, pe covor, cu copila la piept. Îi plăcea să stea aşa, pe podea, şi să simtă pământul tare sub ea: îi dădea o senzaţie de siguranţă, ca şi cum Pământul o ţinea şi nu putea să cadă. Şi apoi, într-un final, Kumari ofta şi aluneca într-un somn adânc.

Nisha era fericită în acele momente. Atunci se oprea din plâns, când îşi ţinea copila în braţe. În nopţile calde, stătea aşa, în grădină, mai bine de o oră şi se gândea la lume, la viaţă. Se gândea la timp, la spaţiu, la existenţa lucrurilor şi la faptul că, undeva între naştere şi cer, existăm noi toţi şi că,

undeva, cine ştie unde, forţa energiei soţului ei stătea în aşteptare sau renăştea.

Cu toate acestea, indiferent cât de mult muncea, banii nu le ajungeau niciodată. Începuseră deja să se atingă de fondul pentru studii, lucru care o îngrozea. În doar câteva luni, au rămas fără nimic. Supravieţuiau de la un salariu la altul.

Într-o zi, tânăra de peste drum care făcea dulciuri din nucă de cocos cu frunze de betel nu a mai apărut. A fost înlocuită de o femeie mai în vârstă, cu pielea acoperită de pete, care era întotdeauna îmbrăcată în acelaşi sari mov. Trecuseră atâtea luni în care Nisha o urmărise cu privirea pe Isuri cum înfăşura cu grijă dulciurile – cu privirea coborâtă, pe care o ridica, din când în când, să observe lumea care trecea. Nisha şi Isuri făceau schimb de *kottu* şi dulciuri, plezanterii şi zâmbete şi, în cele din urmă, jelanii şi îmbrăţişări. Isuri nu era căsătorită încă, îşi căuta perechea şi era tot mai sătulă de viaţa pe care o ducea; nu reuşea niciodată să câştige cât să-şi ajute tatăl bolnav şi pe cele două surori mai mici.

Au devenit prietene apropiate, aşa că plecarea subită a lui Isuri a afectat-o profund pe Nisha. Isuri îi povestise că vrea să plece din Sri Lanka în Europa, să lucreze ca menajeră. „Foarte multe femei fac asta!“ i-a spus Nishei într-o dimineaţă, cu o sclipire în priviri. „Aş putea câştiga dublu faţă de cât fac aici într-o lună! Aş putea trimite bani acasă şi mi-ar rămâne şi mie. O să primesc o cameră frumoasă şi mâncare. Şi gândeşte-te cât de liberă o să fiu! Gândeşte-te ce frumos trebuie să fie să poţi ieşi în oraş, să fii liberă, să nu dai socoteală nimănui! Voi fi propria mea stăpână“. Era foarte entuziasmată, Nisha nu a putut uita niciodată expresia de speranţă şi încredere în viitor de pe chipul lui Isuri în dimineaţa aceea.

Seara, după ce ajungea acasă şi o ţinea pe Kumari la pieptul ei gol, până i se uscau lacrimile pe obrăjori şi adormea, simţea cum o doare tot trupul, iar în minte i se învârteau tot felul de gânduri. Ce ar putea face ca să-i asigure o viaţă bună lui Kumari? Cum ar putea să împlinească dorinţa soţului ei şi să-şi trimită fiica la facultate într-o bună zi? Dacă rămânea în Galle, nu avea nici o perspectivă de viitor. Avea trei guri de hrănit şi trebuia să facă totul singură. În dulapul din bucătărie făina era pe terminate, la fel şi orezul. Mama ei începuse să împartă totul, cât să le ajungă de pe o zi pe alta. Kumari purta haine primite de la vecini – acest lucru n-ar fi fost o problemă propriu-zisă, dacă Nisha ar fi reuşit să pună deoparte bani pentru educaţia ei

şi să îi ofere mâncare bună, dar, oricât se străduia, oricâte ore suplimentare făcea, oricât câştiga din bacşişuri, tot nu-şi permitea să cumpere mâncare pentru toată săptămâna, darămite să mai pună deoparte pentru viitor.

Nisha îi simţea degeţelele moi şi calde în timp ce dormea; îi strângea uşor coapsele dolofane şi îi lua picioruşele între palme. Kumari ofta, dar nu se mişca, nu se trezea. Nisha a inspirat adânc respiraţia ei dulce. Atunci a decis: „Da“, a spus, cu voce tare. „Da. Trebuie să sacrific aceste clipe frumoase pentru viitorul lui Kumari.“ Apoi i-a sărutat mânuţele de o mie de ori şi s-a hotărât să-i ofere tot ce-i stătea în putinţă, să aibă o şansă în viaţă.

I-a luat mai bine de un an până a reuşit să-şi pună planul în aplicare, dar, în cele din urmă, Nisha a găsit o agenţie, a completat toate actele necesare şi, când toate procedurile au fost încheiate, lucru care a durat câteva luni, a aşteptat calmă să primească un loc de muncă potrivit.

Au fost câteva ocazii care au dat greş – una la o familie numeroasă din Singapore, alta la un bătrân dintr-un sat din Arabia Saudită, o alta la un cuplu tânăr dintr-un oraş din Cipru. Apoi a apărut Petra: o femeie de afaceri însărcinată, care avea nevoie de ajutor în casă şi cu copilul, după ce se năştea. Nisha a simţit că era locul perfect pentru ea – nu că ar fi avut de ales. Trebuia să accepte ce i se oferea sau să mai aştepte. Insula Cipru părea mică şi primitoare şi auzise că multe femei din Sri Lanka lucrau acolo, reuşind să îşi facă un rost, şi că toată lumea vorbea engleză, iar vremea era bună.

Taxa pentru agenţie era o sumă astronomică pentru Nisha, echivalentul a 10 000 euro. Desigur, nu putea plăti la început, aşa că i s-au stabilit plăţi în rate, începând cu primul salariu. După calculele Nishei, tot îi rămâneau bani să trimită acasă şi să pună ceva deoparte pentru studiile lui Kumari.

Între timp, Kumari nu mai voia să se cuibărească la pieptul ei când se întorcea de la muncă. Se zvârcolea, bombănea şi îi zgâria pielea, apoi se punea pe un plâns fără oprire, de parcă ea ar fi fost cea rănită. Nisha era convinsă că, intuitiv, Kumari ştia că mama ei se gândea la altceva. Îi era foarte greu să îndure situaţia. Creştea văzând cu ochii, devenea o fiinţă cu gândire proprie. Gângăvelile ei s-au transformat, în scurt timp, în cuvinte propriu-zise. „Nu!“ îi spunea bunicii când nu voia să doarmă; „Nu!“ îi spunea mamei când voia să o ia în braţe şi să-i dea un pupic când se întorcea de la muncă. La vârsta de doi ani, când reuşea să lege cuvintele în propoziţii, nu o mai puteai contrazice.

– Nu, *amma*! Întoarce-te la muncă!
– Dar m-ai aşteptat atâta, iar acum nu vrei nici să vorbeşti cu mine?
– Nu. Nu aşteptat. Kumari jucat cu Ziya. Ziya foame.
Ziya era păpuşa ei preferată, pe care i-o făcuse bunica din cârpe.
Kumari o urmărea cu privirea pe Nisha în timp ce-şi făcea bagajul.
– Geantă mare, *amma*?
– Îmi pun în ea hainele, scumpa mea.
– De ce?
– *Amma* pleacă departe.
– Merge şi Kumari?
– Nu.
– Ziya merge?
– Nu, scumpa mea.

Îmbrăcată într-o rochie neagră, de in, pe care i-o făcuse o vecină din Galle, Nisha a ajuns în Cipru într-o duminică seara târziu, cu o valiză mică în mână. La aeroport o aştepta un reprezentant al agenţiei, care a dus-o la o casă veche şi întunecoasă într-un oraş vechi şi întunecos, unde o femeie tristă, însărcinată, a salutat-o cu un zâmbet chinuit şi o privire pustiită.

Isuri avusese dreptate într-o privinţă – i s-a dat un dormitor foarte drăguţ, cu mobilă antică, ce dădea spre o grădină în care erau multe plante, pui, un cactus, un smochin şi un portocal. Mai era în grădina aceea şi o barcă, iar aceasta îi amintea de pescarii din Sri Lanka – cei pe care-i văzuse de la fereastra dormitorului ei – şi atunci Nisha a simţit că se află în locul potrivit.

În noaptea aceea a fost trezită de un plânset de copil. S-a dat jos din pat şi şi-a lipit urechea de uşa închisă. Era cu siguranţă un copil foarte mic, poate de aceeaşi vârstă cu fiica ei, Kumari. Scâncetele erau de netăgăduit, precum bezna care o înconjura. A luat-o de-a lungul coridorului, îndreptându-se spre locul de unde veneau plânsetele, şi a ajuns, astfel, în grădină, prin uşa comună. Acolo se auzeau şi mai tare. I-a trecut prin minte că poate o fi copilul vreunui vecin, dar parcă nu reuşea să-şi dea seama de unde se auzea, parcă venea de peste tot, sau cel puţin ea aşa simţea. S-a aşezat în barca părăsită din grădină şi a încercat să înţeleagă de unde vine – din pământ, şi din copaci, şi din cer. Stând acolo, a adormit; a trezit-o în zori cântecul unui cocoş din depărtare. Nu se mai auzea plânsetul.

Mai avea doar o oră până trebuia să înceapă lucrul, aşa că s-a decis să se apuce de treabă. A şters şi a frecat toate suprafeţele, până când au strălucit de curăţenie, până când amintirea acelei nopţi neplăcute s-a estompat.

Petra era mulţumită de munca Nishei. Era singurul lucru care-i făcea plăcere. În rest, parcă trăia într-o continuă stare de disperare şi-şi purta burta ca pe un obiect, de parcă ar fi cărat întreg pământul.

În noaptea următoare, când s-a băgat în pat, obosită după o zi atât de lungă, a auzit din nou acele plânsete. S-a dat iarăşi jos din pat şi a ieşit în grădină prin uşile de sticlă de la dormitorul ei. Era o noapte senină, rece, se lăsase îngheţul. Bolta cerului era acoperită cu stele. Nu se simţea nici o adiere, iar ea stătea cu urechile ciulite, ca o pisică, să-şi dea seama care e sursa acelor sunete. Dar din nou a avut aceeaşi senzaţie – că plânsetele vin din toate părţile: din frunzele copacilor, din crengile şi scoarţa lor, ba chiar şi din rădăcini. Ca şi cum ar fi curs ca râurile subterane, ca şi cum ar fi fost un cântec adânc al copacilor. În acelaşi timp, parcă venea de sus, din înaltul cerului, din valurile şi particulele care ne alcătuiesc existenţa; erau purtate pe aripile liliecilor, ale bufniţelor, iar mai sus, mult mai sus, se auzeau din stele.

În acest punct al istorisirii, Nisha s-a oprit. A rămas tăcută şi m-a privit direct în ochi, apoi mi-a mângâiat cu mâinile braţele, de parcă ar fi vrut să se convingă că sunt acolo, viu, lângă ea, de parcă lucrul acesta ar fi ajutat-o să revină la realitatea din prezent.

– Ai aflat de unde se auzeau? am întrebat-o.

Dar ea, în loc să-mi răspundă, şi-a lipit trupul de al meu, şi-a cuibărit capul sub bărbia mea şi, pentru prima dată de când a pierdut copilul, a început să plângă.

23. PETRA

– Aşadar, când a început totul? l-am întrebat. Tu și Nisha? Dacă nu te deranjează întrebarea…

Am pornit cu Yiannis spre Limassol. Radioul mergea la volum mic. Ploua tare, aşa că am ridicat geamurile şi am dat drumul la căldură. Am trecut pe lângă o livadă de portocali, apoi pe lângă o fermă. Am lăsat puţin geamul jos şi am tras adânc în piept aerul rece; a intrat o rafală cu miros de pământ jilav şi bălegar.

– Acum doi ani, a zis Yiannis.

– Când te-ai mutat la mine?

– Da. Adică atunci am început să stăm de vorbă. Apoi a mai durat ceva, până am ajuns să ne cunoaştem.

Am crezut că vrea să continue, dar el se uita pierdut în depărtare, la un sat aflat pe un deal.

– Cum aţi reuşit să păstraţi secretul atât timp?

– Venea la mine câteva nopţi pe săptămână. Vorbea cu Kumari la ora 5 dimineaţa, totdeauna duminica şi marţea, uneori şi în alte nopţi, apoi, când se apropia ora 6, se întorcea în camera ei înainte să te trezeşti.

Privirea îmi era îndreptată spre drum, dar am observat cu colţul ochiului că se uita la mine, probabil voia să vadă cum reacţionez.

– Am înţeles. Mi-ar fi plăcut să-mi fi spus Nisha.

Nu a zis nimic. Ce ar fi putut spune? La vremea aceea, nu aş fi fost de acord nici în ruptul capului. Eram prea egoistă, voiam ca Nisha să se ocupe doar de mine – şi de Aliki.

Nu aş fi acceptat niciodată că şi ea are dreptul la o viaţă proprie.

Îmi era jenă şi ruşine, fusesem atâta amar de ani preocupată doar de mine însămi, absorbită de problemele mele, încât nici nu am băgat de seamă astfel de lucruri. Şi m-am întrebat – oare lucrurile ar fi stat altfel dacă ar fi trăit Stephanos? Oare mi-ar fi atras atenţia? Lumea mea devenise atât de îngustă după moartea lui, încât abia o includea pe fiica noastră. Am ratat atât de multe din viaţa lui Aliki, iar ea a fost acolo, lângă mine, tot timpul. Oare ce mi-a arătat și eu n-am înţeles? Oare ce mi-a spus în anii aceştia, iar eu n-am auzit?

Şi-apoi mai era şi problema cu păsările. Yiannis a adus mii de păsări în apartament, apoi le-a vândut pe piaţa neagră, fiind implicat în ceva ce ştiu că e o organizaţie criminală. Iar eu nu am observat nimic. În faţa noastră se vedea marea, agitată din cauza ploii. Aproape ajunseserăm.

Tony stătea în separeul lui de sticlă. Era o atmosferă diferită la Tigrul albastru, poate pentru că era zi lucrătoare. În spatele tejghelei un cipriot făcea sendvişuri. Cei câţiva clienţi stăteau împrăştiaţi pe la mese, dar, de data aceasta, nu se mai auzea muzica dinspre holul din spate şi nici nu se mai plimba nimeni cu tăvi cu mâncare şi băuturi. Mă simţeam de parcă Tigrul albastru pe care mi-l aminteam îl văzusem în vis. Dar atunci am zărit-o pe Devna ieşind din bucătărie şi îndreptându-se spre noi. Era dată cu ruj de un roşu intens. Purta o altă pereche de blugi, albastru închis, şi o cămaşă în carouri roz şi albe, cu un decolteu discret.

– Doamnă, m-a întâmpinat ea. Şi domnule, a adăugat, dând din cap către Yiannis. Mă bucur tare mult să vă revăd, doamnă. Domnul Tony vă poate primi în cinci minute. Să vă aduc ceva de băut?

Yiannis a refuzat din cap. Era palid la faţă.

– Nu, mulţumesc.

Eu am cerut o cafea neagră, fără zahăr.

Devna s-a dus să mi-o aducă, iar eu am rămas cu Yiannis, aşteptând stingheri, până când Tony ne-a făcut semn să intrăm.

Yiannis a dat mâna cu el şi s-a prezentat, spunându-şi doar prenumele. Arăta de parcă se afla acolo să încheie un contract de afaceri, cu cămaşa lui albă, scrobită şi pantalonii gri, de tuil. Părea şi mai chipeş acum, lângă Tony, care avea părul cărunt şi zburlit, iar sub braţe i se vedeau două pete mari de transpiraţie. Pe scrumieră se afla o ţigară care ardea singură.

A dat mâna şi cu mine, apoi ne-am aşezat toţi trei. Tony l-a privit cercetător pe Yiannis, apoi a luat ţigara şi a tras adânc în piept, lăsând o dâră lungă de scrum să cadă pe podea. A călcat pe el, de parcă ar fi putut lua foc, apoi a spus:

– Deci, Yiannis, aşa-i? Cu ce ocazie pe aici?

– Sunt un prieten apropiat al Nishei.

Tony a ridicat din sprâncene. În clipa aceea a intrat Devna cu o tavă pe care se aflau cafeaua şi nişte biscuiţi. Îi făcuse una şi lui Yiannis, iar el a

acceptat-o din politeţe. Tony a pornit ventilatorul, care a început să împrăştie fumul de ţigară în întreaga încăpere.

– Sunt noi blugii ăştia, Devna? a întrebat el, iar Devna i-a zâmbit cu buzele ei de un roşu intens.

A aşezat farfurioara cu biscuiţi pe nişte foi de pe birou, mi-a făcut cu ochiul şi a ieşit.

– Nu se-nvaţă minte odată fetele astea, ne-a spus Tony. Patronul ei e un văduv de vârstă mijlocie care se poartă cu ea de parcă ar fi o prinţesă. I-a cumpărat maşină, îi cumpără haine în fiecare săptămână, iar acum i-a dat un card de cumpărături cu fonduri nelimitate. Aşa că spuneţi-mi, de ce a făcut toate astea? A zâmbit, lăsând să i se vadă dinţii îngălbeniţi, dar privirea îi era aspră, concentrată asupra lui Yiannis, care s-a fâstâcit pe scaun şi a luat o gură de cafea. În fine, înţeleg că amândoi vă aflaţi aici pentru că ţineţi la Nisha. Din păcate, am veşti destul de neplăcute.

Yiannis a pus ceaşca de cafea pe birou şi şi-a îndreptat spatele. Am observat că îşi încleştează mâinile pe genunchi.

– De când ai fost să vorbeşti cu mine, Petra, m-au mai căutat încă două persoane. Una dintre ele era o menajeră din România, care lucrează la periferia oraşului Nicosia. A venit să-mi povestească despre o prietenă a ei din copilărie, Cristina Maier, româncă şi ea, care a dispărut cu fiica ei, Daria, în vârstă de cinci ani. Fetiţa locuia aici cu mama ei. Ca cetăţean român, a putut face asta. Se pare că mama şi copila au dispărut de cinci luni. Prietena ei a făcut tot posibilul să alerteze autorităţile, dar s-a lovit doar de nepăsare din partea patronului ei şi a poliţiei. A doua e tot o femeie din România, Ana-Maria Lupei, cu fiica ei, Andreea. Au fost date dispărute miercurea trecută, exact cu o săptămână în urmă, de data aceasta dintr-un alt oraş de lângă Nicosia. Şi ea era cu fetiţa. Patronul ei, un veteran bătrân, a fost aici ieri împreună cu fiul lui să vorbească cu mine. Se pare că a ieşit puţin într-o seară, să se întâlnească cu o prietenă. A luat-o şi pe fetiţă cu ea şi nu s-au mai întors. Bătrânul era extrem de îngrijorat, amândouă îi sunt foarte dragi. S-a dus la poliţie, dar degeaba. Tony a ridicat din umeri. În ambele cazuri, femeile au dispărut pur şi simplu; în ambele cazuri, cei cu care am vorbit – prietena, respectiv patronul – susţin cu tărie că nu le stă în fire să facă aşa ceva, să plece fără lucrurile personale, fără paşapoarte şi în ambele cazuri poliţia nu a manifestat nici cel mai mărunt interes să

investigheze. Singura diferenţă aici, totuşi – lucru care e şi mai tulburător – este că aceste două femei nu au dispărut singure, ci împreună cu fiicele lor.

A tăcut, aşteptând să-şi facă efectul cele relatate de el. Se uita când la Yiannis, când la mine.

Yiannis a inspirat adânc, apoi a răsuflat sacadat. Nu m-am întors spre el. Nu am putut. Orice urmă de speranţă mai aveam mi s-a spulberat în acel moment: dispariţiile erau întreţesute într-o reţea complicată. Totul căpăta o amploare mult mai mare decât ne închipuiserăm; era o situaţie întunecată, prinsă în ghearele răului.

Tony a aruncat mucul de ţigară în scrumieră şi şi-a luat alta. Bricheta s-a aprins cu zgomot, flacăra a prins viaţă, fumul ne-a înconjurat din nou.

Brusc, Yiannis s-a ridicat în picioare şi şi-a trecut palma peste ochi şi gură.

– Te simţi bine, Yiannis? l-am întrebat.

– Îmi cer scuze, a zis. Pur şi simplu nu înţeleg.

– E clar că există o legătură între ele. Ar fi prea mare coincidenţa. Cu siguranţă există o persoană sau un grup în spatele acestor evenimente. A ieşit la iveală că una dintre aceste femei a ieşit pentru a merge la o întâlnire. Nu am date despre persoana cu care urma să se întâlnească – acum încerc să aflu –, dar i-a spus unei prietene înainte de a pleca de acasă. Acest lucru confirmă, încă o dată, că poliţia se înşală. Femeile acestea nu s-au hotărât aşa, din senin, să fugă pur şi simplu spre teritoriul ocupat din nord. Mâine merg iarăşi la secţia de poliţie, să le prezint toate informaţiile pe care le am aici. Şi-a pus mâna pe un caiet de pe birou. Şi am de gând să insist până când îi conving să ia aceste probleme în serios.

Yiannis era tot în picioare, cu capul plecat, de parcă se ruga. Fără să scoată o vorbă, s-a aşezat iar şi şi-a pus mâinile pe genunchi, ca înainte, doar că acum i se citea o durere nemărginită pe chip.

– Îmi daţi voie să folosesc informaţiile pe care mi le-aţi furnizat despre Nisha? ne-a întrebat Tony.

– Desigur, i-am răspuns.

– Aţi vrea să-mi mai spuneţi ceva?

A urmat o pauză. Apoi Yiannis a început să vorbească, iar vocea îi devenea, treptat, tot mai puternică:

– Ştim acum, a zis, că Nisha a ieşit în oraş să se întâlnească cu un coleg al meu. Îl cheamă Seraphim Ioannou. Suntem amândoi implicaţi într-o reţea

de braconaj. Păsări cântătoare, mai precis. Nisha aflase şi au stabilit să stea de vorbă. Se pare că nu a mai ajuns la acea întâlnire.

Tony îl privea cu ochii mijiţi, ca două linii. Şi-a deschis carneţelul şi i-a cerut lui Yiannis să-i mai zică o dată numele.

– Ai dovezi care să confirme că trebuia să se întâlnească cu el?

– Da, chiar Seraphim mi-a confirmat.

Tony a dat din cap şi şi-a notat ceva. Apoi a închis carneţelul, s-a lăsat pe spătarul scaunului şi, pentru prima dată, şi-a îndreptat privirea spre restaurantul lui, care începea să se umple simţitor.

*

În drumul spre casă n-am vorbit deloc. Soarele dispăruse în mare, era după-amiaza târziu. Aliki sigur era acasă deja. Doamna Hadjikyriacou a luat-o de la şcoală şi probabil că acum îi ţinea companie, spunându-i poveşti, în timp ce Ruba le pregătea ceva cald şi îmbietor pentru cină.

Yiannis privea în faţă la ploaia care bătea în parbriz şi a vorbit doar când am intrat în Nicosia.

– Te deranjează dacă opresc căldura? m-a întrebat.

– Nu, sigur că nu.

I-am aruncat o privire şi am observat că faţa şi gâtul i se înroşiseră. Aş fi vrut să-l întreb ce gânduri îl bântuie, dar nu am reuşit să rostesc nici un cuvânt.

A plouat atât de mult, încât lacul a dat pe dinafară. Tunelul de la mină începe să se umple cu apă.

Ploaia a spălat furnicile şi viermii de pe iepurele de câmp, iar şoarecii au fugit care încotro, în căutare de adăpost. De-a lungul labelor din spate se văd ghemotoace de blană udă, dar, în mare parte, pielea i-a dispărut. Ploaia cade peste rănile lui deschise, cade în golul în care a fost, cândva, ochiul, în golul în care a fost, cândva, inima. Se vede o parte din torace, seamănă cu o lună nouă.

Ploaia continuă să cadă în apa roşie a lacului, răpăie pe stânca galbenă, alunecă pe scheletul ruginit al schelei şi în adâncul minei. Acolo, pe suprafaţa acelei ape întunecate, se distinge ceva alb, care luceşte – in îmbibat în apă – înfăşurat în jurul a ceva necunoscut. Se vede doar o bucată minusculă, ca un mic munte alb, înălţându-se în beznă, ca vârful unui aisberg scânteietor.

În pensiune, bărbatul şi femeia stau întinşi unul lângă celălalt pe patul matrimonial: ea e pe partea ei, cu faţa la fereastra pe care se preling şiroaie de ploaie; el citeşte ştirile pe telefon. Lumina acestuia i se reflectă pe chip. E încă tânăr.

Femeia se întinde după broşura de pe noptieră şi începe să o răsfoiască.

Hai să mergem mâine să vedem lacul cel roşu, zice ea.

Lacul roşu? întreabă el, cu gândurile în altă parte.

Da, ţi-am vorbit despre el. Cândva, acolo era o mină de cupru. Acum e un lac roşu, roşu ca planeta Marte, şi se zice că e foarte bizar şi frumos, parcă ar fi de pe altă lume. Putem vedea şi turnul de foraj. Ce zici?

Da, răspunde bărbatul. Pare o idee minunată.

24. YIANNIS

Seraphim a venit după mine vineri dimineaţa devreme, afară era încă întuneric. Pe străzi lucea apa de la ploaia care căzuse în zilele precedente. Îmi pregătisem tot echipamentul şi-l aşteptam în faţa casei, ca de obicei.

Fără să dea bună dimineaţa:

– Ai terminat cu livrările?

– Da, i-am spus, urcând în locul din dreapta şi fixându-mi centura de siguranţă, după ce am pus toate lucrurile în dubă.

– Când?

– Ultima a fost ieri după-masă.

– Bun.

Înaintea noastră se întindea drumul cufundat în beznă, luminat doar de lună. Pe câmpii se vedea o pojghiţă fină de gheaţă, care lucea în noapte. Îmi amintea de acea dimineaţă neobişnuit de rece de la sfârşitul lui octombrie, nu trecuse foarte mult de atunci, când am văzut muflonul în pădure şi m-am grăbit spre casă, să-i povestesc Nishei.

În cele din urmă, am luat-o pe un drum noroios, unde parcă era şi mai întuneric din cauza copacilor. Atât de întuneric, încât mă gândeam că poate o să ne izbim de vreo stâncă şi o să ne prăbuşim în mare, dar marea era la kilometri depărtare. Duba înainta huruind; în cele din urmă, am ajuns într-un luminiş, sub un stejar uriaş.

Seraphim a coborât fără să scoată o vorbă şi a deschis uşile din spate. Mi-a dat nişte genţi de umăr, în care se aflau beţele de lămâi, instrumentele de ademenire a păsărilor, trei colivii acoperite, în care erau păsări ce dormeau, plasa capcană şi, la final, o puşcă.

– Ce-i cu asta? l-am întrebat.

– E sezonul de vânătoare. Mă gândeam că poate vânăm ceva. În noiembrie avem voie miercurea şi vinerea.

Am luat puşca, iar el s-a întors spre mine şi a zâmbit cu rânjetul lui exagerat de larg. De când îi păsa lui Seraphim de regulile de vânătoare? Ştiam că luna noiembrie e potrivită pentru a vâna iepuri de câmp, potârnichi, francolini negri, porumbei guleraţi şi sitari, însă există o limită de vânat – doi iepuri de câmp şi două potârnichi, parcă, într-o zi. Dar m-am

simţit ca un ipocrit că mă gândesc la limite impuse de lege când, la picioarele mele, se afla sulul de plasă, care nu ţinea cont de restricţii.

Ne-am dus cu echipamentul în pădure. În timp ce desfăceam plasa de prins păsări şi o fixam pe stâlpi, între doi ienuperi, mi-am amintit cum mă plimbam cu bunicul prin pădure şi cum mi-a explicat că, în timpuri străvechi, insula era aproape în întregime acoperită cu păduri de nepătruns. „Imaginează-ţi cum trebuie să fi fost pe atunci!“ spunea. „Natura sălbatică, netulburată de mâna omului, care, în lăcomia lui, totdeauna ia mult mai mult decât are nevoie“.

– Unde eşti? a strigat către mine Seraphim, cu asprime în glas.

– Aici.

A scuturat din cap, apoi a înfipt băţul mai adânc în pământ.

– La ce-ţi fuge gândul? Fă bine şi concentrează-te! Imaginează-ţi că vezi şi cu ceafa, fii cu ochii în patru.

Am încuviinţat din cap, iar el mi-a făcut semn să ridic învelitorile de pe colivii. Aşa am făcut. Păsările respectau întunericul de afară, deocamdată îşi vedeau de somn.

– Oksana e însărcinată, mi-a zis.

M-am forţat să par fericit.

– Excelentă veste! Felicitări, prietene.

– Am fost la prima ecografie ieri. Să-i fi auzit bătăile inimii! Ştii, e cel mai nemaipomenit lucru din lume că acea minusculă fiinţă umană creşte în ea. Voi fi tată.

Ochii îi străluceau, dar zâmbetul îi trăda o urmă de teamă sau nelinişte şi atunci parcă am recunoscut ceva din băiatul de altădată.

– Vei fi un tată grozav, i-am spus.

– Am început să-i pregătesc camera. Pictez fresce pe pereţi.

– Cu ce?

– Ah, chestii pentru copii. Cascade, munţi, baloane cu aer cald, dintr-astea.

– Frumos.

Ne-am apucat să fixăm beţele de lămâi pe tufe şi copaci. Era tot întuneric, dar nu foloseam lanterne, în caz că zona era patrulată. Am lucrat în linişte, cu urechile ciulite, să surprindem orice zgomot neobişnuit sau mişcare suspectă.

Aşadar Seraphim avea să fie tată. Simţeam cum mi se întoarce stomacul pe dos. O dâră de sânge în toaletă. Nisha, cu mâinile încrucişate pe burtă. În întuneric, urmăream mişcările lui Seraphim – fluide, discrete, ca o umbră. Voiam să-l întreb din nou despre duminica aceea. Chiar să nu fi ajuns Nisha la întâlnire? Avea vreo legătură cu dispariţia ei? Imposibil. Adică, n-ar fi fost în stare de aşa ceva. Seraphim era un ticălos de cea mai joasă speţă când era vorba despre anumite lucruri, dar e imposibil să fi fost implicat în ceva atât de abject precum dispariţia unei persoane, dacă nu a cinci femei şi două copile, în caz că exista vreo legătură între ele. Distingeam conturul neclar al gurii şi al ochilor lui. Parcă zâmbea. Se simţea bine în pielea lui.

Taman Seraphim va fi tată. Jigodia!

După ce am instalat instrumentele, am aprins un foc mic şi am aşteptat să se facă ziuă, pentru ca păsările să coboare în copaci. Se auzea aparatul de ademenire, iar cântecul acela mecanic, dar plăcut, ajungea la urechile noastre ca într-un vis. Păsările din colivii nu vor cânta înainte de răsăritul soarelui. Am prăjit deasupra focului nişte măsline şi haloumi pe beţe.

– Ce speri să vânezi? l-am întrebat.

– Poate nişte iepuri de câmp, aşa ceva, după ce adunăm păsările. Vedem când se trezesc animalele.

Am încuviinţat şi am tras cu dinţii de pe băţ o măslină, era neagră, amară, grăunţoasă. Nu prea aveam ce să ne spunem. Seraphim era tot timpul cu ochii în patru şi îşi ciulea urechile ori de câte ori auzea până şi cel mai slab zgomot. Eu eram cu ochii pe puşcă. Mă deranja felul în care Seraphim tot atingea trăgaciul cu degetele şi faptul că o ţinea atât de aproape de el.

Atunci, în momentul acela, când primele raze de lumină începeau să alunge întunericul, iar păsările din colivii şi toate celelalte păsări libere au început să cânte, atunci am auzit zgomot de frunze uscate trosnind. Bineînţeles că l-a auzit şi Seraphim, a sărit în picioare cât ai zice peşte şi a început să scruteze cu privirea în jur. M-am gândit că sosise clipa, vom fi, în sfârşit, prinşi şi am fost cuprins de un sentiment de uşurare.

Dar, câteva secunde mai târziu, de după copaci nu a apărut un bărbat în uniformă de pădurar, ci muflonul.

M-am ridicat la rândul meu în picioare, iar el s-a uitat la mine ca atunci, în ziua aceea, cu ochii lui obosiţi, de culoarea chihlimbarului. Şi acum stătea drept, puternic, iar blana şi coarnele îi străluceau ca aurul.

– Ia uite! a zis Seraphim în şoaptă. Extraordinar!

S-a ghemuit încet, pregătindu-şi puşca, privind ţintă animalul.

Muflonul, care îi urmărea fiecare mişcare, a făcut un pas înapoi, aşa că acum, când tocmai răsărea soarele, era într-o baie de lumină. Şi exact în clipa aceea au sosit păsările, cu miile, străbătând înaltul cerului.

– Seraphim! i-am spus cu disperare în glas. Nu trage!

– Nu fi prost! Ăsta-i un adevărat premiu!

În vocea lui şoptită, enervantă, se distingea entuziasmul.

Şi-a potrivit puşca mai bine pe umăr, cu ochii aţintiţi asupra animalului, gata să tragă.

– E protejat de lege!

El a chicotit amuzat, un chicot care-i venea din adâncul pieptului. Animalul a mai făcut un pas în spate, retrăgându-se în umbra de sub copaci, şi părea că se uită nu la Seraphim, ci direct la mine.

M-am apropiat de Seraphim şi l-am apucat de cot. M-a împins cu atâta putere, încât aproape că am căzut într-o parte.

– Ce naiba faci, omule? s-a răstit la mine.

Animalul s-a retras în zona mai întunecoasă, ascunsă privirilor, dar blana şi coarnele i se vedeau încă, în bătaia soarelui.

M-am îndreptat de spate şi m-am aşezat rapid în faţa lui Seraphim, în timp ce el îşi potrivea din nou puşca.

O ţinea nemişcată pe umăr, cu ochiul stâng mijit, iar cu cel drept privind ţintă prin ţeavă.

– Dă-o-ncolo de treabă! Dă-te la o parte.

A încercat să-şi schimbe poziţia spre stânga şi spre dreapta, să ţintească muflonul dintr-un alt unghi.

Apoi am observat cum degetul i se încordează pe trăgaci.

În secunda următoare, fără să mă gândesc, m-am repezit în bătaia puştii şi, până să-mi dau seama ce se întâmplă, a tras.

Am simţit o durere sfâşietoare în braţ, de parcă ar fi fost ars.

Cu toate acestea, am auzit cum animalul din spatele meu cade la pământ. L-am auzit prăbuşindu-se peste frunzele uscate. Deşi eram cu spatele la el, vedeam în minte căderea aceea rapidă – încă o văd, iar şi iar.

Seraphim şi-a coborât puşca.

– Of, fir-ar să fie!

Mă ţineam cu mâna de braţ, simţeam sângele cald cum se prelinge prin gaura uriaşă de la geacă. În traiectoria sa spre muflonul din spatele meu,

glonţul îmi sfâşiase pielea.

M-am întors. Zăcea pe o parte, cu o gaură în piept, iar în jurul lui era o baltă de sânge care creştea văzând cu ochii. Încă trăia. M-am aplecat lângă el şi i-am pus mâna plină de sângele meu pe spate, mângâindu-i blana.

– Nu-i nimic, i-am zis în şoaptă.

O prostie să spui aşa ceva.

Se uita la mine dintr-o parte, ochii lui de culoarea chihlimbarului erau acum ca nişte bălţi cu aur lichid. L-am mângâiat pe cap. Nu prea aveam ce face. Respira greu, neregulat. În cele din urmă şi-a dat ultima suflare, iar privirea i s-a împăienjenit.

M-am ghemuit pe jos, lângă animalul acela mort, şi am început să plâng cum n-am mai plâns de când eram copil. Am plâns pentru că o iubeam pe Nisha, pentru că îmi era dor de ea, pentru că îmi era groază de ce i s-ar fi putut întâmpla. Am plâns pentru animalul acela frumos, a cărui viaţă a fost curmată într-un mod atât de stupid. Am plâns din cauza felului în care mă privea, prăbuşit la pământ, şi am plâns din cauza morţilor absurde, inutile ale atâtor animale.

L-am auzit pe Seraphim mişcându-se în spatele meu şi m-am întors. Ţinea lejer puşca în jos.

– Te simţi bine?

Părea tulburat.

– Spune-mi ce ai făcut cu Nisha.

S-a uitat lung la mine fără să rostească nici un cuvânt. Am mai făcut un pas înainte, el s-a tras înapoi şi şi-a încordat mâna pe puşcă.

– Unde-i Nisha?

– Nu ştiu.

– Seraphim!

– Ăsta-i adevărul! Nu a mai ajuns la restaurant, să vorbim. Jur pe mormântul mamei mele. Şi-a făcut cruce fără să mă slăbească din ochi. Îmi pare rău. Îmi cer scuze, sângerezi. Hai să mergem la spital.

Poate că a citit ceva pe chipul meu, în ochii mei, sau poate s-a întâmplat ceva în sinea lui când m-a văzut plângând, pentru că acum mă privea îngrijorat, cu ochii mari – în faţa mea era un bărbat nesigur, parcă plin de regrete şi nedumerit până în măduva oaselor lui putrede.

Am observat că îi tremura mâna, a lăsat puşca jos şi şi-a ridicat mâinile goale.

– Îţi jur. Dacă tot nu mă crezi, hai să-ţi arăt ceva.

M-a privit nehotărât, aşteptând un răspuns, iar eu am încuviinţat din cap. Şi-a luat telefonul din buzunarul din spate, a căutat ceva pe el şi apoi mi l-a întins, să i-l iau din mână.

Deschisese o serie de mesaje între el şi Nisha.

31/10 22.16

Stimate domnule Seraphim, voi întârzia puţin pentru că mi-a fost greu să plec, dar ajung la barul La Maria într-o jumătate de oră.

31/10 22.19

Bine. Să nu întârzii prea mult, te rog, trebuie să plec mai devreme azi.

31/10 22.21

Stimate domnule Seraphim, mă străduiesc să ajung cât mai repede. Vă mulţumesc că aţi acceptat să vă întâlniţi cu mine, este foarte important.

31/10 23.15

Încă aștept. Ești pe drum?

31/10 23.45

Alo, Nisha?

01/11 00.01

Din păcate trebuie să plec acum.

Apoi a luat din nou telefonul şi iar a căutat ceva. De data aceasta voia să citesc mesajele dintre el şi soţia lui.

31/10 22.10

Te rog să vii devreme azi. Am avut o zi lungă. Vreau să mă ţii în braţe.

31/10 22.18

Vin. Nu-ţi face griji. Te iubesc.

31/10 22.22

Nu o să întârzii. Aștept pe cineva, am o întâlnire, nu ar trebui să dureze mult. Vin să te iau în braţe! Te iubesc

– Şi ce dovedeşte asta? Poate că altcineva a fost implicat, i-am spus.

Seraphim a pufnit, iritat:

– Şi ce-ţi închipui că s-a întâmplat? Poţi să-mi cauţi în telefon cât vrei. Hai! Nu am nimic de ascuns.

Cu telefonul lui în mână, m-am întors spre muflon. Zăcea acolo paşnic, nemişcat, iar cornul drept îi intrase în pământ într-un unghi ciudat. Ochii îi erau încă deschişi, unul se uita în sus, printre frunzele copacilor, la cer. Am rămas cu privirea pierdută spre el, cu ochii plini de lacrimi.

M-am aşezat iar lângă el. I-am pus mâna pe piept şi, pe măsură ce soarele se înălţa tot mai mult, dimineaţa parcă absorbea lumina aurie din trupul şi ochii muflonului.

Atunci l-am observat. Am văzut aurul cum se evaporă, se contopeşte cu aerul şi se ridică spre cer. Am văzut aurul din corpul animalului ridicându-se ca o lumină, aşa cum ne imaginăm că se ridică un suflet care părăseşte trupul. Aurul acesta s-a topit în răsărit. Blana de sub burtă era de un alb pur, iar corpul şi faţa de un gri-maroniu catifelat. Coarnele lui frumos arcuite erau parcă albe acum, cu dâre fine de galben şi cenuşiu, îmi aminteau de culoarea unei stânci.

Mâna îmi tremura pe pieptul lui. Plângeam în hohote, mă cuprinsese o tristeţe nimicitoare.

Seraphim stătea lângă mine fără să scoată o vorbă.

– Ai văzut? l-am întrebat.

– Ce să văd?

– Aurul, felul în care i-a părăsit corpul; felul în care s-a împrăştiat în văzduh.

A rămas tăcut apoi, după ce a oftat adânc, a spus:

– Nu eşti în apele tale de când a plecat Nisha.

– Nu a plecat. Ştii ceva, eşti un mare nemernic.

M-am întors iar spre el şi mi-am amintit tot ce voise Nisha de la mine, lucrurile pe care mi le-a spus, felul în care a plâns uitându-se la fotografia mea de când eram copil. „Erai atât de frumos şi de dulce.“ Oare aşa s-a exprimat?

– Seraphim, eu renunţ, i-am spus. De acum încolo, să faci bine să mă laşi în pace. Nu trebuie să mă plăteşti pentru vânătoarea asta şi nici pentru cea dinainte, de altfel. Nu mai vreau să am de-a face cu treaba asta. Din partea mea, poţi să dai foc la tot ce am, dar, dacă păţeşte cineva ceva, jur că te omor.

Păsările din colivii continuau să cânte din toţi rărunchii.

Soarele se înălţa tot mai sus. Timpul parcă trecea mai repede. Oare cât am stat aşa, privindu-ne în ochi?

– Şi ce-o să faci, de unde o să ai bani? a fost tot ce a zis.

Nici nu m-am deranjat să-i răspund.

iPad-ul a sunat la ora 5 dimineaţa. Eram treaz de mult. Rana de la braţ era cusută şi bandajată; nu le spusesem nimic medicilor despre ce se întâmplase.

Când am răspuns la telefon, le-am văzut pe amândouă, pe Kumari şi pe mama Nishei.

– Ce-ai păţit la braţ, domnule Yiannis?

– Am căzut, Kumari. Nu-ţi face griji, e o nimica toată.

M-a privit cu ochii mijiţi. Nu era convinsă.

Bătrâna a început să mi se adreseze în singaleză. Pielea feţei îi era fină ca o piatră, iar ochii ei mari erau aţintiţi asupra mea.

În timp ce vorbea, îşi deschidea şi închidea palmele.

– Să-mi spui dumneata! a zis în cele din urmă, în engleză.

Apoi, a înghiontit-o uşor pe Kumari.

– Bunica e foarte îngrijorată. Vrea să ştie unde e *amma*. Zice că nu s-a mai întâmplat niciodată să nu le sune pe iubita ei mamă şi pe iubita ei fiică. Întreabă ce i-ai făcut.

Mi-am dat seama atunci că îmi tremurau mâinile pe tabletă.

Am rămas tăcut o vreme, în timp ce ele aşteptau răspunsul meu. Bătrâna cu chip neted îşi ţinea mâna pe umărul lui Kumari. O strângea tare.

De sub bretonul tăiat recent, fetiţa se uita fix la mine.

– Kumari, am început eu, apoi am tras adânc aer în piept. Kumari, îmi pare rău. Spune-i, te rog, bunicii tale că nu ştiu unde e mama ta. A ieşit într-o noapte, cu aproape trei săptămâni în urmă, şi nu s-a mai întors.

Fetiţa a şovăit o clipă, a deschis gura, să-mi zică ceva, apoi s-a răzgândit şi s-a întors spre bunica ei, să-i traducă.

Bătrâna şi-a pierdut cumpătul. A început să plângă şi să vorbească atât de repede, încât fetiţa tot flutura din mâini în dreptul ochilor bătrânei, încercând să o oprească, să o facă s-o asculte, poate. Bătrâna continua să turuie, părea că se sufocă, iar Kumari a început să-mi traducă:

– Întreabă unde e. De ce a plecat? De ce nu s-a întors? S-a întâmplat ceva?

– Nu ştiu, Kumari, i-am răspuns. Dar facem tot posibilul să o găsim. Te rog să mă crezi. Tot posibilul.

Vocea mi s-a frânt când am rostit ultimele cuvinte.

– Vrea să ştie mai multe, domnule Yiannis. Zice că nu ajunge ce ne-aţi spus. Trebuie să ştie mai multe.

– Tot ce ştiu şi tot ce vă pot spune e că mai sunt patru femei, toate menajere din alte ţări, şi două copile ale lor, care au dispărut.

Kumari a tradus pentru bunica ei, iar bătrâna a început să vorbească şi mai repede. Erau întrebări, îmi dădeam seama, foarte multe întrebări, dar fetiţa s-a întors spre mine cu o expresie de solemnitate şi seriozitate pe chip care mi-au amintit de mama ei.

– Domnule Yiannis, m-a întrebat, pe un ton blând, de ce nu mi-ai spus toate aceste lucruri? Ştii de multă vreme, nu?

– Da, i-am răspuns.

– Şi de ce nu mi-ai spus?

– Mi-a fost teamă.

– De ce ți-a fost teamă, domnule Yiannis?

– Mi-a fost teamă să te fac să suferi.

În secunda următoare, ecranul s-a făcut negru şi nu am mai văzut-o.

Am rămas aşa, holbându-mă la tabletă şi întrebându-mă cum a reuşit Nisha să menţină o relaţie cu fiica ei prin intermediul acestui ecran minuscul. Aş fi vrut să sparg sticla, să ajung la Kumari, să o iau în braţe şi să-i spun că totul va fi bine. Aş fi vrut să o liniştesc pe fetiţa aceea care-mi amintea atât de mult de mama ei, dar nu puteam. Nu era vorba doar despre distanţa fizică uriaşă dintre noi, ci şi despre faptul că nu ştiam ce i-aş fi putut spune ca să o consolez.

În înaltul cerului, doi vulturi planează în zbor, cu aripile în formă de V. La mare depărtare, sub ei, pe pământ, orbita iepurelui de câmp e îndreptată în sus, spre penele lor în două nuanţe, negru şi cenuşiu.

Ce dimineaţă frumoasă! Albastră ca safirul, cu nori trecători de iarnă. Cu mulţi ani în urmă, în zona aceasta vulturii zburau în cârduri, precum turmele de oi sau capre; acum apariţia acestor doi e o raritate. Îşi schimbă cursul zborului, o iau în jos, spre iepure; pe măsură ce coboară, umbrele aripilor lor se măresc pe suprafaţa lacului. Vor curăţa locul de cadavre. Aterizează pe stâncile galbele ale craterului, ţinându-şi capetele mici, roşii, golașe, înfipte pe gâtlejurile subțiratice. Cercetează amândoi cu privirea iepurele de câmp.

Încep să se înfrupte din carnea care a rămas, moale şi îmbibată de apă din cauza ploii. Lacul străluceşte sub lumina soarelui de amiază.

În puţul de mină, inul alb e acum fâşii lungi ca nişte panglici, iar apa de ploaie care a inundat locul se mişcă încet peste pielea albăstruie a unui sân.

La pensiune, bărbatul şi femeia îşi leagă şireturile ghetelor de drumeţie.

Va fi o zi frumoasă, zice ea, observând cum razele soarelui pătrund prin crăpăturile obloanelor.

Am citit despre vechile mine, zice el. Îţi povestesc pe drum.

În timp ce trec pe lângă câmpurile de orz şi grâu, îi vorbeşte despre vechea istorie a cuprului şi a bronzului. Apoi, când ajung în dreptul lanului de floarea-soarelui, îi relatează tot ce a citit despre vechile mine, despre cum mureau oamenii de silicoză. În cele din urmă, dau de terenul arid, unde pământul se întinde pustiu până la orizont. Soarele străluceşte cu putere, iar ea îşi ţine o mână deasupra ochilor, ca un marinar care se pregăteşte să pornească în larg.

Zărindu-i pe cei doi, vulturii abandonează cadavrul iepurelui de câmp şi pleacă, dând, leneş, din aripile lor mari.

25. PETRA

Telefonul a sunat în timp ce adunam frunze de viţă-de-vie din grădină. Voiam să gătesc ceva bun pentru Aliki. Am petrecut o sâmbătă liniştită, ne-am jucat, ne-am prefăcut că citim, dar de fapt eram foarte îngrijorate din cauza Nishei.

Plănuisem să fac frunze de vie umplute pe care să le înfăşor în folie, iar duminică să mergem la un picnic şi să le mâncăm cu mâna sub Famagusta Gate.

Vocea lui Tony în telefon a schimbat totul.

– Petra, ţi-aş putea spune să aştepţi până aflăm mai multe, dar treaba asta nu suferă amânare. S-a găsit un cadavru în puţul de lângă lacul roşu din Mitsero.

Am început să tremur. Am reuşit să închei conversaţia, apoi am luat-o repede pe Aliki şi am dus-o la doamna Hadjikyriacou. Şi-a dat seama de cum m-a văzut că se întâmplase ceva, pentru că a luat-o fără să pună întrebări.

Când m-am întors să plec, Aliki a strigat după mine:

– Ce s-a întâmplat? Unde mergi? E vorba de Nisha?

Nu am avut putere să rostesc nici un cuvânt, dar m-am uitat în ochii ei şi am confirmat din cap, apoi am ieşit în grabă.

Sărind câte două trepte deodată, am mers în fugă la Yiannis şi i-am bătut la uşă.

Când mi-a deschis, am văzut că are ochii roşii, iar la braţ, un bandaj. Arăta de parcă plânsese toată noaptea.

– Ce-ai păţit?

– Nimic serios.

L-a cuprins groaza când i-am spus ce aflasem de la Tony. Şi-a luat rapid cheile şi adidaşii fără să scoată un cuvânt.

Îţi ia douăzeci de minute să ajungi la Mitsero, de unde locuiesc eu. Tot drumul m-am gândit la apa aceea pe care o păzeau schelele minelor abandonate ca nişte stafii.

Am mers cu maşina până la capătul unei străzi pavate, care trecea pe lângă satul Agrokipia. Am lăsat maşina la marginea drumului, unde cimentul era crăpat; de acolo trebuia să mergem pe jos pe o cărare noroioasă, pentru a ajunge la lac.

Se adunaseră mai mulţi oameni, curioşi să afle ce se întâmplase.

„Pe-aici nu se petrec astfel de lucruri!“

„Aşa ceva – niciodată!“

„Oare cine e?“

Am încercat să ignor vocile mulţimii.

Zona din jurul lacului şi al minei abandonate era împrejmuită cu sfoară. Deasupra zburau elicoptere. Ne aflam pe panta unui deal abrupt, cu bolovani galbeni, care se întindea până la apă. Ştiam că Yiannis e lângă mine, dar nu am îndrăznit să-l privesc. Dacă aş fi citit frică pe chipul lui, aş fi fost pierdută; de-abia reuşeam să-mi păstrez cumpătul. Dar îi auzeam respiraţia, îl auzeam cum respiră sacadat.

„Trupul era înfăşurat în pânză albă.“

„Nişte turişti, erau în drumeţie.“

„Puţul minei s-a umplut de apă după ploaie.“

„Da, aşa am auzit şi eu!“

„Şi a scos cadavrul la suprafaţă.“

„Da. Cadavrul a apărut la suprafaţă.“

Parcă o vedeam în faţa ochilor pe Nisha: în şlapi şi pantaloni scurţi; câteva fire de păr brunet pe coapse; părul împletit, care-i ajungea până la baza spatelui; mărgele la mână – brăţări pe care i le făcuse fiica ei şi i le trimisese într-un plic jerpelit. Apoi mi-au venit în minte tot mai multe amintiri: cum îşi trăgea Nisha mănuşile galbene de cauciuc, cum îmi întindea gem de portocale pe pâine prăjită, cum amesteca în cafeaua de pe sobă cu o lingură lungă, cum ochii ei îmi puneau, în tăcere, tot felul de întrebări, veşnic curioşi, veşnic sumbri, întunecaţi şi tainici, sub apăsarea trecutului.

În depărtare se auzeau clopotele. Au bătut mult timp, dar tot auzeam vocile oamenilor din mulţime.

„Cadavrul e descompus.“

„Vor fi nevoiţi să-i facă teste de ADN.“

N-am îndrăznit să spun cu voce tare la ce mă gândeam, dar ştiam că Yiannis se gândea şi el la acelaşi lucru pentru că, după ce mi-am luat inima

în dinţi şi m-am uitat la el, era palid şi tremura.

În clipa următoare a plecat de lângă mine. L-am zărit strecurându-se prin mulţime şi îndreptându-se spre turnul de foraj. Nu l-am mai zărit un timp, apoi am auzit ceva zarvă. Mi-am făcut drum printre oameni şi l-am văzut pe Yiannis certându-se cu un polițist: reuşise, cumva, să treacă pe deasupra sau pe sub frânghie şi intrase în zona de anchetă. Polițistul îşi ţinea braţele întinse lateral, creând astfel o barieră; un altul se apropia din dreapta. Acesta din urmă şi-a pus mâna pe umărul lui Yiannis şi i-a făcut semn să se liniştească.

– Hei! am strigat! Lăsaţi-l în pace! E în regulă. O cunoaşte. E în regulă, o cunoaşte.

De-abia când şi-au întors toţi privirea spre mine – poliţia, oamenii din mulţime – mi-am dat seama ce spusesem.

Am plecat de acolo, de lângă lac, fără să aflăm nimic. Poliţia ne-a spus să mergem acasă, vor face teste, ceva legat de ADN şi oase – de-abia reuşeam să înţeleg cuvintele.

Eram din nou în maşină, în drum spre casă. M-am uitat la Yiannis; arăta pustiit, de parcă era gol pe dinăuntru. Avea ochii adânciţi în orbite, iar buzele strânse. Semăna cu o pasăre veştejită, o pasăre bătrână, fără pene.

Tocmai când să o iau spre Nicosia, mi-a spus, cu o voce uscată şi răguşită, de parcă nu mai vorbise de secole.

– Petra.

– Da?

– Vrei să vii undeva cu mine?

– Unde?

– Nu mă pot întoarce acasă încă.

– Dar unde?

– În pădure.

– De ce?

– Trebuie să verific ceva. Vii? Mă duci în pădure, te rog?

– Sigur, i-am răspuns.

Urmându-i indicaţiile, am luat-o spre coasta de vest a oraşului Larnaca, pe lângă satul Zygi. M-a izbit mirosul de cimbru sălbatic şi de rozmarin. În depărtare se vedeau superbele culori de portocaliu şi galben dintr-o livadă de citrice. Mi-a spus să o iau spre un loc mai retras de lângă drum şi am

parcat acolo. S-a dat jos din maşină şi s-a îndreptat spre o cărare îngustă printre copaci, făcându-mi semn să să-l urmez. Mergeam printr-o pădure deasă şi întunecată de eucalipţi şi salcâmi. Am continuat aşa câteva minute, înaintând prin mărăcinişuri, până am ajuns la un luminiş.

Acolo, pe jos, zăcea un muflon. Deasupra lui bâzâiau roiuri de muşte. Am făcut un pas înainte, să mă apropii, dar Yiannis m-a apucat de braţ cu mâna sănătoasă.

– Nu, a spus. Nu aici.

L-am urmat apoi şi mai adânc în pădure; se auzea cântecul păsărilor. Nu mai auzisem niciodată așa ceva, atât de multe cântece în acelaşi timp. Erau cu miile – deasupra noastră, în jurul nostru, mii şi mii de păsări care se zbăteau în plasele întinse pe toată suprafaţa poienii.

– Ce-i asta? am întrebat, îngrozită.

– Plase de prins păsări, a zis, cu voce stinsă. Ieri am fost aici la vânătoare…

I-am aruncat o privire aspră.

– Da, a zis el, uitându-se în pământ. Am vânat aici. Eu şi Seraphim. Am plecat în grabă după ce mi-a rănit braţul. Nu ştiam dacă s-a întors. Văd că nu.

M-am uitat iar în sus. Era un adevărat vacarm. Cântecele a mii de păsări prinse într-o singură capcană. Îmi venea să vomit. Mii de păsări prinse în plasă, încercând să zboare.

– Mă ajuţi, te rog, să eliberez păsările?

Cu mâna sănătoasă, a început să tragă de plasă, până când aceasta a căzut la pământ. Apoi a îngenuncheat şi a luat păsările, una câte una. Se chinuia, nu putea folosi decât un braţ, aşa că m-am dus să-l ajut.

– Dumnezeule mare!

Unele erau moarte, dar pe cele care încă trăiau le-am luat în palmă, le-am mângâiat penele şi le-am pus pe pământ, aşteptând să văd dacă se mişcă. Unele au început să sară pe picioruşele lor fragile, altele au zburat în frunzele copacilor şi apoi sus, spre înaltul cerului. Una câte una. Una câte una. Yiannis se chinuia lângă mine, deşi nu prea reuşea mare lucru cu o singură mână. Am băgat de seamă că era iritat din cauza aceasta, dar ştiam că n-ar fi fost o idee bună să-i spun să se dea la o parte.

Am muncit aşa vreo oră, eliberând păsările. Foarte multe dintre ele erau migratoare, dar se găseau şi din cele care rămâneau peste iarnă pe insula

noastră. Pe lângă piţigoi cu cap negru mai erau bâtlani, sturzi şi superbi fluturaşi de stâncă, cu penele lor de un roşu atât de viu.

Plângeam, iar suspinele mele se contopeau cu cântecele păsărilor.

– Sunt şi forfecuţe, piţigoi, gaiţe şi cojoaice, a zis Yiannis, de parcă acum le vedea cum trebuie pentru prima dată. Şi gaie neagră, a continuat el, şi şorecari, şi viespari… Şi uite… sute de cintezoi.

– Ce trist că nu se opresc din cântat, nu-i aşa?

– Ar fi cântat până la ultima suflare, a răspuns Yiannis.

În mijlocul plasei, în care i se încâlciseră aripile, era un vânturel roşu.

– Încă trăieşte.

Aripa îi era prinsă în plasă, dar am tras încet de ea, cu degetele, apoi am rupt-o cu unghiile, cu grijă să nu-l sperii pe vânturel sau să-l rănesc şi mai tare.

– Ar fi murit lent, a zis Yiannis.

Am ţinut vânturelul în poală în timp ce încercam să-l eliberez din plasă. Stătea nemişcat şi se uita în sus la mine cu ochii lui mari, mărgelaţi. Deasupra noastră şi în jurul nostru zburau păsările pe care le-a salvaserăm. Pe pământ zăceau cele care muriseră.

În cele din urmă, am reuşit să eliberez vânturelul din plasă. Ne-am oprit amândoi să-l privim cum îşi deschide aripile şi zboară spre cer. Şi i-am zis:

– Nisha întotdeauna zâmbea, în ciuda tuturor problemelor. Mi-a crescut fiica, mi-a ţinut casa curată şi zâmbea tot timpul, din toată inima. Ai observat asta?

– Nisha mi-a spus odată, a răspuns Yiannis, urmărind cu privirea zborul vânturelului, că voia să o protejeze de Aliki de durerea ei. Purta multă durere în suflet. Nu ştiu dacă ştiai. Dar ea voia ca Aliki să o vadă fericită, pentru ca fetiţa să simtă că lumea e plină de bucurie. Nisha zicea: „Copiii ne caută privirea pentru a descoperi lumea. Când văd în ochii noştri bucurie sau iubire, înţeleg că aceste lucruri există“.

Am priceput atunci că acesta fusese darul pe care i-l făcuse Nisha fiicei mele – faptul că Aliki a învăţat să înţeleagă lumea prin ochii ei.

Două nopţi mai târziu, o pregăteam pe Aliki de culcare.

– Mai ţii minte că mi-ai povestit despre păsările furate din cer? am întrebat-o, în timp ce-i aranjam plapuma sub bărbie şi în jurul corpului, aşa cum îi plăcea.

Aliki a încuviinţat din cap.

– Le-am salvat. Am fost cu Yiannis să le salvăm. Le-am eliberat din plasele în care erau prinse, să poată zbura din nou.

– Deci acum îşi pot continua călătoria?

– Da.

A dat iarăşi din cap, cu ochii ei mari şi umezi în lumina veiozei.

– Dar unele au murit?

Am ezitat puţin, apoi i-am răspuns:

– Da.

– Nisha va fi foarte tristă când va afla.

Joi m-a sunat Tony să mă întrebe dacă poate veni la mine în seara aceea. Avea o voce ciudată la telefon.

– S-a întâmplat ceva? l-am întrebat.

Mă obişnuisem cu tonul vocii lui, dar azi părea precaut, şovăitor. În ultima vreme ne sunase aproape în fiecare zi să ne spună ce mai aflase şi să vadă dacă eu sau Yiannis avem vreo veste.

– Mai bine vorbim când ne vedem.

Am urcat la etaj să-i spun lui Yiannis că vine Tony la ora şapte, dar nu i-am dat alte detalii despre conversaţia avută.

Am dus-o pe Aliki la doamna Hadjikyriacou.

– Vine cineva să-ţi aducă veşti despre Nisha, aşa-i? a întrebat Aliki în timp ce băteam la uşa doamnei Hadjikyriacou.

– Aşa se pare, i-am răspuns.

– Hmm, a zis ea.

Un sunet scurt, slab, ca de şoarece.

Cu puţin înainte de ora şapte a sosit Yiannis cu tableta în mână, în caz că sună Kumari. Îşi făcea griji pentru ea. Era netuns şi nebărbierit, iar sub ochi avea cearcăne; arăta de parcă nu-şi mai schimbase hainele de zile întregi. Braţul îi era tot imobilizat, dar nu l-am mai întrebat cum e. Amândoi am evitat să vorbim despre după-amiaza aceea cu păsările cântătoare, amândoi am evitat să vorbim despre Nisha.

– Cum se simte Aliki? m-a întrebat.

– Bine, mulţumesc. E cu doamna Hadjikyriacou. A dat din cap. Cu ce te pot servi?

– Apă, mulţumesc.

M-am dus în bucătărie şi am auzit că sună tableta.

– De ce nu eşti la şcoală? a întrebat Yiannis.

– Nu am putut merge, domnule Yiannis… sunt prea îngrijorată. Îmi închipui tot felul de lucruri despre ce ar fi putut păţi *amma*. Poate a rămas blocată sub pământ, aşa ca tata. *Amma* mi-a povestit ce s-a întâmplat cu *baba*. Îmi vei spune adevărul de acum încolo, domnule Yiannis? Altfel mintea mea va continua să inventeze scenarii.

– Desigur, i-a răspuns el.

– Bunica vrea să ştie dacă aţi mai aflat ceva. E în cealaltă cameră, pe pat. Plânge.

– Kumari, ascultă-mă cu atenţie şi ţine minte că sunt aici ori de câte ori tu sau bunica ta vreţi să vorbiţi cu mine. A şovăit puţin când m-a văzut intrând cu o carafă şi trei pahare pe tavă, pe care am aşezat-o pe măsuţă. A fost găsită o femeie într-un lac din apropiere aici, pe insulă.

Stăteam în spatele lui, nu mă vedea. Kumari a căzut pe gânduri, apoi, cu voce tremurândă, a întrebat:

– Doamna din lac trăieşte?

– Nu.

– E posibil ca doamna din lac să fie *amma* mea?

– Nu ştiu. Nu cred. Cu siguranţă nu e ea.

A urmat iarăşi o pauză.

– Crezi că ar putea fi *amma*. Sunt convinsă. Pentru că, dacă într-adevăr ai fi fost convins că nu e *amma*, nu mi-ai mai fi spus. Îmi spui… ca să mă pregătești. Nu-i aşa, domnule Yiannis?

– Da, Kumari.

Apoi a dispărut de pe ecran.

Yiannis a rămas nemişcat, cu privirea la propria reflexie pe ecran. Am făcut un pas înainte şi i-am pus mâna pe umăr.

S-a auzit soneria.

L-am lăsat pe Yiannis acolo şi m-am dus să-i deschid lui Tony. Era ciudat să-l văd în alt loc decât în biroul lui de sticlă. Era mult mai înalt şi mai solid decât mi-l aminteam şi se mişca încet, greoi ca un urs.

S-a aşezat pe fotoliul din faţa lui Yiannis, iar eu i-am dat un pahar cu apă.

– Pot să te mai servesc cu ceva? l-am întrebat. Ceai sau cafea? E lung drumul de la Limassol.

– Nu, mulţumesc, Petra. Şi mulţumesc pentru ospitalitate, eşti foarte amabilă.

Am schiţat un zâmbet şi m-am aşezat şi eu. Ne uitam amândoi la el, însă el ezita. În cele din urmă, a spus:

– Am vrut să vin să vă zic eu înainte să apară la ştiri.

– Au identificat cadavrul? a întrebat Yiannis.

Stătea adunat pe marginea canapelei şi am observat că mâinile, aşezate pe genunchi, îi tremurau.

– Da.

– E Nisha?

– Nu, a răspuns Tony. L-am auzit pe Yianni răsuflând uşurat. Lasă-mă să termin. Femeia a fost identificată ca fiind Rosamie Cotabu. Petra, poate îţi aminteşti numele. E una dintre femeile despre care ţi-am vorbit când ai venit prima dată la mine.

Am dat din cap şi i-am aruncat o privire rapidă lui Yiannis, care părea extrem de agitat, nu-l mai văzusem aşa, îşi freca ritmic tâmpla dreaptă.

– Rosamie Cotabu, a repetat Tony, rar. Pot să-mi aprind o ţigară?

– Sigur, i-am spus şi m-am ridicat să-i aduc o farfurioară pe care să o poată folosi ca scrumieră.

Când m-am întors din bucătărie, el deja îşi aprinsese ţigara, iar fumul se ridica în spirale prin lumina de la foc. Am observat că şi mâna lui Tony tremura când îşi ducea ţigara la gură. A tras adânc fumul în piept, iar scrumul a căzut pe jos. Atunci, cu grijă, a scrumat în farfurioara pe care i-o adusesem.

– Am un prieten în poliţie, a spus, uitându-se la mine. Are un rang mai mic, aşa că nu are puterea de a începe o anchetă, dar mi-a furnizat multe informaţii utile. Am încuviinţat din cap şi m-am aşezat. Rosamie Cotabu, a continuat, ţi-am povestit despre ea, nu? Femeia care a lucrat în casa unui bărbat care o abuza fizic.

– Da, îmi amintesc.

– S-a dus la poliţie să ceară ajutor, dar i-au spus că n-are decât să plece din Cipru dacă nu-i place aici. Nimeni n-a ajutat-o. A tăcut o clipă şi, cu ochii grei de oboseală, a mai tras un fum de ţigară, apoi a stins-o. Eu ştiam că Rosamie nu ar fugi. Ştiam că ceva nu e în regulă. De ce n-am insistat, de ce nu m-am străduit mai mult? Şi-a ridicat braţul, apoi l-a lăsat să cadă pe braţul fotoliului de parcă ar fi fost fără viaţă. Şi-a scos încă o ţigară şi o

ţinea între degete fără s-o aprindă. Vai, a continuat, zâmbind trist, ce plină de viaţă era! Şi avea o mulţime de prieteni. A zis la un moment dat că eu i-am salvat viaţa. A început să plângă, ca o furtună stârnită fără nici un semn prealabil. Lacrimile îi curgeau pe obraji, iar el îşi tot cerea, printre suspine, iertare. Îmi cer scuze, Petra. Nu am venit aici cu intenţia să vă împovărez, a spus, făcând un efort să-şi reia stăpânirea de sine, aprinzându-şi ţigara şi inspirând cu poftă fumul, de parcă acest lucru i-ar fi salvat viaţa.

– Nu-ţi face griji, Tony.

Yianni era atât de tăcut, încât aproape că uitasem că se afla şi el acolo, dar, când m-am întors spre el, am observat că era foarte agitat şi atent. Îmi amintea de spicele de grâu care tremură în bătaia vântului pe câmpii.

– Poliţiştii i-au verificat telefonul pe care l-au găsit pe un câmp din apropiere, a continuat Tony. Au descoperit că a comunicat prin mesaje cu un bărbat pe care l-a cunoscut pe un site de anunţuri matrimoniale. Ieşise în oraş în noaptea aceea, în noaptea în care a dispărut, ca să se întâlnească cu el pentru prima dată. El a fost ultima persoană căreia i-a trimis mesaj. Poliţia a descoperit că avea un cont fals, dar au reuşit să-i descopere identitatea adevărată. E vorba despre un soldat grec-cipriot de treizeci şi cinci de ani, angajat la garda naţională. L-au reţinut pentru interogatoriu. Autopsia a scos la iveală că Rosamie avea răni pe tot corpul şi urme în jurul gâtului. A scuturat din cap. Ce să zic, din păcate, lucrurile nu par să stea foarte bine.

– Nu, a intervenit atunci Yiannis, cu voce răguşită, de nerecunoscut, de parcă nu mai vorbise de ani de zile. Ştiu sigur că Nisha nu s-ar fi întâlnit cu nimeni. Sigur. Mă iubea.

Tony a încuviinţat din cap, înţelegător.

– Lucrurile se vor limpezi cu timpul, a zis, dar deocamdată nu putem decât să aşteptăm.

După ce au plecat cei doi bărbaţi, am simţit cum mă cuprinde groaza. Îmi era frig. Bătea un vânt puternic, care zăngănea ferestrele şi îndoia măslinul din faţa casei. M-am dus în camera lui Aliki. Dormea buştean. M-am strecurat în pat lângă ea şi am luat-o în braţe. I-am mirosit părul şi am sărutat-o duios, încet, să nu se trezească.

26. YIANNIS

S-a vorbit şi la ştiri despre uciderea lui Rosamie Cotabu. Oamenii erau neliniştiţi. Menajerele vietnameze, cu pălăriile lor tradiţionale, se uitau atente, precaute, la trecători. În faţa casei doamnei Hadjikyriacou, Ruba stătea speriată, cu o mătură în mână.

De data aceasta am sunat-o eu pe Kumari. Era iarăşi singură.

– Bună dimineaţa, domnule Yiannis, ai veşti? Bunica îmi pregăteşte micul dejun şi plânge tot timpul. Îşi şterge lacrimile pe mânecă şi pe jerseu.

– Tu ai plâns, Kumari?

– Nu. Eu nu plâng până nu am toate datele. Ai vreo veste?

– Au aflat cine e femeia din lac. Nu e mama ta.

Kumari a răsuflat atât de adânc, de parcă îşi ţinuse respiraţia până atunci, apoi a rostit cu o voce frântă, tulburată:

– Mulţumesc! Vai, Doamne, ce bine! Nu e *amma* mea.

Şi-a lăsat tableta pe masă, care îmi arăta acum doar tavanul, şi am auzit-o cum îi spunea ceva bunicii care, şi de data aceasta, a început, printre lacrimi, să pună un potop de întrebări.

Apoi Kumari a revenit.

– Cum o cheamă pe doamna pe care au găsit-o în lac?

– O cheamă Rosamie Cotabu.

– Era una dintre femeile dispărute despre care mi-ai spus?

– Da.

– Una dintre cele cinci femei dispărute.

– Da.

– Şi ea era menajeră, aşa cum e *amma*?

– Da.

Kumari a căzut pe gânduri. Bătrâna continua să vorbească din cealaltă cameră.

– Crezi că o vor găsi pe *amma* aşa cum au găsit-o pe doamna cealaltă, nu-i aşa, domnule Yiannis?

– Nu, nu cred asta.

– Dar şi ea era o femeie dispărută, la fel ca *amma*. Nu-i aşa, domnule Yiannis?

S-a aflat că Rosamie Cotabu era creştină, aşa că au tras clopotele pentru plecarea ei în lumea cealaltă. Între timp, furia sporea. Menajerele fierbeau de mânie şi indignare, nu erau doar speriate. În fond, Rosamie Cotabu fusese declarată dispărută, iar poliţia nu luase în seamă rugăminţile şi îngrijorarea angajatorului. Apoi a fost descoperită într-un puţ de mină, înfăşurată în pânză albă.

Femeile treceau prin faţa casei, totdeauna câte două acum, cu capetele apropiate, absorbite în conversaţii şoptite, dar erau cu ochii în patru, temându-se de vreun posibil pericol. Parcă erau orele şi zilele de după un cutremur puternic, când oamenii se plimbă de colo colo, agitaţi, aşteptându-se să se producă un altul în orice clipă, când zidurile şi pământul de sub picioare nu mai au fermitatea ştiută, când nu te mai simţi în siguranţă nicăieri.

Poliţia a reţinut un bărbat, dar numele nu i-a fost făcut public, iar Tony nu ştia nici el cine e.

În săptămâna aceea, într-o seară, Seraphim a bătut la uşă. Era prima dată când intra la mine în casă şi prima dată când venea neanunţat.

I-am deschis uşa şi, fără să scot o vorbă, l-am lăsat să intre.

– Cum ţi-e braţul? m-a întrebat, uitându-se la bandaj.

– Mai bine.

– Am auzit de femeia pe care au găsit-o în mina de la Mitsero.

Am dat din cap şi l-am invitat să ia loc.

– Ai veşti despre Nisha?

– Nu.

S-a uitat spre uşa de la balcon, dar nu a mai adăugat nimic.

Apoi a desfăcut fermoarul rucsacului pe care-l aşezase la picioare şi a scos un teanc de bani. După cum arăta, erau mult mai mulţi decât îmi datora pentru ultima vânătoare.

– Acolo cred că-s vreo 10 000 euro.

– Exact, ai ghicit. I-a pus pe măsuţa dintre noi. Sunt ai tăi.

– Ce-i asta, mită?

– De ce aş simţi nevoia să te mituiesc?

– Ca să-mi ţin gura.

Micuţa mea pasăre a început să ţopăie şi să inspecteze teancul de bani de pe măsuţă. Seraphim s-a încruntat şi m-a privit ţintă în ochi.

– Acum ai o pasăre de companie?

– Nu-i o pasăre de companie, am obiectat.

Nu aveam energie să-i dau explicaţii.

– Banii sunt pentru tine, să te descurci până te hotărăşti ce vrei să faci. M-am uitat la el cu indiferenţă. Ne cunoaştem de atâta timp, nu? m-a întrebat. Am dat din cap, precaut, întrebându-mă ce planuri mârşave mai avea de data aceasta. Mai ţii minte când veneam în vizită la ferma voastră, cu tata? Am ridicat din umeri, dar el a continuat: Îmi plăcea tare mult să merg acolo, să las în urmă oraşul. Eram invidios pe viaţa pe care o duceai. Întotdeauna am fost invidios pe tine şi pe libertatea de care te bucurai. Eu reuşeam să ies la aer doar cu puşca în mână. Şi-a întors privirea un moment, apoi s-a uitat din nou la mine. Deunăzi, când am văzut cum reacţionezi la moartea unui muflon… mi-am adus aminte de… Am aşteptat, dar propoziţia a rămas neterminată. O să le spun şefilor că ai fost grav rănit într-un accident şi că nu vei mai putea lucra cu noi.

– Mulţumesc.

– O să-i asigur că nu e nevoie să te reducă la tăcere. Am dat din cap. Ştii, nu am fost dintotdeauna aşa un porc. Ai uitat?

Mi-l aminteam cum cobora în fugă muntele, ţinând de picioruşe corbul pe care-l omorâse.

Probabil că a citit îndoiala pe chipul meu, pentru că a zis:

– Zău aşa, Yiannis. Nu mai ţii minte? M-am schimbat după ce mi-au pus puşca în mână. Înainte de asta, ne jucam în pădure. Mi-ai arătat toate fiinţele care existau acolo, chiar şi pe cele care se târau printre frunze. M-ai învăţat cum să prind un şarpe şi apoi să-i dau drumul. Am jucat domino în livada de măslini. Am construit un iglu din crenguţe şi am explorat Polul Nord! Ne-am luptat cu rechinii în Oceanul Pacific!

Avea dreptate, firește. Nu uitasem. Tocmai aceste amintiri m-au împiedicat să-l consider demn de tot dispreţul. Mi-a răsărit în minte o imagine cu el, cocoţat pe un trunchi de copac prăbuşit, încurajându-mă să trec peste un pârâu în care creştea multă iarbă.

– Am făcut o praştie să dăm jos merele din pomi, ca să avem ce mânca, să supravieţuim în jungla amazoniană.

– Da.

– Deci îţi aminteşti. Am confirmat încet din cap. Acceptă banii. Te rog.

– Bine.

Nu i-am mulţumit şi nici nu i-am oferit ceva de băut.

– Am un nou ucenic, a spus în timp ce se îndrepta spre uşă. Un tânăr foarte ascuţit la minte. Exact ce-mi trebuie. Dar, ştii doar, Oskana vrea să termin cu treburile astea. Nu înţelege că preţul e prea mare, dacă vrei să ieşi din afacere. Aşteptăm un copil. Nu vreau să risc.

În ochi i se citea tristeţe, nelinişte.

– Cum se simte Oksana? l-am întrebat.

– Foarte bine. Am terminat, în sfârşit, de zugrăvit camera copilului şi i-am arătat rezultatul cu mare fast. A fost extrem de încântată.

– Mă bucur tare mult, i-am spus şi, pentru o clipă, chiar aşa am simţit.

– Dacă într-adevăr ţi-am făcut vreun rău, nu mi-aş ierta-o niciodată, a spus.

– Ştiu.

Apoi a plecat.

M-am uitat la bani; ştiam ce vreau să fac cu ei. I-i voi trimite lui Kumari, împreună cu restul banilor pe care-i economisisem.

Cât despre mine, o voi lua de la capăt. Mă voi angaja în vreun restaurant, poate chiar La Theo, dacă au nevoie de chelneri. Aşa voi face, o voi lua de la capăt, iar când se va întoarce Nisha, va vedea că am renunţat la vechea viaţă, că am înţeles.

Nu va avea loc încă un cutremur. Unul era de ajuns. Dar îl auzeam în minte pe bunicul care spunea: „Adevărul se ascunde în pământ, în cântecul păsărilor, în ritmurile şi şoaptele animalelor. Dacă vrei să-l vezi şi să-l auzi, dar numai dacă vrei, e acolo“.

Trecuse aproape o săptămână de la vizita lui Tony când a sunat din nou. Petra mi-a bătut la uşă într-o seară să-mi spună că a vorbit cu el la telefon şi că va veni mai târziu. M-a întrebat dacă pot coborî la ora zece, după ce adoarme Aliki.

Am ajuns mai repede, iar Petra m-a poftit să iau loc lângă foc. M-am aşezat în acelaşi loc ca data trecută, pe canapea, şi mi-am pus mâinile pe genunchi. Petra se tot uita la mine, de parcă aş fi fost un străin, ceea ce m-a făcut să zâmbesc în sinea mea. Părul şi barba îmi erau şi mai lungi, sigur arătam ca un urs. Unul prietenos, sper.

– Am renunţat la vânătoare. Ar fi trebuit s-o ascult pe Nisha de la bun început, i-am spus, aşteptând să-i văd reacţia.

– Da, aşa ar fi trebuit să faci, a spus, apoi parcă i-a părut rău că a vorbit atât de aspru. Dar avea dreptate, oricum. Mi-am coborât privirea. Îmi cer scuze, a spus Petra. Sunt convinsă că Nisha va fi foarte fericită la auzul acestei veşti, când se va întoarce.

I-am aruncat o privire tăioasă şi tocmai voiam să zic ceva, când soneria de la intrare ne-a întrerupt.

O clipă mai târziu, Petra îl conducea pe Tony înăuntru. El a rămas puţin în picioare, uitându-se la noi, apoi s-a aşezat.

– Cu ce să te servesc? l-a întrebat Petra.

– Cu nimic, a răspuns el, fără să stea pe gânduri. Aşadar, o să vă spun direct, fără ocolişuri. Bărbatul pe care l-au reţinut, soldatul, a recunoscut că a ucis-o pe Rosamie Cotabu.

– De ce? am zis, fără să vreau.

Nu prea ştiam nici eu ce întreb. Poate că simţeam nevoia să aflu cât mai repede motivul acestei crime pentru a înlătura orice posibilă legătură cu dispariţia Nishei.

– Pentru că e nebun! Ochii lui Tony scăpărau de furie. Ai fi zis că e pe punctul de a ţâşni în picioare şi de a sparge ceva de pereţi. Dar nu a făcut aşa, s-a prăbuşit înapoi în fotoliu şi, un moment, a părut descurajat, înfrânt. Apoi a inspirat adânc, s-a aplecat în faţă şi a continuat: Monstrului ăstuia cică îi pare foarte rău pentru ce-a făcut, de parcă a comis un furt sau așa ceva. A decis să ajute poliția. A zis că măcar atât poate face. Vocea lui Tony era aspră, îi tremura de furie şi indignare, rostea cuvintele de parcă ar fi scuipat venin. S-a uitat la Petra, apoi, lung, la mine. Ulterior a recunoscut şi că a mai omorât patru femei şi două copile ale lor. Toate cele patru erau din străinătate şi munceau aici ca servitoare. Pe două dintre ele le-a cunoscut pe site-uri de matrimoniale – ştie cum le cheamă, dar poliţia nu le va face publice până nu le găsesc cadavrele. Pe celelalte două le-a prins de pe drum; nu le ştie numele, nu le-a întrebat. E bolnav psihic. Simţea nevoia să ucidă. A omorât menajere din străinătate pentru că îi era mai uşor, ştia că nu le va căuta nimeni, a crezut că va scăpa basma curată. Ce vrea să însemne asta, eh? Spuneţi-mi, ce ne spune asta despre lumea de rahat în care trăim?

Nici eu, nici Petra nu eram în stare să rostim vreun cuvânt.

– A aruncat două cadavre în puţul de mină, a continuat Tony. Celelalte două femei şi copilele sunt în valize, în lacul roşu. Le-a pus în valize şi le-a aruncat, de parcă nu ar fi fost fiinţe umane.

A rămas tăcut. Îşi apăsa tare tâmplele cu degetele, la colţurile ochilor i se formau cute adânci. Aveam o senzaţie de arsură în piept, parcă ardea un foc acolo. Nici nu mă puteam mişca. Petra a început să recite, rar, numele, numărându-le pe degete:

– Rosamie Cotabu,
Reyna Gatan,
Cristina Maier şi
fiica ei, Daria,
Ana-Maria Lupei şi
fiica ei, Andreea.
Şi Nisha Jayakody.

A rămas cu privirea aţintită asupra palmei larg deschise. Apoi s-a uitat la mine, de parcă făcea un efort să înţeleagă ceva ce mintea nu poate cuprinde, de parcă se chinuia să găsească o fărâmă de logică.

– Diseară încep căutările, a spus Tony. Vom afla totul în curând.

27. PETRA

Când m-am trezit, am avut senzaţia că mâinile îmi sunt pline de sânge. L-am simţit pe piele, lipicios şi cald. Însă, după ce am deschis obloanele şi m-am uitat la palme în lumina soarelui de dimineaţă, erau curate şi albe.

Mi-am amintit sângele păsărilor. Cum mirosea, cum mi-a rămas sub unghii.

Era o sâmbătă rece de iarnă, în casă domnea liniştea. Se adunase praful peste tot. M-am aşezat lângă focul neaprins.

– Mami, Nisha nu se mai întoarce, aşa-i?

Aliki stătea în uşă, privindu-mă cu ochi gravi.

– Te-ai trezit, scumpa mea. Aş fi vrut să poţi dormi mai mult.

– Nu mai e, a zis fiica mea, simplu.

– Da, din păcate nu mai e.

– Mi-a umplut inima cu stele, iar acum e doar întuneric înăuntrul meu.

Mi-am desfăcut braţele, iar Aliki a venit la mine. Am luat-o în braţe, dulceaţa somnului încă îi persista în gene. Am mângâiat-o pe păr, dându-i-l la o parte de pe faţă, iar ea a închis ochii.

Apoi am auzit strigăte. Ţipete. Un murmur care devenea din ce în ce mai puternic. Aliki a sărit din poala mea şi s-a repezit spre ieşire. Am mers după ea. Stăteam amândouă în uşă, uitându-ne la oamenii care treceau.

Mai întâi le-am văzut pe cele două filipineze care întotdeauna umblau cu o fetiţă între ele, frumuşica aceea cu codiţe, care le ţinea pe amândouă de mână. De data aceasta erau fără ea şi înaintau cu o atitudine de solemnă dârzenie. Apoi am văzut-o pe Nilmini cum iese din magazinul lui Yiakoumi, îşi dă jos şorţul, îl lasă lângă uşa de la intrare şi se alătură mulţimii.

Când mi-am întors privirea spre Aliki, am observat că plânge. Am luat-o în braţe, iar ea a continuat să plângă la pieptul meu; i-am simţit greutatea şi am strâns-o şi mai tare. Apoi ea şi-a ridicat capul şi a urmărit cu privirea menajerele care treceau. Erau foarte multe acum şi păreau să aibă aceeaşi destinaţie. Am strâns-o pe Aliki de mână. Lacrimile îi alunecau pe obraji şi cădeau pe strada pietruită. Mi-a trecut atunci prin minte imaginea unui

pârâu, un pârâu de lacrimi care curge în aceeaşi direcţie în care mergeau menajerele.

Cele două servitoare de la barul La Theo şi-au lăsat baltă treburile şi s-au alăturat mulţimii. În cele din urmă, Ruba, cea care lucra în casa doamnei Hadjikyriacou, a ieşit şi a închis uşa după ea.

Am oprit-o.

– Unde mergi? Ce se întâmplă?

– Veniţi şi vedeţi, mi-a spus.

Aliki şi-a luat o pereche de Converse care era la îndemână şi am pornit şi noi în urma lor.

Se alăturau femei pe care nu le mai văzusem niciodată prin zonă. Priveau de la ferestre, apoi ieşeau afară când treceau femeile şi, fără să stea pe gânduri, li se alăturau. Aproape toate erau imigrante, erau şi copii, unii de vârsta lui Aliki, alţii mai mici, care îşi ţineau bonele de mână. Am mers pe străzi lăturalnice, de la Famagusta Gate, până am ajuns la Muzeul Ciprului, apoi am luat-o pe strada principală până la Palatul Prezidenţial. Acolo, în piaţa din faţa palatului, se aflau câteva mii, majoritatea îmbrăcate în haine negre, cu lumânări aprinse în mâini şi capul plecat, în rugăciune. Altele ţineau pancarte pe care scria „Misoginismul şi rasismul trebuie să înceteze“, „Nu mai discriminaţi femeile şi străinii“ şi „Noi ne sacrificăm vieţile“. Le-am zărit în mulţime pe Soneeya şi pe Binsa – stăteau una lângă cealaltă, cu lumânări în mâini, strigând în direcţia palatului alb. Binsa ţinea în mână o pancartă pe care era scris: „Unde sunt femeile dispărute?“

Am stat acolo ore în şir, soarele începea să apună, era după-amiaza târziu. Cineva i-a dat lui Aliki o lumânare, iar ea a ridicat-o deasupra capului în timp ce striga, alături de ceilalţi, doleanţele mulţimii. Încă plângea, dar ţinea lumânarea sus, în aer. Pe măsură ce se lăsa întunericul, lumânările luceau din toate părţile. Erau atât de multe femei, atât de multe chipuri, atât de multe voci care se înălţau în cor, cu durere şi speranţă…

Aceasta e povestea vieţii femeii pe nume Nisha Jayakody, aşa cum am înţeles-o eu:

Nisha a fost mamă a doi copii care trăiau în lumi diferite.

Copila Nishei din Sri Lanka are păr drept şi atât de fin, de parcă e puf de bufniţă.

Cealaltă copilă a Nishei este fiica mea.

Nisha a rămas fără prima ei iubire.

Nisha ştia să iubească.

Nisha a umplut inima fiicei mele cu stele.

Nu aş putea-o răsplăti niciodată pe Nisha pentru câte îi datorez.

În noaptea aceea, când m-am dus la Aliki să o sărut de noapte bună, am găsit-o stând în capul oaselor pe pat, uitându-se pe fereastră. M-am uitat şi eu afară şi am văzut-o pe Maimuţica lovind cu lăbuţele în pervaz, încercând să intre.

– Uite, mami, pisica noastră! a spus Aliki. A început să râdă, apoi, pe neaşteptate, a oftat şi a început să plângă cu amărăciune. Lacrimile îi şiroiau în neştire pe obraji şi, printre suspine, mi-a spus: Sunt atât de obosită! Mi-e atât de dor de Nisha!

M-am aşezat lângă ea şi am luat-o în braţe. Am ţinut-o în braţe cum nu o mai făcusem niciodată până atunci, aşa cum Nisha mă tot îndemna să fac. Simţeam cum lacrimile fiicei mele parcă îmi pătrund în piele, în vene, în inimă.

Am mângâiat-o pe spate, legănând-o încet.

– Spune-mi ce te frământă.

– O vreau pe Nisha, mami. Îi simţeam respiraţia tremurândă şi lacrimile pe gât. Vreau să vină Nisha înapoi. Vreau să stau cu ea în barca noastră. Vreau să-mi spună poveşti şi să mă pregătească pentru şcoală şi… şi…

– Şi?

– Şi să repete stupizenia aia de tabla înmulţirii cu mine şi… şi… şi…

– Şi?

– Şi mă trezesc noaptea şi sunt atât de speriată că Nisha nu mai e! Uneori mă trezesc şi bat la uşa ei şi aştept să-mi deschidă, dar nu o mai deschide. Nu o mai deschide.

Simţeam cum îmi arde pieptul, cum îmi ard ochii şi m-am pornit şi eu pe plâns. Plângeam şi o legănam pe Aliki.

– Îmi doresc atât de mult să se întoarcă Nisha…

– Ştiu, scumpa mea, şi eu.

Încet, încet s-a oprit din plâns. A mai oftat din când în când, apoi s-a liniştit. Am rămas aşa, amândouă, în tăcere. Am mângâiat-o pe cap, uitându-mă la pisica noastră care, după ce a sărit de pe pervaz, ne-a aruncat o ultimă privire şi a dispărut în noapte.

28. YIANNIS

Se crăpa de ziuă când am reuşit, în sfârşit, să adorm, bântuit de imaginea lacului roşu şi de amintirile Nishei. Când m-am trezit, era după-amiază târziu, iar de jos, din stradă, se auzea gălăgie mare. Am ieşit pe balcon şi am văzut sute de protestatari care împânzeau drumul şi înaintau compact, ca un râu. Mărşăluiau cu pancarte, trecând pe lângă copacii pe care fuseseră lipite afişele cu Nisha. Se îndepărtau de graniţă, mergeau spre centrul oraşului, spre locul unde se afla rădăcina problemei, să protesteze acolo dârji, fără teamă.

„Uitaţi-vă la noi“, ziceau. „Nu apărem din neant, într-un taxi, cu o valiză în mână, pentru ca apoi să dispărem iar în neant.“

„Suntem fiinţe umane.“

„Iubim.“

„Urâm.“

„Avem trecuturi.“

„Avem viitor.“

„Suntem cetăţeni ai unor ţări, cu drepturi depline, de sine stătătoare.“

„Avem voce.“

„Avem familie.“

„Iată-ne.“

De pe masă, pasărea a zburat până în cel mai apropiat pom să se uite, cu ochişorii ei negri, la mulţimea de pe stradă. Apoi şi-a întors capul spre mine. Am simţit că mă cuprinde o tristeţe fără margini. O disperare sfâşietoare.

– Pleacă, i-am spus, deşi aş fi vrut să rămână cu mine pentru totdeauna, ea şi tot ceea ce însemna ea. Pleacă. Ia-ţi zborul.

În clipa aceea, ca şi cum ar fi înţeles ce-i spun, şi-a desfăcut aripile şi s-a înălţat spre cer.

Când am văzut-o zburând, ştiind că, foarte probabil, nu se va întoarce niciodată la mine, parcă m-am trezit din amorţeală. M-am îmbrăcat şi am ieşit în stradă. Doamna Hadjikyriacou era în uşa de la intrare, urmărind ce se întâmplă cu ochii ei vigilenţi, deşi înceţoşaţi.

M-am lăsat prins în iureşul mulţimii. Abia reuşeam să văd ceva printre lacrimi. M-am lăsat purtat de mulţime până am ajuns la Palatul Prezidenţial. Acolo m-am aşezat pe o bancă, nu mai eram în stare să-mi mişc picioarele, toată puterea mă părăsise.

Am stat şi m-am uitat la femeile care se adunaseră acolo. Lumânările pe care le ţineau în mână le luminau chipurile pe care se citeau suferinţă, durere şi teamă, dar şi o furie care le ajuta să stea cu spatele drept şi să strige: „Iată-ne, uitaţi-vă la noi!“

Lângă mine erau un jurnalist şi un cameraman. Luau interviu uneia dintre femei. Avea vreo douăzeci şi ceva de ani, faţă rotundă, ten foarte alb şi părul împletit într-o coadă care-i atârna pe umărul drept. Se uita fix la cameră şi, în ciuda vacarmului, am auzit-o spunând:

– Eu sunt una dintre cele norocoase. Lucrez pentru o femeie cu suflet bun, care se poartă frumos cu mine. Sora mea, în schimb, a fost abuzată sexual de domnul care a angajat-o. S-a dus la poliţie, dar nu au făcut nimic ca să o ajute, aşa că a plecat de acolo. Acum are la dispoziţie doar trei luni să-şi găsească un alt loc de muncă, altfel va fi nevoită să se întoarcă în Nepal. Trebuie să le trimitem bani părinţilor, sunt foarte bolnavi. Dar, când mă gândesc la femeile din lac şi la copilele acelea…

A făcut o pauză şi a oftat adânc.

– Până unde se va merge? a întrebat o femeie înaltă, cu ten măsliniu, care stătea lângă ea. Noi suntem „cele norocoase“ pentru că nu am fost *ucise*?

A început să bată un vânt puternic care a stins câteva lumânări. Printre femeile adunate acolo le-am zărit pe Ruba şi pe cele două servitoare de la restaurantul La Theo, cu părul lor negru şi lung, despletit acum, fără pălăriile acelea ridicole. Ruba şi-a reaprins lumânarea de la o femeie de lângă ea. Apoi a dat mai departe flacăra unei copile. Soarele se cufunda şi mai adânc la orizont.

Unde era Nisha, să-şi spună povestea? Ce-o să mă fac fără ea? Cum o să trăiască Kumari fără mama ei? Dar Aliki?

Simţeam că nu am aer. Parcă eram în mijlocul unei lumi în flăcări. Flăcări de aur.

Era o certitudine acum. Nisha a dispărut şi s-a transformat în aur.

S-a transformat în aur în soarele de iarnă care apunea. Preţ de o clipă, am văzut-o şi cred că am şi auzit-o în chipurile arzânde şi glasurile femeilor care mă înconjurau.

Aici Nisha continuă să existe.

Aici.

Atunci, copleşit de emoţiile momentului, i-am simţit sărutul, aşa cum mă sărutase sus, pe munte, când o parte din fiinţa ei era acolo, cu mine, iar cealaltă parte, în lumea din care venise.

Lacul cel roşu din Mitsero reflectă apusul, îl captează, îl reţine chiar şi după ce soarele a dispărut. Lac roşu, lac toxic, lac de cupru. Mamele şi taţii le spun copiilor tot felul de poveşti despre el, despre pasaje subterane adânci prin care oamenii s-au târât ca nişte animale şi au murit în bezna de acolo.

Să nu vă apropiaţi niciodată de lacul roşu din Mitsero!

Apusul anticipează liniştea şi întunericul nopţii, acea parte a zilei când închidem ochii şi ne reunim cu propriul sine. Lacul e la hotarul acestui întuneric, întotdeauna.

În el dăinuie toate apusurile, de la începutul lumii.

Deasupra lacului planează un elicopter, parcă-i o libelulă. Din el coboară pe lac patru bărci de salvare. Scafandrii urcă în ele. Sunt trei la număr, legaţi bine de bărci cu sfori de un galben viu.

Nu se vor rătăci în adâncuri, îi au pe colegii lor să-i ajute, să-i scoată afară, la nevoie.

Intră în apă, iar suprafaţa lacului revine la nemişcarea dinainte.

În sat, văduva stă cu o lumânare aprinsă în grădina din faţa casei. O ţine în palma adunată căuş, să nu se stingă în adierea vântului.

În lumina apusului, lanurile de orz şi grâu sunt acoperite cu aur. Pădurile sunt şi ele poleite. Dintr-o tufă ţâşneşte un iepure de câmp şi se îndreaptă, nehotărât, spre crater, dar nu se apropie prea mult.

După un timp, apare din apă un scafandru. Le face semn celor din barcă, iar ei îi aruncă nişte sfori care au cârlige la capete. El se scufundă din nou şi, când iese iar, ridică degetul mare. Bărbaţii din barcă trag până scot la suprafaţă o valiză.

29. PETRA

Aliki mi-a cerut să o ajut să se pregătească. A stat pe gânduri ce haine să-şi aleagă, apoi m-a lăsat să o îmbrac cu un pulover – puloverul portocaliu al Nishei, cu floarea-soarelui pe el. După aceea i-am dat blugii. Ea se uita afară, prin uşile de sticlă, la barca din grădină, la portocal şi la puii care ieşiseră din coteţ. Am scos brăţara din buzunar.

– Uite, i-am spus.

S-a întors spre mine, m-a privit o clipă şi atunci am zărit în ochii ei o tristeţe adâncă precum marea.

– A fost cadou de la mine, a zis, zâmbind cu amărăciune.

– Da. Ştii, nu şi-a dat-o jos niciodată. A purtat-o tot timpul.

I-am pus brăţara, iar ea şi-a răsucit mâna, astfel că brăţara sclipea în soarele de amiază care bătea prin uşile de sticlă.

Am ieşit să îi aşteptăm pe ceilalţi în barcă. Mai întâi a sosit doamna Hadjikyriacou, împreună cu Ruba, apoi Soneeya cu Binsa, apoi Nilmini şi, în cele din urmă, Muyia, care a ajuns când apunea soarele.

După ce ne-am salutat scurt, nimeni nu a mai zis nimic. Ştiam cu toţii de ce ne aflam acolo – să ne luăm rămas-bun de la Nisha. Nu ştiam unde e Yiannis. Nu era lumină la fereastra deschisă a bucătăriei lui. Am ajutat-o pe Aliki să împartă lumânările şi atunci l-am zărit stând în capătul scărilor, cu mâinile goale pe lângă corp. Palid la faţă, cu ochi nedormiţi şi cămaşa încheiată până sus.

Stătea acolo şi se uita la lumânările aprinse. Domnea o linişte adâncă; barca era goală şi mi-am imaginat-o pe Nisha stând în ea.

– Nisha pleacă, a zis, din senin, Aliki şi, o clipă, toţi ne-am ridicat privirile din pământ spre ea. Pleacă pe valurile line ale Mării de deasupra Cerului.

I-am pus mâna pe umăr şi am simţit că tremură din tot corpul. Nu era rece în noaptea aceea, dar ea tremura de parcă ar fi bătut un vânt de gheaţă.

Atunci chiar a început să bată vântul şi am intrat toţi în casă, la căldură.

– Lasă-mă o clipă, i-am spus. Am coborât scările şi l-am întrebat pe Yiannis: Nu intri?

A dat din cap.

– Mi-am rezervat un zbor spre Sri Lanka. Plec mâine.

M-am uitat în ochii lui şi am oftat, nu ştiam ce să zic.

– Merg să o văd pe Kumari.

I-am strâns mâna, iar el a început să plângă. Cu bărbia în piept, ochii strânşi şi tremurând din tot corpul, a început să plângă în hohote, iar eu l-am ţinut de mână în timp ce Nisha se îndepărta de noi pe Marea de deasupra Cerului.

Mai târziu, am stat în grădină cu Aliki şi Nilmini, care a deschis jurnalul prietenei ei şi a început să citească din el. Am petrecut multe ore aşa, ascultând cuvintele Nishei. Mâine îi voi da lui Yiannis jurnalul, să i-l ducă lui Kumari – ei îi aparţine.

Mi se dezvăluia adevărata poveste a Nishei. Am aflat despre moartea Kiyomei şi despre bufniţă. Am aflat despre călătoria la Rathnapura, cum l-a cunoscut pe soţul ei şi cum a murit în mină. Am aflat cum a muncit zi şi noapte în piaţa din Galle, cum a luat dificila hotărâre de a pleca şi cum s-a simţit în primul an petrecut departe de casă, cât a suferit pentru că nu-şi putea ţine în braţe fiica.

Aveam atâtea întrebări la care aş fi vrut să pot primi răspuns… Scrisorile pe care le-a lăsat în urmă sunt doar câteva stele din universul sufletului ei. Dar era prea târziu. Ce n-aş da să fi înţeles înainte de a fi prea târziu…

Draga mea Kumari,

Când te-am ţinut în braţe prima dată şi m-am uitat în ochii tăi, am văzut în ei tot ce iubeam şi tot ce mă îngrijora. Am văzut în ei apusul care se lasă peste Sri Pada (există o poveste despre asta! Citeşte cât mai mult şi o să afli!). Am văzut râuri şi cascade în amurg (şi despre asta!). Am văzut ochii mamei mele şi pe mine însămi, străbătând la sfârşitul zilei, alături de ea, plantaţiile de orez. Am văzut ardei înşiraţi pe sfoară, ca să se usuce la soare, şi mâncare aburindă, cu iarbă de lămâie, cardamom şi scorţişoară. Am văzut ochii surorii mele, aşa cum fuseseră cu mulţi ani în urmă, când râdea cu atâta poftă (când te privesc pe tine, Kumari, îmi aduc aminte de ea). Am văzut rochia pe care am purtat-o în ziua nunţii mele, şi zâmbetul tatălui tău, şi braţele lui în jurul meu în timp ce dansam.

Am văzut şi viitorul tău. Şi m-a cuprins teama.

Lângă casa în care locuiesc acum este o grădină şi în acea grădină se află o barcă mică de lemn. E adusă de departe, pentru că marea nu e în

apropiere. Suntem în oraș, un oraș foarte vechi, cu patru porți vechi atât de mari, încât par făcute pentru uriași.

Am grijă de o fetiță pe nume Aliki, care este cu doi ani mai mică decât tine.

Kumari, grădina aceasta e un loc nemaipomenit. Un loc care îmi amintește cine sunt. Are un portocal (ca cei de acasă, doar că aici fructele sunt mai dulci), un cactus cu fructe în formă de pară, multe flori și un coteț pentru pui. Ce bine ar fi să fii aici, să le vezi… Ți-am desenat imagini în acest jurnal! Ți-ar plăcea puii. Sunt tare caraghioși. Una dintre găini reușește mereu să se strecoare afară din coteț și intră în sufragerie când uităm să închidem ușa. Stă sub măsuța de cafea și se uită la televizor împreună cu noi. Trebuie să fiu atentă să nu o vadă stăpâna casei, altfel o scoate afară. Uneori, găina vine în pat cu mine, se târăște sub plapumă ca și cum ar fi o pungă de hârtie și vorbește singură. Are pene care îi cresc peste ochi, așa că nu poate vedea mare lucru, dar se pare că nu o deranjează.

Când vei citi scrisorile mele, probabil că vei fi mare deja și toate astea ți se vor părea lucruri lipsite de însemnătate, dar deocamdată n-am de ales, trebuie să le notez, să te simt mai aproape când sunt singură.

Când am ajuns prima dată aici, te-am auzit plângând. Poate o să ți se pară greu de crezut, dar pe tine te-am auzit, acum sunt sigură. Mă gândeam că o fi vreun copil mic într-o casă vecină, dar apoi mi-am dat seama că sunetul venea din rărunchii pământului, din seva copacilor și din albastrul nemărginit al cerului, că era darul tău pentru mine. Cumva ai găsit o modalitate de a-mi trimite lacrimile tale. Așa că m-am așezat în bărcuța din grădină și ți-am trimis povești și dragostea mea prin cerul nopții.

Nu ai apucat să-ți cunoști tatăl. Sunt sigură că l-ai fi iubit la fel de mult ca mine. Să-ți povestesc câte ceva despre el – deși sunt sigură că acci*, bunica ta, îți va spune mai multe pe măsură ce crești.*

Acci *a ta n-o să recunoască, pentru că nu-i place să vorbească despre asta, dar viața se poate schimba într-o secundă. De la soare la ploaie subită, așa cum se schimbă vremea în perioada musonului, când ploaia cade atât de abundent, încât parcă ar fi însăși marea. Dar tatăl tău spunea mereu că ploaia nu durează veșnic, iar când apare soarele din nou, totul strălucește sub razele lui. Era optimist.*

Tatăl tău ar fi trebuit să fie actor. Avea talentul de a imita oameni și animale, gesticula energic atunci când vorbea, avea o sclipire în ochi. În viața reală, a lucrat în minele de pietre prețioase, acolo ne-am cunoscut. Cobora în întuneric în timp ce eu curățam pietrișul din rezervor, să găsesc nestematele.

Am atât de multe să-ți spun! Dar ai răbdare. Realitatea și adevărul au nevoie de timp pentru a se limpezi.

MULȚUMIRI

Sunt foarte multe persoane cărora trebuie să le mulţumesc pentru că m-au ajutat să înţeleg în profunzime anumite aspecte delicate pe care le-am întâlnit când m-am documentat pentru acest roman.

În primul rând şi în mod deosebit, mulţumesc, Menaka Nishanthe Ramanayaka, pentru toată munca depusă de-a lungul anilor, pentru tăria de care dai dovadă, pentru că ai devenit prietena mea, pentru că mi-ai pregătit ceai srilankez atât de bun, pentru că ai împărtăşit cu mine sentimentele şi amintirile tale, pentru că m-ai ascultat şi pentru că eşti o persoană atât de frumoasă şi de atentă. Datorită ţie s-a născut dorinţa de a scrie acest roman.

Mulţumesc, Marissa Begonia, pentru că m-ai inspirat prin perspicacitatea şi hotărârea ta şi pentru că m-ai invitat să vizitez asociaţia Vocea Menajerelor din Holborn. Eşti nemaipomenită, iar munca depusă şi realizările obţinute sunt remarcabile. Le mulţumesc tuturor femeilor de la centru pentru că m-au primit cu atâta afecţiune, m-au servit cu mâncare delicioasă şi mi-au îngăduit să le aflu povestea. Aş dori să-i mulţumesc lui Loucas Koutroukides din Limassol, Cipru, pentru toate acţiunile umanitare pe care le întreprinde pentru a ajuta menajerele care lucrează pe insulă, pentru că a stat de vorbă cu mine atâtea ore şi pentru că mi-a făcut cunoştinţă cu foarte mulţi oameni minunaţi. Îi mulţumesc şi pentru toate articolele interesante, instructive şi îndrăzneţe pe care le-a scris, am aflat multe lucruri din ele, şi pentru că a fost curajos şi a rostit adevărul atunci când mulţi s-au prefăcut că nu văd ce se întâmnplă sau pur şi simplu au tăcut. Le mulţumesc şi femeilor de la Elefantul albastru care au stat de vorbă cu mine, mi-au încredinţat poveştile şi mi-au destănuit emoţiile şi temerile lor – vă mulţumesc din suflet, am învăţat foarte multe de la voi.

Mulţumesc, George Konstantinou, de la ONG-ul Protecţia Patrimoniului Natural şi a Biodiversităţii Ciprului pentru că mi-ai răspuns la toate întrebările, m-ai ajutat cu informaţii, sfaturi şi fotografii. Mi-aş fi dorit să pot merge într-una dintre expediţiile pe care le organizezi în natură, dar nu s-a putut, din păcate, din cauza lockdownului. Dar chiar şi aşa, am aflat foarte multe lucruri din conversaţiile cu tine. Mulţumesc pentru tot ce faci pentru a proteja pădurile şi animalele din Cipru.

Mulţumesc, Eva Spanou, pentru că m-ai ajutat să adun date şi informaţii. Mulţumesc mult de tot, Nicolas şi Sotiroulla Simou, pentru că mi-aţi furnizat informaţii despre braconaj.

Îi mulţumesc lui Peter Louizou şi lui Tassos Louizou pentru că au stat de vorbă cu mine în perioada Crăciunului din 2020 despre vânătoare, braconaj de păsări cântătoare şi despre tehnicile de prindere a păsărilor cu beţe de lămâi. Îi mulţumesc scumpului meu frate, Mario Lefteri, pentru că mi-a dat atât de multe sfaturi şi informaţii despre Cipru şi despre locurile în care se practică braconajul, pentru că a fost, ca întotdeauna, printre primii care mi-a citit romanul şi mi-a oferit păreri şi sugestii. Mulţumesc, Angela Stella Monaghan, pentru ajutor şi pentru că m-ai prezentat părinţilor tăi. De asemenea, le mulţumesc lui Panayiotis şi Andriana Michael pentru timpul acordat şi pentru lămuririle foarte utile legate de braconaj.

Le mulţumesc lui Nishan Weeratunge şi lui Sajeewa Dissanayake pentru informaţiile despre istoria, cultura şi bucătăria din Sri Lanka. A fost o experienţă extrem de utilă şi sunt recunoscătoare că mi-am făcut, cu această ocazie, nişte prieteni minunaţi. Mulţumesc, Maryvonne și Antony, pentru poveştile pe care le-aţi împărtăşit cu mine, m-au inspirat foarte mult, şi pentru că mi-aţi făcut cunoştiţă cu Nishan.

Îi mulțumesc frumoasei mele prietene, Anna Petsas, căreia ar fi trebuit să-i mulțumesc şi data trecută, pentru că m-a încurajat să fac voluntariat, să îmi asum riscuri chibzuite și pentru că mi-a trimis articolul despre menajere și mi-a atras atenţia la ce se întâmplă. Eşti o adevărată sursă de inspiraţie. De multe ori mă trezesc făcând paşi uriaşi în viaţă după ce vorbesc cu tine!

Îi mulțumesc prietenului meu Paul Lewis pentru toate conversațiile în scris pe care le-am purtat. De asemenea, aș dori să mulțumesc Conway Road Writing Group – e enorm de important pentru mine că fac parte din acest grup. Vă mulțumesc tuturor pentru că sunteți oameni atât de grozavi, talentați și drăguți!

Mulțumiri lui Mehr de la Salt şi Sage Books pentru lectura atentă, perspicace şi onestă; a fost un adevărat privilegiu să primesc feedbackul vostru pentru manuscris.

Mulțumesc agentei mele, Marianne Gunn O'Connor – ești steaua mea călăuzitoare. Îţi mulțumesc pentru dragostea, grija, sprijinul, încurajarea şi viziunea ta, pentru că eşti o persoană atât de frumoasă, pentru că îţi pasă de

ce se întâmplă în lume și pentru că eşti o prietenă atât de bună. Nu aș fi reuşit niciodată să fac asta fără tine.

Îi mulțumesc agentei mele pentru drepturile de autor din străinătate de la MGOC, Vicki Satlow, pentru că a fost nemaipomenită și pentru tot ce a făcut pentru mine de-a lungul anilor.

Mulțumesc foarte mult editorilor mei de la Manilla Press. Îți mulțumesc, Kate Parkin, pentru sprijinul tău constant și neclintit și pentru tot ceea ce ai făcut, pentru că ai fost atât de atentă şi perspicace. Margaret Stead – ai fost absolut uimitoare. Îţi sunt recunoscătoare pentru toate acele conversații pe care le-am avut la telefon în timpul lockdownului, pentru intuiția, sugestiile, imaginația și creativitatea ta și pentru absolut tot ceea ce ai făcut pentru a ajuta la scrierea acestui roman.

Mulțumesc, Perminder Mann, pentru tot sprijinul acordat. Mulțumesc, Clare Kelly, Felice McKeown și Katie Lumsden – a fost o plăcere imensă să lucrez cu voi. Vă mulțumesc pentru toată munca grea pe care ați depus-o în realizarea acestui roman.

Mulțumesc tuturor prietenilor și familiei mele pentru dragostea și sprijinul pe care mi le-au acordat de-a lungul anilor. Îi mulțumesc fratelui meu, Kyri, și soției sale pentru că m-au încurajat mereu și au fost alături de mine. Mulțumesc Mariei și lui Antony pentru că sunt cei mai buni prieteni din lume. Îi mulțumesc lui Stellios Arseniyadis pentru că mi-a ascultat toate ideile în timpul procesului de editare și pentru că m-a ajutat şi încurajat. Mulțumesc lui Claire și Sam Afhim pentru prietenie și sprijin. Îi mulțumesc lui Louis Evangelou pentru sfaturi, pentru că a fost atât de util, grijuliu și răbdător. Mulțumesc întregii familii Evangelou – Katerina, Tina și Chris – pentru tot sprijinul, ajutorul și mâncarea delicioasă, vă port în inimă mereu.

Mulțumesc în special tatălui meu și lui Yiota pentru că au fost mereu alături de mine, m-au încurajat să nu renunț niciodată, și pentru toată dragostea și ajutorul lor. Mulțumesc mamei mele, deși nu mai este printre noi – mulțumesc pentru dragostea pe care mi-ai oferit-o, pentru încrederea pe care ai avut-o în mine și pentru creativitatea şi simţul umorului cu care ne-ai încântat vieţile. Port aceste comori în suflet tot timpul.

De fiecare dată când scriu un roman, învăț foarte multe lucruri și chiar aș vrea să le mulțumesc tuturor celor care m-au ajutat să cunosc, să înțeleg și să văd lucrurile într-o lumină nouă.

Dragă cititorule,

În urmă cu aproximativ zece ani, m-am împrietenit cu o menajeră din Cipru care lucra pentru un membru apropiat al familiei. Menaka era din Sri Lanka și nu-și văzuse cele două fiice de opt ani. Vorbea cu ele pe tabletă; le-a fost mamă prin intermediul unui ecran. Mi-a făcut cunoştinţă cu fiicele ei şi tot pe iPad mi-a arătat casa și străzile orașului natal, copacii, florile, cerul, mâncarea – a vrut ca eu să știu ce înseamnă „acasă“ pentru ea, ce miros și gust are și ce sentimente îţi stârnesc. Împreună cu fiicele și soacra ei, am făcut plimbări virtuale prin oraş. Uneori, ca orice părinte, îşi certa fiicele sau le reamintea să-și facă temele; de multe ori le spunea că le iubește – întotdeauna printr-un ecran. Mi-a povestit cum a rămas văduvă când soțul, iubirea vieții ei, a murit într-un accident la o fermă. Ulterior, pentru a-și întreține copiii, s-a văzut nevoită să ia dificila decizie de a lucra în străinătate ca menajeră. De atunci nu a mai putut fi prezentă în viaţa fiicelor ei. Le trimite haine și bani, dar nu poate fi acolo cu ele, nu poate face parte din viaţa lor în mod nemijlocit, pe măsură ce cresc şi devin tinere adulte. Am descoperit puterea, rezistența și iubirea nemărginită din sufletul Menakăi, dar am ajuns să văd și suferința imensă a sacrificiului ei. Între timp, am observat cum celelalte femei, în toate gospodăriile de pe acea stradă, îşi îndeplineau îndatoririle, adesea nevăzute și neînțelese. „Ah“, mi-a spus odată o vecină, „acestor femei nu le pasă de familiile lor, ele călătoresc aiurea prin toată lumea.“

În timp ce eram în turneu cu romanul meu anterior, *Apicultorul din Alep*, am fost întrebată de multe ori: „Cum îi putem face pe oameni să înțeleagă că refugiații nu sunt ca migranții, că au venit aici pentru că nu au de ales?“ Această întrebare m-a întristat. Migranții sunt adesea forțați să-și părăsească casele din motive mai puțin evidente decât războiul – dar totuși pleacă pentru că simt că nu au de ales.

Romanul de faţă, *Zboruri frânte*, a fost influențat atât de această întrebare, cât și de o tragedie recent petrecută în Cipru, în care cinci femei migrante, care munceau ca menajere, și doi dintre copiii lor au dispărut. Când femeile au fost date dispărute, autoritățile nu au investigat cazurile și nici nu le-au căutat, deoarece erau străine – au presupus că pur și simplu s-au dus în altă parte. Mai târziu, însă, s-a descoperit că femeile și copilele lor fuseseră ucise. În realitate, au trecut aproape doi ani până când un cuplu de turiști a descoperit prima victimă într-un puț de mină abandonat, după o ploaie

abundentă. Era o femeie care fusese dată dispărută și al cărei caz fusese complet ignorat.

Am urmărit evenimentele pe măsură ce s-au desfășurat. Cu inima zdrobită de durere, am citit ziarele și am urmărit știrile din Cipru, am vorbit cu prietenii. Dar nu am fost deloc surprinsă că nimeni nu le-a căutat pe aceste femei și pe copilele lor. Nu m-a mirat că nu s-a declanșat o anchetă, că poliția a clasat cazul pe motiv că sunt fugare. Lucrul acesta m-a înfuriat cumplit, pentru că de-a lungul anilor am cunoscut realitatea a ceea ce a dus la o neglijență atât de gravă.

Aproape toţi membrii familiei mele locuiesc în Cipru. M-am născut în Marea Britanie pentru că părinții mei au venit ca refugiați după războiul din 1974. Majoritatea familiilor din clasa de mijloc din Cipru – la fel ca în toată lumea – angajează migranţi care prestează munca la domiciliu. În Cipru, nu trebuie să fii bogat pentru a avea o menajeră, ci doar să ai un venit decent. Așadar, prezența acestor femei care se ocupă de gospodării, îngrijesc copiii, plimbă câinii, fac curăţenie în restaurante, magazine, birouri sau alte proprietăți pe care le deţin angajatorii lor este ceva obişnuit. Personalul casnic migrant face parte din structura vieții cipriote.

Această poveste nu este o încercare de a reprezenta vocile muncitorilor străini sau de a vorbi în numele lor, ci o explorare a ideologiilor, a prejudecăților, a circumstanțelor și a convingerilor fundamentale care pot duce la evenimente foarte triste și adesea catastrofale. Este o explorare a modului în care un sistem defectuos poate prinde oamenii în capcană. Este, de asemenea, o poveste despre toate formele de capcană – felul în care noi toţi putem rămâne blocaţi în anumite moduri de a vedea și de a fi.

Și astfel a început să prindă viaţă ideea *Zborurilor frânte*.

Am decis să vizitez Cipru, să vorbesc cu cât mai multe femei ca să înțeleg mai bine lucrurile. Am fost să vorbesc cu un bărbat care este șeful unei organizații pentru drepturile omului ce se ocupă cu protejarea personalului casnic migrant; avea și o cafenea unde bărbații și femeile se întâlneau duminica. La el au apelat membrii familiei și angajatorii când poliția a refuzat să investigheze dispariţiile acestor femei și copii. La un moment dat, a recunoscut el, a fost singura persoană din Cipru care căuta un bărbat despre care era convins că e un criminal – s-a dovedit că avea dreptate.

Am fost foarte mişcată de poveștile pe care le-am auzit. Mi-a aranjat să vorbesc cu mulți dintre muncitorii casnici care veneau în cafeneaua lui

duminica. Poveștile pe care le-am auzit mi-au deschis ochii asupra dificultăților și suferinței pe care le întâmpină aceştia. Când m-am întors în Marea Britanie, am contactat asociaţia Dreptate pentru Muncitorii Casnici și am contribuit la editarea unor povești scrise de femeile care vizitează centrul. Am vrut să aflu mai multe despre problemele și greutățile cu care se confruntă angajaţii casnici din întreaga lume pentru că am simțit că eșecul autorităților în această situație nu a fost un incident izolat, ci efectul pe care îl au societatea şi civilizaţia noastră profund viciate.

Am înţeles că, deși unele femei își părăseau meleagurile natale pentru a putea câștiga mai mult și a-și întreține familia, altele își căutau libertatea. Şi iată că, ajunse aici, multe dintre aceste femei s-au trezit într-o situaţie fără scăpare, mai rău decât fuseseră înainte, fără nici o modalitate de a se întoarce acasă.

Am învăţat foarte multe doar ascultând și deschizând ochii. Am înțeles mult mai multe decât înainte. Acesta este motivul pentru care am vrut să scriu o poveste din perspectiva oamenilor care au trebuit să parcurgă un proces de descoperire a adevăratei vieţi a Nishei – angajatoarea și iubitul ei. M-am chinuit să scriu finalul. Mi s-a părut atât de greu pentru că știam că Nisha trebuie să moară. A trebuit să moară pentru că, în realitate, femeilor într-adevăr le-a fost curmată viaţa cu o cruzime înspăimântătoare. Deși romanul meu nu se bazează în întregime pe povestea adevărată, este inspirat de esența acesteia, de modul în care ideologiile există ca niște curente subterane puternice. Auzim povestea Nishei prin gura altora; trebuie să punem cap la cap existența ei prin amintirile altora – asta am văzut și am simțit adesea pe străzile din Cipru. Dar, când ascultăm și privim cu atenție, vedem că fiecare persoană are la fel de multă frumusețe, și profunzime, și speranță, și frică, și istorie, și aspirație, și curaj ca și noi. Cititorul trebuie să descopere asta. Până la sfârşit, când Nisha vorbește. Sper că rămâne un ecou după ultima pagină – vocea ei continuă în tăcerea finalului.

Zboruri frânte este o poveste despre migrație și despre trecerea granițelor; despre căutarea libertății, a unei vieți mai bune, doar pentru a te trezi prins în capcană. Este o poveste despre felul în care rasismul sistemic continuă să existe nestingherit, hrănindu-se cu prejudecăți și idealuri naționaliste pentru a supraviețui. Este o poveste despre nevoia de a învăța să privim fiecare ființă umană cu aceiaşi ochi cu care ne privim pe noi înșine.

Christy Lefteri